

BAŞKENT
ÜNİVERSİTESİ

BÜGAM
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
Göç Araştırmaları Merkezi

IJHM

INTERNATIONAL JOURNAL OF
HUMAN MOBILITY

İNSAN HAREKETLİLİĞİ
ULUSLARARASI DERGİSİ

CILT 5 SAYI 1 (2025): NİSAN
VOLUME 5 ISSUE 1 (2025): APRIL
E-ISSN | 2792-0461

BAŞKENT
ÜNİVERSİTESİ

BÜGAM
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
Göç Araştırmaları Merkezi

I J H M

INTERNATIONAL JOURNAL OF HUMAN MOBILITY İNSAN HAREKETLİLİĞİ ULUSLARARASI DERGİSİ

CİLT | VOLUME: 5 SAYI | ISSUE: 1 NİSAN 2025 E-ISSN | 2792-0461

İMTİYAZ SAHİBİ | OWNER

Başkent Üniversitesi Eğitim Koordinatörü

Prof. Dr. Mehmet Abdülkadir Varoğlu (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

YAYIN KURULU

BAŞ EDITÖR | EDITOR IN CHIEF

Prof. Dr. Aytül Kasapoğlu (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

EDITÖRLER | EDITORS

Doç. Dr. Günnur Ertong Attar (Mersin Üniversitesi, Türkiye)

Doç. Dr. Haluk Karadağ (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

Dr. Ela Gökalp Aras (Swedish Research Institute in İstanbul, Türkiye)

EDITÖR ASİSTANI | ASSISTANT EDITOR

Uzman Semanur Bilgiç Çiftçi (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

DİL EDITÖRLERİ | LANGUAGE EDITORS

Dr. Dursun Ayan (Türkçe) (Sosyoloji Derneği, Türkiye)

Öğr. Gör. Berkay Tarım (İngilizce) (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

TASARIM | DESIGN

Dr. Banu Erşanlı Taş (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

DİZGİ | TYPOGRAPHIC/LAYOUT

Uzman Anıl Bozkurtoğlu (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

İLETİŞİM

Bağlıca Kampüsü Fatih Sultan Mahallesi Üniversite Caddesi No:42/1 TR 06790 Etimesgut Ankara

+90 312 246 66 66 | webmaster@baskent.edu.tr

DANIřMA KURULU | ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Aleksandra Ålund (Linköping University, İsveç)

Prof. Dr. řebnem Akçapar (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. İsmail Aydıngün (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Nuray Bayraktar (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Veysel Bozkurt (İstanbul Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Michael Burawoy (Berkeley University of California, ABD)

Prof. Dr. Menderes Çınar (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Münire Arzu İçağasıoğlu Çoban (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Saniye Dedeoğlu (Abdullah Gül Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Murat Erdoğan (Ankara Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Adnan Gümüş (Çukurova Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Elli Heikkilä (Migration Institute of Finland, Finlandiya)

Prof. Dr. Ahmet İçduygu (Koç Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Sibel Kalaycıoğlu (Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Ayhan Kaya (Bilgi Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Mehmet Ali Kirman (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Birsen şahin Kütük (Hacettepe Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Ayşegül Özbakır (Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Saime Özçürümez (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Wendy Pojmann (Siena College, ABD)

Prof. Dr. Jan Rath (University of Amsterdam, Hollanda)

Prof. Dr. Cenk Saraçoğlu (Ankara Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. İbrahim Sirkeci (University of Salford, İngiltere)

Prof. Dr. Helga Rittersberger-Tılıç (ODTÜ, Türkiye)

Prof. Dr. Deniz Sert (Özyeğin Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Ulaş Sunata (Bahçeşehir Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Tülay Uğuzman (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Abdülkadir Varoğlu (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

Prof. Dr. Özcan Yağcı (Başkent Üniversitesi, Türkiye)

Doç. Dr. Gözde İnal Cavlan (Dünya Barış Üniversitesi)
Doç. Dr. Bezen Balamir Coşkun (TED Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Emel Coşkun (Düzce Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Esra Dik (Mersin Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Erhan Kurtarır (Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Eugenia Markova (Brighton University, İngiltere)
Doç. Dr. Adam Mrozowicki (University of Wroclaw, Polonya)
Doç. Dr. Deniz Örucü (University of Nottingham, UK)
Doç. Dr. Anna Paraskevopoulou (Anglia Ruskin University, İngiltere)
Doç. Dr. Ali Zafer Sağıroğlu (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Mary Boatemaa Setrana (Director of the Centre for Migration Studies, University of Ghana)
Doç. Dr. A. Didem Danış Şenyüz (Galatasaray Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Burcu Şimşek (Hacettepe Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Gül İnce Beqo (University of Bari, İtalya)
Dr. Turan Cavlan (Akdeniz Karpaz Üniversitesi)
Dr. Bilge Çakır (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Görkem Dağdelen (Temple University, ABD)
Dr. Erdem Damar (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Zeynep Şahin Mencütek (Bonn International Centre Conversion, Almanya)
Dr. Osman Özarslan (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Neva Öztürk (Ankara Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Susan Rottmann (Özyeğin Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Fethiye Tilbe (Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Besim Can Zırh (ODTÜ, Türkiye)
Aydoğan Asar (Uluslararası Göç Entegrasyonu Sınır Yönetimi Araştırmaları Merkezi)
Arzu Fırlarer (Başkent Üniversitesi, Türkiye)
Ertan Karabıyık (Kalkınma Atölyesi, Türkiye)

EDİTÖRLER KURULUDAN

Küresel belirsizliklere, zorunlu yerinden edilmelere ve değişen jeopolitik yapılandırmalara yanıt olarak göç çalışmaları alanı gelişmeye devam ederken, İnsan Hareketliliği Uluslararası Dergisi (International Journal of Human Mobility, IJHM) gibi akademik platformlar; eleştirel, kanıta dayalı ve yerel bağlama dayalı araştırmalar üretme açısından giderek daha hayati hale gelmiştir. Kuruluşundan bu yana IJHM, Türk ve uluslararası araştırmacılar için göç yönetişimi, mülteci korunması, entegrasyon ve sınır ötesi hareketlilik gibi güncel konuları ele aldıkları bir forum işlevi görmüş; Türkiye’yi yalnızca bir inceleme nesnesi olarak değil, aynı zamanda kavramsal ve yöntemsel yeniliklerin üretildiği bir alan olarak konumlandırmıştır.

Nisan 2025 sayısı, göçün din, spor, kimlik, insan ticareti ve çatışma sonrası geri dönüşlerle kesişimlerini inceleyen çeşitli katkıları bir araya getirerek bu misyonu yansıtmaktadır. Her bir makale, çağdaş insan hareketliliğini analiz etmek için kendine özgü bir bakış açısı sunarken, birlikte düşünüldüğünde Türkiye bağlamının çok ötesine uzanan kavrayışlar ortaya koymaktadır.

Recep Baydemir ve Abdurrahim Özmen’in **“Toplumsal Hareketlilikler ve Bir Melez Kimlik Örneği Olarak ‘Türkiyeli Suriyeliler’**” başlıklı katkısı, yaşamlarının çoğunu ya da tamamını Türkiye’de geçiren Suriyeliler arasında kimlik oluşumu sorusuna doğrudan eğilmektedir. Makale, kültürel aidiyetleri, dil yetkinlikleri ve gündelik deneyimleri hem tam entegrasyona hem de katı mültecilik tanımlarına direnen gençlerden oluşan büyüyen bir grubu tanımlamak üzere “Türkiyeli Suriyeliler” terimini önermektedir. Melez kimlik kuramına dayanan çalışma, aidiyete dair milliyetçi ve durağan yaklaşımları sorgulamakta; akademisyenleri ve politika yapımcıları entegrasyonu bürokratik eşiklerin ötesinde yeniden düşünmeye davet etmektedir. Türkiye’de doğmuş ya da çok küçük yaşta gelmiş Suriyelilere odaklanan çalışma, bu nüfusun geleneksel göçmen/mülteci kategorilerinin ötesine geçen özgün bir aidiyet hissi geliştirdiğini ileri sürmektedir. Yazarlar, bu yeni kimliğin inşasına kültürel bütünleşme, dil edinimi, coğrafi dağılım ve evlilik gibi unsurların nasıl katkı sunduğunu demografik veriler, literatür ve medya içerikleri aracılığıyla incelemektedir. Makale, artan sayıda Suriyeli için Türkiye’nin artık geçici bir ev sahibi değil, kalıcı bir yurt haline geldiğini vurgulamaktadır.

Hasan Şen ve Vedat Martin İnce’nin Münih’teki Türk göçmenler üzerine gerçekleştirdikleri **“Almanya’ya Göç Eden Üç Kuşak Türklerin Dini Algılarındaki Değişim: Münih Örneği”** başlıklı çalışmaları, din sosyolojisi ve kuşaklar arası değişim literatürüne önemli bir katkı sunmaktadır. Çalışmaları, göç, entegrasyon ve ayrımcılığın birlikte nasıl üç kuşak boyunca dini algıları yeniden şekillendirdiğini—geleneksel dindarlıktan bireyselleşmiş ve sekülerleşmiş inanç biçimlerine kadar—gözler önüne sermektedir. Süreç sosyolojisini ve anket temelli verileri bir arada kullanmaları, hem kavramsal derinlik hem de ampirik açıklık sağlamaktadır. Bu makale, Almanya’daki üç kuşak Türk göçmen arasında dini algıların nasıl dönüşüme uğradığını inceleyerek din ve göç sosyolojisine katkıda bulunmaktadır. Münih’te birinci ve üçüncü kuşaktan 316 katılımcıyla gerçekleştirilen nicel anket çalışmasına dayanarak, yazarlar göç, entegrasyon, ayrımcılık ve melez kültürel kimlikler gibi etkenlerin zaman içinde dini pratikleri, değerleri ve sekülerleşmeyi nasıl etkilediğini araştırmaktadır. Norbert Elias’ın süreç sosyolojisini teorik bir mercek olarak kullanan çalışma, kimlik oluşumu ve gündelik yaşamda dinin rolüne dair kuşaklar

arası farklılıkları ortaya koymaktadır. Bulgular, göç deneyimlerinin dindarlığı yalnızca zaman içinde değil, aynı zamanda kültürel müzakere ve ulusötesi aidiyet bağlamında nasıl dönüştürdüğüne dair zengin bir sosyolojik bakış sunmaktadır.

Benzer bir şekilde, Murat Koçanlı'nın **"Uluslararası Göç Hareketlerinin Karanlık Yüzü: İnsan Ticareti Olaylarının Değerlendirilmesi"** başlıklı makalesi, düzensiz göç, insan ticareti ve organize suçun Türkiye bağlamında nasıl iç içe geçtiğini ele alan eleştirel bir ampirik inceleme sunmaktadır. Jandarma Genel Komutanlığı'nın 2012–2021 verilerine dayanan çalışma, özellikle jandarma yetki alanındaki illerde düzensiz göç güzergâhlarıyla bağlantılı önemli insan ticareti örüntülerini ortaya koymaktadır. Türkiye'nin hem bir transit hem de hedef ülke olarak artan önemi bağlamında konumlanan makale, özellikle kadın göçmenler arasında cinsel ve emek sömürsüne yol açan yapısal kırılganlıkları belirlemektedir. Detaylı istatistiksel analizlerle, insan ticareti vakalarının Suriye krizine bağlı bölgesel göç dalgalarıyla nasıl örtüştüğünü ve insan kaçakçılarının açık kapı politikalarını nasıl kötüye kullandığını göstermektedir. Makale, kurumsal koordinasyonun güçlendirilmesini, mağdur tespitinin iyileştirilmesini ve insan haklarına dayalı daha sağlam politika mekanizmalarının geliştirilmesini önermektedir.

Mustafa Şeref Akın'ın **"Fırsatlar ve Engeller: Türkiye'den Arjantin'e Göç Üzerine Bir İnceleme"** başlıklı makalesi, Türkiye ile Arjantin gibi birbirinden hem coğrafi hem kültürel olarak uzak iki ülke arasındaki göç hareketlerini inceleyerek Güney-Güney göç literatürüne nadir bir katkı sunmaktadır. Sosyal medya üzerinden paylaşılan 17 göçmen anlatısının nitel analizine dayanan çalışma, göç motivasyonları, beklentiler ve gündelik yaşam deneyimlerine dair birinci elden içgörüler sağlamaktadır. Dış gelir erişimi, dil bariyerlerinin aşılması ve resmi destek mekanizmalarının yokluğunda sosyal ağların nasıl kurulduğu gibi unsurların göç deneyimini nasıl şekillendirdiği ele alınmaktadır. Yaşam tarzı göçü, dijital etkiler ve alternatif yaşam stratejileri gibi temalar aracılığıyla, Kuzey ülkeleri dışındaki göç rotalarına dair anlayışımızı derinleştirmektedir.

Rahşan İnal'ın **"Spor ve Göç: Sistematik Literatür Taraması"** başlıklı makalesi, göç ve spor üzerine gelişmekte olan araştırma alanının bir sentezini sunmaktadır. 2020–2023 yılları arasında yayımlanmış literatüre odaklanan çalışma, sporu toplumsal katılım aracı olarak gören işlevselci varsayımları sorgulamakta; bunun yerine spor alanlarının göçmenler için karmaşık ve zaman zaman dışlayıcı doğasını vurgulamaktadır. Bu alanın, dönüştürücü potansiyeline rağmen Türkiye'de henüz yeterince gelişmediğini belirten yazar, daha fazla akademik ilgiyi teşvik etmektedir. Spor alanında etnografik yöntemlerin ve işbirlikçi pratiklerin şekillendirdiği yeni bir disiplinlerarası alanın doğmakta olduğu gösterilmektedir.

Son olarak bu sayıda, Umutcan Yüksel'in Aralık 2024'te Esad rejiminin devrilmesi ve geçici bir hükümetin kurulmasıyla yaşanan Suriye'deki dramatik siyasi gelişmeleri değerlendirdiği **"Geçiş Sürecindeki Suriye: Siyasal Vaatler, Ekonomik Zorluklar ve Mülteci Geri Dönüşlerinde Koruma Açığı"** başlıklı değerlendirme yazısı yer almaktadır. Yüksel, özellikle BMMYK (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği/UNHCR) gibi uluslararası aktörlerin, henüz çözölememiş koruma risklerine ve tamamlanmamış yeniden inşa süreçlerine rağmen geri dönüş gündemlerini erken bir şekilde öne sürmesini eleştirel biçimde değerlendirmektedir. Yazı, insani çerçevelerin siyasallaşma tehlikesine dikkat çekerken, çatışma sonrası kırılganlık bağlamlarında mülteci haklarının korunmasının önemini yeniden hatırlatmaktadır. Yazı, Ahmed el-Şaraa liderliğindeki geçici hükümetin

performansını, uluslararası bağışçı ilişkilerini ve BMMYK'nın büyük ölçekli geri dönüşleri kolaylaştırma yönündeki tartışmalı politika değişikliğini analiz etmektedir. Mevcut dönüş programlarının koruma standartlarına değil, daha çok siyasi gerekliliklere dayandığını ileri süren yazar, BMMYK'nın operasyonel çerçevesi ile 2018 tarihli koruma rehberleri arasındaki uyumsuzluğa işaret etmektedir. Bu değerlendirme, politik takvimlere değil, sahadaki gerçek gelişmelere uyumlu, ilkeli bir uluslararası angajmana ve güçlü bir izleme mekanizmasına dayalı geri dönüş politikalarının gerekliliğini savunmaktadır.

Bu sayının bütününe bakıldığında, sunulan katkılar IJHM'nin Türkiye'de ve bölgesel ölçekte göç araştırmaları için hayati bir entelektüel platform olarak rolünü pekiştirmektedir. İnsan hareketliliğinin tekil bir olay değil; hukuk, kültür, jeopolitik ve toplumsal tahayyüllerle şekillenen dinamik ve çok boyutlu bir süreç olduğunu göstermektedirler. Dahası, IJHM'nin analitik olarak güçlü, ampirik olarak temellendirilmiş ve etik olarak duyarlı araştırmalar üretme konusundaki süregelen taahhüdünü de yansıtmaktadırlar.

Ayrıca bu vesileyle, Başkent Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden Doç. Dr. Haluk Karadağ'ın IJHM Yayın Kurulu'na yeni katıldığını duyurmaktan memnuniyet duyarız. Dergimizin misyonuna olan katkısı için kendisine teşekkür ediyor, eleştirel ve disiplinlerarası göç araştırmalarını birlikte ilerletmeyi sabırsızlıkla bekliyoruz.

Bu sayının hazırlanmasında katkı sunan tüm yazarlara ve titiz değerlendirmeleriyle süreci yönlendiren hakemlere içtenlikle teşekkür ederiz. Bu sayıdaki makalelerin, akademik tartışmaları teşvik etmesini, kanıta dayalı politika yapım süreçlerine ışık tutmasını ve disiplinler arası araştırmaları gelecekte daha da ileriye taşımalarını umuyoruz.

Editör Kurulu

Nisan 2025

FROM THE EDITORIAL BOARD

As the field of migration studies continues to evolve in response to global uncertainties, forced displacement and migration, and shifting geopolitical configurations, academic platforms such as the International Journal of Human Mobility (IJHM) have become increasingly essential for producing critical, evidence-based, and locally grounded scholarship. Since its establishment, IJHM has served as a forum for Turkish and international scholars to engage with pressing issues in migration governance, refugee protection, integration, and transnational mobility—while situating Türkiye not only as an object of study but also as a site of conceptual and methodological innovation.

The April 2025 issue reflects this mission by bringing together a diverse range of contributions that examine the intersections of migration with religion, sport, identity, trafficking, and post-conflict return. Each article provides a distinct lens through which to analyze contemporary human mobility while collectively offering insights that resonate far beyond the Turkish context.

Recep Baydemir and Abdurrahim Özmen’s contribution, **“Social Mobilizations and “Syrians from Türkiye” as an Example of Hybrid Identity”**, engages directly with the question of identity formation among Syrians who have spent most or all of their lives in Türkiye. The article proposes the term “Syrians from Türkiye” to describe a growing group of young people whose cultural affiliations, linguistic fluency, and everyday experiences resist both full assimilation and rigid refugee categorization. Grounded in hybrid identity theory, the study challenges nationalist and static understandings of belonging and invites scholars and policymakers to rethink integration beyond bureaucratic thresholds. Focusing on Syrians who were either born in Türkiye or arrived at a very young age, the study argues that this population is developing a distinct sense of belonging that transcends traditional migrant/refugee categories. Drawing on demographic data, literature, and media accounts, the authors explore how cultural integration, language acquisition, geographic dispersion, and intermarriage contribute to the construction of this new identity. The paper highlights that for a growing number of Syrians, Türkiye is no longer a temporary host country but a permanent home—a shift reflected in emerging identity formations.

Hasan Şen and Vedat Martin İnce’s study on Turkish migrants in Munich, **“Changes in Religious Perceptions of Turkish Immigrants of Three Generations Who Migrated to Germany: Munich Example”**, contributes to the sociology of religion and intergenerational change. Their work reveals how migration, integration, and discrimination collectively reshape religious perceptions across three generations, from traditional piety to individualized, secularized forms of belief. Their use of process sociology and survey-based data offers both conceptual depth and empirical clarity. This article contributes to the sociology of religion and migration by examining how religious perceptions have transformed across three generations of Turkish immigrants in Germany. Drawing on a quantitative survey conducted in Munich with 316 participants from the first and third generations, the authors investigate how factors such as migration, integration, discrimination, and hybrid cultural identities have shaped religious practices, values, and secularization over time. Using Norbert Elias’s process sociology as a theoretical lens, the study reveals generational differences in the role of religion in identity formation and daily

life. The findings provide a rich sociological perspective on how migration experiences transform religiosity—not only across time but also in response to cultural negotiation and transnational belonging.

In a parallel vein, with his article **“The Dark Side of International Migration: An Assessment of Human Trafficking Cases”**, Murat Koçanlı addresses the darker dimensions of migration in his article on human trafficking and irregular mobility in Türkiye. This article presents a critical empirical investigation into the intersections of irregular migration, human trafficking, and organized crime within Turkey’s national context. Drawing on data from the Gendarmerie General Command (2012–2021), the study reveals significant patterns of human trafficking linked to irregular migration routes, particularly in provinces under Gendarmerie jurisdiction. The article not only brings attention to institutional gaps in victim protection but also contributes to policy debates on law enforcement, gender, and vulnerability. Framed within the growing relevance of Turkey as both a transit and destination country, the article identifies structural vulnerabilities—especially among female migrants—that lead to sexual and labour exploitation. With detailed statistical analysis, it demonstrates how trafficking incidents correspond with regional migration surges, such as the Syrian displacement crisis, and highlights how the misuse of open-door policies by traffickers has aggravated the situation. The article calls for strengthened institutional coordination, improved victim identification procedures, and more robust policy mechanisms grounded in human rights.

In **“Opportunities and Obstacles: A Study of Turkish Migration to Argentina”**, article Mustafa Şeref Akın explores the South-South migration through Turkish migrants’ experiences in Argentina as expanding the geographical imagination of migration studies. Through qualitative analysis, the article shows how individuals construct alternative life paths outside of conventional Global North destinations, often driven by lifestyle choices, social freedoms, and symbolic affinities. This article offers a rare contribution to the literature on South-South migration by examining recent migration flows from Turkey to Argentina—two geographically and culturally distant countries. Through qualitative analysis of 17 migrant narratives shared via social media, the study captures firsthand insights into the motivations, expectations, and daily realities of Turkish individuals who have relocated to Buenos Aires. The study highlights key factors that shape the migration experience, such as access to foreign income, overcoming language barriers, and building social networks, especially in the absence of formal support structures. By addressing themes such as lifestyle migration, digital influence, and alternative quality-of-life strategies, the article deepens our understanding of non-traditional migration routes and aspirations beyond the Global North.

Rahşan İnal’s piece, **“Sport and Migration: A Systematic Literature Review”**, offers a synthesis of the growing body of research on migration and sport. Covering literature published between 2020 and 2023, this article challenges functionalist assumptions that equate sport with social inclusion, highlighting instead the complexities and ambivalences of sports spaces for migrants. It calls for the expansion of this emerging field in Türkiye, where migration-focused sports research remains limited despite its transformative potential. Focusing on themes such as athlete mobility and refugee integration through sport, the article critically examines dominant assumptions around sport as a tool for inclusion, highlighting instead its complex and sometimes exclusionary dynamics. The

study reveals an emerging interdisciplinary field shaped by ethnographic methods and collaborative practice. It identifies the absence of robust research in the Turkish context, calling for greater scholarly attention to sport as a site of both opportunity and inequality in migration experiences.

Finally, this issue features a timely commentary by Umutcan Yüksel, **“Syria in Transition: Political Promises, Economic Challenges, and the Protection Gap in Refugee Returns”**, which reflects on the dramatic political developments in Syria following 8 December 2024, when the Assad regime was ousted and a transitional government installed. Yüksel provides a sobering critique of how international actors—particularly the UNHCR—are prematurely advancing return agendas despite unresolved protection concerns and unfulfilled reconstruction promises. This piece brings much-needed attention to the dangers of politicizing humanitarian frameworks and reinforces the importance of upholding refugee rights in volatile post-conflict contexts. The commentary critically examines the performance of the interim government under Ahmed al-Sharaa, international donor dynamics, and the controversial policy shift by UNHCR toward facilitating large-scale returns—despite unmet protection thresholds. It argues that return facilitation is being driven more by political expediency than by refugee protection standards. The author highlights the discrepancy between UNHCR’s operational framework and its own 2018 protection guidelines, raising concern over the premature nature of current return programs. This commentary calls for principled international engagement, robust monitoring, and a return policy aligned with genuine improvements on the ground—not political timelines.

Taken together, the contributions in this issue reinforce IJHM’s role as a vital intellectual platform in the Turkish and broader regional migration research landscape. They demonstrate that human mobility is not a singular event but a dynamic and multi-dimensional process shaped by law, culture, geopolitics, and social imagination. More importantly, they reflect IJHM’s ongoing commitment to producing research that is analytically robust, empirically grounded, and ethically engaged.

We would also like to take this opportunity to extend a warm welcome to Assoc. Prof. Dr. Haluk Karadağ (Department of Political Science and International Relations, Başkent University) has recently joined the IJHM Editorial Board. We are grateful for his commitment to the journal’s mission and look forward to working together to advance critical and interdisciplinary migration scholarship.

We extend our sincere thanks to all contributing authors and peer reviewers whose dedication made this issue possible. We hope the articles in this volume will stimulate further scholarly debate, inform evidence-based policymaking, and inspire future research across disciplines and borders.

By the Editorial Board

April 2025

Araştırma Makalesi / Research Article

Toplumsal Hareketlilikler ve Bir Melez Kimlik Örneği Olarak "Türkiyeli Suriyeliler"

Social Mobilizations and "Syrians from Türkiye" as an Example of Hybrid Identity

Recep Baydemir, Abdurrahim Özmen..... 1-28*Araştırma Makalesi / Research Article*

Almanya'ya Göç Eden Üç Nesil Türk Göçmenlerin Dini Algılarındaki Değişimler: Münih Örneği

Changes in Religious Perceptions of Turkish Immigrants of Three Generations Who Migrated

to Germany: Munich Example

Hasan Şen, Vedat Martin İnce 29-62*Research Article / Araştırma Makalesi*

Opportunities and Obstacles: A Study of Turkish Migration to Argentina

Fırsatlar ve Engeller: Arjantin'e Türk Göçmenliği Üzerine Bir Araştırma

Mustafa Şeref Akın 63-93*Araştırma Makalesi / Research Article*

Uluslararası Göç Hareketlerinin Karanlık Yüzü: İnsan Ticareti Olaylarının Değerlendirilmesi

The Dark Side of International Migration: An Assessment of Human Trafficking

Murat Koçanlı 94-126*Derleme Makalesi / Compilation Article*

Spor ve Göç: Sistemik Literatür Tarama

A Systematic Literature Review for Sport and Migration Research

Rahşan İnal 127-146*Evaluation Article / Değerlendirme Makalesi*

Syria in Transition: Political Promises, Economic Challenges,

and the Protection Gap in Refugee Returns

Geçiş Sürecindeki Suriye: Siyasal Vaatler, Ekonomik Zorluklar

ve Mülteci Geri Dönüşlerinde Koruma Açığı

Umutcan Yüksel 147-158

Araştırma Makalesi

Toplumsal Hareketlilikler ve Bir Melez Kimlik Örneği Olarak “Türkiyeli Suriyeliler”¹Recep Baydemir² Abdurrahim Özmen³

Öz

Bu çalışmada, göç literatüründe toplumsal hareketlilikler ve etkileşimlerin bir sonucu olarak, *Türkiyeli Suriyeliler* olarak adlandırılacak yeni bir kavrama doğru yol alındığı ileri sürülmektedir. Suriyelilerin uzun yıllardır Türkiye’de yaşaması, *ev sahibi* toplumla etkileşim kurması ve kültürel bağlarının yeniden şekillenmesi, yeni bir melez kimlik oluşumunu beraberinde getirmiştir. Bu çalışmada, özellikle Türkiye’de doğan ya da çok küçük yaşta Türkiye’ye gelen ve Suriye ile kişisel bağları sınırlı olan bir kuşağın genel profilleri, Göç İdaresi Başkanlığı ve UNHCR verileri, önceki araştırmaların bulguları ve basına yansıyan bazı haber ve yazılar üzerinden incelenmiştir. Araştırmanın bulguları, Suriyelilerin Türkiye’nin tüm illerine yayılmakla birlikte, belirli bölgelerde yoğunlaştığını göstermektedir. Bu dağılım, kültürel yapı ve etkileşim düzeyine bağlı olarak melez kimlik oluşumunun farklılaştığını ortaya koymaktadır. Ayrıca, Suriyeliler ile Türkiyeliler arasındaki evlilikler ve bu evliliklerden doğan çocuklar, melez kimliklerin şekillenmesine önemli katkı sunmasının yanında, özünde söz konusu kimlik bu grubu referans almaktadır. Yeni nesil Suriyelilerde, Suriye’ye dair değer atfedilen bir “memleket” geçmişinin olmaması, Türkiye’ye duyulan aidiyet hissinin artması, dil ve kültürel uyum, bu kimliği güçlendiren etmenlerden olmuştur. Ortaya çıkan sonuçlar, yeni bir melez kimliğin inşa edildiğini göstermektedir. Bu çalışmada, bu yeni kimlik, *Türkiyeli Suriyeliler* olarak kavramlaştırılmıştır. *Almanyalı Türkiyeliler* kavramı gibi, *bu kavram da* göç literatürünü yeniden şekillendirecek kritik bir olguyu ifade etmektedir. Bu çalışmada, ileri sürülen *Türkiyeli Suriyeliler* kavramı, göç literatürüne iki ana yenilik sunmaktadır. Birincisi, geçici koruma statüsünden ziyade, yerleşikliğe işaret eden bir kimlik tanımlamasıdır. Bu, göç literatüründeki göçmen-sığınmacı-mülteci kategorilerinin dışında, yerel bağları ve aidiyet hislerini de kapsayan yeni bir anlayış ortaya koymaktadır. İkincisi, *Türkiyeli Suriyeliler* kavramı, klasik göç tartışmalarının ötesine geçerek, kimlik inşasında, aidiyet, sosyokültürel etkileşim, dilsel ve mekânsal faktörlerin önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Toplumsal Hareketlilik, Kimlik, Aidiyet, Melez Kimlik, Türkiyeli Suriyeliler.¹ Makale Geliş Tarihi: 01.02.2025 Makale Kabul Tarihi: 26.03.2025² Dr., Bağımsız Araştırmacı, ORCID NO: 0000-0002-6263-5242, recepbaydemir@outlook.com³ Doç. Dr., Dicle Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, ORCID NO: 0000-0002-2859-6657, aozmen2003@gmail.com

*Research Article***Social Mobilizations and “Syrians from Türkiye” as an Example of Hybrid Identity****Abstract**

This study argues that in migration literature is moving towards a new concept that can be called *Syrians from Türkiye*, because of social mobilizations and interactions. As Syrians have been living in Türkiye for many years, interacting with the *host society* and reshaping their cultural ties, a new hybrid identity has emerged. In this study, the general profiles of a generation that was born in Türkiye or came to Türkiye at a very young age and has limited personal ties with Syria are analyzed through data from the Directorate of Migration Management and UNHCR, findings of previous studies and some news and articles in the press. The findings of the study show that Syrians are concentrated in certain regions, although they are spread across all provinces of Türkiye. This distribution reveals that hybrid identity formation differs depending on the cultural structure and level of interaction. Moreover, marriages between people who Syrians and from Türkiye and the children born from these marriages contribute significantly to the shaping of hybrid identities. For the new generation of Syrians, the lack of a “homeland” background in Syria, an increased sense of belonging to Türkiye, language and cultural adaptation have been among the factors that strengthen this identity. The results show that a new hybrid identity is being constructed. In this research, this new identity is conceptualized as *Syrians from Türkiye*. Like the concept of *Turks from Germany*, the concept of *Syrians from Türkiye* represents a critical phenomenon that will reshape the migration literature. The concept of *Syrians from Türkiye* put forward in this study introduces two main innovations to the migration literature. First, it is an identity definition that points to residency rather than temporary protection status. This introduces a new understanding beyond the migrant-asylum-seeker-refugee categories in migration literature, encompassing local ties and feelings of belonging. Second, the concept of *Syrians from Türkiye* transcends classical migration debates and emphasizes the importance of belonging, sociocultural interaction, linguistic and spatial factors in identity construction.

Keywords: Migration, Social Mobility, Identity, Belonging, Hybrid Identity, Syrians from Türkiye.

Extended Abstract

Migration, one of the most complex social dynamics of the modern world and perhaps of humanity, is a phenomenon that is not only limited to physical mobility but can also radically affect the identities, cultural structures and economic balances of individuals and societies. Social mobility and migration can, on the one hand, increase ethnic and cultural diversity and contribute to “multiculturalism” and “coexistence”, but on the other hand, they can also contribute to the realization of sociological transformation by producing “social integration” problems, “cultural conflicts” and “social exclusion”. From this perspective, while migrants affect the *host society*, they are also affected by the dynamics of the *host society*. In this sense, migrants or those exposed to migration are both influencing and affected. One of the most fundamental dynamics affecting migrants is the issue of identity. Today, social mobility, migration, mass migration and forced migration are among the main factors that trigger the formation of hybrid identities.

As is known, due to the civil war that started in Syria in 2011, millions of people were forced to migrate within the country, while millions more had to migrate outside the country. The vast majority of Syrians who had to migrate outside the country sought refuge in Türkiye for many reasons, such as its close and neighbouring borders, Türkiye’s “open door policy” and the “humanitarian aid” it provided to them. Türkiye, which “opened its doors” to Syrians, has become the country that “hosts” the largest number of Syrians in the world. According to data from the Directorate of Migration Management, as of January 2025, a total of 2,920,119 Syrians live in Türkiye. As the civil war in Syria is almost 14 years old, a significant number of Syrians who have sought refuge in Türkiye have been living in Türkiye for a long time.

According to data from the Directorate of Migration Management, hundreds of Syrian babies are born in Türkiye every day. At least 50% of Syrians who live in Türkiye are children. As of January 2025, there are 1,276,543 Syrian babies and children under the age of 14 in Türkiye. The number of Syrians aged 18 or younger is 1,502,294. Considering the start of the civil war in Syria and the length of time Syrians have been in Türkiye; it is possible to estimate that the majority of them were born in Türkiye. Therefore, we can assume that half of the Syrians in Türkiye were born in Türkiye. For this community, Syria is largely a social memory. In their minds, Syria exists as a discourse. Because they opened their eyes to the world in Türkiye. They grew up in Türkiye, studied in Türkiye and grew up in Türkiye. Many of them have learned to speak Turkish and use Turkish in their daily lives. They attend public schools and universities in Türkiye. Their perception of their homeland (Syria) is probably no more than what they have heard from their parents or mass media. Therefore, this group should not be lumped together with all Syrians.

In this study, we use the term *Syrians from Türkiye* to refer to a group of people who see themselves as both Turkish and Syrian in terms of belonging and identity. We argue that just as Turkish people in Germany have acquired the identity of being a Turkish person from Germany over the years, a similar situation should be considered for *Syrians from Türkiye*. At a time when more than 1.2 million people were born in Türkiye and are shaping their future here, defining this population as *Syrians from Türkiye* is more than just a choice of words and expresses a social need. This study explores the academic and social dimensions of a new identity for Syrians in Türkiye and offers a comprehensive conceptual framework for the future. It attempts to shed light on this new concept, which goes beyond classical migration debates to discuss multi-layered identity perception and cultural integration. In this research, data from the Ministry of Interior Directorate of Migration Management, the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), the findings of previous studies in the literature and news reflected in the media, etc. are compiled to reach a conclusion.

The fact that a significant majority of the new generation of Syrians in Türkiye were born and raised in Türkiye and perceive it as their “homeland”; that they have learned Turkish to the extent that they can use it in daily life; that they are familiar with the social and cultural values in Türkiye and experience them at school, at work and outside; that they have no hometown background in Syria; their spatial distribution in Türkiye; and their intertwining with the host society through marriages, kinship, neighbourhood and friendship relations have played an important role in the construction of an identity that combines both Syrian and Turkish aspects. In particular, the marriages between Syrians and Turkish nationals and the children born from these marriages represent the most concrete examples of this hybrid identity.

The concept of Syrians from Türkiye is open to discussion in social, legal and academic dimensions. There is an important need to move away from the perception of Syrians as a homogeneous community and to recognize and try to understand the differences of hybrid identities within this mass. Future social policies need to be constructed by grasping this multidimensional identity reality. Managing the social and cultural interactions between Syrians and *host society* will be a critical step towards building a more inclusive social structure. Moreover, the formation of a hybrid Syrians from Türkiye identity is directly proportional to the length of Syrians’ stay in Türkiye. Especially as the new generation of Syrians continue to stay and live in Türkiye and this process is prolonged, it is possible to predict that this hybrid identity will become more consolidated in the future.

Giriş

Yeni Bir Kavrama Doğru

Modern dünyanın ve belki de insanlığın en karmaşık sosyal dinamiklerinden biri olan göç, sadece fiziksel hareketlilikle sınırlı kalmayıp, bireylerin ve toplumların kimliklerini, kültürel yapılarını ve ekonomik dengelerini de köklü bir şekilde etkileyebilen bir olgudur (Portes, 1995; Qureshi, 2024, ss.75-83; Vertovec, 2023). Toplumsal hareketlilikler ve göç, bir taraftan etnik ve kültürel çeşitliliği artırıp, “çok kültürlülüğe” ve “birlikte yaşama”ya katkı sağlayabileceği gibi, diğer taraftan da “sosyal entegrasyon” sorunlarını, “kültürel çatışmaları” ve “sosyal dışlanmaları” da üreterek sosyolojik dönüşümün gerçekleşmesine katkı sağlayabilmektedir (Baydemir, 2023, s.277). Bu açıdan bakıldığında, *göçle gelenler* bir taraftan *ev sahibi toplumu* etkilerken, diğer taraftan kendileri de *ev sahibi toplumun* dinamiklerinden etkilenir (Van Oudenhoven vd., 2006, ss. 637-651). Dolayısıyla, göç edenler veya göçe maruz kalanlar hem etkileyen hem de etkilenen konumunda bulunurlar. Göç edenlerin etkilendiği en temel dinamiklerden biri ise kimlik meselesidir (Akhtar, 1995, ss. 1051-1084; 1999; Kurien, 2002). Günümüzde, toplumsal hareketlilikler, göç, kitlesel göç ve zorunlu göç, melez kimliklerin oluşumunu tetikleyen başat faktörlerdendir.

Pekiye, nedir melez kimlik? Öncelikle, melez kelimesinin etimolojik anlamına baktığımızda, TDK’nın (Türk Dil Kurumu) elektronik sitesinde melez kelimesinin, “1. Değişik türden hayvan veya bitkiden üremiş (hayvan veya bitki); kırık (I), kırma, azma, hibrit, metis. 2. Değişik ırkta⁴ ana babadan doğmuş olan (kimse), 3. Katışık, karışık” anlamlarına geldiği görülmektedir. (TDK, 2024). Melez kavramının İngilizce karşılığı ise, “hybrid” ve “cross-breed” olarak geçmektedir. Oxford Sözlüğü’ne göre, “cross-breed” kelimesi, “çaprazlama (bir şeyi) bir hayvan veya bitkiyi farklı bir türle çiftleştirmek; farklı bir tür hayvan veya bitkiyle çiftleştirmek” anlamlarına; hybrid kelimesi ise, “1. (bir hayvan veya bitkinin) farklı tür veya çeşitlerde ebeveynlere sahip olması; 2. iki veya daha fazla farklı şeyin karıştırılmasıyla elde edilen ürün” anlamlarına gelmektedir (Oxford Learner’s Dictionaries, 2024a; 2024b). Kimlik ise, “bir varlığın aynılık olarak tanımlanabilir ve tanınabilir kılan özellikleri ile açıklanır. ‘Kimlik’ herhangi bir bireyin ayırt edici özelliği olarak tanımlanan ya da belirli bir sosyal kategori veya grubun tüm üyeleri tarafından paylaşılabılır olmasıdır” (Çağırkan, 2016, s.2614). Kimlik, belirli bir grubun aynılığına işaret etmesi nedeniyle, diğer gruplarla olan farklılıkları da ön plana çıkarmaktadır. Dolayısıyla, benzerlik ve farklılıkların birlikte işlev gördüğü çift yönlü bir algı meselesidir. Kimliğin pek çok türü vardır: Etnik kimlik, dini kimlik, kültürel kimlik, biyolojik kimlik vs. Sosyolojik açıdan ele alındığında ise, “kimlik kavramı sadece bireysel olana değil, toplumsal veya ulusal olana (hatta küreselleşme söylemlerinde dile getirildiği haliyle ulus ötesi olana da) atıfta bulunan bir kavramdır” (Anık, 2012, s.22’den aktaran Çağırkan, 2016, s.2618). Bu anlamda bakıldığında,

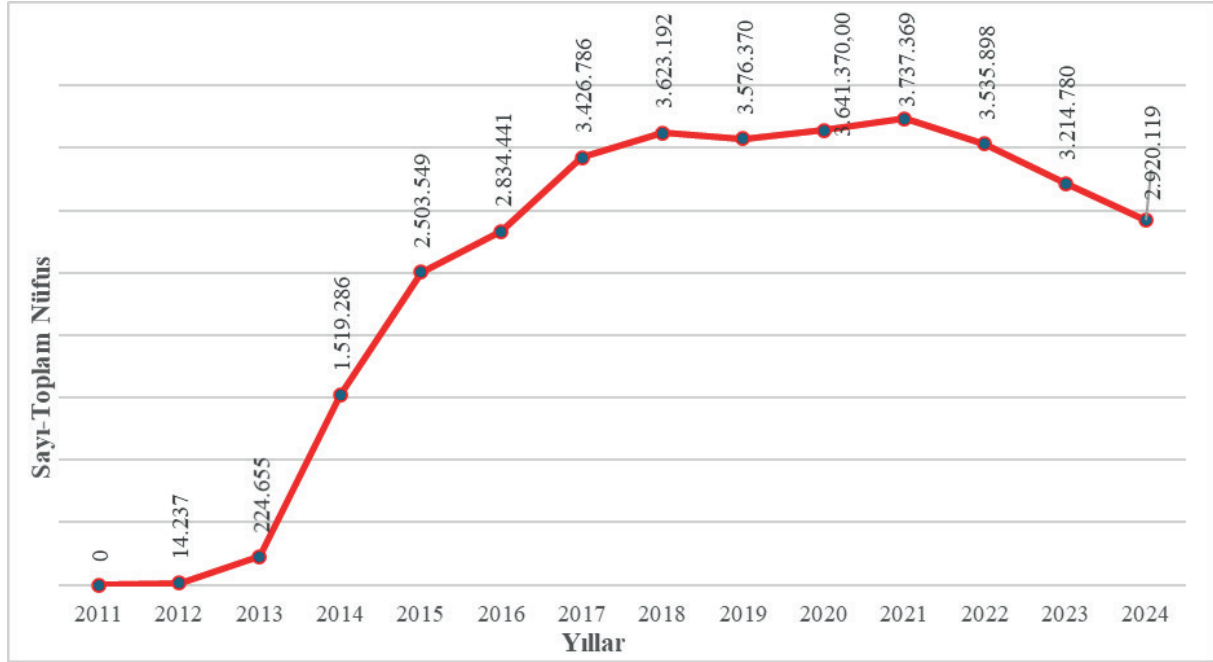
⁴ Irk’ın bir gerçeklikten öte bir fikir olduğuna dair bilimsel çalışmalara rağmen, insan grupları arasındaki etno-kültürel farklılıkların hâlâ TDK sözlüğünde “ırk” olarak ifade edilmesinin vahim bir durum olduğunu belirtmekte yarar var.

melez kimlik, iki veya daha fazla kimliğin bir arada olma durumuna veya birden fazla kimlik dinamiklerinden oluşan yeni bir kimliğe atıf yapmaktadır.

Bilhassa son zamanlarda göç literatüründe, “Afrikalı Amerikalılar”, “Amerikalı Çinliler”, “Almanyalı Türkler”, “Asya Kökenli Avrupalılar”, “Tayvanlı Çinliler” gibi kavramları sıklıkla duyuyoruz (Brown, 2004). Bunun başat sebebi, göç aracılığıyla melez kimliklerin inşa edilmesidir. Bu çalışmada, toplumsal hareketlilikler bağlamında, zorunlu kitlesel göç ve Suriyeliler üzerinden, Türkiye’de de bir melez kimliğin inşa edildiğini ileri sürüyoruz. Bu kimliği ise, *Türkiyeli Suriyeliler* olarak adlandırıyoruz.

Bilindiği üzere, Suriye’de, 2011 yılında başlayan iç savaş⁵ sebebiyle, milyonlarca insan ülke içinde zorunlu göçe maruz kalırken, milyonlarcası da ülke dışına göç etmek zorunda kalmıştır. Ülke dışına göç etmek zorunda kalan Suriyelilerin kahir ekseriyeti, yakın ve sınır komşusu olması, Türkiye’nin “açık kapı politikası” izlemesi ve kendilerine sağladığı “insani yardım” gibi daha pek çok sebeplerle Türkiye’ye sığınmışlardır. Suriyelilere “kapılarını açan” Türkiye, tüm dünyada en fazla Suriyeliye “ev sahipliği” yapan ülke olmuştur (UNHCR, 2024). Savaşın başladığı 2011 yılında, yaklaşık 150-200 Suriyeli zorunlu olarak Türkiye’ye göç etmişken, bu sayı 2012 yılında 14.237’e yükselmiştir. Daha sonraki yıllarda Türkiye’deki Suriyeli sayısı, bir taraftan Suriye’den gelen ve devam eden zorunlu kitlesel göçlerle bir taraftan da Türkiye’de doğan Suriyelilerin de eklenmesiyle daha da artmıştır. Türkiye’deki Suriyeli sayısı 2015 yılında 2.503.549 kişi, 2020 yılında 3.641.370 kişi ve 2023 yılında 3.214.780 kişi olarak kaydedilmiştir. Göç İdaresi Başkanlığı verilerine göre, Ocak 2025 tarihi itibarıyla, Türkiye’de toplam 2.920.119 Suriyeli yaşamaktadır (Göç İdaresi Başkanlığı, 2025). Suriye’deki iç savaşın neredeyse 14. yılını geride bırakırken, Türkiye’ye sığınan Suriyelilerin önemli bir bölümü de uzun bir süredir Türkiye’de yaşamaktadır (Grafik 1).

⁵ Suriye ve benzeri ülkelerdeki çok sayıdaki uluslararası bölüşüm çatışmaları için “iç savaş” kavramı kullanılmakla birlikte, bunun içeriyle birlikte önemli oranda dış etkenli olduğunu da belirtelim.

Grafik 1*Türkiye’de Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamına Alınan Suriyeliler*

Kaynak: Göç İdaresi Başkanlığı verilerinden hareketle yazarlar tarafından oluşturulmuştur.⁶

Göç İdaresi Başkanlığı verilerine göre, Türkiye’de her gün yüzlerce Suriyeli bebek doğmaktadır. Suriyelilerin en az %50’sini çocuklar oluşturmaktadır. Ocak 2025 tarihi itibarıyla, Türkiye’de 14 yaşından küçük 1.276.543 Suriyeli bebek ve çocuk bulunmaktadır. 18 yaşında veya 18 yaşından küçük olan Suriyeli sayısı ise, 1.502.294’tür (Göç İdaresi Başkanlığı, 2025). Suriye iç savaşının başlaması ve Suriyelilerin Türkiye’de bulunma süreleri dikkate alındığında, bunların çoğunluğunun Türkiye’de doğduğunu tahmin etmek mümkündür. Dolayısıyla, Türkiye’deki Suriyelilerin yarısının Türkiye’de doğduğunu varsayabiliriz. Bu topluluk için Suriye, büyük ölçüde bir toplumsal hafızadan ibarettir. Onların zihninde Suriye bir söylem olarak yer almaktadır. Çünkü, onlar Türkiye’de gözlerini dünyaya açmışlardır. Türkiye’de yetişmiş, Türkiye’de okumuş ve Türkiye’de büyümüşlerdir. Pek çoğu, Türkçe konuşmayı öğrenmiş ve gündelik hayatında Türkçeyi kullanabilmektedir. Türkiye’de devlet okullarına ve üniversitelerine gitmektedirler. Bu kitlenin memleket (Suriye) algısı, muhtemelen ebeveynlerden veya kitle iletişim aygıtlarından duyduklarından ötesi değildir. Dolayısıyla, bu kitleyi, bütün Suriyelilerle bir değerlendirmemek gerekir.

⁶ Göç İdaresi Başkanlığı, (2025). “Geçici Koruma”, <http://www.goc.gov.tr>; <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>

Bugün, Türkiye'nin tüm illerinde Suriyeliler yaşamaktadır. Dolayısıyla, Suriyeliler tüm Türkiye'ye dağılmış durumdadır. Ayrıca, sadece Suriyeli anne ve babanın çocuklarını değil, aynı şekilde Suriyeliler ile Türkiyeliler arasında yapılan evlilikler yoluyla doğan çocukların da olduğunu belirtmemiz gerekir. Özellikle, Şanlıurfa gibi kuma evliliklerin fazla olduğu illerde Suriyeliler ve *ev sahibi toplum* arasında akrabalık ilişkileri aracılığıyla bir iç içe geçiş söz konusudur (Baydemir, 2024, ss.672-703; Kaya, 2018, ss.4709-4721). Ebeveynlerinden birisinin Suriyeli birisinin de Türkiyeli olduğu ve Türkiye'de doğan birinin sadece Suriyeli olduğunu söylemek mümkün müdür? *Türkiyeli Suriyeli* kavramının kullanım ihtiyacı da işte tam da bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışmada, *Türkiyeli Suriyeliler* kavramını, kendini aidiyet ve kimlik açısından hem Türkiyeli hem de Suriyeli olarak gören kitleyi anlatmak için kullanıyoruz. Almanya'daki Türkiyeliler nasıl ki yıllar içinde *Almanyalı Türkiyeli* olma kimliğini elde ettilerse, benzer bir durumun *Türkiyeli Suriyeliler* için de düşünülmesi gerektiğini ileri sürüyoruz. 1,2 milyonu aşkın bir topluluğun, Türkiye'de doğmuş ve burada bir geleceğini biçimlendirdiği bir dönemde, bu nüfusu *Türkiyeli Suriyeliler* şeklinde tanımlamak, salt bir kelime seçiminden daha fazlasıdır ve toplumsal bir ihtiyacı ifade etmektedir. Bu çalışma, Türkiye'deki Suriyelilerin yeni bir kimlik tanımı altında ele alınmasının akademik ve sosyal boyutlarını irdelemekte ve geleceğe yönelik kapsamlı bir kavramsal çerçeve sunmaktadır. Klasik göç tartışmalarının ötesine geçerek, çok katmanlı kimlik algısı ve kültürel entegrasyonu tartışmak üzere ileri sürdüğü bu yeni kavrama ışık tutmaya çalışılmaktadır. Bu araştırmada, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) verileri, literatürde daha önce yapılmış çalışmaların bulguları ve medyaya yansıyan haberler vs. derlenerek bir sonuca ulaşılmaya çalışılmıştır.

Literatür Eleştirisi

Türkiye'de Suriyeliler üzerine yapılmış çok sayıda akademik çalışma bulunmaktadır. Suriyeliler üzerine yapılmış çalışmalar, “uyum”, “entegrasyon”, “sosyal dışlanma”, “toplumsal kabul”, “toplumsal algılar” “hukuki statü”, “geçici koruma rejimi”, “kültürel çatışma”, “sosyoekonomik etkiler”, “güvenlik, suç” vs. gibi çok çeşitli konulara yoğunlaşmıştır. Ancak, Suriyelilerin kimlikleri ve kimlik inşa süreçleri konusu büyük oranda göz ardı edilmiştir. Türkiye'deki Suriyeli çocuklar üzerine yapılmış çalışmaların kahir ekseriyeti ise, çocukların eğitimi konusuna odaklanmışlardır (Altıntaş, 2018, ss.469-499; Çelik & İçduygu, 2019, ss.253-267; Emin, 2019; Kardeş & Akman, 2018, ss.1224-1237; Kırdar vd., 2023; Özer vd., 2019, ss.76-110; Tamer, 2017, ss.119-152; Tunga, 2020, ss.317-333; Uzun & Bütün, 2016, ss.72-83; Uyan-Semerci & Erdoğan, 2018, ss.30-45; Yavuz & Mızrak, 2016, ss.175-199; Yıldız, 2019, ss.5-32). Bu çalışmalarda, Suriyeli çocukların, eğitime erişimi, eğitim ile ilgili karşılaştıkları sorunlar bu sorunların çözümüne yönelik öneriler, eğitime uyum ve okula entegrasyon sorunları, öğretmenlerin sorunları ve çözümlerle ilgili görüşleri vs. gibi konuları ele almışlardır. Bazı çalışmalar da Suriyeli çocukların dil öğrenme becerilerini, Türkçe öğrenmede karşılaşılan sorunları ve entegrasyonda dilin rolü gibi konuları incelemişlerdir

(Moralı, 2018, ss.1426-1449; Sarmini vd., 2020). Dahası, Suriyeli çocukları, travma, depresyon ve sosyal destek, zihinsel sağlık başta olmak üzere çocuk sağlığı bağlamında ele alan çalışmalar da bulunmaktadır (Derince, 2019, ss.57-70; Eruyar vd., 2020, ss.260-272), Oppedal vd., 2018, ss.46-59; Şahin vd., 2021, ss.260-272). Öte yandan bu Suriyeli çocuk işçiler, çocuk işçiliğinin sebepleri, çocuk işçilerin karşılaştığı sorunlar, yoksulluk ve çocuk işçiliği, emeğin sömürülmesi, “kayıp nesil” gibi bağlamlarda da bazı araştırmışlar yapılmıştır (Aytaç & Kılınç, 2021, ss.381-404; Bahadır & Uçku, 2016, ss.117-124; Dedeoğlu vd., 2019, ss.2585-2610; Dayıoğlu vd., 2024, ss.1075-1113; Harunoğulları, 2016, ss.29-63; Lordoğlu & Aslan, 2018, ss. 715-732; Yalçın, 2016, ss.89-98).

Suriyeli gençlere odaklanan çalışmalar ise, çoğunlukla yükseköğrenim gören Suriyelilere ele alan çalışmalardan oluşmaktadır (Akkaya vd., 2018, ss.413-448; Dereli, 2022, ss.195-219; Ertong Attar & Küçükşen, 2019, ss.1041-1053; Gül & Kaylı, 2020, ss.985-1007; Güngör & Soysal, 2021, ss.1245-1264; Istif Inci vd., 2024, ss.1-16; Şahin, 2020, ss.494-503). Bu çalışmalar konuyu, Suriyeli üniversite öğrencilerinin yükseköğrenime entegrasyonları, eğitim boyunca yaşadıkları sorunlar, sosyal dışlanma ve ötekileştirilme gibi bağlamlarda ele almışlardır. Çok az çalışma ise, diğer önemli konulara odaklanmıştır. Mesela, Çoban (2018, ss.193-216), Suriyeli gençlerin İstanbul işgücü piyasasına katılım sorunlarına; Erciyes & Anati (2021, ss.41-54) ise, Türkiye’deki Suriyeli ergenlerin yaşadığı psikososyal sorunlara ve ailenin bu sorunlar üzerindeki rolünün ne olduğuna odaklanmıştır.

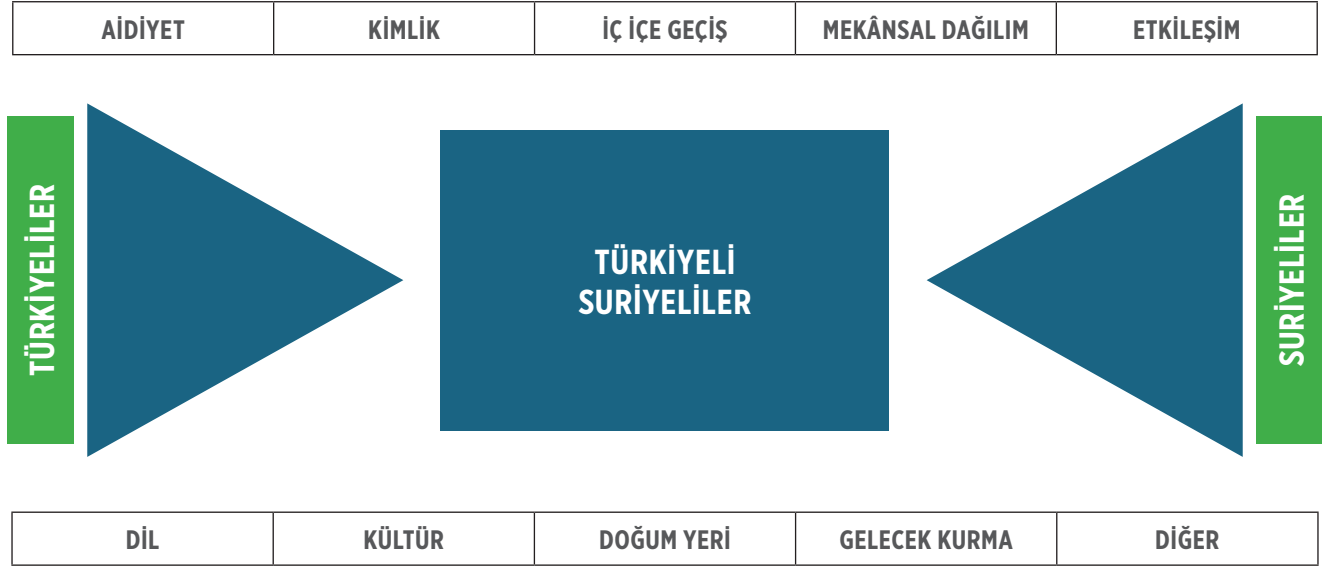
Bu çalışmayla kısmen ilişkili olduğunu söyleyebileceğimiz Coşkunarda’nın 20 Ocak 2019 tarihli *Hürriyet Gazetesi* ekinde yayımlanan “Artık Türkiyeli olan Suriyeli çocuklar anlatıyor” başlıklı yazısı ve bu yazı üzerine Ergin’in 31 Ocak 2019 tarihli *Hürriyet Gazetesi*’nde yayımlanan “Kendini Türkiyeli gören Suriyeliler kuşağı geliyor” başlıklı yazısı bulunmaktadır. Coşkunarda yazısında hem çocuklarla hem uzmanlarla yaptığı mülakatlara yer vermiştir. Ergin ise, bu mülakatlarda öne çıkan bilgilerden hareketle çeşitli yorumlarda bulunmuştur. Ergin yazısında, kendini Türkiyeli olarak gören yeni kuşak Suriyelilere dikkat çekmiş, bu yeni kuşağa yönelik Türkiye’de ne tür politikaların geliştirilmesi gerektiğinin belirlenmesi ihtiyacına vurgu yapmıştır. Ayrıca, Karaça’nın “Suriyeli mülteci gençlerde kimlik sorunu/karmaşası” (2017, ss.1-12) başlıklı çalışması da bu konuyla ilgili yapılmış önemli bir çalışmadır. Fakat, Karaça çalışmasında, Türkiye’de doğan ve Türkiye’de yetişen bireylere değil, Suriye’den Türkiye’ye göç etmiş gençlere odaklanmıştır. Karaça, Türkiye’ye göç etmiş Suriyeli gençler için, Suriye ile Türkiye arasında kalmış belirsiz bir yaşamın olduğunu; gençlerin bir yandan kendi kültürleriyle yaşarken bir yandan da Türkiye’ye “uyum” sağlamaya çalıştığını; uyum sağlamanın da her zaman bilinçli ilerleyen bir süreç olmadığını belirtmiştir. Çünkü, birey, bulunduğu ortamlarla ister istemez bir etkileşim içerisine girmektedir. Karaça, bireylerin zaman içinde toplumla ilişkilerinin arttığını ve bunun bir sonucu olarak da kendi kültürleri ile göç ettikleri toplumun kültürünü sentezleyerek yeni bir kimlik oluşturdıklarını; bu durumun aynı zamanda yeni bir kültürü de ortaya çıkardığını söylemiştir (Karaça, 2017, s. 2). Görüldüğü gibi, söz konusu edilen Suriyeli topluluğuyla ilgili yapılmış

çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Ancak bu çalışmalar, doğrudan Türkiye’de doğan veya yaşamının büyük bir bölümünü Türkiye’de geçiren, Türkiyeli ve Suriyeli ebeveynlerin çocukları olan bireylerin kendilerine özgü bir kimlik geliştirme süreçlerine ışık tutmamaktadır.

Bununla birlikte, Suriyeliler üzerine yapılmış çalışmalarda Suriyeliler ekseriyetle, “göçmen”, “sığınmacı”, “mülteci”, “geçici koruma”, “vatandaş”, “misafir” gibi çeşitli biçimlerde tanımlanmışlardır. Bazı çalışmalarda ise, dikkat edilmeden Suriyeliler için bu tanımlamaların birden fazlası birlikte kullanılmıştır. Elbette ki, Suriyelilerin bu kavramlar bağlamında değerlendirilmesi başka çalışmaların konusudur (Ayhan İzmirli, 2017, ss.43-66; Baydemir vd., 2019, ss.35-42; Kaya & Yılmaz Eren, 2015; Lortoğlu, 2017, ss.54-80). Fakat, bu çalışmanın ileri sürdüğü *Türkiyeli Suriyeliler* kavramı, önerilen yeni bir kavramdır ve Suriyeliler söz konusu olduğunda literatürde kullanılan “göçmen”, “sığınmacı”, “mülteci”, “misafir”, “vatandaş” gibi kavramlardan tamamen farklıdır. Bu kavram, göç aracılığıyla melez kimliklerin inşasını vurgulamaktadır.

Türkiyeli Suriyeliler: Melez Kimliğin İnşası ve Bunu Etkileyen Faktörler

Çeşitli nedenlerden kaynaklı göç ve zorunlu yer değiştirme gibi toplumsal hareketlilikler, bireylerin ve toplulukların kimlik algılarında dönüşüm yaratarak yeni kimliklerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Peter Burke (2011, s.2), Perry Anderson’un yaşadığımız dönemin eğilimini “genetik değişim, melezlik ve potpüriye övgüler düzme olarak tasvir” ettiğine değinmektedir, ki kimlik zaten akışkan ve dinamik bir inşa sürecidir. 2011 yılında başlayan Suriye’deki iç savaşı sonrasında, Türkiye’ye gelen milyonlarca Suriyeli için bu durum hem bir zorunluluk halini almıştır hem de yeni bir kimlik inşa sürecini beraberinde getirmiştir. Uzun bir zamandır Türkiye’de yaşayan Suriyelilerin, Türkiye’deki sosyokültürel dokuyla etkileşimi, yeni bir melez kimlik olan *Türkiyeli Suriyeli* kimliğinin şekillenmesine etkili olmuştur. *Türkiyeli Suriyeliler* kimliğinin inşasında, kimlik, aidiyet, sosyokültürel etkileşim, mekânsal dağılım, dil ve gelecek beklentileri gibi bir dizi etmen yer almaktadır. Aynı zamanda, toplumsal cinsiyet, nesil farklılıkları ve kuşaklar arası iletişim gibi faktörler de melez kimlik oluşumunda belirleyici unsurlardandır. Aşağıdaki şekilde, *Türkiyeli Suriyeli* melez kimliğinin oluşumu ve bu oluşumu etkileyen etmenlere dair bir çerçeve çizilmeye çalışılmıştır (Şekil 1).

Şekil 1*Türkiyeli Suriyeli Kimliğini Oluşturan ve Bu Kimliği Etkileyen Faktörler*

Özellikle, birincil ve ikincil toplumsal alanlardaki çift yönlü etkileşimler, örneğin Türkiyeli ve Suriyeli toplulukları arasındaki sosyal ilişkiler, bu melez kimlik yapısının belirgin özelliklerini ve çatışma noktalarını ortaya koymaktadır. Bilhassa, Türkiye’de doğan veya Türkiye’ye geldiğinde henüz çok küçük olup Suriye’yi hatırlayamayan bireylerin memleket geçmişinin olmaması, Suriyeliler ve Türkiyeliler arasındaki evlilik ve akrabalık ilişkileri aracılığıyla iç içe geçişlerin olması ve farklı kimliklere sahip ebeveynlerin (Türkiyeli bir baba ve Suriyeli bir annenin olması gibi veya tersi) doğan çocukları, *Türkiyeli Suriyeli* kimliğinin ilk basamaklarıdır. Suriyelilerin, Türkiyelileşerek melez kimlik inşa etmelerinin ilk önemli faktörlerden birisi de Türkiye’deki mekânsal dağılımlarıdır. Suriyeliler, Türkiye’nin yedi coğrafi bölgesine 81 iline dağılmış durumdadır. *Türkiyeli Suriyeli* melez kimliğinin inşasını daha iyi anlamak için bu inşa sürecini etkileyen faktörleri bilmemiz bu kimliği daha iyi anlamamıza katkı sunabilir.

Mekânsal Dağılım

Kimlik oluşumu sürecinde bireylerin yaşadıkları mekânsal deneyimler, aidiyet hislerinin şekillenmesinde kritik rol oynamaktadır. Suriyeliler için Türkiye’nin farklı coğrafi bölgeleri, sosyal ve ekonomik fırsatlar kadar ev sahibi topluluklarla kurulan ilişkiler açısından da çeşitlilik göstermektedir. Bu çeşitlilik, melez kimlik yapısının karmaşıklığını artırmakla birlikte, bireylerin kendi özgün kimlik algılarının yeniden inşa edilmesine de olanak tanımaktadır.

Bugün, Türkiye'nin tüm illerinde sayıca az veya çok, Suriyeliler yaşamaktadır ve *ev sahibi* toplumla bir şekilde mekânsal dağılımla birlikte bir iç içe geçiş söz konusudur. Göç İdaresi Başkanlığı Ocak 2025 tarihli verilerine göre, sayıca en az Suriyelinin bulunduğu il, 11 kişi ile Hakkari'dir. Bayburt'ta 28, Tunceli'de 40 Suriyeli yaşamaktadır. Türkiye'de sayıca en fazla Suriyelinin yaşadığı il ise İstanbul'dur. Yarım milyondan fazla Suriyelinin yaşadığı İstanbul'da, Suriyeliler il nüfusunun %3,13'ünü oluşturmaktadır. Suriyeliler, Kilis nüfusunun %29,04'ünü, Şanlıurfa nüfusunun yaklaşık %10'unu, Gaziantep nüfusunun yaklaşık %16'sını oluşturmaktadır. Görüldüğü gibi, Suriyelilerin Türkiye'deki mekânsal dağılımı dengeli değildir. Suriyelilerin güncel verilerle il il dağılımları aşağıdaki tabloda detaylı biçimde verilmiştir.

Tablo 1

Türkiye'de İl Bazlı Suriyeli Nüfusunun Dağılımı ve Oranları

İL SIRASI	İLLER	SURİYELİ NÜFUSU	İL NÜFUSU	TOPLAM NÜFUS	TOPLAM İL NÜFUSU İÇİNDE SURİYELİLERİN ORANI
1	ADANA	211.760	2.270.298	2.482.058	%8,53
2	ADİYAMAN	20.679	604.978	625.657	%3,31
3	AFYONKARAHİSAR	9.270	751.344	760.620	%1,22
4	AĞRI	827	511.238	512.065	%0,16
5	AKSARAY	3.275	438.504	441.079	%0,74
6	AMASYA	1.176	339.529	340.705	%0,35
7	ANKARA	85.640	5.803.482	5.889.124	%1,45
8	ANTALYA	6.661	2.696.249	2.702.910	%0,24
9	ARDAHAN	100	92.819	92.919	%0,11
10	ARTVİN	69	172.356	172.425	%0,04
11	AYDIN	8.224	1.161.702	1.169.926	%0,70
12	BALIKESİR	4.163	1.273.519	1.277.682	%0,33
13	BARTIN	274	207.238	207.512	%0,13
14	BATMAN	11.233	647.205	658.438	%1,71
15	BAYBURT	28	86.047	86.075	%0,03
16	BİLECİK	900	228.058	228.958	%0,39
17	BİNGÖL	1.171	285.655	286.826	%0,41
18	BİTLİS	1.027	359.747	360.774	%0,28
19	BOLU	3.528	324.789	328.317	%1,07
20	BURDUR	7.987	277.452	285.439	%2,80
21	BURSA	168.744	3.214.571	3.383.315	%4,76
22	ÇANAKKALE	3.323	570.499	573.822	%4,99
23	ÇANKIRI	538	205.501	206.039	%0,58
24	ÇORUM	3.372	528.351	531.723	%0,26

25	DENİZLİ	13.101	1.059.082	1.072.183	%1,22
26	DİYARBAKIR	21.482	1.818.133	1.839.615	%1,17
27	DÜZCE	1.303	409.856	411.168	%0,32
28	EDİRNE	524	419.913	420.437	%0,12
29	ELÂZİĞ	10.791	604.411	615.202	%1,75
30	ERZİNCAN	115	243.399	243.514	%0,05
31	ERZURUM	798	749.993	750.791	%0,11
32	ESKİŞEHİR	6.843	915.418	922.261	%0,74
33	GAZİANTEP	409.291	2.164.134	2.573.425	%15,90
34	GİRESUN	337	461.712	462.049	%0,07
35	GÜMÜŞHANE	90	148.539	148.629	%0,06
36	HAKKÂRİ	11	287.625	287.636	%0,00
37	HATAY	219.721	1.544.640	1.764.361	%12,45
38	IĞDIR	74	209.738	209.812	%0,04
39	ISPARTA	7.163	449.777	456.940	%1,57
40	İSTANBUL	506.086	15.655.924	16.162.010	%3,13
41	İZMİR	115.219	4.479.525	4.594.744	%2,51
42	KAHRAMANMARAŞ	82.802	1.116.618	1.199.420	%6,90
43	KARABÜK	1.153	255.242	256.395	%0,45
44	KARAMAN	812	263.960	264.772	%0,31
45	KARS	162	278.335	278.497	%0,06
46	KASTAMONU	1.130	388.990	390.120	%0,29
47	KAYSERİ	7.564	1.445.683	1.525.247	%5,22
48	KIRIKKALE	1.708	275.744	287.452	%0,59
49	KIRKLARELİ	671	377.156	377.827	%0,18
50	KIRŞEHİR	1.347	247.179	248.526	%0,54
51	KİLİS	63.520	155.179	218.699	%29,04
52	KOCAELİ	51.404	2.102.907	2.154.311	%2,39
53	KONYA	118.869	2.320.241	2.439.110	%4,87
54	KÜTAHYA	1.091	575.674	576.765	%0,19
55	MALATYA	27.3104	742.725	770.035	%3,55
56	MANİSA	12.881	1.413.041	1.488.597	%0,87
57	MARDİN	46.373	888.874	935.247	%4,96
58	MERSİN	186.863	1.938.389	2.125.252	%8,79
59	MUĞLA	10.288	1.066.737	1.077.024	%0,96
60	MUŞ	1.338	399.879	401.217	%0,33
61	NEVŞEHİR	12.224	315.994	328.218	%3,72
62	NİĞDE	5.333	377.080	382.383	%1,39
63	ORDU	843	775.800	776.643	%0,11
64	OSMANİYE	38.020	557.666	695.686	%6,38

65	RİZE	1.248	350.506	351.754	%0,35
66	SAKARYA	15.076	1.098.115	1.113.191	%1,35
67	SAMSUN	8.201	1.377.546	1.385.747	%0,59
68	SİİRT	3.231	347.412	350.643	%0,92
69	SİNAP	204	229.716	229.920	%0,09
70	SİVAS	2.829	650.401	653.230	%0,43
71	ŞANLIURFA	244.876	2.213.964	2.458.840	%9,96
72	ŞIRNAK	1.923	570.745	572.668	%0,34
73	TEKİRDAĞ	11.665	1.167.059	1.178.724	%0,99
74	TOKAT	1.354	606.934	608.288	%0,22
75	TRABZON	3.648	824.352	828.000	%0,44
76	TUNCELİ	40	89.317	89.357	%0,04
77	UŞAK	2.2996	377.001	379.997	%0,79
78	VAN	1.309	1.127.612	1.128.921	%0,12
79	YALOVA	3.518	304.780	308.298	%1,14
80	YOZGAT	4.792	420.699	425.491	%1,13
81	ZONGULDAK	607	591.492	592.099	%0,10

Kaynak: Göç İdaresi Başkanlığı, (2025). “Geçici Koruma”, <http://www.goc.gov.tr> ; <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>

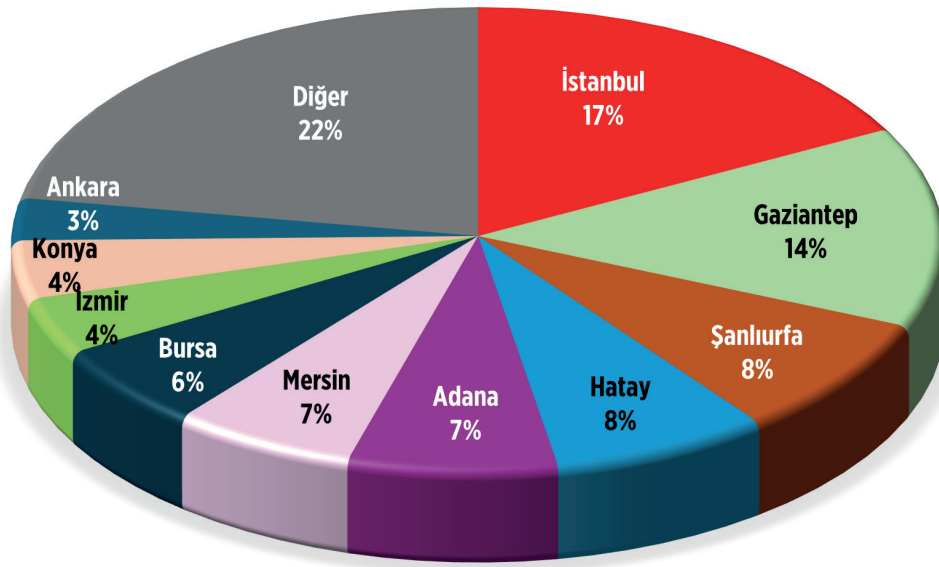
Yukarıdaki tablo, Suriyelilerin Türkiyeli olma kimliklerinin inşasını anlamak açısından son derece önemli bir veri sunmaktadır. Suriyelilerin iller bazlı yoğunluğu ve buna dair sayılar ve oranlar önemlidir. Fakat, bu illerin tek tek sosyolojik yapısı da son derece önem arz etmektedir. Örneğin, Şanlıurfa’daki ve İzmir’deki Suriyelilerin “uyum” ve “entegrasyon” sorunları ve kültürel çatışma durumları aynı değildir. Çünkü, her iki ildeki sosyolojik yapı farklıdır. Ağırlıklı olarak muhafazakâr bir il olarak görülen Şanlıurfa bir sınır şehridir. Suriye ile bazı noktalarda sosyal ve kültürel benzerliklere sahiptir. İzmir ise, Suriye’ye coğrafi açıdan uzak olmakla birlikte daha farklı sosyokültürel farklılıklar da mevcuttur. Mesela, Şanlıurfa’da Kürtçe ve Arapça da konuşulduğu için Suriyeliler burada İzmir’deki gibi bir dil bariyeriyle karşılaşmayabilirler. İzmir, Şanlıurfa ile kıyaslandığında çok daha seküler bir toplumsal yapı görüntüsü vermektedir. Dahası, Şanlıurfa’da kuma evliliklerin hâlâ kabul görmesi nedeniyle, Suriyelilerle Şanlıurfalılar arasında ikincil evlilikler daha fazla yapılabilmektedir. Dolayısıyla, her iki ildeki Suriyelilerin durumları farklı olacaktır. Bu durum, diğer bölge ve iller için de geçerlidir. Bu da bize Türkiye’de yaşayan tüm Suriyelilerin aynı şekilde melez kimlik inşa etme süreçlerinden geçemediklerini göstermektedir.

Türkiye’de yaşayan Suriyelilerin %78’i, 81 ilin sadece 10’una dağılmış durumdadır. Türkiye’de Suriyelilerin en fazla (sayıca) yaşadığı il İstanbul’dur. Halihazırda İstanbul’da yarım milyondan fazla (506.086) Suriyeli yaşamaktadır. Bu sayı, Türkiye’deki tüm Suriyelilerin %17’sine tekabül etmektedir. Suriyeliler, İstanbul il nüfusunun %3,13’ünü

oluşturmaktadır İstanbul'u sırasıyla Gaziantep, Şanlıurfa, Hatay, Adana, Mersin, Bursa, Konya, İzmir Ankara illeri izlemektedir. Suriyelilerin %22'si ise geri kalan 71 ile dağılmış durumdadır. Aşağıdaki grafikte Suriyelilerin sayıca en fazla yaşadığı ilk on il ve diğer illere dağılımları verilmiştir.⁷

Grafik 2

Türkiye'de yaşayan Suriyelilerin En Fazla Yaşadığı İlk On İl ve Diğer İllere göre Dağılımları

Kaynak: Göç İdaresi Başkanlığının verilerinden hareketle tarafımızca oluşturulmuştur.⁸

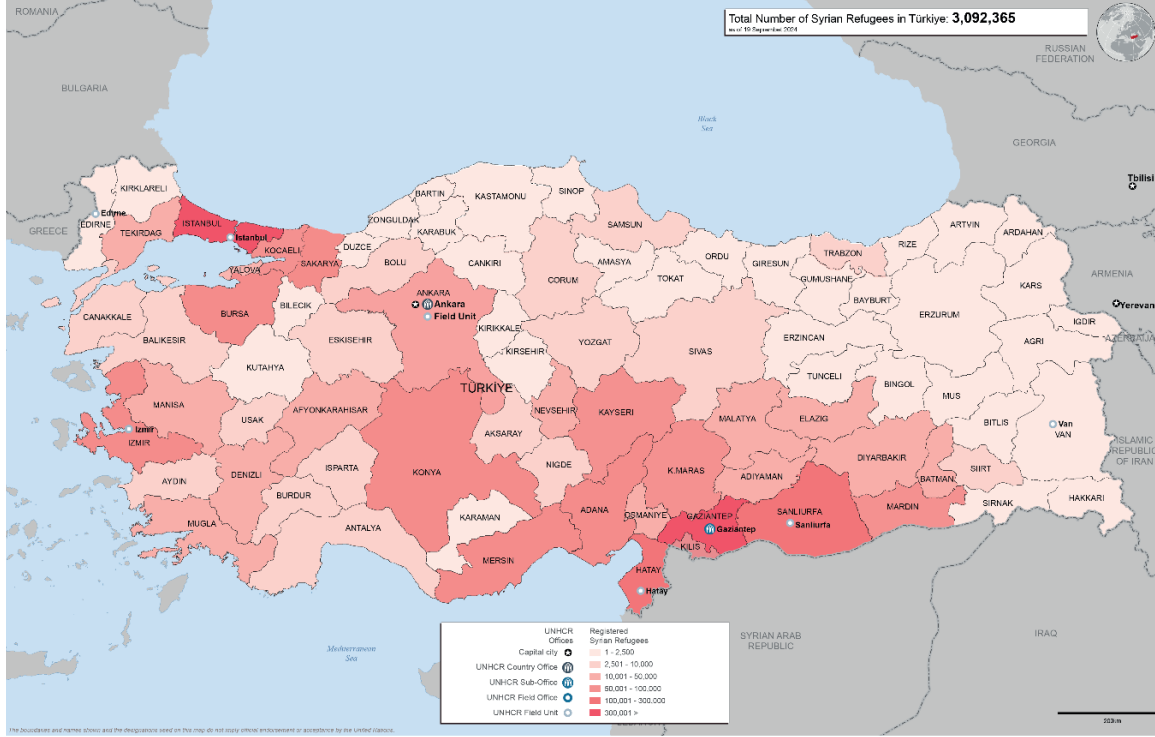
Türkiyeli Suriyeli kimliğinin oluşumunun bir diğer önemli sebebi de Suriyelilerin Türkiye'deki sadece belli bir şehre veya bölgeye yoğunlaşmamış olmaları ve Türkiye'nin tümüne yayılmış olmalarıdır. Bu durum, Suriyelilerin farklı il ve bölgelerdeki sosyolojik yapıyla karşılaşmalarını ve bu karşılaşma aracılığıyla kimlik inşa sürecine girmelerine sebep olmaktadır. Aşağıdaki haritada, Suriyelilerin Türkiye'deki illere dağılımı ve bu illerdeki yoğunlukları verilmiştir. Bu harita, aslında anlatmaya çalıştığımız, *Türkiyeli Suriyeli* kimliğinin de bir açıdan çerçevelenmiş fotoğrafı gibidir (Harita 1).

⁷ Son iki yıldır, Suriyelilerin sayısında bir düşüş görülmektedir. Daha önceki yıllarda Suriyelilerin sayısı ve oranları daha fazlaydı ve bazı illerde Suriyeliler il nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturuyorlardı. Örneğin, Suriyeliler, Mart 2018 tarihinde Adana il nüfusunun %8,51'i, Gaziantep il nüfusunun %18,48'i, Hatay il nüfusunun %28,48'i, Kahramanmaraş il nüfusunun %8,87'si, Osmaniye il nüfusunun %10,08'i, Mardin il nüfusunun %11,30'i, Şanlıurfa il nüfusunun %24,03'ü, Kilis il nüfusunun %48,88'ini oluşturuyorlardı. Türkiye genel nüfusunun da %4,38'ini oluşturuyorlardı (Göç İdaresi Başkanlığı, 2018).

⁸ Bakınız: Göç İdaresi Başkanlığı, (2025). "Geçici Koruma", <http://www.goc.gov.tr> ; <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638> Erişim Tarihi: 05.12.2025

Harita 1

Türkiye'deki Suriyelilerin İllere Göre Dağılımları

Kaynak: UNHCR, (2024). “UNHCR Türkiye: Provincial Breakdown Syrian Refugees in Türkiye - September 2024”
<https://data.unhcr.org/en/documents/details/111466>

Suriyelilerin Türkiye'deki il ve bölgelere mekânsal dağılımı ve bu dağılım üzerinden Türkiye toplumuyla etkileşimler sadece aynı binada, sokakta, meydanda, okulda veya mahallede yaşamak gibi fiziksel ve nicel bir arada bulunmayı veya teması ifade etmemektedir. Aynı şekilde, evlilikler, akrabalık-komşuluk-tanıklık ilişkileri üzerinden bir sosyal teması ve kültürel etkileşimi de ifade etmektedir.

İç İçe Geçiş ve Sosyal Etkileşimler

Suriyeliler, Türkiye toplumunun önemli bir parçası haline gelmişlerdir. Önceki sayfalarda da anlatıldığı gibi, Suriyeliler, sayısal yoğunluk anlamında Türkiyelilerle tam bir temas halindedirler. Ayrıca, yapılmış araştırmalar, Suriyeliler ve Türkiyeliler arasında bir sosyal temasın ve arkadaşlık, akrabalık, komşuluk ve tanıklık ilişkileri üzerinden bir iç içe geçişin olduğunu göstermektedir (Baydemir, 2023; 2024, ss.672-703; Çatak, 2020; Kaya, 2017). İşte, bu iç içe geçiş ve etkileşimler hem *ev sahibi toplumu* hem de *göçle gelenleri* etkilemektedir. Zorunlu kitlesel göçün ve insan hareketliliğinin önemli bir sonucu da kimlik kazanımı sürecidir. İç içe geçiş, etkileşim, sosyal temas ve karşılaşmalar Suriyelilerin *Türkiyeli Suriyeli* kimliğini inşa etmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Suriyelilerin Türkiye'ye göç etmeleriyle başlayan süreç, sadece yer değiştirme ve sayısal olarak iç içe geçme olarak değil, aynı zamanda kültürel, dilsel ve sosyal etkileşimlere dayalı bir kimlik oluşturma sürecine de yol açmıştır. Bu bağlamda, iç içe geçişler ve etkileşimler hem bireysel hem de toplumsal düzeyde kimlik dönüşümünün itici gücü olduğu söylenebilir. Suriyelilerin Türkiye'de yaşarken, kendi kültürel kimliklerinden bir kesit ve Türkiye'deki toplumsal, kültürel yapılar arasında gidip gelerek şekillenen bir kimlik süreci yaşaması, *Türkiyeli Suriyeli* kimliğinin doğmasında rol oynayan bir diğer önemli faktördür.

Türkiyeli Suriyeli melez kimliğinin oluşumunu tetikleyen önemi bir faktör olan iç içe geçişler ve etkileşimler, özellikle iki topluluğun birbirine yakın ortamlarda bir arada yaşamasıyla güçlenmektedir. Suriyeliler ve Türkiyeliler arasındaki etkileşim, geleneksel değerlerin, sosyal normların, günlük yaşam pratiklerinin ve dil kullanımının birbirine geçtiği bir sürece dönüşmüştür. Bu etkileşim ve iç içe geçiş, genellikle, evlilikler, akrabalık ve komşuluk ilişkileriyle birlikte (Kaya, 2017; Baydemir, 2024, ss.672-703), Suriyelilerin, Türkiye toplumu ile ortak yaşam alanlarında daha fazla etkileşime girmeleriyle de şekillenmektedir. Örneğin, Türkiyeli iş arkadaşlarıyla vakit geçirmek, Türkçe öğrenmek ya da sosyal ilişkilere daha fazla dahil olmak gibi etkileşimler, iki kültürün bir arada var olmasına zemin oluşturmaktadır.

Bununla birlikte, kültürel etkileşim dil ve toplumsal normların yanı sıra, kültürel değerler ve geleneklerle de ilgilidir. Türkiye ve Suriye arasındaki kültür, her ne kadar farklılıklar arz etse de ve bu pek çok yerde kültürel çatışmalara neden olsa da (Benek & Baydemir, 2019, ss.89-116) birçok benzerliği de içinde barındırmaktadır. Özellikle, ev içi kültür, aile yapıları, misafirperverlik, dini pratikler gibi unsurlar, Türkiyeliler ve Suriyeliler arasında "uyumlu" bir etkileşim zeminine işaret etmektedir. Bu bağlamda, iç içe geçişler ve sosyal etkileşimler konusunda özellikle yeni nesil Suriyelilere ayrıca dikkat çekmek de gerekir. Çünkü, yeni nesil Suriyeliler, bir taraftan Türkiye'deki kültüre ait geleneklerle diğer taraftan da kendi sahip olduğu Suriye'deki gelenekler arasındaki farkların içinde denge kurmak zorunda kalmaktadırlar. Bu durum, onların yaşam tarzlarını şekillendiren önemli bir etkene dönüşmektedir. Çocuklar, dil öğrenimi ve okullardaki sosyal yaşantıları aracılığıyla Türkiye'deki kültüre daha yakın hale gelirken, evde veya kendi Suriyeli topluluklarında kendi kültürel değerleri ve pratiklerini yaşatabilmektedirler. Bu da çocuklar için her iki kültür arasında gidip gelmeyi ve nihayetinde karma bir kimlik oluşturmaya kolaylaştırmaktadır.

Türkiye’de Doğma-Büyüme ve Gelecek Kurma Hayali

Türkiyeli Suriyeli kimliği, Suriyelilerin Türkiye’de doğma, büyüme ve burada bir gelecek kurma hayalleriyle de önemli ölçüde şekillenmektedir. Göç İdaresi Başkanlığı verilerine göre (Tablo 2), Türkiye’de her gün yüzlerce Suriyeli bebek doğmaktadır. Ocak 2025 tarihi itibarıyla, Türkiye’de yaşayan 2.920.129 Suriyelinin, 440.903’ünü 0-4 yaş arasındaki bebekler oluşturmaktadır. 497.067 Suriyeli, 5-9 yaş grubunda; 338.573 Suriyeli de 10-14 yaş grubunda yer almaktadır. 1.276.543 Suriyeli, 14 yaşından küçük, Suriyeli bebek ve çocuklardan oluşmaktadır. Suriye’de iç savaşın başlaması ve Suriyelilerin Türkiye’de bulunma süreleri dikkate alındığında, bunların ezici çoğunluğunun Türkiye’de doğduğunu tahmin etmek mümkündür. Bu sayıya, 15-18 yaş grubundaki 225.751 ile 19-24 yaş grubundaki 307.372 Suriyeli genci de dahil ettiğimizde toplam Suriyeli bebek, çocuk ve genç sayısı 1.809.666’dır. 18 yaşında olan veya 18 yaşından küçük olan Suriyeli sayısı ise, 1.502.294’tür. Bu da Türkiye’deki Suriyelilerin %60,92’sinin bebek, çocuk ve gençlerden oluştuğunu göstermektedir (Göç İdaresi Başkanlığı, 2025). Ayrıca, 2018 yılında Gaziantep’te Suriyeliler üzerine yapılan bir çalışmada, Türkiye’de doğan çocuğu olan aile oranının %47,4 olduğu bulgulanmıştır (Gültekin vd., 2019, s.12).

Tablo 2

Türkiye’de Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyelilerin Yaş ve Cinsiyet Dağılımları

YAŞ	ERKEK	KADIN	TOPLAM
0-4	227.639	213.264	440.903
5-9	255.653	241.414	497.067
10-14	173.540	165.033	338.573
15-18	116.538	109.213	225.751
19-24	157.871	149.501	307.372
25-29	148.718	132.573	281.291
30-34	112.790	97.349	210.139
35-39	97.339	82.793	180.132
40-44	68.949	63.498	132.447
45-49	45.523	47.763	93.286
50-54	34.293	37.482	71.775
55-59	27.219	29.147	56.366
60-64	17.822	19.579	37.401
65-69	11.071	12.496	23.567
70-74	5.968	7.075	13.043
75-79	2.686	3.496	6.182
80-84	1.136	1.766	2.902
85-89	467	781	1.248
90 ve üstü	241	433	674
TOPLAM	1505.463	1.414.656	2.920.119

Kaynak: Göç İdaresi Başkanlığı, (2025). “Geçici Koruma”, <http://www.goc.gov.tr> ; <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>

Coşkunarda'nın çocuklarla yaptığı görüşmeleri kaleme aldığı *Hürriyet Gazetesi*'ndeki yazısında, 7 yaşındaki bir çocuk, "Türkiye'de doğdum. Suriye'ye hiç gitmedim. Annemle babam "Belki bir gün döneriz" diyor. Annem çok dönmek istiyor, burada mutlu olmadığını söylüyor. Ben burada mutluyum. (...) Büyük çocuklar benimle Suriyeli diye dalga geçiyorlar ama ben Suriye'yi hiç bilmiyorum" (Coşkunarda, 2019) demiştir. Türkiye'de doğan ve Türkiye'de büyüyen Suriyeliler, ülkede iş kurma, eğitim alma, topluma entegre olma ve uzun vadeli gelecek planları yapma konusunda önemli bir motivasyon kaynağına sahiptir. Suriyeli yeni nesil bireylerin, Türkiye'de gelecek kurma hayali hem Türkiyeli hem de Suriyeli kimliklerinin birleşmesine ve giderek güçlü bir *Türkiyeli Suriyeli* kimliğinin şekillenmesine olanak tanımaktadır.

Yeni Nesil Suriyelilerde Memleket (Suriye) Geçmişinin Olmaması

Türkiye'de doğan ya da uzun yıllar boyunca Türkiye'de yaşayan Suriyeliler, çoğunlukla hem toplumda hem de göç literatüründe "göçmen", "sığınmacı", "mülteci", "misafir" ve "geçici koruma" gibi kavramlarla iliştilmiş şekilde, "Suriyeli" olarak tanımlanmaktadırlar. Fakat, "memleket" veya "doğduğu yer" olarak Suriye'yi değil, Türkiye'yi işaret eden, Türkiyeliliğine vurgu yapan ve Türkiye'ye aidiyet hissi besleyen bir kitleyle karşılaşmaya başladık. Türkiye'de doğan ya da burada büyüyen Suriyeliler için "memleket" olgusu, onlar için, kökenleri ile şimdi yaşadıkları yer arasında daha karmaşık bir hal alabilmektedir. Buradaki sosyal çevreleri, eğitimleri ve günlük yaşamları Türkiye ile daha derin bir bağ kurmalarına yol açabilmektedir. Ancak, buna rağmen, köken ülke olan Suriye'ye dair bir aidiyet hissi de bir süre devam edebilir, bu da yeni nesil Suriyeliler arasında bazen hem kültürel hem de duygusal bir ikilem yaratacaktır.⁹ Bununla birlikte, ebeveynlerinin bu yeni kuşağı Suriyeliliğe *dahil etmesi* ile birlikte, yaşadıkları şehirlerdeki *ev sahibi* halkın da onları *dışlaması* da ikinci bir ikileme işaret etmektedir.

Bu bağlamda, Türkiye'de doğan ve büyüyen Suriyeliler için "memleket" kavramı çok daha nüanslıdır; zamanla Türkiye'deki kültürle özdeşleşebilir, ancak unutulmamalıdır ki yine de onların toplumda genellikle "Suriyeli" olarak tanımlandığı bir gerçeklik söz konusudur. Bu da onlar için, günlük hayatta çeşitli toplumsal ve psikolojik zorlukları beraberinde getirebilmektedir.

⁹ Bunun yanı sıra, Türkiye'de doğup büyüyen Suriyeliler, toplumda yaşadıkları entegrasyon sürecinde sadece kültürel anlamda değil, dil, din, sosyal normlar gibi başka boyutlarda da iki dünyanın arasında kalmaktadırlar. Memleketle ilgili bu belirsiz bağ, zihinlerinde yeni bir kimlik arayışına veya köken ülkelerine dönmeyi düşleyip düşlememek gibi sorulara neden olabilmektedir. Yani, "memleket" meselesi, onlar için, yalnızca belli bir coğrafyanın ötesinde, kimliksel bir durum ve kimlik krizi olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Yeni nesil Suriyelilerin en temel özelliklerinden biri ise, “memleket-Suriye” geçmişlerinin olmamasıdır.¹⁰ Bu durum onlara, kendilerini “Türkiyeli” olarak görmelerinin yolunu açmaktadır. Coşkunarda’ın yaptığı mülakatta, 11 yaşındaki Muhammed ve 8 yaşındaki Meryem’in söyledikleri, tam da bu durumu açıklar niteliktedir (Coşkunarda, 2019):

“Ben üç yaşındayken gelmişiz, Suriye’yi hiç hatırlamıyorum. Annem “Artık dönmeyeceğiz” dedi ama orası neresi ben bilmiyorum. Bir tek bu sokağı biliyorum. Geçen sene okula gidiyordum ama öğretmenim vuruyor diye bıraktım. Başka çocuklar benimle kavga ediyor, öğretmen hep bana kızıyor. Türk çocuklara daha iyi davranıyor ama ben de burada yaşıyorum, ben de Türkçe konuşuyorum. Burada çok mutluyuz, geri dönmeyeceğiz.” (Muhammed, 11 yaşında, erkek).

“Abim ve iki kız kardeşim var. Beş yıl önce geldik. Neresinden geldiğimizi hatırlamıyorum ama ateş seslerini hatırlıyorum. Okula gidiyorum, en yakın arkadaşımın adı Yağmur, onu çok seviyorum. Diğer arkadaşlarım hep Suriyeli. Annem Suriye’deki eski evimizin çok büyük ve güzel olduğunu anlatıyor, buradaki evimiz çok küçük. (...) ?” (Meryem, 8 yaşında, kadın).

Görüldüğü gibi, “Suriyeli” olarak tanımlanan bu çocuklar aslında, Suriye’yi ya hiç bilmemekte/hatırlamamakta ya çok az hatırlamaktadır. Kendileri için Suriye sadece bir anlatıdır ve göç sonrası oluşmuş toplumsal hafızanın bir yansımasıdır. Suriye onlar için sadece bir söylem olarak vardır. Burada Muhammed ve Meryem sadece birer örnek teşkil etmektedir. Onlar gibi yüzbinlerce çocuk ve genç var. Türkiye’de doğmuş, Türkiye’de büyümüş, Suriye’yi hiç bilmeyen, Türkiye’ye geldiğinde çok küçük yaşta olduğu için Suriyeli hatırlayamayan veya az hatırlayan, çoğunlukla Türkçeyi öğrenen ve bunu gündelik hayatında kullanabilen bu yeni nesil kitlenin sadece Suriyeli bir anne veya babanın çocuğu olarak doğmaları onları “Suriyeli” olarak tanımlamaya yeterli midir? Ek olarak, daha sonra da değinileceği üzere, iki topluluk arasında yapılan evliliklerden doğan çocuklar da bulunmaktadır. Bu yeni nesil kitle ise, anne ve babasından kendisine aktarılan kimliklerin birleşimi olarak *Türkiyeli Suriyeliler* kimliğinin en somut örneklerini oluşturmaktadırlar.

Kimlik ve Aidiyet Duygusu

Kimlik, bireyin kim olduğunu tanımlama ve kendini sosyal bir kategori içinde tanıma süreci olarak hem bireysel hem de toplumsal boyutlara atıf yapmaktadır. Bu süreç, bireyin kültürel, dilsel, coğrafi ve tarihsel referanslarından

¹⁰ Bilhassa yeni nesil Suriyeliler (veya *Türkiyeli Suriyeliler*) için, memleket backgroundunun olmamasına rağmen, Suriye’nin kendi zihinlerinde sadece bir hafıza olarak yer edinmesi, toplumsal hareketliliklerin ve uluslararası göçün, göç eden bireylerin zihinlerinde toplumsal hafızayı nasıl inşa ettiğini göstermesi açısından önem arz etmektedir. Ebeveynlerinden, akrabalarından, büyüklerinden veya çevrelerinden Suriye’ye dair edindikleri bilgiler aracılığıyla kendi zihinlerinde Suriye hafızasını oluşturmaları göç ile toplumsal hafıza arasındaki güçlü ilişkinin olduğunu göstermektedir. Bu kapsamda, göç bağlamında toplumsal hafıza için bakınız: (Bozdoğan, 2023).

etkilenecek şekilde şekillenmektedir. Aidiyet ise, bireyin bir gruba, topluma ya da yere duyduğu “bağlılık” ve “kabul edilme” hissidir. Kimlik ve aidiyet arasındaki bu organik ilişki, göç, zorunlu yer değiştirme ve kültürel etkileşim gibi süreçlerle daha karmaşık hale gelebilmektedir. Dil ve kültür, aidiyet hissinin en güçlü belirleyicilerinden biridir. Suriyelilerin Türkçeyi öğrenmesi ve gündelik yaşamda kullanma yoğunluğu, topluma entegrasyon düzeylerini elbette ki artırmıştır. Ancak, aynı zamanda, ana dil ve kültürel gelenekleri koruma isteği, bireylerin kültürel miraslarına duydukları bağlılığı göstermektedir. Bu durum, çifte aidiyet hissinin güçlendiren çelişkili ama dönüşümsel bir dinamik yaratmıştır.

Yine, Coşkunarda’nın yaptığı mülakatta röportaj veren, “söylemezsem, kimse Suriyeli olduğumu anlamıyor” diyen Muhammed ile “burada büyüdüm. Soranlara Türk olduğumu söylüyorum” diyen Zehra’nın dile getirdikleri aşğıdaki cümleler, bu konuyu daha iyi anlamamızı sağlamaktadır (Coşkunarda, 2019):

“Sekiz sene önce Halep’ten geldik. Halep güzeldi; bizim kapının önüne üç bomba atılana kadar. Bacağımdan yaralandım, ameliyat oldum, şimdi iyiyim. Babam felç geçirdi. Balat’ta büyüdüm ben. Halep’teki evimin çatısı ve penceresi kalmadı, artık oraya dönemeyiz. Geç başladığım için altıncı sınıfa gidiyorum, Türk arkadaşlarım da var. Zaten artık kendimi Türk gibi hissediyorum. Söylemezsem kimse Suriyeli olduğumu anlamıyor.” (Muhammed, 16 yaşında, erkek).

“Beş erkek, bir de kız kardeşim var. Ben beş yaşındayken Türkiye’ye geldik ama çok hatırlamıyorum, annemin anlattıklarından biliyorum. Annem hep anlatıyor Suriye’yi. Ailem de geri dönmeyi düşünmüyor ama bir gün hadi dönüyoruz deseler, ben gitmek istemem. Burada büyüdüm ve çok alıştım Türkiye’ye. Bir sürü arkadaşım oldu. Kendimi buraya ait hissediyorum, burayı çok seviyorum, sorana Türk olduğumu söylüyorum.” (Zehra, 13 yaşında, kadın).

Dil ve Kültür

Kültürlerarası etkileşim, dil ve sosyal normlar, *Türkiyeli Suriyeli* kimliğin şekillenmesindeki diğer önemli faktörler arasında yer almaktadır. Türkiye’de büyüyen veya burada uzun süre kalan Suriyeliler, hem kendi geçmişlerinden gelen kültürel öğeleri hem de Türkiye’deki kültürel değerleri birleşik bir kimlik içinde içselleştirirler. Dil ve kültür, bu melez kimliğin oluşmasında temel belirleyici unsurlardandır. Pek çok çalışma, Suriyelilerin, evde, iş yerinde, okulda ve gündelik hayatta Türkçe konuşmayı öğrendiğini göstermektedir. Örneğin, Baydemir’in Şanlıurfa’da 2020 yılında yaptığı alan çalışmasında, Suriyeli katılımcıların %10’unun Türkçeyi öğrendiği ve bunu gündelik hayatta kullanabilecek düzeye geldiği sonucuna ulaşmıştır (Baydemir, 2023, s. 85). Baydemir’in ulaştığı bu bulguya, Suriyeli çocukların dahil olmadığını belirtmemiz gerekir. Çünkü, Baydemir, çalışması kapsamında sadece 18 yaş

ve üstündeki Suriyelilerle görüşmüştür. Baydemir'in saptadığı bu oran yetişkin ve yaşlı Suriyeliler için geçerlidir. Bu oranın Suriyeli çocuklarda çok daha yüksek olduğunu tahmin edebiliriz. Bununla birlikte, Gaziantep'teki Suriyeliler üzerine 2018 yılında yapılmış bir alan çalışmasının ortaya koyduğu bulgular da yine oldukça çarpıcıdır. Çalışma, Suriyelilerde, annelerin %51'inin, babaların %59'unun, çocukların da %68,4'ünün Türkçeyi öyle veya böyle bir şekilde kullanabildiğini (buna, biraz bilir, iyi bilir, çok iyi bilir dahildir) ortaya çıkarmıştır (Gültekin vd., 2019, s. 46). Yeni nesil başta olmak üzere, Suriyeliler bir taraftan okulda veya sosyal hayatta Türkçeyi öğrenip bunu gündelik hayatlarında kullanırken, diğer taraftan da kendi anadilleri olan Arapça ve Kürtçeyi de yine evde ve gündelik hayatta kullanabilmektedir. Suriyeli çocuk ve gençlerdeki bu çift dillilikleri ve Türkiye'de kültürlenme durumları, onlara *Türkiyeli Suriyeli* olma melez kimliğini kazanmanın yolunu açmaktadır.

Ev Sahibi Toplulukla Evlilikler ve Bu Evliliklerden Doğan Çocuklar

Suriyelilerin Türkiye'ye zorunlu göçünün ardından, toplumsal iç içe geçiş sürecinde yaşanan önemli dinamiklerden biri de evlilikler olmuştur. Bu evlilikler hem bireylerin kişisel kimliklerini dönüştüren hem de daha geniş toplumsal yapıyı etkileyen bir süreçtir. Evlilikler aracılığıyla ortaya çıkan melez kimlik, bireylerin *Türkiyeli Suriyeli* kimliklerini inşa etmelerinde önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla, bu melez kimliğinin oluşumunda, *ev sahibi toplumla* yapılan evlilikler ve bu evliliklerden doğan çocuklar önemli bir yer tutmaktadır.

Gaziantep'teki Suriyeliler başlıklı raporun bulgularına göre, Türkiye'de evlenen Suriyelilerin, %20,4'ü kadın, %4'ü de erkekler olmak üzere, Suriyelilerin %24,4'ünün evlendiği kişi Türkiyelidir.¹¹ Bu da Türkiye'de evlenen her dört Suriyeliden birisinin Türkiyeli birisiyle evlendiğini göstermektedir (Gültekin vd., 2019, s. 51). Yine, Baydemir'in Şanlıurfa'da 2020 yılında yaptığı alan çalışmasının sonuçlarına göre, Şanlıurfa'daki Suriyelilerin %47'sinin ailesinden herhangi birisi Türkiye'de evlenmiştir. Baydemir'in yaptığı çalışmanın bulgularına göre, göç sonrası ailelerinden herhangi birinin evlendiğini belirten Suriyeli katılımcıların %80'i "Suriyeli" ve %20'si de "Şanlıurfalı" birisiyle evlenmişlerdir (Baydemir, 2023, s. 115). Bu veriler, Suriyelilerin evlilikler aracılığıyla Türkiyelilerle iç içe geçtiğini göstermek açısından önemlidir.

Beş yıl önce ailesiyle birlikte Halep'ten geldiklerini ve beşinci sınıfa gittiğini söyleyen Nesrin isimdeki 13 yaşındaki çocuk, Coşkunarda'ya verdiği röportajda, "Annem burada bir Türk'le evlendi, babam Türk olduğu için ben de Türküm" demiştir. Birinci sınıfa giden yedi yaşındaki Sabriye ise, "Suriye'yi hiç görmedim. Benim anne-baba Suriyeli, ben Türkiyeliyim" demiştir (Coşkunarda, 2019). Dolayısıyla, her iki topluluk arasındaki evlilikler aracılığıyla iç içe geçişler ve bunun yarattığı sonuçlar *Türkiyeli Suriyeli* kimliğinin inşasını kolaylaştıran bir etmen olarak karşımıza çıkmaktadır.

¹¹ *Gaziantep'teki Suriyeliler* başlıklı raporda, Türkiye'de evlenen Suriyelilerin %56,9'unun kadın, %43,1'inin ise erkek olduğu belirtilmiştir. Raporda, bu durumun en büyük nedeni olarak "ataerkil toplumlarda kadınların yaşam stratejisinde bir araç olarak görülmesi" şeklinde açıklanmıştır (Gültekin vd., 2019, s. 51).

Sonuç ve Öneriler

2011 yılından itibaren Suriye’de başlayan iç savaşın ardından milyonlarca Suriyelinin Türkiye’ye zorunlu olarak göç etmesi hem Suriyelilerin hem de *ev sahibi* toplumun sosyoekonomik, kültürel ve kimlik boyutlarında kapsamlı bir dönüşüme yol açmıştır. Bu dönüşümlerin bir sonucu olarak ortaya çıkan melez kimlik ne tamamen Türkiyeli ne tamamen Suriyeli olan, ancak bu iki kimliğin kültürel ve sosyal unsurlarından özellikler barındıran yeni bir aidiyet biçiminin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Bilhassa, yeni nesil Suriyelilerin önemli bir çoğunluğunun Türkiye’de doğması ve Türkiye’de büyüyerek burayı “memleket” olarak algılamaları; Türkçeyi gündelik hayatta kullanabilecek düzeyde öğrenmeleri; Türkiye’deki sosyal ve kültürel değerleri yakından tanımaları ve bunu okulda, iş yerinde, dışarda yaşaması; Suriye’ye dair memleket geçmişlerinin olmaması; Türkiye’deki mekânsal dağılımları; evlilikler, akrabalık, komşuluk, arkadaşlık ilişkileri aracılığıyla *ev sahibi* toplumla iç içe geçişler hem Suriyeli hem de Türkiyeli yanlarını birleştiren bir kimlik inşa etmelerinde önemli bir rol oynamıştır. Özellikle, Suriyeliler ile Türkiyeli olan kişilerin evlilikleri ve bu evliliklerden doğan çocuklar, bu melez kimliğin en somut örneklerini temsil etmektedirler.

Türkiyeli Suriyeliler kavramı, “Suriyeli” kimliğine ek olarak, Türkiye’ye bağlı coğrafi, kültürel ve toplumsal koşulları çağrıştıran bir anlam taşımaktadır. Bu terim, Türkiye’de yaşayan ve burada doğmuş olan bireylerin kendilerini hem Suriye hem de Türkiye ile ilişkili hissedenden kimliğini betimlemektedir. Bu yeni kimliğin Türkiyeli insan/grupların kimlik algısından önemli oranda farklı olduğunu belirtmek gerekir: Dışarıdan bakıldığında bir Türklük veya Türkiyelilik olarak adlandırılan bir kimlikten söz edilebilmekle birlikte, içeride böyle bir homojenlik algısından çok çoklu kimlik/kimlik algıları mevcuttur. Oysa, bu çalışmada ifade edilmeye çalışılan *Türkiyeli Suriyeliler* için diğer çoklu kimliklerin ötesinde Türkiyelilik ön plana çıkmaktadır. Bu melez kimlik hem akademik tartışmalar hem de sosyal politikalarda yeni bir bakış açısı sunmaktadır. Bu yeni nesil topluluğun *Türkiyeli Suriyeliler* şeklinde tanımlanması toplumsal ve akademik açıdan yeni bir anlayışı da beraberinde getirmektedir. Bu kavram, Türkiye’deki Suriyelilerin kimlik ve aidiyet algılarını derinden etkilerken, aynı zamanda “entegrasyon politikaları” ve “sosyal uyum stratejileri” için de yeni bir temel oluşturmaktadır. Sosyal hayatın her alanında; eğitim, iş yaşamı ve kültürel etkileşim gibi konular ve bunlara yönelik uygulanacak politikalar, bu yeni kimlik bağlamında düşünülmeli ve değerlendirilmelidir.

Türkiyeli Suriyeliler kavramı, toplumsal, hukuki ve akademik boyutlarda tartışılmaya açıktır. Suriyelilerin homojen bir topluluk olarak algılanmasından uzaklaşılması ve bu kitle içinde melez kimliklere dair farklılıkların tanımak ve bu farklılıkları anlamaya çalışmak (Özmen, 2017, ss.156-166) önemli bir ihtiyacı ifade etmektedir. Geleceğe dair toplum politikalarının bu çok boyutlu kimlik gerçekliğini kavrayarak inşa edilmesi gerekmektedir. Suriyeliler

ve Türkiye toplumu arasındaki sosyal ve kültürel etkileşimlerin yönetilmesi, daha kapsayıcı bir toplumsal yapı oluşturma yolunda kritik bir adım olacaktır. Ayrıca, *Türkiyeli Suriyeli* melez kimliğinin oluşumu, Suriyelilerin Türkiye’de kalma sürelerinin uzamasıyla da doğru orantılıdır. Özellikle yeni nesil Suriyeliler Türkiye’de kalmaya ve yaşamaya devam ettikçe ve bu süreç uzadıkça, gelecekte bu melez kimliğin daha pekişeceği öngörüsünde bulunmak mümkündür. Suriye’de 8 Aralık 2024 tarihinde rejimin düşmesi sonrası, Türkiye’deki Suriyelilerin ve *Türkiyeli Suriyelilerin* durumunun ne olacağına başta siyaset ve medya olmak üzere toplumun çeşitli kesimlerinde yeni tartışmalar da başlamıştır. Suriyeliler ülkelerine geri dönecekler mi? Ne zaman dönecekler? Suriyelilerin ne kadarı ülkelerine geri dönmeyi istiyor? Ne kadarı geri dönmek istemiyor ve neden? Hem ülkelerine geri gidecek olan Suriyeliler hem de Türkiye’de kalmak isteyenler, bilhassa melez kimlikli yeni nesil *Türkiyeli Suriyeliler* için ne tür politikalar uygulanacak, nelerin yapılması gerekmektedir? Asıl önemli olan konulardan birisi de bu sorulara cevap bulma arayışımız olmalıdır.

Bununla birlikte, Suriyeliler, Türkiye’de kalmaya devam etmeleri durumunda *Türkiyeli Suriyeli* olma durumu da elbette ki devam edecektir. Fakat, kendi ülkelerine dönmeleri durumunda da bunların önemli bir bölümü sadece bir Suriyeli olarak değil, *Türkiyeli Suriyeli* olarak geri dönmüş olacaktır. Bu durumda, Suriye, kendileri için aslında “yabancı bir yer” olmuş olacaktır. Daha önce ebeveynleri kendi topraklarından koparılırken, şimdi de kendileri doğdukları “yabancı” bir memleketin (pek çok Suriyeliye göre asıl memleketlerinin) topraklarından koparak gitmiş olacaklar. Dolayısıyla, Suriye’ye gitmeleri durumunda, Suriye onlar için yeni bir yer olmuş olacak. Memleket-Suriye backgroundu olmayan bu yeni nesil Suriyeliler için, “Suriye” bir söylemden ve heyuladan ibarettir.

Çıkar Çatışması Beyanı <i>Conflict of Interest Statement</i>	Bu çalışmada çıkar çatışmasına sebep olabilecek bir durum mevcut değildir. <i>There is no conflict of interest in this study.</i>
Yazar Katkı Oranları <i>Author Contribution Rates</i>	Recep Baydemir (%50) – Abdurrahim Özmen (%50) <i>Recep Baydemir (50%) – Abdurrahim Özmen (50%)</i>
Destek Beyanı <i>Declaration of Support</i>	Herhangi bir fon veya destek alınmamıştır. <i>No funding or support has been received.</i>
Etik Beyanı <i>Ethics Statement</i>	Bu çalışma için etik kurul onayına gerek yoktur. <i>Ethics committee approval is not required for this study.</i>
Teşekkür <i>Acknowledgements</i>	Çalışmamıza sundukları katkılardan dolayı İnsan Hareketliliği Uluslararası Dergisi editörlerine teşekkür ederiz. <i>We would like to thank the editors of the International Journal of Human Mobility for their contribution to our study.</i>

Kaynakça

- Akhtar, S. (1995). A Third Individuation: Immigration, identity, and the psychoanalytic process. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 43(4), 1051-1084. <https://doi.org/10.1177/000306519504300406>
- Akhtar, S. (1999). *Immigration and identity: Turmoil, treatment, and transformation*. Jason Aronson.
- Akkaya, A. Y., Çilingir, G. A., & Levent, G. T. (2018). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ndeki Suriyeli öğrencilerin akademik sorunları üzerine bir çalışma. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 18(40/2), 413-448. <https://doi.org/10.21560/spcd.vi.447969>
- Altıntaş, Muhammed Esat (2018). DKAB öğretmenlerine göre Suriyeli çocukların devlet okullarında karşılaştıkları sorunlar (nitel bir araştırma). *Marife Dini Araştırmalar Dergisi*, 18(2), 469-499. <http://marife.org/en/download/article-file/623823>
- Ayhan İzmirli, L. (2017). Türkiye'deki Suriyelilerin hukuki durumuna ilişkin bir değerlendirme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 43-66.
- Aytaç, Ö. & Kılınç, P. (2021). Emek sömürsünün yeni yüzü: Suriyeli çocuk işçiler. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(1), 381-404.
- Bahadır, H. & Uçku, R. (2016). İzmir'in bir mahallesinde yaşayan 6-17 yaş arasındaki Suriyeli çocukların çalışma durumları ve çalışma durumlarını etkileyen etmenler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(3), 117-124.
- Baydemir, R. (2024). Suriyeliler ve Şanlıurfalılar arasındaki komşuluk ilişkileri üzerine nicel bir araştırma. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 64(1), 672-703. <https://doi.org/10.33171/dtcfjournal.2024.64.1.27>
- Baydemir, R. (2023). *Toplumsal mekânın üretimi: Şanlıurfa şehrinde Suriyeli ve Şanlıurfalıların karşılaşması* (Doktora Tezi). Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.
- Baydemir, R. Benek, S. & Elmastaş, N. (2019). Türkiye'deki Suriyelilerin hukuki durumu üzerine bir değerlendirme. *Dünya Göç ve Mülteci Kongresi 14-17 Ekim 2019, Gaziantep, Tam Metinler Kitabı*, 35-42. Gaziantep Üniversitesi Yayınları.
- Benek, S. & Baydemir, R. (2019). Problems encountered by the Syrians in the context of cultural conflict and integration: A case study of Şanlıurfa city. *The Copernicus Journal of Political Studies*, 2, 89-116. <http://dx.doi.org/10.12775/CJPS.2019.0014>
- Bozdoğan, S. (2023). Toplumsal hafıza. Özkaya, Y., Erat, V., Demirci, K. Duran, A. (Ed.), Göç Ansiklopedisi içinde (ss.366-367). Nobel Akademi Yayıncılık.
- Brown, M. J. (2004). *Is Taiwan Chinese?: The impact of culture, power, and migration on changing identities* (Vol. 2). Univ of California Press.
- Burke, P. (2011). *Kültürel Melezlik*. Asur Yayınları.
- Çatak, B. D. (2020). *Yanı başındaki yabancı: Suriyeliler ile yerli halkın karşılaşmaları*. Siyasal Kitabevi.

- Coşkunarda, G. (Ocak 20, 2019). Artık Türkiyeli olan Suriyeli çocuklar anlatıyor. *Hürriyet*; <https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hurriyet-pazar/artik-turkiyeli-olan-suriyeli-cocuklar-anlatiyor-suriyeyi-hic-hatirlamiyorum-orasi-neresi-bilmiyorum-ben-bir-tek-bu-sokagi-biliyorum-41088082>
- Çağırkan, B. (2016). Göç, hibrit kimlik ve aidiyet: yeni toplumlar, yeni kimlikler. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(8), 2613-2623.
- Çelik, Ç. & İçduygu, A. (2019). Schools and refugee children: The case of Syrians in Turkey. *International Migration*, 57(2), 253-267.
- Çoban, B. (2018). Türkiye’de işsizlik profili bağlamında Suriyeli gençlerin İstanbul işgücü piyasasına katılım sorunları. *Çalışma ve Toplum*, 1(56), 193-216.
- Dayıoğlu, M., Kırdar, M. G., & Koç, İ. (2024). The making of a “lost generation”: Child labor among Syrian refugees in Turkey. *International Migration Review*, 58(3), 1075-1113.
- Dedeoğlu, S. Bayraktar, S. S., & Çetinkaya, Ö. (2019). Yoksulun umudu çocuk: Türkiye’de Suriyeli tarım işçisi çocuklar. *Çalışma ve Toplum*, 4(63), 2585-2610.
- Dereli, B. (2022). Belonging through higher education: The case of Syrian youth in Turkey. *Journal of Refugee Studies*, 35(1), 195-219.
- Derince, D. (2019). Suriyeli mülteci çocuklar özelinde: Savaş mağduru çocuklar ve çocuk sağlığı sorunları. *Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 57-70.
- Emin, M. N. (2019). *Türkiye’deki Suriyeli çocukların eğitimi* 48. SET Vakfı İktisadi İşletmesi.
- Erciyes, J. C. & Anati, R. (2021). Türkiye’deki Suriyeli ergenlerin yaşadığı psikososyal sorunlar ve ailenin rolü. *Aydın Sağlık Dergisi*, 7(1), 41-54.
- Ergin, S. (Ocak 31, 2019). Kendini Türkiyeli gören Suriyeliler kuşağı geliyor. *Hürriyet* <https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/sedat-ergin/kendini-turkiyeli-goren-suriyeliler-kusagi-gelior-41100190>
- Ertong Attar, G. & Küçükşen, D. (2019). Somehow familiar but still a stranger: Syrian students in Turkish higher education. *Journal of International Migration and Integration*, 20, 1041-1053.
- Erucar, S. Maltby, J. & Vostanis, P. (2020). How do Syrian refugee children in Turkey perceive relational factors in the context of their mental health?. *Clinical child psychology and psychiatry*, 25(1), 260-272.
- Göç İdaresi Başkanlığı, (Mart 10, 2018). “Geçici koruma”, <http://www.goc.gov.tr>; http://www.goc.gov.tr/icerik6/gecici-koruma_363_378_4713_icerik
- Göç İdaresi Başkanlığı, (Aralık 05, 2025). “Geçici koruma”, <http://www.goc.gov.tr> ; <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>
- Gül, M. & Kaylı, D. S. (2020). Türkiye’deki Suriyeli üniversite öğrencilerinde sosyal dışlanma algısı üzerine nitel bir araştırma. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(3), 985-1007.
- Gültekin, M. N. Giritlioğlu, İ., Karadaş, Y., Soyudoğan, M., Leyla Kuzu, Ş., Gülhan, S. T., Doğanoglu, M., Utanır, A., Aslan, Ç., & İncetahtacı, N. (2019). *Gaziantep’teki Suriyeliler: Uyum, Beklentiler ve Zorluklar* (2. bs). Gaziantep Üniversitesi Yayınları.

- Güngör, H. & Soysal, T. (2021). Türk yükseköğretiminde Suriyeli mülteciler. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(1), 1245-1264.
- Harunoğulları, M. (2016). Suriyeli sığınmacı çocuk işçiler ve sorunları: Kilis örneği. *Göç Dergisi (GD)*, 3(1), 29-63.
- Istif İnci, E. Altıntop, A. K., Özgür Baklacioğlu, N., & Aydın, A. R. (2024). Syrian youth with disabilities accessing higher education in Turkey: Routes and barriers. *International Journal of Disability, Development and Education*, 1-16. <https://doi.org/10.1080/1034912X.2024.2406467>
- Karaça, Z. N. (Temmuz, 2017). Suriyeli mülteci gençlerde kimlik sorunu/karmaşası. *İNSAMER*, 1-11. <https://www.insamer.com/tr/uploads/pdf/rapor-suriyeli-multeci-genclerde-kimlik-sorunu-karmasasi.pdf>
- Kardeş, S. & Akman, B. (2018). Suriyeli mültecilerin eğitime yönelik öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online* 17 (3), 1224-1237.
- Kaya, İ. Yılmaz Eren, E. (2015). Türkiye'deki Suriyelilerin hukuki durumu: Arada kalanların hakları ve yükümlülükleri. Seta Yayınları.
- Kaya, M. (2017). *Türkiye'deki Suriyeliler: İç içe geçişler ve karşılaşmalar* (1. bs). Hiperlink.
- Kaya, M. (2018). İki hukuk arasında arafta: Suriyeli kadın mültecilerin informal evlilikleri ve boşan(ama)ma krizi. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 5(31), 4709-4721.
- Kırdar, M. G. Koç, İ. & Dayioğlu, M. (2023). School integration of Syrian refugee children in Turkey. *Labour Economics*, 85, 102448.
- Kurien, P. A. (2002). *Kaleidoscopic ethnicity: International migration and the reconstruction of community identities in India*. Rutgers University Press.
- Lortoğlu, C. (2017). Suriyeli mültecilerin “misafir” olma haline misafirperverlik hukuku ve etiği açısından bakış. *İnsan & İnsan*. (11), 54-80.
- Lordoğlu, K. & Aslan, M. (2018). Görünmeyen göçmen çocukların işçiliği: Türkiye'deki Suriye'li çocuklar. *Çalışma ve Toplum*, 2(57), 715-732.
- Moralı, Gürkan. (2018). Suriyeli mülteci çocuklara Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde karşılaşılan sorunlar. *OPUS International Journal of Society Researches*, 8(15), 1426-1449.
- Oppedal, B. Özer, S. & Şirin, S. R. (2018). Traumatic events, social support and depression: Syrian refugee children in Turkish camps. *Vulnerable children and youth studies*, 13(1), 46-59.
- Oxford Learner's Dictionaries (2024a). “hybrid”; https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/hybrid_1?q=hybrid
- Oxford Learner's Dictionaries (2024b). “cross-breed”; https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/american_english/cross-breed_2
- Özer, Y. Y. Komsuoğlu, A. & Ateşok, Z.Ö. (2019). Türkiye'deki Suriyeli çocukların eğitimi: sorunlar ve çözüm önerileri. *The Journal of Academic Social Science*, 37(37), 76-110.
- Özmen, A. (2017). Farklılıkları “Anlamak”. *The Journal of Mesopotamian Studies*, 2(1), 156-166.
- Portes, A. (Ed.). (1995). *The economic sociology of immigration: Essays on networks, ethnicity, and entrepreneurship*. Russell Sage Foundation.

- Qureshi, H. (2024). The impact of migration on host societies: Social and economic perspectives. *Journal of Political Stability Archive*, 2(03), 75-83.
- Sarmini, I. Topçu, E. & Scharbrodt, O. (2020). Integrating Syrian refugee children in Turkey: The role of Turkish language skills (A case study in Gaziantep). *International Journal of Educational Research Open*, 1, 100007.
- Şahin, E. Dagli, T. E. Acarturk, C. & Dagli, F. S. (2021). Vulnerabilities of Syrian refugee children in Turkey and actions taken for prevention and management in terms of health and wellbeing. *Child abuse & neglect*, 119, 104628.
- Şahin, S. A. (2020). Dışlanma ve umut arasında: Suriyeli yükseköğretim öğrencilerinin deneyimleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10(3), 494-503.
- Tamer, Mine Gözübüyük. (2017). Geçici koruma kapsamındaki Suriyeli çocukların Trabzon devlet okullarındaki durumu. *Göç Dergisi*, 4(2), 119-152.
- TDK. (Aralık 27, 2024). “melez”, <https://sozluk.gov.tr/>
- Tunga, Y. Engin, G. & Çağıltay, K. (2020). Türkiye’deki Suriyeli çocukların eğitiminde karşılaşılan sorunlar üzerine bir alanyazın taraması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 317-333. <https://doi.org/10.17679/inuefd.535845>
- UNHCR, (September 30, 2024). UNHCR Türkiye: Provincial breakdown syrian refugees in Türkiye - september 2024, <https://data.unhcr.org/en/documents/details/111466>
- Uyan-Semerci, P. & Erdoğan, E. (2018). Who cannot access education? Difficulties of being a student for children from Syria in Turkey. *Vulnerable Children and Youth Studies*, 13(1), 30-45.
- Uzun, E. M. & Bütün, E. (2016). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki Suriyeli sığınmacı çocukların karşılaştıkları sorunlar hakkında öğretmen görüşleri. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 72-83.
- Van Oudenhoven, J. P. Ward, C. & Masgoret, A. M. (2006). Patterns of relations between immigrants and host societies. *International journal of intercultural relations*, 30(6), 637-651.
- Vertovec, S. (2023). *Superdiversity: Migration and social complexity*. Routledge. <https://library.oapen.org/handle/20.500.12657/59161>
- Yalçın, S. (2016). Syrian child workers in Turkey. *Turkish Policy Quarterly*, 15(3), 89-98.
- Yavuz, Ö. & Mızrak, S. (2016). Acil durumlarda okul çağındaki çocukların eğitimi: Türkiye’deki Suriyeli mülteciler örneği. *Göç Dergisi*, 3(2), 175-199.
- Yıldız, S. E. (2019). Suriyeli çocukların eğitimi konusunda nitel bir araştırma: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Middle East Journal of Refugee Studies*, 4(2), 5-32.

*Araştırma Makalesi***Almanya'ya Göç Eden Üç Nesil Türk Göçmenlerin
Dini Algılarındaki Değişimler: Münih Örneği¹****Hasan Şen², Vedat Martin İnce³****Öz**

1961 yılında Türkiye ile Batı Almanya arasında imzalanan göç anlaşmasıyla birlikte Türkiye'den Batı Almanya'ya çok sayıda insan göç etmiştir. 1961 yılından itibaren göç edenlerin sayısı iki buçuk milyonu geçmiştir. Bu sayı üç kuşağa karşılık gelmektedir. Göçmenler hem göç ettikleri yeri etkilemiş hem de göç ettikleri yerden sosyo-ekonomik, siyasi ve kültürel olarak etkilenmişlerdir. Fakat üç kuşak bu süreçten farklı şekilde etkilenmiştir. Şöyle ki, üç kuşak arasında göçe bakış açısı, Alman kültürüne yaklaşım, Türkiye'ye dönüş, kültürel entegrasyon ve dini davranış açısından pek çok farklılık olmuştur. Bu çalışmada Almanya'ya göç eden Türklerin dini uygulamaları açısından üç kuşak arasındaki farklılıklar analiz edilmeye çalışılacaktır. Özellikle üç kuşak Türk'ün dini algıları, dinin kimlikleri üzerindeki etkileri, dinin günlük yaşam davranışları üzerindeki etkileri ve sekülerleşme konusundaki görüşleri ele alınacaktır. Din ve Kimlik, Melez Kültür ve Sekülerleşmiş Yaşam bu çalışmanın ana temalarıdır. Bu çalışmada nicel yöntem kullanılmıştır. 2020-2021 yılları arasında katılımcılara kapalı ve açık uçlu sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Araştırma alanı Almanya'dır. Araştırmanın evreni Bavyera'nın başkenti Münih'tir. Araştırmada basit tesadüfi örnekleme tekniği kullanılmıştır. Birinci ve üçüncü kuşaktan toplam 316 kişi ile yapılan anketler SPSS 22 ile analiz edilmiştir. Bazı veriler Ki-Kare Testi ile analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Almanya göçü, din, sekülerleşme, gündelik hayat, üç kuşak türk göçmen.

¹ Makale Geliş Tarihi: 14.01.2025 Makale Kabul Tarihi: 17.02.2025

² Prof. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ORCID NO: 0000-0003-2111-2223, senhasan@mu.edu.tr

³ Dr. Öğr. Gör. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ORCID NO: 0000-0001-7523-4467, vedatince@mu.edu.tr

Research Article

Changes in Religious Perceptions of Turkish Immigrants of Three Generations Who Migrated to Germany: Munich Example

Abstract

With the migration agreement signed between Turkey and West Germany in 1961, many people migrated from Turkey to West Germany. Since then, the number of immigrants has exceeded two and a half million, spanning three generations. Not only have these immigrants influenced the places where they settled, but they have also been shaped socio-economically, politically, and culturally by their country of origin. Moreover, each generation has been affected differently. Specifically, there are significant differences between the three generations in terms of: Their perspectives on immigration; Their approach to German culture; Their willingness to return to Turkey; Their level of cultural integration; Their religious behavior.

Research Objectives: This study aims to analyze the differences between the three generations regarding the religious practices of Turks who immigrated to Germany. In particular, it explores: The religious perceptions of these three generations; The role of religion in shaping their identities; The influence of religion on their daily lives; Their views on secularization.

The central themes of this study include Religion and Identity, Hybrid Culture, and Secularized Life.

Methodology: A quantitative research method was employed. A questionnaire consisting of closed and open-ended questions was administered to participants between 2020 and 2021. The research was conducted in Germany, with the sample drawn from Munich, the capital of Bavaria. A simple random sampling technique was used.

Data from a total of 316 respondents from the first and third generations were analyzed using SPSS 22, with some findings examined through the Chi-Square Test.

Keywords: Migration, German immigration, religion, secularization, daily life, three generations.

Introduction

Migration is likely a phenomenon as old as human history. Today, many people, especially Syrians, migrate internationally. Additionally, many countries now implement strict measures against immigration. Migration can be briefly defined as the movement of people from one place to another, either temporarily or permanently, due to individual or social reasons. It can create challenges both for the people who migrate and for those in the destination location. It also establishes a conceptual “locals and foreigners” dichotomy in people’s minds. This dichotomy can, in turn, increase economic, social, political, and societal tensions.

This study focuses on Turkish immigrants who migrated to Germany.

This migration began with the “Labor Recruitment Agreement” signed in 1961 between Turkey and what was then known as West Germany (Abadan-Unat, 2017, p.43). Despite the termination of this agreement in 1973, the migration of Turkish immigrants to Germany continued and still continues today. There have been many economic, social, cultural, and political reasons for this migration. Consequently, the number of Turkish immigrants in Germany has exceeded two and a half million, spanning three generations.

The primary objective of this study is to examine whether there has been a change in the religious attitudes and behaviors of three generations of Turks who migrated to Germany over the past sixty years. Additionally, this study seeks to identify the nature of these changes and the sociological factors that have contributed to them. Migration has influenced and transformed both the people who moved away from their usual residence and the lives of those in the destination country. Over time, political, economic, cultural, and religious differences have emerged between the first-generation and third-generation Turkish immigrants. Germans also have different approaches towards each of the three generations.

The German immigration process has introduced many concepts, such as “Alamancı” and “Gurbetçi” in Turkey, as well as “Dual citizenship,” “Blue card,” “Multi-culture,” Euro-Islam, “Imported Bride/Groom,” and “Deutsche-Türken” in Germany. Thus, immigration has written its own story. Therefore, this study utilizes Norbert Elias’ theory of “process sociology.”

1. The Theoretical Discussion

The main question of this study, which examines Turkish immigrants who migrated to Germany, is whether there has been a change in the religious beliefs or behaviors of these people over time. To understand this, it is necessary to explore the issue of secularization and the relationship between migration and religion, as

well as the connection between sociology and migration. It is also crucial to understand the history of Turkish immigrants' migration to Germany and the reasons behind their migration. In this context, the issues mentioned under this title will be discussed sociologically.

1.1. Secularization

To begin with, it must be acknowledged that the relationship between religion, society, and the state is complex. There are two basic reasons for this. First, secularization takes on different forms and meanings in various societies due to differing historical and social backgrounds. For instance, the phenomenon of secularization in France is different from that in England, one of the first societies where it emerged. Second, the attitudes of religions, especially monotheistic religions, towards secularization differ. For example, the demands of Islam regarding religion-state relations differ from those of Christianity.

Moreover, in societies where the Islamic faith is practiced, secularization may have different manifestations due to the unique historical experiences of those societies. These issues will not be discussed in this article, but it is important to emphasize that when examining secularization, the relevant society and religion should be taken into account.

Peter Berger (1967, p.107) defines secularization as “the process by which sectors of society and culture are removed from the domination of religious institutions and symbols.” This implies the alienation of the social sphere from sacred principles. Volkan Ertit (2014, pp.120-128) states that secularization does not only mean the disappearance of religion but also signifies that common superstitious beliefs and institutional practices assumed to be related to religion are losing their influence in the modernization process. Many political and social factors accelerate the secularization process. Capitalism, modernization, and urbanization lead to secularization. According to Ertit, “modernization can make people more secular.” Secularization involves placing this world at the center.

One of the important discussions on secularization is whether it is weakening or gaining strength globally. In fact, Peter Berger (1990, p.90), a prominent figure in the literature on secularization, claims that secularization is weakening and declining in today's world. He proposes the thesis that this decline is significant.

In contrast to the thesis that secularization is declining, other arguments suggest that secularization and non-religious life have become almost an ordinary and routine form of life, especially in Western societies. For example, Baker and Smith (2009, p.1251) claim that even in a country with high religiosity, such as the United

States, religious orientation is declining. Sharing a similar view, Lois Lee (2012, p.136) states: “In recent years, there has been a growing recognition of nonreligiosity, that which is defined by how it differs from religion.” Similarly, David Voas (2025, pp.1-20) states the following:

“The growing share of the American population that is religiously unaffiliated—the “rise of the nones”—has inspired a mountain of popular and scholarly commentary. The phenomenon can be viewed as evidence that the United States is following the pattern of secularization seen in other highly developed countries”

Regarding the subject, nonreligion is located in people’s minds, bodies, and spaces. Volkan Ertit (2024, pp.1-21) similarly claims that Turkey is becoming more secularized with each passing day. There are perspectives suggesting that the world we live in, and especially the family, has a significant impact on the decline of religion. Indeed, Bengtson (2018, p.258) expresses the strong impact of the family on rising secularization in their study. Another debate on secularization is that its classical definition is not sufficient to explain the diversifying and changing world. In other words, different versions and definitions of secularization are emerging.

1.2. Definitions of Secularization

People are experiencing changes in their relationship with religion in parallel with changes in social life. New situations encountered in today’s world suggest that the classical definition of secularization may no longer be sufficient. Therefore, this necessitates a reconceptualization of the subject.

In contemporary literature on secularization, more inclusive concepts such as nonreligion, indifference, ignorance, active opposition to religion, atheism, deism, spiritual but not religious, agnosticism, disbelief, unbelief, nones, and apostasy are used (Alexander, 2021, Küçükural et al., 2023, Lee, 2012). In particular, younger generations are shaping new definitions of secularization. Alexander states the following in his study on the subject:

“Since 2000, surveys have shown substantial increases in young adults identifying as Nones.”

Secularization is also defined as being non-religious or non-affiliated, as well as spiritual but not religious. Additionally, there are definitions of secularization that emphasize the religious or spiritual dimension rather than the belief dimension of religion. Nathan G. Alexander (2021, p.97) states:

“One might, for example, identify with a certain religion or follow its rituals while not believing in its doctrines. There are also those, again for example, who believe in a god but are unwilling to adopt any particular label or to practice their faith in an institutional setting. One thinks here of those who identify as ‘spiritual but not religious’.”

As seen, many concepts are used and proposed to define secularization. In this study, the concept of secularization is adopted in line with the definition of non-religion as described by Lois Lee and Stephen Bullivant (2020, p.88):

“Non-religion is used to indicate not the absence of something (religion) but the presence of something (else), characterized, at least in the first place, by its relation to religion but nevertheless distinct from it.”

At this point, religion is losing its influence in the public and social spheres, the collective power of religion is weakening, and it is increasingly becoming a matter of individual life. Thomas Luckmann describes this phenomenon as “individual religion” (1967, p.95).

2. The Impact of Migration on Religion and Secularization

Although migration has significant effects on the beliefs of immigrants, as Nordin and Otterbeck (2023, p.12) state, the relationship between migration and religion has not been examined comprehensively or to the extent it deserves. For many, migration is deeply intertwined with religion—an aspect that frequently gets overlooked in migration studies (e.g., Straut-Eppsteiner & Hagan, 2016). Immigrants’ religion can exert both positive and negative effects on their integration by providing a social network and a system of meaning.

First of all, migration is known to have different effects on religious identity. These effects may vary depending on the sociological conditions of the destination and the intensity of religious interest. The duration, timing, and location of migration also play a role in shaping the relationship between migration and religion. Regarding this subject, Nordin and Otterbeck (2023, p.9) state:

“Changes in religion may also depend on the type of international migration... Reasons for migration also most certainly affect religion; fleeing because of one’s religiosity or moving between two countries with similar religious contexts and being vaguely religious, probably affect people’s religiosity in different ways.”

In the case of Turkish immigrants in Germany, religion has taken on the following role:

“Religion was often not seen as a sacred belief and practice among immigrant Turkish immigrants, but was used as a means of defining oneself in the society in which they lived” (Eren, 2007, p.278).

Immigrants may experience difficulties in many aspects, particularly due to cultural differences in the places they arrive. Religion can play an important role in alleviating these difficulties (Becker & Dinesh, 2005, 18-21).

For immigrants, religion can act as a safe spiritual harbor against alienation, cultural shocks, exclusion, and hostility toward immigrants. A study on Turkish immigrants living in Bulgaria found that religion holds a very important place for immigrants (Şen, 2004, p.49). Similarly, Turkish immigrants who moved to Germany sought to overcome difficulties through religion. As Dökmen (1989, p.143) states:

“The Turkish immigrants living in Germany cling more tightly to the values they brought from their country because they live as a closed community and cannot enter the culture of that country.”

Solidarity networks established around religion, as well as religion itself, help migrants cope with the challenges they face during the migration process. In general, kinship solidarity plays a crucial role, especially in international migrations (Gurak & Caces, 1992, 150-162). According to Massey (1990, p.69):

“Migrant networks are sets of interpersonal ties that link together migrants, former migrants, and nonmigrants in origin and destination areas through the bonds of kinship, friendship, and shared community origin.”

In particular, immigrants rely on these networks to address the challenges they encounter in the places they migrate to. Over time, these networks may take on a religious dimension. In fact, the Turkish immigrants who are the focus of this study turned to religious networks to cope with cultural differences, political pressure, and other difficulties they faced in Germany.

In some cases, migration can contribute to a revival of religious practices and beliefs. Immigrants may form their own religious communities in their new countries as a way to maintain their cultural identity and traditions. Migration can strengthen religious affiliation, increase community formation, and enhance religiosity.

Regarding this issue, Nur Vergin (1985, pp.16-17) shows in her study on Ereğli, Turkey, that urbanization increases religiosity and that religious sect-based community formation is particularly strong among migrant workers. A similar pattern has been observed among Turkish immigrants in Germany, where religious communities have become stronger. Additionally, religion has been adopted as a protective sense of belonging and identity for Turkish immigrants.

Migration can also strengthen religious networks among migrants. However, it can simultaneously lead to secularization. As migrants integrate into their host societies, they may adopt more secular attitudes and practices, reducing the influence of religion in their lives. This trend is more evident in long-term migrations, where religious tendencies may differ across migrant generations.

According to James A. Beckford (2019, p.18):

“The religion of immigrants is not shaped only by their own beliefs. The sociological factors that immigrants encounter during the process, and the ‘trans-local social networks’ they participate in, affect their religious lifestyles. Although the first generations expect their grandchildren to live the religion they lived, religious experiences change over time. Religious life has been in a state of ‘a balance between continuity and change.’ Immigrants build ‘hybrid religious beliefs and hybrid identities’ as a result of their integration with social values in the places they go. In brief, it can be said that people’s religious beliefs change with migration.”

Over time, Turkish immigrants in Germany have been able to partially integrate into German culture while still maintaining their beliefs. They have embraced cultural exchange rather than extremism. Indeed, while the perception of religion was different among the first generation of Turkish immigrants in Germany, it may differ significantly in the third generation. This point constitutes the basic assumption of this study.

3. Process Sociology and Migration

As the sociological profile of Turkish immigrants has changed throughout the migration process, Germans’ views toward Turkish immigrants have also evolved. Therefore, this study adopts Norbert Elias’s theory of “process sociology” as a reference framework to understand the migration story of Turkish immigrants.

Norbert Elias (1981, p.766) states the following in the context of process sociology:

“Man is a process” (Der Mensch ist ein Prozeß).

Migration is a process that involves historicity. Migration theories have diversified in parallel with the different experiences of migrants. In other words, not only do human experiences change, but migration itself and its definitions evolve over time. Every migration writes its own story. People change throughout the migration process, and migration itself also undergoes transformation. This is why a wide variety of migration theories have emerged—both migration and migrants are shaped by this process. Immigrants influence the countries they move to, just as they are influenced by them.

The first generation of Turkish immigrants did not initially intend to establish a permanent life in Germany. Their primary goal was to reach their planned economic objectives with minimal socialization before returning to Turkey. As a result, they made little effort to learn German (Gestring et al., 2004, pp.8-11).

Some members of the second generation were born in Turkey and moved to Germany between the ages of 1 and 5. Their early socialization in Turkey was interrupted, leading to adaptation challenges. Accordingly, personality disorders have been frequently observed in this group (Hill, 1990, p.102). Another segment of the second generation moved to Germany between the ages of 6 and 14, while others arrived later through marriage or illegal means, utilizing the networks established by earlier Turkish immigrants. Unlike the first generation, most second-generation immigrants lived in houses rather than in ghettos.

The third generation was entirely born and raised in Germany. Consequently, they did not face the language barriers experienced by the first and second generations. This generation grew up with Turkish culture at home and German culture in the broader society. They tend to be better educated and have benefited from increased job opportunities in Germany. According to Faist, as immigrants become more permanent in a country, they acquire rights (Faist, 2003, p.98).

The three generations hold different perspectives on migration, German society, and German culture, as well as distinct worldviews and lifestyles. Their approaches to religion, which is the focus of this study, also vary.

4. Anatomy of Turkish Migration to Germany

As is well known, Germany was divided into two after the Second World War. To meet its labor needs, West Germany signed its first employment agreement (*Anwerbeabkommen*) with Italy in 1955. Similar agreements were later signed with Spain and Greece in 1960 (Şen & Goldberg, 1995, p.9). Meanwhile, East Germany built the Berlin Wall on August 13, 1961, unilaterally banning crossings into West Germany. This affected approximately 50,000 people living in East Germany who were working in West Germany. On the morning the wall was built, 4,300 East Berliners employed at Siemens facilities in West Berlin were unable to reach their workplaces (Hunn, 2005, pp.50-51).

Following this sudden development, an employment contract was signed between the authorities of West Germany and Turkey on October 30, 1961. This agreement marked the beginning of Turkish migration to Germany. Although the agreement expired in 1973, Turkish immigration to Germany has continued through various channels, such as marriage or unauthorized migration.

The first group of Turkish immigrants was welcomed by Germans with flowers. This warm reception lasted until the late 1970s, driven by Germany's expectation that Turkish immigrants would eventually return to their homeland. In other words, this migration was initially perceived as temporary. However, as the number of Turkish immigrants in Germany grew, German attitudes toward them began to shift in the 1980s. Immigrants who had once been welcomed with flowers were now being encouraged to return to Turkey.

In 1981, a group of academics from German universities published the “Heidelberg Manifesto,” which claimed that German cultural values were being dangerously altered by foreigners. The manifesto also argued that *Gastarbeiter* (“guest workers”), referring primarily to Turkish immigrants, should be sent back. Helmut Kohl, Germany’s Chancellor from 1982 to 1998, expressed a similar stance in a secret meeting with British Prime Minister Margaret Thatcher (revealed in the media in 2013), stating:

“Turkish immigrants are very difficult to assimilate. I intend to send half of them back to their countries.”

In 1983, the German government introduced a “return incentive” (*Rückkehrprämie*), offering financial compensation for Turkish immigrants willing to return to Turkey. As a result, approximately 360,000 Turkish citizens took advantage of this allowance and left Germany.

Although the first-generation Turkish immigrants—now aged 56 and older—express satisfaction with life in Germany, the second-generation immigrants, aged 37-55, have faced several difficulties. Several factors contributed to these challenges:

1. Turkish immigrants no longer wanted to return to Turkey, which made Germans uncomfortable.
2. The fall of the Berlin Wall in 1989 and German reunification shifted Germany’s labor priorities. After reunification (*Deutsche Wiedervereinigung*), Germany began to meet its labor needs by employing East Germans, reducing its dependence on Turkish workers.
3. A rise in racist discourse led to violent attacks against Turkish immigrants. One of the most tragic incidents occurred in Solingen in 1993, where a house belonging to Turkish immigrants was set on fire, killing five Turkish residents.
4. The September 11, 2001, attacks in the United States fueled negative perceptions of Muslims and intensified Islamophobia. The attacks drastically altered the West’s view of Muslims, including Turkish immigrants, and escalated racial and religious hostility in Germany and beyond.

The third-generation Turkish immigrants, now aged 18-36, have adapted more successfully to German society, developing a hybrid identity. They are fluent in German and have integrated into the labor market, with many opening businesses. These individuals are often referred to as *Deutsch-Türken* (“German-Turkish immigrants”). Today, over two and a half million Turkish immigrants live in Germany.

5. Methodological Model of the Research

Immigration and religion are the focus of this study. The main purpose of this research is to determine whether there has been a change in the religious beliefs or behaviors of three generations of Turkish immigrants over time. The key questions the study seeks to answer are as follows:

1. To what extent have the views and perceptions of religion among Turks who immigrated to Germany changed during the migration process that has lasted approximately 60 years and encompassed three generations?
2. Has there been a change in religiosity among immigrants across generations?
3. What functions has religion fulfilled in the lives of Turks who immigrated to Germany?
4. To what extent has migration influenced immigrants' construction of identity and sense of belonging?
5. How have three generations of Turkish immigrants transmitted their religion across generations?

An estimated 3 million Turkish immigrants live in different states across Germany. As is well known, Germany, the focus of this study, has a federal structure consisting of 16 states. Among these, Bavaria is a region with a high concentration of Turkish immigrants. According to 2020 data, approximately 190,000 people of Turkish origin reside in Bavaria. Munich, the capital of the state and the focus of this study, is home to approximately 37,000 people of Turkish origin.

The selection of Munich as the research site was influenced by the fact that Turkish immigrants, who are the subject of this study, live in a densely populated area. Additionally, Munich's proximity to Bayreuth, where the researcher was born and raised, made it a familiar environment for fieldwork.

This study employs a **quantitative research method**, which is based on the numerical collection and analysis of field data to test the hypotheses proposed. As Tuna (2017, p.149) states:

"The general feature of numerical data is that it expresses the numerical analysis of the collected data."

The quantitative method is grounded in testing the relationship between dependent and independent variables. A questionnaire consisting of closed- and open-ended questions was administered to participants between 2020 and 2021, during the COVID-19 pandemic. The pandemic, which affected the entire world and caused significant loss of life, also disrupted the initial plan to conduct field research in Germany. Due to the risk of researchers contracting the virus or transmitting it to participants, most of the study was conducted remotely via online platforms and social media.

To ensure that the survey reached the target audience, contact was made with social media accounts relevant to Turkish immigrants in Germany. In particular, Turkey's Munich Education Attaché, Prof. Dr. Mustafa Çakır, was contacted, and the survey was shared online. Additionally, Mr. Sinan Karakaş, the administrator of the "Gurbette-Türkiye'de Hayat" (*Life in Turkey – Abroad*) social media page, which is followed by approximately 90,000 Turkish immigrants, assisted in distributing the survey. The survey was conducted via Google Forms, using email addresses obtained with Karakaş's help. Participants known to the researcher were also reached via email and phone. The surveys, which took an average of 30 minutes to complete, were administered accordingly.

The German Immigration Office estimates that approximately 2.9 million people of Turkish origin live in Germany, regardless of their citizenship status. The same source states that 21% of this population is under the age of 18, meaning that there are approximately 8,000 underage individuals of Turkish origin in the Munich sample population. Excluding these underage individuals, the study's research population consists of approximately 29,000 adults of Turkish origin in Munich.

According to the simple random sampling formula, in order to achieve a 95% confidence interval with a margin of error of 0.06, a study with a sample size of 29,000 should have at least 264 participants. Therefore, the 316 surveys conducted in this research sufficiently represent the population. The formula used for sample size calculation is given below.

$$n = \frac{N^2 p}{d^2 (N - 1) + p}$$

n	Sample size
N	Universe size
t	Theoretical value
p	Probability of the event being examined
q	Probability of the event not being examined
d	Margin of error

Since we observed in the pilot studies that participants were reluctant to share personal data such as their names and contact information, these and similar demographic questions were removed from the survey. This adjustment allowed participants to express themselves more freely. Notably, Turkish immigrants were also hesitant to specify the names of places and neighborhoods where they lived, as they wanted to avoid any potential negative consequences for immigrants in Germany. Therefore, participants were not asked to disclose the cities, districts, or neighborhoods in which they resided.

A simple random sampling technique was used in this study. Different centers and districts of Munich were selected as samples, specifically targeting neighborhoods with a high concentration of Turkish immigrants. The

survey was distributed to individuals from a list provided by Turkey's Munich Education Attaché and to members of the "Life in Foreign Lands – Turkey" platforms.

The topics covered in the questionnaire were measured using a 5-point Likert-type scale. As is well known, the Likert scale consists of five response options: two negative, two positive, and one neutral category. Participants responded by selecting one of the following options:

1. Strongly Disagree (1)
2. Disagree (2)
3. Undecided (3)
4. Agree (4)
5. Strongly Agree (5)

The questionnaire was administered to 316 participants from the first and third generations. The collected data were analyzed using SPSS 22, and statistical significance was tested using the Chi-Square Test (χ^2). The analysis was conducted under three main themes:

- **Religion and Identity**
- **Hybrid Culture**
- **Secularized Life**

This study is based on the main thesis that Turkish immigrants in Germany have become more religious despite their secularization in the public sphere. Additionally, it argues that there are differences in the religious approaches of the three generations of Turkish immigrants. Finally, it is proposed that the third generation, in particular, has developed a more individualized perception of religion.

5. Analysis of Data

5.1. Demographic Analysis

Table 1

Gender Status, Marital, Ages Status of Participants

Gender Status	F.	%	Marital Status	F.	%	Ages Status	F.	%
Female	141	44,6	Married	248	78,5	18-36 age (3st Generation)	85	26,9
Male	174	55,1	Single	45	14,2	37-55 age (2nd Generation	191	60,4
Other	1	0,3	Other	23	7,3	56+age (1rd Generation)	40	12,7
Total	316	% 100		316	% 100		316	% 100

In this study, 44.6% of the respondents were female, 55.1% were male, and 0.3% identified as other genders. Regarding marital status, 78.5% of the participants were married, 14.2% were single, and 7.3% were divorced or widowed.

In terms of generational distribution, 60.4% of the participants belonged to the second generation, 26.9% to the first generation, and 12.7% to the third generation. These findings align with previous research in the literature. For example, Sauer's (2019) study indicates that the majority of Turkish immigrants living in Germany belong to the second generation. Therefore, the findings of this study are consistent with Sauer's research.

Table 2

Age of Birth Place of Participants

	Frequency	Percent
Turkey	175	55,4
Germany	134	42,4
Other	7	2,2
Total	316	% 100

55.4% of the participants were born in Turkey, 42.4% were born in Germany, and 2.2% were born in other countries. When examining the birthplaces of Turkish immigrants, it is evident that the majority of participants were born in Turkey. This is largely due to the fact that many members of the second generation were born in Turkey before migrating to Germany.

It is important to note that Turkish migration to Germany is ongoing. However, as more children from the second and third generations are born in Germany and choose to remain there, it can be predicted that the proportion of Turkish immigrants born in Germany will continue to rise.

Table 3
Educational Status of Participants

	Frequency	Percent
Literate	5	1,6
Primary School	22	7
Inclusive School	1	0,3
Vocational	119	37,7
High School	73	23,1
High Education	96	30,4
Total	N=316	% 100

Turkish immigrants living in Germany generally have a high school education or lower. Among the interviewees, the proportion of those with higher education is relatively low. The first generation had a particularly low level of education, as Turkish immigrants primarily received vocational training.

From this perspective, it can be said that Turkish immigrants have predominantly worked in manual labor jobs, such as those in industry, manufacturing, and cleaning. However, the level of education has increased in subsequent generations, particularly among the third generation, where educational attainment continues to rise. Notably, the number of academics, politicians, and artists from this generation is significantly higher.

Table 4
How to Immigrate to Germany

How to Arrive in Germany		
	Frequency	Percent
As a Worker	37	11,7
As a Fugitive	2	0,6
By Invitation of Acquaintance	9	2,8
I Was Born In Germany	128	40,5
By Marrying	66	20,9
By Arranged Marriage	0	0
As a Student	15	4,7
As a Refugee	1	0,3
Other	58	18,4
Total	N=316	% 100

As shown in the table, the methods used by Turkish immigrants to migrate to Germany demonstrate that each migration wave has created its own autonomous history and story. As previously mentioned, first-generation immigrants moved to Germany under an agreement and invitation from the German government. Although this agreement ended in 1973, Turkish migration to Germany has continued through various means.

Turkish immigrants have found ways to navigate German laws, creating new migration routes. Marriage migration is one of the most common methods, accounting for 20.9% of cases. In addition, some participants reported migrating to Germany through the Invitation of Acquaintance. However, the prevalence of the “Other” category, where participants marked alternative methods, is also noteworthy.

5.2. Problematic Analysis

5.2.1. Religion and Identity

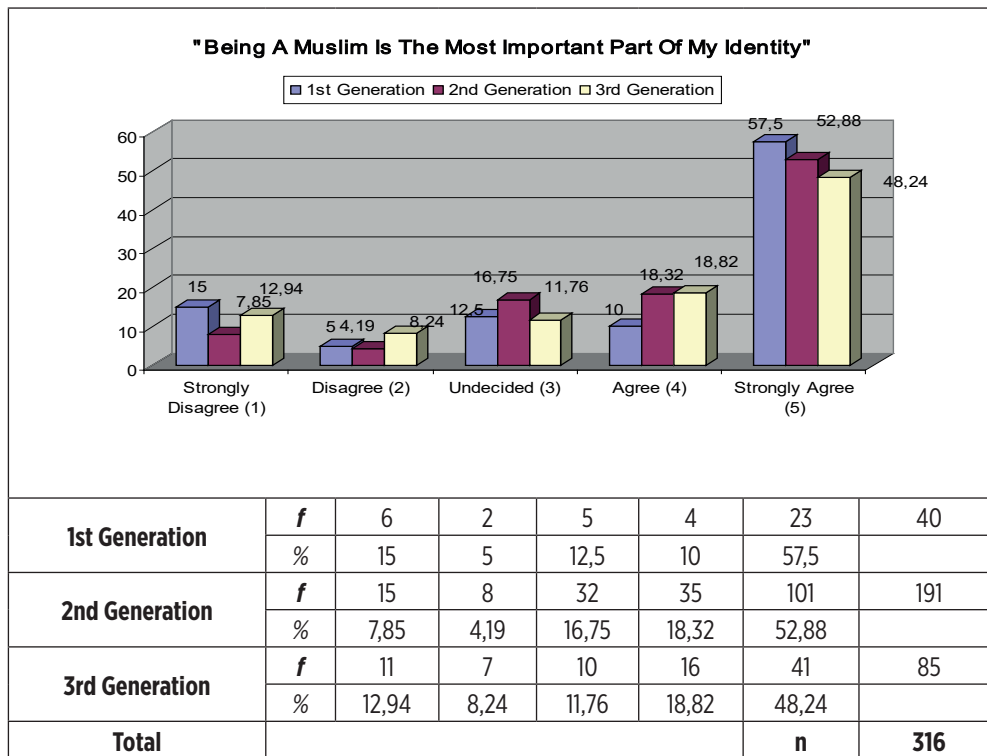
This study examines the changes in the religious life of Turkish immigrants in Germany. In this context, it is first necessary to explore the role and significance of religion in the lives of Turkish immigrants.

Table 5

Being A Muslim General Values

	<i>Frequency</i>	<i>Percent</i>
I Strongly Disagree	32	10,1
I Disagree	17	5,4
Undecided	47	14,9
I agree	55	17,4
I Strongly Agree	165	52,2
Total	316	100,0

Values by Generation Percent (%) and Frequency (f)

Looking at the overall picture, 69.6% of respondents stated that “Being a Muslim is the most important part of my identity.” This is a notably high percentage. When analyzed by generation, the percentage of those who agreed or strongly agreed with this statement was: 67.5% in the first generation (agree: 10% + strongly agree: 57.5%), 71.2% in the second generation (agree: 18.32% + strongly agree: 52.88%), 67.06% in the third generation (agree: 18.82% + strongly agree: 48.24%).

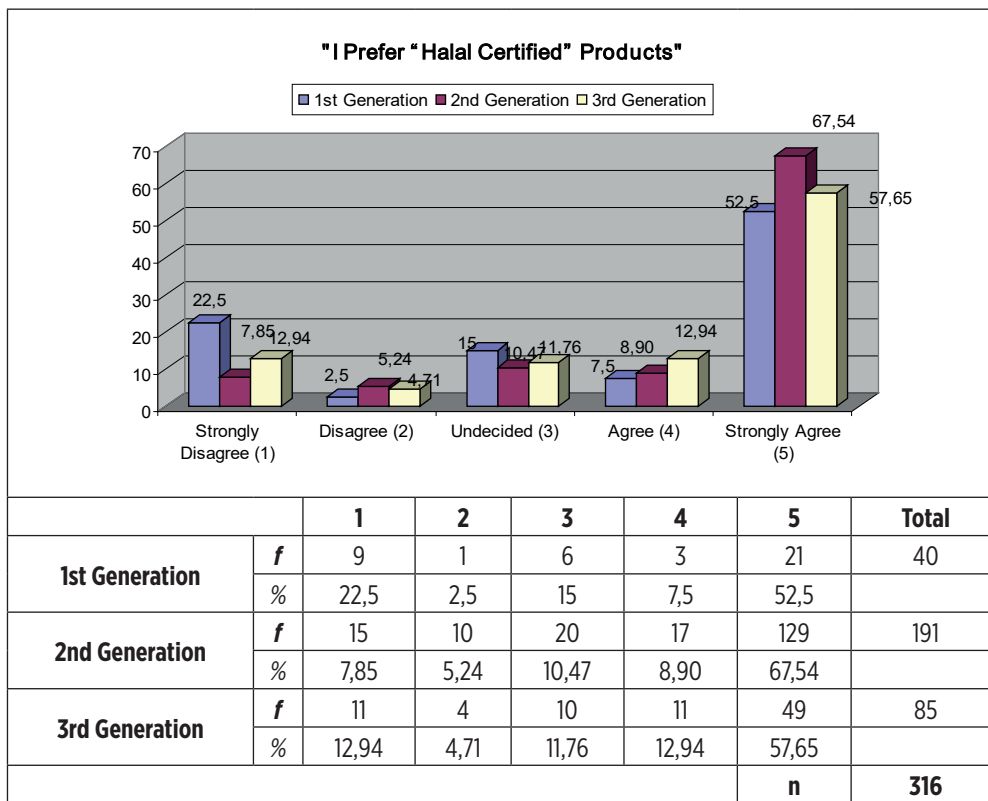
As is well known, religion plays a significant role in shaping an individual's identity, and its influence tends to be stronger among immigrants who are far from their homeland. According to Selim Eren (2007, p.278), Turkish immigrants did not only migrate to Germany physically; they also brought their religion with them. As he states:

“Religion was not only seen as a sacred belief and practice among immigrant Turkish immigrants, but it was also used as a means of self-identification in the society in which they lived.”

Similarly, Şen (2004, p.49) highlights the role of religion in protecting immigrants from cultural shocks, resisting alienation, and shaping their sense of identity and belonging.

Findings from this study confirm that Turkish immigrants in Germany also perceive religion as an important part of their identity. However, the data shows a clear downward trend in the “strongly agree” category across generations. This decline is particularly noticeable in the third generation, suggesting that being born and raised in Germany has influenced their perception of religion.

Table 6
Halal Food Preference

Turkish immigrants living in Germany generally prefer halal products that do not contain substances such as pork and alcohol. As shown in the table, Turkish immigrants in Germany overwhelmingly prefer halal products. The percentage of respondents who selected “I prefer halal-certified products” was: 60% in the first generation (*agree: 7.5% + strongly agree: 52.5%*), 76.44% in the second generation (*agree: 8.90% + strongly agree: 67.54%*), 70.59% in the third generation (*agree: 12.94% + strongly agree: 57.65%*).

The percentage of those who disagreed with this statement is in line with these results. However, the data also reveals generational differences. The highest rate of halal product preference is found among the second generation, while the lowest is among the first generation.

This trend can be explained as follows: As discussed in the literature review, Elias describes migration as a process, and Turkish immigrants in Germany should not be seen as a homogeneous group. Each generation has experienced a unique migration story.

The first generation, who were invited by the German government, did not initially face significant pressure regarding religion. More precisely, religion was not a priority—neither for Germans nor for the first-generation Turkish immigrants themselves.

The second generation, however, experienced the greatest pressure regarding religion. As a result, religion became both an identity marker and a survival mechanism, taking on a strategic meaning for this generation. Additionally, religious and ethnic discrimination against Turkish immigrants has played a major role in reinforcing religious identity.

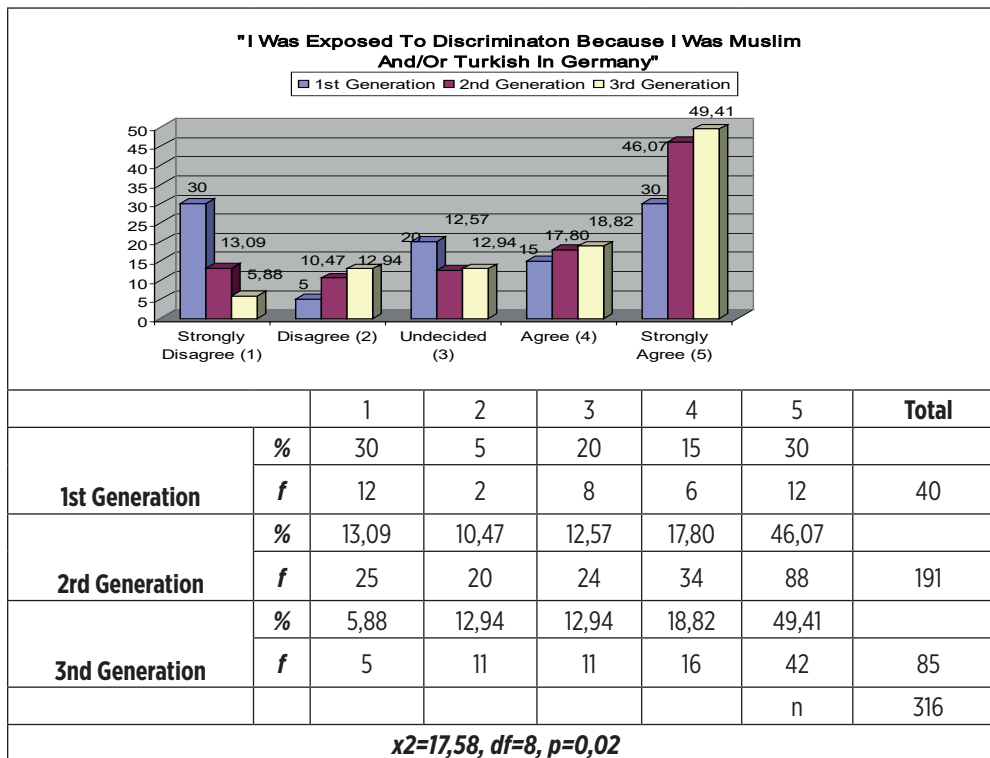
In this context, it is not surprising that Turkish immigrants perceive religion as a cultural defense against discrimination.

Table 7

Exposure to Religious and Ethnic Discrimination General Values

	Frequency	Percent
I Strongly Disagree	42	13,3
I Disagree	33	10,4
Undecided	43	13,6
I Agree	56	17,7
I Strongly Agree	142	44,9
Total	316	100,0

Values by Generation Percent (%) and Frequency (f)

As shown in the general table, all three generations of Turkish immigrants report experiencing discrimination, with a total agreement rate (agree + strongly agree) of 62.9%. However, these rates vary across generations. The percentage of respondents who felt discriminated against was:

- 45% in the first generation (agree: 15% + strongly agree: 30%),
- 63.87% in the second generation (agree: 17.80% + strongly agree: 46.7%),
- 68.23% in the third generation (agree: 18.82% + strongly agree: 49.41%).

These figures were analyzed using cross-tabulation analysis. As a result of the Chi-Square Test, the Pearson Chi-Square p-value was < 0.05, indicating a statistically significant relationship between generation and perceived discrimination.

Factors Contributing to Perceived Discrimination

Several sociological factors have contributed to this trend. First, as previously mentioned, first-generation Turkish immigrants moved to Germany as part of an agreement between West Germany and Turkey. They were invited as laborers, and as a result, they faced limited religious and ethnic discrimination. Among the participants,

the highest percentage of those who stated they had never experienced discrimination belonged to the first generation (30%).

However, with the fall of the Berlin Wall and the reunification of Germany, the country began meeting its labor needs in East Germany, reducing the demand for Turkish workers. Politically, right-wing movements gained traction, and the Solingen massacre was a harbinger of rising hostility toward Turkish immigrants.

For the second and third generations, conditions became even more challenging. Scotson (1993) argues that as power imbalances between natives and foreigners decrease, conflicts shift from economic issues to non-economic ones, such as religion, culture, ethnicity, identity, or gender. In *The Established and the Outsiders*, Scotson explains that religion and ethnicity became the primary targets of discrimination against second- and third-generation Turkish immigrants, who had gained economic and social stability.

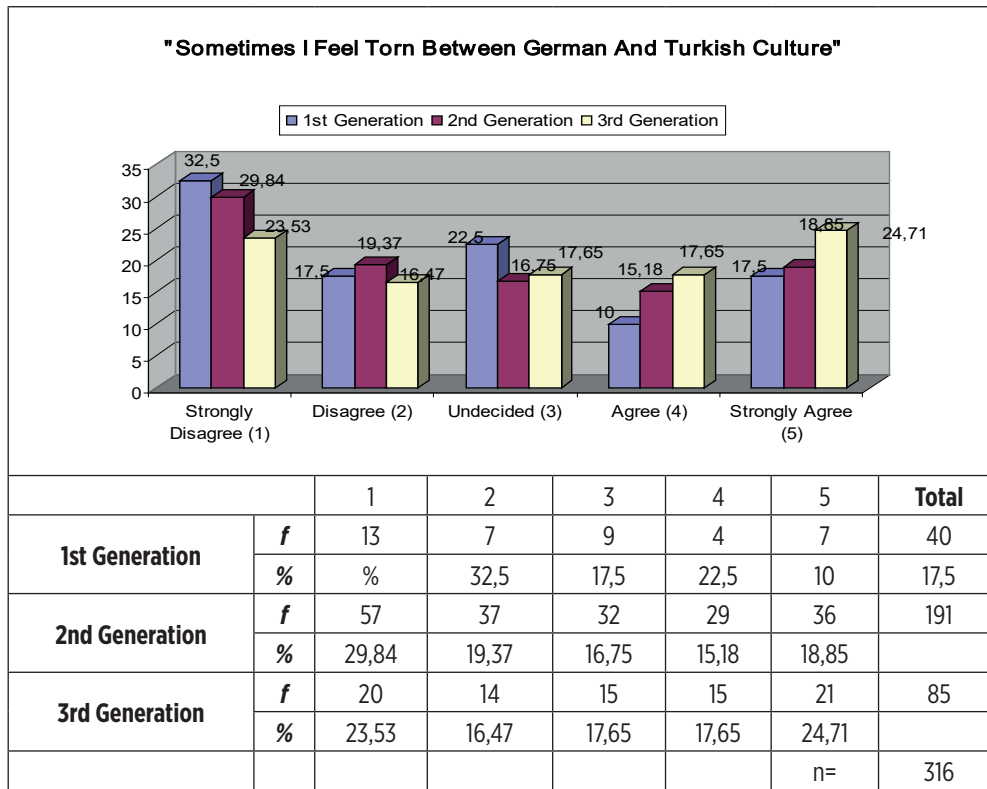
One of the major aspects of anti-Turkish propaganda in Germany was the Muslim identity of Turkish immigrants. Beckford (2019, p.15) highlights this issue:

“It is no exaggeration, then, to claim that a migration crisis is confronting Europe and that many of the most contentious issues center on religions and identities.”

Similarly, Berger (1967) describes religion as a “sacred canopy” that provides people with a sense of security and belonging. In this context, religion serves as both an identity marker and a political shield against discrimination for Turkish immigrants in Germany. However, this strong attachment to religion can sometimes lead to a cultural dilemma, where Turkish immigrants oscillate between two cultures—struggling to fully integrate into German society while maintaining their religious and cultural heritage.

5.2.2. Hybrid Culture

Immigrants sometimes struggle to navigate between their own culture and the culture of their host country. However, over time, they may blend elements of both, creating a fusion of cultures. This phenomenon is particularly evident in long-term migrations that span multiple generations. A similar pattern can be observed among Turkish immigrants in Germany.

Table 8*Being Between Two Cultures*

The percentage of participants who stated “Sometimes I feel torn between German and Turkish culture” increases in the second and third generations. This rate was measured as:

- 34.65% in the second generation (*agree: 15.8% + strongly agree: 18.85%*),
- 42.36% in the third generation (*agree: 17.65% + strongly agree: 24.71%*).

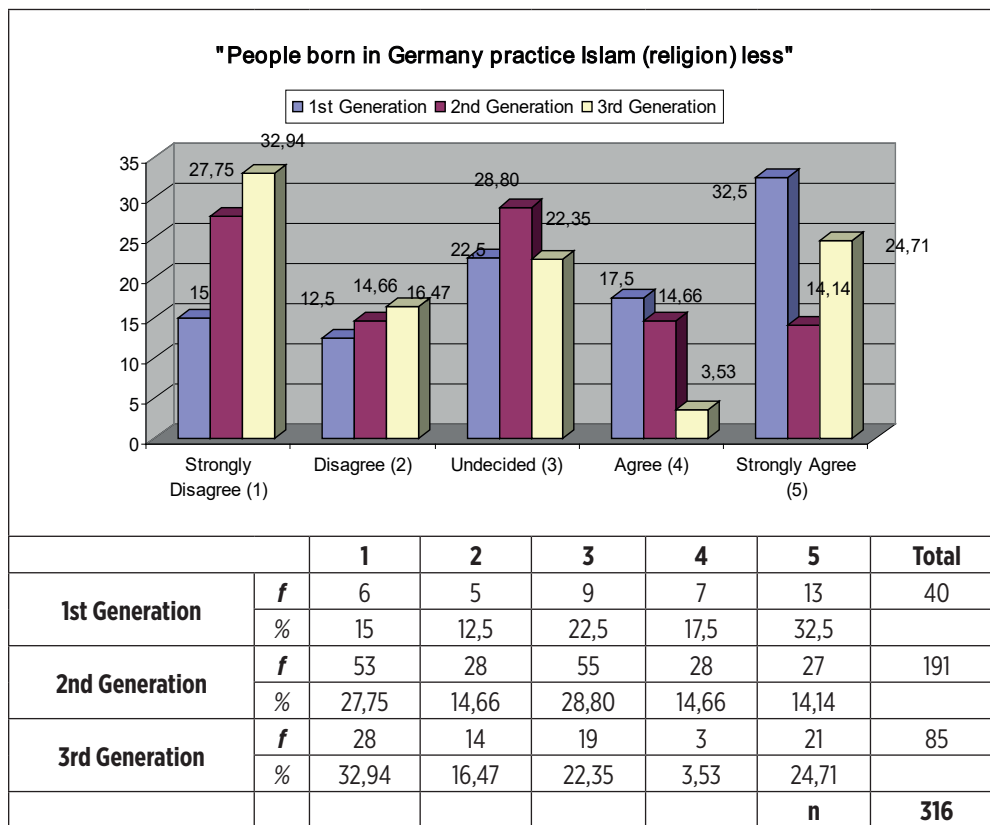
From this perspective, it is evident that a hybrid culture, incorporating elements of both Turkish and German cultures, has emerged. The second—and especially the third—generation experiences a cultural struggle, feeling torn between two identities. However, as Şen (2004) and Duncan (1933) argue, hybridization does not necessarily mean a departure from the original culture. Rather, it signifies a blending of one’s cultural origins with elements of the host society.

Thus, migration can lead to both intercultural conflict and intercultural rapprochement over time.

Moreover, Turkish immigrants in Germany are not only navigating between Turkish and German identities, but they also face perceptions and discourses created by Turkish immigrants living in Turkey about their identity and experiences. The table below provides further insight into this phenomenon.

Table 9

Views of Turkish immigrants Living in Germany About Their Islam

Many discourses have emerged in Turkey regarding Turkish immigrants who migrated to Germany. İbrahim Yasa was one of the first sociologists in Turkey to examine this issue. According to Yasa (1979, pp.183-185), Turkish immigrants and their children—particularly those who returned to Turkey permanently or visited for holidays—faced various challenges.

In Turkey, these individuals were often labeled “Alamancı,” a term with pejorative connotations. Children, in particular, were perceived as different due to their clothing and behavior and were often alienated by locals. In other words, children of Turkish immigrants struggled to adapt when they returned to Turkey, feeling caught between two cultures.

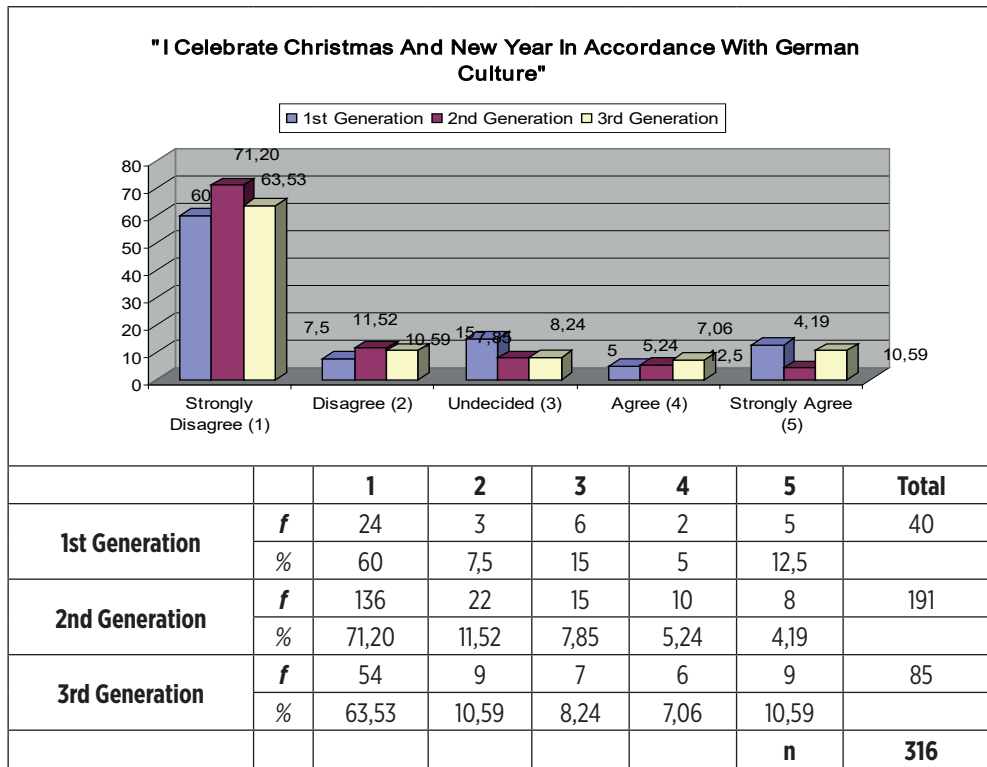
Additionally, a stereotype developed about first-generation Turkish immigrants, portraying them as “flashy people”—individuals who lived under poor conditions in Germany but displayed their wealth when they visited Turkey, spending the money they had saved abroad.

Perceptions of Religiosity Across Generations

As shown in the table, the third generation is the most opposed to the statement “People born in Germany practice Islam (religion) less,” with 49.41% disagreeing (*strongly disagree: 32.94% + disagree: 16.47%*). The second generation follows with 42.21% (*strongly disagree: 27.75% + disagree: 14.66%*), while the first generation is the least opposed, at 27.5% (*strongly disagree: 15% + disagree: 12.5%*).

Conversely, acceptance of this statement is highest among the first generation, with 50% agreeing (*agree: 17.5% + strongly agree: 32.5%*), compared to 28.8% in the second generation (*agree: 14.66% + strongly agree: 14.14%*) and 28.74% in the third generation (*agree: 3.53% + strongly agree: 24.71%*).

An important point to note is that the first generation also expresses concern about the religiosity of the third generation. At this stage, it is useful to recall Beckford’s perspective on religion and identity in migration contexts. On the other hand, while 50% of the third generation identifies as religious, 30% of the same group agrees with the perception that they are less religious than previous generations.

Table 10*Celebrating Christmas and New Year*

Celebrating the New Year is considered a sin by radical Islamist groups, yet it is widely observed by many Muslims around the world. Over time, Christmas has transcended its religious origins, gaining a cultural significance centered around gift-giving and festivities. Some Turkish immigrants in Germany have embraced this cultural aspect of Christmas as a result of cultural exchange.

As shown in the table, those who celebrate Christmas and New Year's Eve according to German traditions are predominantly from the third generation, with a rate of 17.65% (agree: 7.06% + strongly agree: 10.59%). The first generation follows closely at 17.5% (agree: 5% + strongly agree: 12.5%). The second generation has the lowest rate, at 9.43% (agree: 5.24% + strongly agree: 4.19%).

For the reasons discussed earlier, the second generation is more distant from these celebrations. This pattern suggests that Turkish immigrants in Germany have incorporated certain elements of German culture, contributing to the rapid formation of a hybrid identity. As Şen (2004, p.15) and Beckford (2019, pp.15-32) argue, immigrants do not simply preserve their cultural values but also integrate elements of the society in which they grow up. Their social and religious lives are reshaped through "trans-local social networks," often leading to the emergence of a hybrid culture.

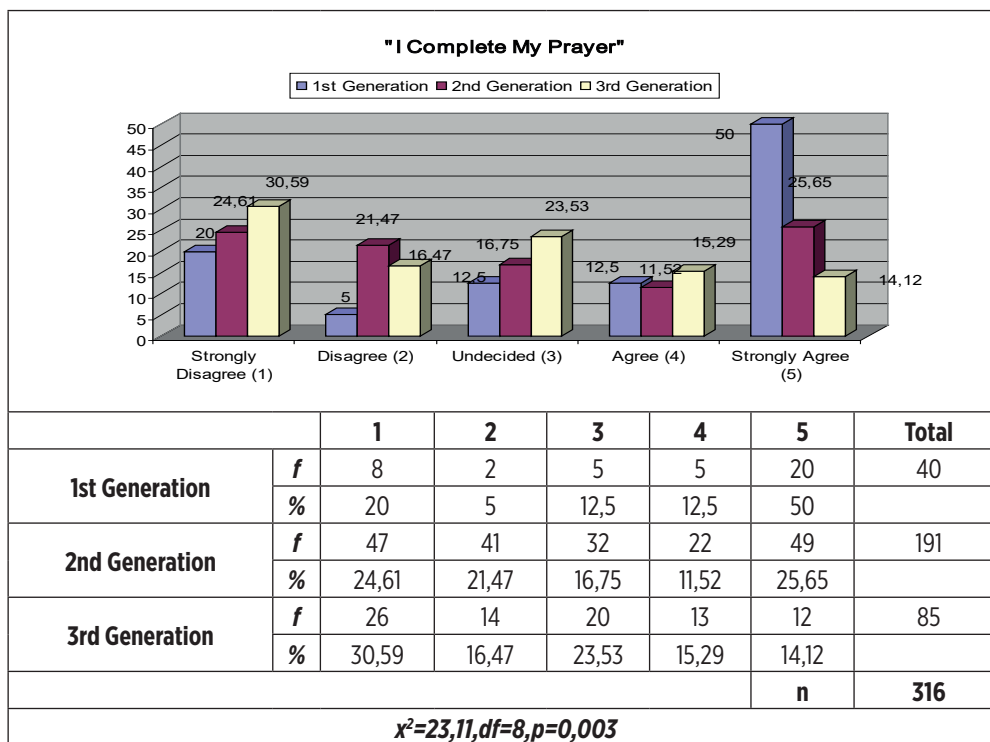
These findings also indicate that the increasing acceptance of Christmas celebrations among the third generation reflects a growing trend of secularization driven by cultural change.

5.2.3. Secularized Life

The phenomenon of migration influences people's living habits. One of the clearest examples of this can be observed in the differences in religious practices among three generations of Turkish immigrants in Germany.

Table 11

Frequency of Regular Worship (Namaz Kılmak)

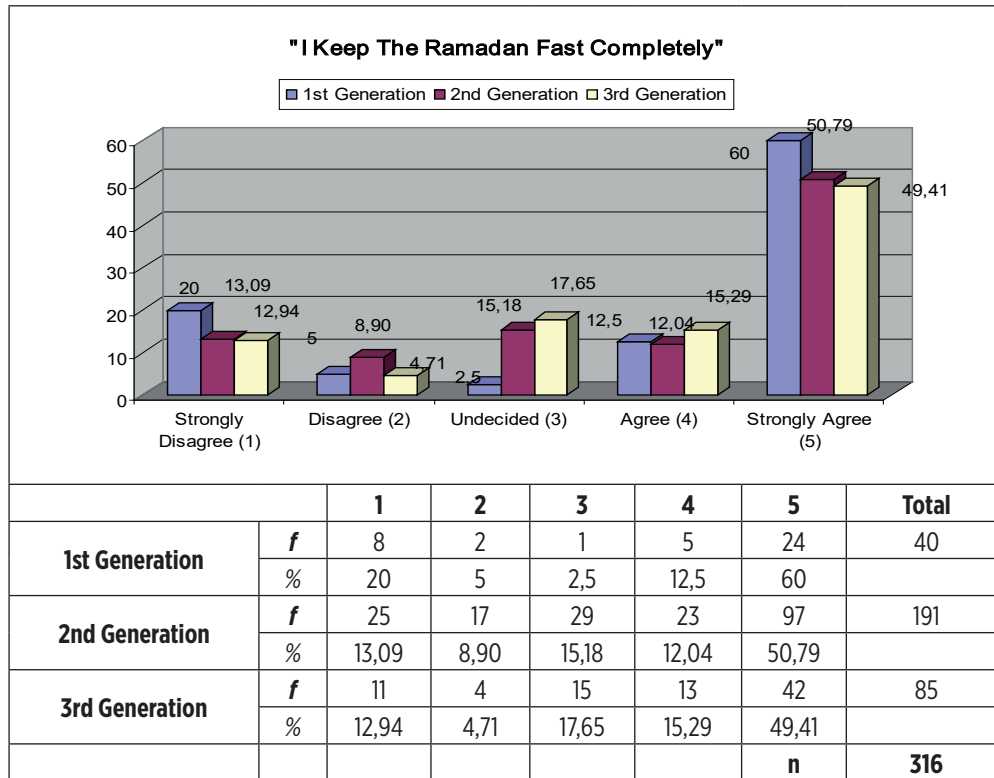
Participants were asked whether they regularly performed their religious practices. The first question focused on prayer frequency. The data show that prayer habits vary across generations.

- 61.25% of the first generation reported praying regularly (*agree: 12.5% + strongly agree: 50%*).
- In the second generation, this rate drops to 38.18% (*agree: 11.52% + strongly agree: 25.65%*).
- The most significant decline occurs in the third generation, where only 29.41% (*agree: 15.29% + strongly agree: 14.12%*) report regular prayer—almost half the rate of the first generation.

Cross-tabulation analysis (Pearson Chi-Square, $p < 0.05$) confirms that these differences between generations are statistically significant.

Table 12

Frequency of Regular Worship (Oruç Tutmak)

The decline in religious practices is also evident in fasting behavior (*oruç tutmak*) during Ramadan. These findings suggest that participants are adopting a more secular lifestyle. However, secularization does not necessarily mean becoming irreligious. On the contrary, individual religiosity may increase as the institutional framework of religion weakens.

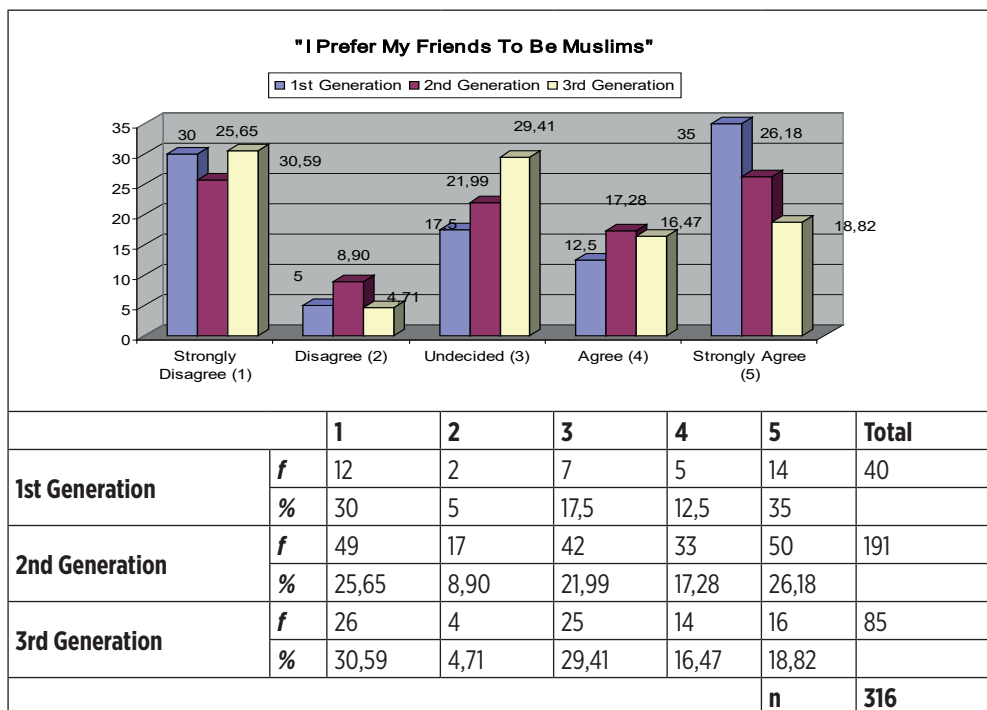
According to Ertit (2016), several factors contribute to secularization, including:

- The rise of science and reason in society,
- The increased use of modern technology,
- The growing emphasis on individual preferences alongside higher education levels,
- The shift from institutionalized religion to personal belief,
- The decline in the frequency of religious worship.

This study reveals similar trends. From this perspective, the third-generation Turkish immigrants in Germany have a higher level of education, and individual religious preferences have become more significant for them. While the third generation still identifies as Muslim, their engagement in religious practices—such as worship and fasting—has declined.

Table 13

Religion Factor In Friend Preference

Friendship and Cultural Integration Across Generations

Making friends is an essential way to both socialize and integrate into society. Since people living in a foreign country often feel uncertain about different cultures, they tend to prefer forming friendships with those from their own cultural background. This pattern is particularly evident among the first and second generations of Turkish immigrants in Germany.

However, the third generation does not consider Islam a fundamental criterion for choosing friends. Because they are more familiar with German culture, they do not see any issue in forming friendships with Germans. This generational difference is reflected in the responses to the statement: "I prefer my neighbors to be Muslims."

- 47.5% of the first generation agreed (*agree: 12.5% + strongly agree: 35%*),
- 43.46% of the second generation agreed (*agree: 17.28% + strongly agree: 26.18%*),
- 35.29% of the third generation agreed (*agree: 16.47% + strongly agree: 18.82%*).

The first-generation Turkish immigrants were more introverted, largely due to the fear of losing their cultural identity. Their primary goal was to earn money, establish a home, accumulate savings, and eventually return to Turkey (Dökmen, 1989, p.143).

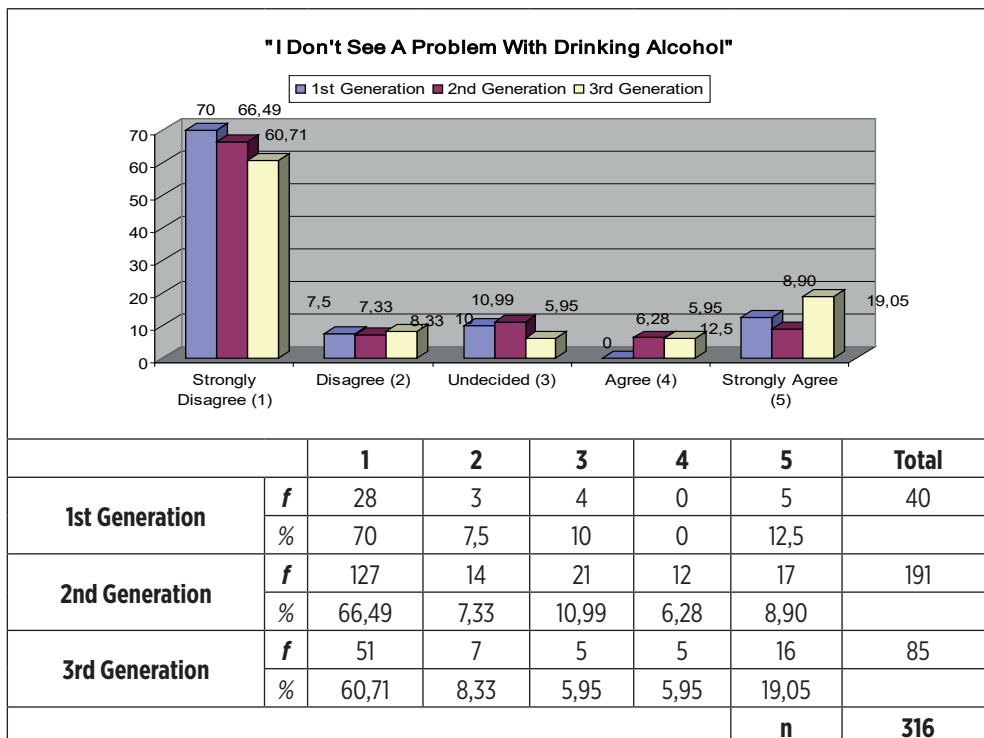
In contrast, the third generation has a different mindset. They are closer to German culture, actively making cultural and economic investments in Germany. Additionally, they tend to live more openly and individually. This shift also reflects a more secular worldview among the third generation. As discussed in the theoretical framework, modernization fosters secularization (Ertit, 2014, pp.1-16). This is because:

- Modern societies are characterized by urbanization.
- Modern life exposes individuals to diverse cultures.

Unlike the previous generations, the third generation does not perceive German cultural values as threatening. Instead, they are comfortable engaging with German society, forming more social connections outside their ethnic and religious community.

This growing individualism contributes to cultural richness and naturally influences their understanding of religion.

Table 14
Drinking Alcohol

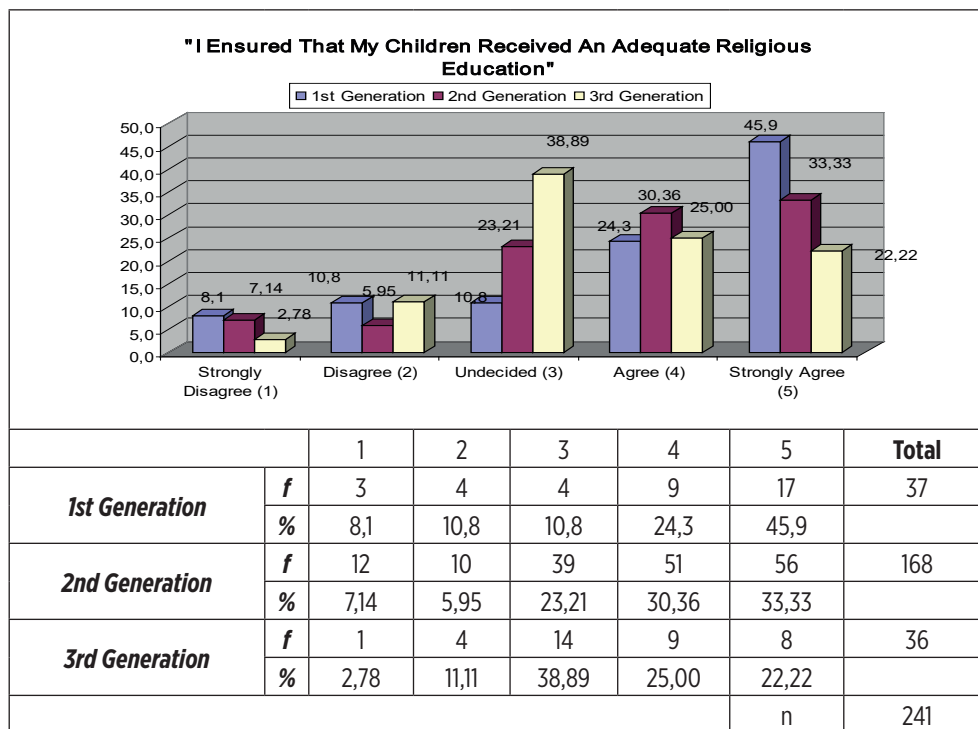

Turkish immigrants in Germany generally reject alcohol consumption, as it is discouraged in Islam. However, among the third generation, the proportion of those who do not see alcohol consumption as a problem has risen to 31.1% (*agree: 12.5% + strongly agree: 19.05%*), as shown in the table.

This trend suggests that acceptance of alcohol consumption may continue to rise in future generations.

Table15

Providing Religious Education to Children

A similar trend is observed in attitudes toward religious education for children. The percentage of respondents who agreed with the statement “I ensured that my children received an adequate religious education” is as follows:

- First generation: 71.2% (*agree: 24.3% + strongly agree: 45.9%*),
- Second generation: 63.69% (*agree: 30.36% + strongly agree: 33.3%*),
- Third generation: 47.22% (*agree: 25% + strongly agree: 22.2%*).

The highest percentage of undecided responses comes from the third generation. While Turkish immigrants continue to maintain a connection with religion, they are undergoing a rapid process of secularization. This suggests that religious education is no longer a priority, especially for the third generation.

These results indicate that traditional religious education methods are less effective for the third generation. This suggests that the third generation acquires their religious knowledge and beliefs more individually, shaped by the technological environment and cultural atmosphere in which they live. Additionally, it can be said that young people in this generation adopt a more individualized approach to religious attitudes and behaviors. These findings indicate that younger generations—particularly the third generation—are becoming increasingly secular over time.

Conclusion

Religion has played a crucial role in shaping the identity of all three generations of Turkish immigrants. For immigrants, religion is not only a sacred belief system but also a unifying force that fosters solidarity among them. Turkish immigrants have often relied on religion as a mechanism to preserve their national, cultural, and spiritual identity, particularly in response to fears of cultural assimilation in Germany.

Although religious commitment has partially evolved across the three generations of Turkish immigrants, the data indicate that, for all three generations, religious affiliation continues to serve as a safe haven—both culturally and politically—amid the economic, social, and cultural challenges they face during the migration process.

There are notable differences in the religious perspectives of the first, second, and third generations, particularly regarding identity, religious practices, and secularization:

- The first generation maintained a more traditional understanding of religion.
- The second generation demonstrates the strongest attachment to religion, shaped by their unique socio-cultural struggles.
- The third generation exhibits greater tendencies toward secularization.

At this point, Duncan’s “Three-Generation Assimilation Cycle” can be applied. This concept suggests that migrant communities often develop hybrid cultures due to assimilation pressures.

As seen in this study, Turkish immigrants have a hybrid identity in the form of both remaining Turkish and Muslim and adapting to German culture over time. This situation has become more evident especially in the third generation.

Migration does not only change migrants—migrants also influence the societies they move to. Each generation of Turkish immigrants in Germany has had a distinct experience:

The First Generation

- Welcomed by Germans as part of a labor agreement.
- Worked under harsh conditions with the goal of returning to Turkey.
- Some returned, while others remained in Germany.
- Did not integrate into German culture, nor did they feel the need to learn German extensively.

The Second Generation;

- Faced a shift in German attitudes; Germans encouraged them to return to Turkey.
- Became caught between two cultures—neither fully Turkish nor fully German.
- Developed a hybrid identity, leading to cultural and identity confusion.
- Children of the second generation were particularly vulnerable to racism and discrimination.
- This generation suffered the most economically and culturally, leading them to cling to religion as a source of stability.
- As reflected in the study's findings, religiosity is highest in the second generation.

The Third Generation;

- Proficient in both German and Turkish cultures.
- Mastered the German language and established successful businesses.
- Pursued higher education and rose to prominent positions in Germany.
- Engaged in cultural integration and adopted Western values.

The data from this study indicate significant changes in the religious attitudes and values of three generations of Turkish immigrants. However, a key finding is that, while religiosity has not declined in the third generation, they prefer to practice their faith in a more individualized and secular manner. In other word maintained their religious and national identity but became more secularized under the influence of Western lifestyles. In this generation, the frequency of performing religious duties, such as praying and fasting, has begun to decline. Additionally, attitudes toward certain practices, such as alcohol consumption, have become more relaxed. At the same time, the belief that adapting to Germany's dominant cultural values is not an obstacle to being a Muslim is becoming increasingly widespread.

Thus, this study highlights that it is possible to maintain religious beliefs while simultaneously embracing secular values.

Yazar Katkı Oranı	
Hasan Şen	%60
Vedat Martin İnce	%40

Çalışmaya katılan tüm katılımcılara teşekkür ederiz.

References

- Abadan-Unat, N. (2017). Bitmeyen göç: Konuk işçilikten ulus-ötesi yurttaşlığa (3. bs.). İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Alexander, N. G. (2021). Rethinking histories of atheism, unbelief, and nonreligion: An interdisciplinary perspective. *Global Intellectual History*, 6(1), 95–104. <https://doi.org/10.1080/23801883.2021.1848665>
- Baker, J. O., & Smith, B. G. (2009). The nones: Social characteristics of the religiously unaffiliated. *Social Forces*, 87(3), 1251–1263. <https://doi.org/10.1353/sof.0.0162>
- Becker, M. A., & Bhugra, D. (2005). Migration, cultural bereavement and cultural identity. *World Psychiatry*, 4(1), 18–24.
- Beckford, J. A. (2019). Religions and migrations - Old and new. *Quaderni di Sociologia*, 80, 15–32.
- Bengtson, V. L., Hayward, R. D., Zuckerman, P., & Silverstein, M. (2018). Bringing up nones: Intergenerational influences and cohort trends. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 57(2), 258–275. <https://doi.org/10.1111/jssr.12528>
- Berger, P. (1967). *The sacred canopy: Elements of a sociological theory of religion*. Garden City, NY: Doubleday.
- Berger, P. (1999). The desecularization of the world: A global overview. In P. Berger (Ed.), *The desecularization of the world: Resurgent religion and world politics* (pp. 1–18). MI: Eerdmans.
- Bullivant, S. (2020). Explaining the rise of ‘nonreligion studies’: Subfield formation and institutionalization within the sociology of religion. *Social Compass*, 67(1), 86–102. <https://doi.org/10.1177/0037768620903910>
- Dökmen, Z. (1989). *Almanya’dan kesin dönüş yapmış işçilerle yurtdışında bulunmamış kişilerin kişi algısı ve psikososyal değişme açısından karşılaştırılması* (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi.
- Duncan, H. G. (1933). *Immigration and assimilation*. Boston, MA: Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company.
- Elias, N., & Scotson, J. (1993). *Etablierte und Außenseiter*. Baden-Baden: Suhrkamp.
- Elias, N. (1981). Soziale Prozessmodelle auf mehreren Ebenen. In *Aufsätze und andere Schriften II* (pp. 48–52). Frankfurt/M. *Gesammelte Schriften Bd. 15*.
- Eren, S. (2007). Göç, toplumsal değişme ve din: Avrupa’ya göç eden Türkler bağlamında bir değerlendirme. *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 11(2), 267–288.
- Ertit, V. (2014). Sekülerleşme teorisinde bilim ve din ilişkisinde farklı bir yaklaşım. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 1–16.
- Ertit, V. (2016). *Endişeli muhafazakârlar çağı: Dinden uzaklaşan Türkiye*. Ankara: Orient Yayınları.
- Ertit, V. (2024). The failure of Islamization policies in Turkey: A “Victory” of secularization theory? *Southeast European and Black Sea Studies*, 24, 1–21. <https://doi.org/10.1080/14683857.2024.2352893>
- Faist, T. (2003). *Uluslararası göç ve ulus aşırı toplumsal alanlar*. İstanbul: Bağlam Yayınları.

- Gestring, N., Janßen, A., Polat, A., & Siebel, W. (2004). Die zweite Generation türkischer Migranten. *Einblick Dergisi*, 40, 8–11.
- Gurak, D. T., & Caces, F. M. (1992). Migration networks and the shaping of migration systems. In M. M. Kritz, L. L. Lim, & H. Zlotnik (Eds.), *International migration systems: A global approach* (pp. 150–176). Oxford: Clarendon Press.
- Hill, P. B. (1990). *Generation und Identität: Kulturelle Inkonsistenz und Stress bei der zweiten Generation*. Opladen: Westdeutscher Verlag GmbH.
- Hunn, K. (2005). *Nächstes Jahr kehren wir zurück...* Göttingen: Wallstein Verlag.
- Küçükural, Ö. Cengiz, K. & Başak, M. A. (2023). Türkiye’de lâdinî (nonreligious) arayışları çalışmak: Dinden uzaklaşma ve ayrılma eğilimlerine dair kavramsal bir çerçeve önerisi. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 437–451. <https://doi.org/10.11616/asbi.1217040>
- Lee, L. (2012). Locating nonreligion, in mind, body and space: New research methods for a new field. *Annual Review of the Sociology of Religion*, 3, 135–158.
- Luckmann, T. (1967). *The invisible religion: The problem of religion in modern society*. New York: Macmillan.
- Massey, D. S. (1990). The social and economic origins of immigration. *Annals of the American Academy of Political and Social Sciences*, 510, 60–72.
- Nordin, M. & Otterbeck, J. (2023). *Migration and religion. IMISCOE Short Reader*. Springer Press.
- Sauer, M. (2019). *20 Jahre Mehrthemenbefragung Integration und Partizipation türkeistämmiger Zugewanderter in Nordrhein-Westfalen 1999 bis 2019*. Essen: Stiftung Zentrum für Türkeistudien und Integrationsforschung.
- Straut-E. & Hagan, J.M (2016). Religion as Psychological, Spiritual, and Social Support, Fiddian-Qasmiyeh, E., Snyder, S. (eds) *Intersections of Religion and Migration. Religion and Global Migrations*. Palgrave Macmillan: 49-70.
- Şen, F. & Goldberg, A. (1995). *Türken in Deutschland*. Münih: C.H. Beck Yayınları.
- Şen, H. (2004). Çoklu sadakat ekseninde Türk göçmenleri. *Sosyoloji Dergisi*, 12–13, 37–60.
- Tuna, M. (2012) *Sosyolojiye Giriş (Sosyolojinin Temel Tartışmaları)* Ankara: Detay Yayıncılık
- Vergin, N. (1985). Toplumsal değişme ve dinselilikte artış. *Toplum ve Bilim*, 29–30, 9–28.
- Voas, D. (2025). Invisible secularity: American theism beyond belief. *Social Forces*, 103(2), 1–20. <https://doi.org/10.1093/sf/soaf018>
- Yasa, İ. (1979). *Yurda dönen işçiler ve toplumsal değişme*. Ankara: Doğan Basımevi.

*Research Article***Opportunities and Obstacles: A Study of Turkish Migration to Argentina¹****Mustafa Şeref Akın²****Abstract**

This study explores the migration of individuals from Turkey to Argentina, focusing on their motivations. Argentina and Turkey, situated on separate continents with significant geographical distances, harbor distinctive cultural identities, customs, traditions, histories, and languages, posing potential challenges for meaningful interactions and cultural exchange between their populations. The research delves into the stories of 17 migrants who have chosen to move to Argentina or stay long-term. Through an in-depth analysis of social media videos created by these migrants, the study gains first-hand insights into their decision-making processes and the factors influencing their choices. Buenos Aires is portrayed as an attractive destination due to its appealing lifestyle, delicious and affordable gastronomy, well-organized city, rich entertainment scene, elegant European architecture, and freedom of expression with the spoken Spanish language. However, the country's economic opportunities are perceived as limited, leading migrants to seek additional foreign income for a better quality of life. The study reveals that spending around 600/1200 USD per month on essential expenses, such as housing, food, transportation, and dining out, can result in a significantly improved lifestyle for single/couple migrants from Turkey. Successful migration transition occurs when foreign income is received, language barriers are overcome, and a robust social network is established.

Keywords: Turkish migration, Argentina, economic opportunities, language barriers, social network.

¹ Makale Geliş Tarihi: 26.03.2024 Makale Kabul Tarihi: 24.02.2025

² Prof. Dr., Erzincan Binali Yıldırım University, mustafa.akin@erzincan.edu.tr, ORCID NO: 0000-0002-1850-9118

*Araştırma Makalesi***Fırsatlar ve Engeller: Arjantin'e Türk Göçmenliği Üzerine Bir Araştırma****Öz**

Bu çalışma, Türkiye'den Arjantin'e bireylerin göçünü inceleyerek, onların motivasyonlarına odaklanmaktadır. Arjantin ve Türkiye, önemli coğrafi mesafelerle ayrı kıtalarda bulunmaktadır ve farklı kültürel kimliklere, geleneklere, tarihçelere ve dillere sahip benzersiz toplumsal yapıları barındırmaktadırlar. Bu farklılıklar, toplumlar arasında anlamlı etkileşimler ve kültürel alışveriş için potansiyel zorluklar doğurabilir. Araştırma, Arjantin'e taşınmayı veya uzun vadeli olarak kalmayı seçen 17 göçmenin hikayelerine odaklanmaktadır. Bu göçmenler tarafından oluşturulan sosyal medya videolarının derinlemesine bir analizi ile, çalışma, onların karar alma süreçlerine ve seçimlerini etkileyen faktörlere ilişkin birinci elden içgörüler elde eder. Buenos Aires, cazip bir destinasyon olarak öne çıkar; çünkü hareketli yaşam tarzına, lezzetli ve ekonomik gastronomiye, düzenli bir şehre, zengin bir eğlence sahnesine, zarif Avrupa mimarisine, İspanyolca diline ve siyasi özgürlüğe sahiptir. Ancak, ülkenin ekonomik fırsatları sınırlı olarak algılanmaktadır, bu da göçmenlerin daha iyi bir yaşam kalitesi için ek yabancı gelir aramalarına neden olur. Çalışma, Türkiye'den tek başına/çift olarak gelen göçmenler için konut, gıda, ulaşım ve dışarıda yeme gibi temel harcamalara ayda ortalama 500/1000 dolar harcama sonucunda Türkiye'ye göre yaşam kalitesinde önemli bir iyileşme sağlanabileceğini ortaya koymaktadır. Başarılı göç geçişi, yabancı gelirin alınması, dil engellerinin aşılması ve sağlam bir sosyal ağın kurulmasıyla gerçekleşecektir.

Anahtar kelimeler: Türk göçü, Arjantin, ekonomik fırsatlar, dil engelleri, sosyal ağlar.

Introduction

Migration is often seen as a catalyst for growth, encompassing economic, social, political, and personal motivations (Hoppe & Fujishiro, 2015; Rosenblatt & Sheaffer, 2001; Wanniarachchi et al., 2022). However, the migration from Turkey to Argentina appears to deviate from these conventional criteria. Argentina faces economic challenges (such as high inflation and low minimum wage), constant political turmoil, is geographically isolated (distant from Turkey), and encounters substantial language and cultural differences. Despite these factors, the increasing trend in migration from Turkey to Argentina demands thorough exploration and understanding.

This study aims to delve into the motivations, challenges, and outcomes associated with migration from Turkey to Argentina. By scrutinizing the economic, cultural, social, and political dimensions of migration patterns, it seeks to illuminate the factors shaping the migratory process and the experiences of individuals in their pursuit of an enhanced quality of life from one developing country to another. Additionally, it is imperative to consider the physical and cultural disparities between the two countries. Through an academic lens, this research strives to contribute to a more profound understanding of migration dynamics and to inform practices that facilitate the successful migration and integration of Turkish citizens in Argentina, representing two ostensibly distinct developing countries.

The migration from Turkey to Argentina represents a significant journey across continents, encompassing diverse challenges for individuals. Predominantly, economic factors, such as the pursuit of affordable living expenses and better employment prospects, are often key drivers in this migration pattern (Bah, 2023, p.60; DeVoretz & Pivnenko, 2004, pp.9-17). However, Argentina has faced a profound economic crisis for a long time. Given the lack of economic opportunities, why are Turks still willing to migrate to Argentina? What might be opportunities for this dilemma? In this exploration, we delve into the factors that influence the quality of life in Argentina and the importance of certain aspects such as affordability, cultural experiences, freedom, and social support systems. We discuss the significance of style over luxury, the impact of crime rates in other South American countries, and the value of preserving nature in urban environments. Additionally, we explore the challenges individuals face when leaving their home country and migrating to a new one, such as cultural adjustments, language barriers, and building new social networks. We also recognize the importance of socialization in facilitating adaptation to a foreign country and the benefits it brings, including the development of support networks, learning languages, cultural integration, and personal growth.

The Migration Root from Turkey to Argentina

The current migration from Turkey to Argentina falls into the category of international migration, presenting challenges related to adaptation to the environment, culture, language barriers, and social systems (Kutor et al., 2021, pp. 490-495 et al., 2022, p.1). Unlike some seasonal migration patterns where individuals move to different regions or countries for temporary work and return home afterwards (Shah & Lerche, 2020, pp.719-722), Turkish migrants to Argentina historically sought long-term opportunities.

The historical roots of Middle Eastern migration to Argentina date back to the late 19th and early 20th centuries, marked by significant waves of migration from the Ottoman Empire to Argentina. During this period, Argentina experienced rapid expansion in its agricultural sector, driven by government initiatives to attract European immigrants to settle and cultivate vast expanses of fertile land. Ottoman migrants, mainly originating from regions such as the Middle East and the Eastern Mediterranean, were among the diverse groups of settlers who sought opportunities in Argentina. Although “El Turco” is a nickname commonly used in Argentine politics to refer to former President Carlos Menem, who was of Syrian descent, the cultural and historical ties between Turkey and Argentina remain relatively weak.

From a historical perspective, the migration from Turkey to Argentina is not consistent with Turkic origins, and therefore, a deep cultural connection between these two nations does not exist. Moreover, unlike some migrant communities that establish mosques, cultural associations, and businesses to preserve their cultural heritage and provide mutual support, Middle Eastern migrants of 19th century in Argentina did not necessarily maintain strong ties due to geographical distance.

The primary driving force behind international migration is the pursuit of economic prosperity and a better quality of life. Migrants venture abroad in search of opportunities such as land ownership, employment, and entrepreneurial prospects. Labor migration, which involves movement for work opportunities motivated by regional economic disparities and wage differences, has been a significant factor in migration patterns (Massey et al., 1998, pp.100-120). Another notable trend is step migration has been observed, characterized by gradual movement from rural to urban areas in pursuit of better opportunities and improved living conditions (Grigg, 1977, pp.41-43).

Various forms of migration contribute to shaping global demographics, including forced migration, voluntary migration, temporary migration for employment, student migration, brain drain, humanitarian migration, and environmental migration (Abel et al., 2019, pp. 239-245; Becker & Ferrara, 2019, pp.1-5; Bakewell, 2021, pp. 124-126; Çiçek, 2023, p.67). These diverse migration patterns reflect different motivations and circumstances driving people to move from one place to another.

In Turkish literature, Argentina is often associated with economic poverty (Urcan, 2023, p.697), financial crises (Işık, 2005, pp.88-89; Koyuncu & Şenses, 2004, pp.22-28), and the country's relationship with the IMF (Özdemir, 2023, pp.157-158), and political instability, such as coups (Gezgüç & Uzun, 2017, pp. 153-165). Overall, the portrayal of Argentina in Turkish literature tends to be negative, focusing on challenges and difficulties rather than positive aspects of the relationship and opportunities.

Method

Design

To investigate the experiences of Turkish immigrants living in Argentina, the study analysed open source video interviews that are publicly available online between 2022 to 2023. 17 Turkish residents', long-term settlers' and social media bloggers' stories of Argentina were watched (Table 1). All of the YouTubers' videos (1000+) are followed to understand the context and investigate the lifestyle and motivations of Turks who migrated or stayed long. Thanks to the opportunities provided by social media, the experiences of people were listened to first-hand decision-making processes.

Analyzing Data and Saturation

In the literature, qualitative content analysis is widely recognized as a systematic approach for analyzing qualitative data. The approach involves identifying patterns, themes, and concepts within the data to generate meaningful insights and understanding (Lindgren et al., 2020, pp. 2-6). Content analysis is utilized to condense and abstract a sizable amount of textual data and directly extract participant messages (Gupta et al., 2018, pp.10-59) without imposing a researcher's viewpoint to gain fresh insights into the study phenomena.

To address the study's central question, "What are the motivations, challenges, and outcomes of migration from Turkey to Argentina, and how do economic, cultural, social, and political factors shape the migratory process and experiences of individuals seeking a better quality of life in Argentina?"

Qualitative research was planned from interviews conducted on social media to gather insights into the decision-making processes of emigrants or long-term residents. Socio-economic and demographic characteristics are not prioritized in the interviews (Kumar, 2012, pp. 15-35). People's thoughts, feelings and behaviours are recognized (Agafonoff, 2006, pp.115-120). The most important criterion for participant selection is that Turkish people have some experience with migration.

The aim of the qualitative research is to uncover concepts (trends, patterns). Although 10-15 participants usually elicit concepts (Faulkner, 2003, pp. 379-383) the abundance of migration story videos available on social media was utilized to reinforce understanding of decision-making processes. In a qualitative study, Hennink and Kaiser (2022) statistically proved that the saturation point is reached when nine and sixteen participants have the same (homogeneous) topic. In this study, 17 settlers/migrants (same status) from Turkey (same country) were interviewed about their experiences of migration abroad (same topic). According to Hennink & Kaiser (2022), the number of participants should be increased as heterogeneous elements emerge (for example, in a study comparing Indian and Turkish migrants).

Setting and Participants

The dataset reveals that the majority of these Turkish YouTubers are young males, with a notable gender imbalance—13 males compared to 5 females. Most individuals fall within the “young” age category, reflecting a trend where younger generations are more active in digital content creation. Regarding marital status, eight are married, seven are single, and a few fall into less common categories such as widowed or in long-term relationships. This diversity suggests that personal circumstances do not significantly limit participation in content creation. Interestingly, 12 out of the 18 individuals have active YouTube channels, indicating a strong inclination toward leveraging digital platforms for sharing personal experiences, travel narratives, cultural insights, and earn income (Youtube payment and building a business).

Content-wise, the YouTubers tend to focus on themes related to travel, lifestyle, and cultural exploration, often reflecting their personal backgrounds and experiences abroad. Channels like “Turkish Family in Argentina” and “Voices Faces Roads” highlight cross-cultural narratives, while others like “Fatih Snatcher” and “Mert Aktas Travel” emphasize adventure and travel content. The prevalence of married couples running channels together (e.g., Tarık and Hülya) suggests that content creation can also be a shared family activity, while single creators often focus on solo travel and personal development. This blend of personal storytelling and cultural exploration likely appeals to audiences seeking authentic, relatable content that bridges diverse cultural contexts. These YouTubers are extremely important in decision-making since everyone who recorded videos (as YouTubers or for hobby purposes) stated that they exclusively watched the previously uploaded videos before migrating to Argentina (table 1). I provided the URL link to YouTube videos.

Table 1*Participants*

#	Code-Name	Age	Marital status	Gender	Profession	URL Channel (for YouTubers)
1	Tarik	Upper Middle	Married	Male		Turkish family in Argentina https://www.youtube.com/@Arjantindeturkailesi
2	Hülya	Upper Middle	Married	Male		Turkish family in Argentina https://www.youtube.com/@Arjantindeturkailesi
3	Ali	Young	Single	Male		If not, we'll be back https://www.youtube.com/@Olmazsadoriz
4	Cansu	Young	Single	Female		If not, we'll be back https://www.youtube.com/@Olmazsadoriz
5	Deniz	Young	Single	Female	Dancer	
6	Mehmet	Middle	Married	Male	Technician	
7	Mert	Young	Long-term relationship with an Argentine	Male	Bookmarker	
8	Gökтуğ	Young	Single	Male	Traveller	https://www.youtube.com/@goktugsgn
9	Sinan	Young	Married	Male	Office worker	
10	Gamze	Young	Married	Female	Office worker	
11	Berkcan	Young	Married	Male		What will happen now? https://www.youtube.com/@nolacaksimdi
12	Deniz	Young	Married	Female		What will happen now? https://www.youtube.com/@nolacaksimdi
13	Deniz's mother	Upper Middle	Widowed	Female	Retired	
14	Gökhan	Young	Married	Male		Voices Faces Roads https://www.youtube.com/@sesleryuzleryollar
15	Mert	Young	Single	Male		travel https://www.youtube.com/@MertAktasTravel
16	Fatih	Young	Single	Male		Fatih Snatcher https://www.youtube.com/@ifkoparan
17	Özgür	Young	Widowed	Male		Tell Me a City, Dad https://www.youtube.com/c/BanaBir%C5%9EehirAnlatBaba
18	Sezer	Young	Single	Male		Sezer Fugitive https://www.youtube.com/@sezery%C4%B1maz2

Findings

Low cost/benefit ratio

The most remarkable issue is the low cost/benefit, which implies that the advantages involved in migrating from one country to another outweigh the risks of making that move. This could indicate that the perceived benefits of migration, such as improved living conditions, are substantial enough to justify the challenges or difficulties associated with the process. Indeed, Argentina offers a great deal of benefits in terms of the cost of living.

In Argentina, the cost of living is relatively affordable, especially compared to many developed countries. Besides affordable and delicious gastronomy, a well-organized city infrastructure, a rich entertainment scene, and elegant European architecture all contribute to an appealing lifestyle for migrants. Moreover, the spoken Spanish language adds to the ease of integration and communication for newcomers.

While Argentina may have limited economic opportunities, the lower cost of living allows individuals, especially singles, to maintain a decent quality of life with a threshold spending of approximately 500 USD. This makes the country an attractive destination for those seeking to improve their lifestyle without incurring significant financial burdens.

Affordable cost of living

Comparing the prices in the migrated country and the prices in the country of origin can provide individuals with a useful reference point to assess the affordability and potential benefits of relocating to a different location. By considering factors like housing costs, transportation expenses, healthcare, groceries, and other essential goods and services, individuals can determine if the migration destination offers a more affordable or costlier living environment compared to their current home. As Hülya observed, “It is 50% cheaper than the prices in Turkey,” underscoring how such comparisons can reveal substantial differences in affordability.

Additionally, evaluating transportation costs, such as the price of taxis or public transit, can further illuminate the economic appeal of a destination. Fatih shared his experience, noting, “Argentina offers a quality of life at a low cost of living; I paid only 3 dollars for a 20-minute taxi ride.” Such examples illustrate how relocating to a place with lower living expenses can help individuals maintain their desired lifestyle, save money, or even improve their financial situation by benefiting from reduced costs or enhanced job opportunities.

Affordable food options, especially meat, are crucial for individuals and families with limited financial resources, as meat has become a luxury product in Turkey. Access to affordable meat ensures a varied and balanced diet

without placing excessive strain on the budget, which can enhance financial stability, reduce stress related to food costs, and provide adequate nutrition for individuals and families, positively influencing their overall quality of life. Göktuğ highlighted the affordability elsewhere, stating, “Market prices are very affordable compared to Turkey; meat is 2 dollars a kilo, and a bottle of wine is 1 dollar.” Further illustrating the stark contrast, Berk noted, “To understand the difference in cost with Turkey, you can eat meat for one-tenth, chicken for one-twentieth, in a restaurant where you can consume unlimited meat for \$12 per person, while in Turkey, fast food chains such as McDonald’s and Burger King offer the menu for close to \$10.” These comparisons emphasize how migration to a destination with lower food prices can contribute to a higher quality of life by offering affordable access to essential dietary items.

Eating out, especially when it comes to beverages, and participating in entertainment or social activities have become increasingly expensive in Turkey. For many, these activities are now difficult to afford. Gamze provides a telling example: “A couple earning 1,000 dollars in Turkey pays 75 dollars to eat out, meaning that one-fifteenth of their salary goes away, whereas here it costs very little.” Cansu also shared her experience, noting, “I drank 4 margaritas and ate a plate of tacos, getting drunk for 52 TL, which I couldn’t have done in Turkey—it would have cost 500 TL.” These examples highlight how migrating to a country with more affordable dining and leisure options can significantly enhance one’s quality of life by making social activities accessible without straining the budget. This affordability allows individuals to enjoy social interactions and entertainment while maintaining financial stability.

Retired individuals often prioritize affordability when choosing a place to live, as many retirees depend on fixed incomes, such as pensions, retirement savings, or social security benefits. Ensuring their limited financial resources cover daily living expenses, healthcare, and other necessities throughout their retirement years becomes essential. Tarık explained their choice, stating, “We chose Argentina because it is a place where we can live comfortably for 250,000 pesos, which is the equivalent of our pensions of 12,000 TL abroad. Even renting a house in Turkey for 12,000 TL, which matches my pension, makes it difficult to survive. After we retired, we wanted to live somewhere other than Turkey, and our first choice was Argentina because Europe is expensive.” However, the decision to relocate for retirees is not always easy. As Cansu shared, “It would be hard for retired couples to leave their grandchildren and families, but I would like to come to Argentina for six months to experience a different country and get a spacious room in a central location for 200 dollars.” Ali also added insight, stating, “A person with the lowest pension in Turkey, equivalent to 370 dollars, cannot make a living in Buenos Aires, but if he is married, he can live comfortably on the pension of both of them.” Living within a specific budget provides a sense of financial stability. Participants suggest that singles can live on around 600 USD and couples on approximately 1,200 USD in Buenos Aires under certain conditions. Managing to live within

these budgets indicates that individuals or couples can find affordable housing, cover day-to-day expenses, and maintain a reasonable standard of living. Tarık noted, “For a decent living for two people, you need 1,100 USD per month.” Gamze added her perspective: “As a couple, you can stay in a shared house for 600 dollars, travel, eat out three days a week, and do whatever you want as long as it is not too expensive.” Berk further explained the breakdown of expenses: “Rents of houses are 500 dollars and of rooms 200 dollars, your grocery shopping is 150-200 dollars, and even if you have private insurance, you can live comfortably for 1,000 dollars as a couple, especially if your pension matches this amount.” However, if a couple stretches their budget slightly beyond 1,000 USD, they can significantly enhance their quality of life. Cansu shared, “You can live ‘a super life’ in this city for six months for 10 thousand dollars (1,500 dollars a month) for two people.” Similarly, Gamze added, “As a couple, you can live comfortably in a separate house for 1,200 dollars without cutting down on food and drink.” Argentina has experienced significant currency fluctuations and high inflation rates in recent years. In such circumstances, earning income in a stable foreign currency like the US dollar can provide financial stability and protection against currency devaluation. Sezer remarked, “If you have dollars, you can buy anything; you can consider yourself rich.” Fatih elaborated on the benefits, explaining, “If you have dollars, life in Argentina is very good—dolce vita—because you get double the exchange rate against the dollars you carry in cash, not on credit cards.” In terms of business opportunities, Berk noted, “Brazil is better than Argentina for starting a business, but if you have a house in Turkey and an income of 1,000-1,500 USD, Buenos Aires is the best city to choose.” He added, “Argentina is a very sweet and livable city for someone who likes Europe, earns dollars, drinks at the bar on the weekend, eats at restaurants, and manages their online business during the weekdays.”

Quality of life

Quality of life matters because it encompasses the fundamental aspects contributing to individuals’ happiness, well-being, and overall satisfaction. It is a reflection of the opportunities, resources, and conditions that allow individuals to lead fulfilling and meaningful lives.

Gastronomy is deeply connected to cultural traditions and experiences. Exploring different cuisines and savoring diverse culinary offerings can deepen one’s understanding and appreciation of various cultures. It offers the chance to immerse oneself in local traditions, flavors, and culinary heritage, enriching one’s quality of life. Food is a fundamental source of human enjoyment and pleasure. Access to a wide variety of flavors, ingredients, and culinary experiences can spark joy and enhance overall well-being. Sharing meals with loved ones, trying new dishes, and enjoying different tastes create memorable and pleasurable moments. Fatih emphasized the centrality of food in Argentina’s culture: “The food culture is based on meat, and it is incredibly delicious. You can come to Argentina just to eat this meat.” Similarly, Mehmet expressed his admiration for the city’s food and atmosphere, stating, “Buenos Aires is a very beautiful city; I fell in love with the city. It is a free city, the people are happy, and I ate meat and drank beer like an animal.”

Civilized behavior promotes social cohesion and harmonious interactions within communities. It involves treating others with respect, empathy, and kindness. When individuals engage in such behavior, they help create a positive and supportive social environment, fostering stronger relationships and a sense of community. Berk shared a personal experience, stating, “They treat my pregnant wife very well and give her a seat on the bus and support her every time.” Hülya added, “We were energized by the smiling and calmness of the people here.”

Traffic congestion is a significant issue in large cities in Turkey. Reduced congestion not only means less time spent in traffic jams and delays but also allows individuals to use their time more efficiently. Heavy traffic is a common source of stress, leading to frustration, impatience, and elevated stress levels. Furthermore, congestion negatively impacts economic productivity by causing wasted time, increased fuel consumption, and inefficiencies in transportation and logistics. Ali highlighted the differences, noting, “The roads are wide and flat, suitable for bicycles; there are no traffic jams, you can do sports, and the bicycles belonging to the municipality are free of charge.” He also emphasized the overall livability of Buenos Aires: “A livable city where there is no social pressure, where there are smiling people, where there are no traffic jams, and where people are not in a hurry.” Cansu added, “In Buenos Aires, there is not a crowded and complicated public transportation system with long waiting times like in Istanbul. Your bus arrives within 3 minutes, and you can reach anywhere with a transfer for a very cheap ticket of 2.5 TL.” Ali further expressed his love for the city: “Everywhere you come across cute cafes in charming neighborhoods. I am very happy to live calmly with an incredible bus system—people fall in love with this city.”

Cultural and entertainment activities foster personal growth, social engagement, and mental well-being while promoting diversity and enhancing the local economy. They provide opportunities for individuals to explore, learn, connect, and enjoy the richness of human expression, ultimately enriching their quality of life. Göktuğ observed, “Although Argentines have no money, they know how to have fun, and they are very friendly.” Gökhan added, “There is a festival culture—they are always having fun, drinking, and marijuana is free.” Berk highlighted the vibrant nightlife, noting, “They love to have fun; the cafes are open until the morning, and then they go to work as if nothing had happened.” Özgür echoed this sentiment: “I love it here because, in Brazil, you can’t find anyone on the street after midnight; everything is closed, whereas here the streets are ablaze, even the markets are open 24 hours a day.” He also encouraged his friends to experience this lifestyle: “Rent out your house in Turkey and live your life in Argentina; you can go to places, watch the theatre, and eat meat every day for free compared to Turkey.” Fatih emphasized Argentina’s cultural depth: “The chess tournament in the middle of the bar is amazing.” He further noted, “They are very advanced in culture, art, and architecture. Maybe they are not rich, but they have high standards—they don’t say, ‘Let’s build a building on empty land,’ they make good use of it.”

Freedom empowers individuals by enabling personal expression, protecting rights and liberties, fostering economic opportunities, ensuring fairness, and promoting personal security and safety. It allows people to lead fulfilling, meaningful lives, contributing to the overall well-being and happiness of individuals and communities. Ali highlighted Argentina's openness toward marginalized communities, noting, "In 2010, America became the first country to allow LGBT marriage, and here there are many homosexuals who are not judged in society." Cansu added, "There is freedom in everything, including freedom of thought." Ali also pointed out, "Up to 8 stems of cannabis are free to use on your own, provided you don't trade or organize." Mert emphasized how personal freedoms influenced his attraction to Argentina: "In Turkey, they interfere with your lifestyle in every aspect, including meat and alcohol, but the freedom in Argentina is what attracts me here." He further reflected, "I ask my 20-year-old friends in Turkey: can you have fun like these young people?"

A social state plays a crucial role in providing a safety net, promoting equality and social justice, ensuring access to essential services, supporting health and well-being, investing in education and skill development, prioritizing work-life balance, and fostering social cohesion. It creates a society where individuals have the support and opportunities needed to lead fulfilling and meaningful lives. Ali highlighted Argentina's inclusive approach: "Argentina, as a social state, accepts everyone who considers Argentina their homeland." Cansu noted a striking contrast with other countries, saying, "I've never seen as many homeless people in Argentina as in the USA." Mert emphasized the accessibility of healthcare: "If you work, you are insured, and even if you come with a tourist visa, state hospitals are free for the first six months." Hülya shared her positive experience with the health system: "I went to the nearby clinic 4-5 times. They were interested, spoke a little English, and gave me only one medicine instead of a bag full, but it was good."

Education is also highly accessible; as Tarık pointed out, "You can enrol your children immediately." Berk added, "Universities are free after obtaining a work permit, but without a work permit, they charge between 5-15 thousand dollars." Gamze shared another aspect of the healthcare system: "When you go to the state hospital, no one asks for your ID card, and if you don't have money for medicine, there is a pharmacy inside the hospital where you can get your medicine." Seda emphasized the importance of these services for families, saying, "It is a good place to raise children because Argentina is a welfare state, so education and health are free."

Preserving **nature** within cities provides numerous benefits for quality of life, including improved physical and mental health, access to green spaces, biodiversity conservation, climate resilience, cultural and educational value, and enhanced aesthetics. Integrating nature into urban environments fosters sustainable, resilient, and enjoyable cities where residents can live, work, and thrive. Cansu highlighted Argentina's abundance of green spaces, saying, "I am a lover of Argentina; every street is green, and there is a park at the end of the road. On

Friday afternoons, people do sports and take lessons from a yoga instructor at a very affordable price.” Gökhan added, “One of the reasons we settled in Argentina was the longing for nature that we experienced in Istanbul.” Sezer also emphasized the greenery, noting, “The streets are green everywhere, and every shade of green can be seen.” Fatih shared his personal experience with nature in Buenos Aires: “Buenos Aires is an amazing city because every road leads to a park and a statue. The front of my house in Buenos Aires is a park, and I enjoy the sea, the wonderful climate, and the nature of Latin America.”

An **organized** city promotes efficiency, safety, cleanliness, public health, community engagement, and environmental sustainability. It ensures residents have access to essential services, creates a sense of order and security, fosters social interaction, and contributes to a more livable and enjoyable urban environment. Tarik noted the contrast with Istanbul: “Compared to Istanbul, Buenos Aires is much more organized. The nature is unspoiled, so I don’t experience the congestion that I do in Istanbul.” Ali expressed his sense of relief, stating, “It felt extremely good to leave the chaos of Istanbul, and I found peace.” He further reflected, “Buenos Aires, despite being a city of 12 million people, has preserved order and maintained the city’s essence through economic hardship and coups, while we have destroyed Ottoman heritage architecture.” Hülya emphasized the cultural aspects of organization, explaining, “People are very calm, they have delicate rules, their system is very good, and those coming from Turkey should not spoil it.” Deniz’s mother shared her personal experience, saying, “I retired and came for the birth of my daughter... we came to Buenos Aires for civilization, the Paris of Latin America.”

Concerns about high crime rates in South America are prevalent, as the region faces various challenges related to theft, robbery, drug-related crimes, and violent incidents. Countries like Brazil, Venezuela, and Colombia have struggled with crime in some of their major cities, impacting both residents and travellers. In this context, it is essential to be cautious and aware of one’s surroundings to ensure safety. Travellers are often advised to avoid poorly lit areas, refrain from displaying valuable items openly, and stay vigilant in crowded places. Despite these challenges, not all areas in South America are unsafe. Many cities and regions, particularly in countries like Chile, Uruguay, and Argentina, are generally considered safer for both locals and tourists. Tarik shared, “Our first choice in South America was Brazil, but after watching YouTubers’ videos, we realized that the crime rate was high, so we gave up even though we had started studying Portuguese.” Berk added his perspective, saying, “I have witnessed a safe robbery incident outside of urban and very touristic areas, but I have not heard of any robbery stories involving threats or violence.” He further noted, “Argentina is safer than Brazil but less safe than Turkey; however, in general, it is a comfortable place to live.”

In Turkey, there is a significant emphasis on luxury and material possessions within certain segments of society. The desire for luxury permeates various aspects of life, including fashion, cars, homes, and lifestyle choices. Luxury is often associated with success, social status, and prestige. Many people in Turkey value luxury brands and high-end products, aspiring to own items such as designer clothing, luxury watches, and expensive accessories as symbols of wealth and achievement. This pursuit extends beyond material goods to experiences, such as dining at upscale restaurants, staying in luxury hotels, and travelling to exotic destinations. The desire for luxury is not confined to the wealthy elite—it is also present among the middle class and even some lower-income groups, who may strive to own luxury items and indulge in high-end experiences to elevate their social status and boost self-esteem.

In contrast, Argentina embraces a different perspective on personal expression. Hülya explained, “Argentinian people around us are suspicious of those who dress in luxury; they feel inferior and avoid engaging in dialogue, thinking you are not one of them.” Tarık added, “One cannot adapt to Argentina without understanding that luxury is valued in Turkey but not in Argentina.” Ali further emphasized this difference: “It shows that in Argentina, you can be stylish without wearing a brand.” Sinan shared his observations about the cultural attitude toward luxury: “People here don’t care about luxury and vanity and believe spending money on it is wasteful rather than improving oneself—they even see you as a slave of capitalism.” Gökhan noted the individuality expressed in personal style, albeit in unconventional ways: “Every person we see on the street has an aesthetic and style problem in their hairstyle, piercing, and accessories.”

As seen in Turkey, architectural and population similarities to Europe can create a sense of cultural connection and familiarity for individuals with European roots or those who appreciate European culture.

This connection enhances cultural diversity and fosters opportunities for cross-cultural exchanges, celebrations, and the appreciation of European traditions. A familiar cultural context can enhance a sense of belonging and contribute to a higher quality of life for individuals who value European influences. Cansu observed, “This place is more like Europe than Latin America—you can feel like you are in Barcelona.” She further noted, “After Italy, Argentina has the highest Italian population.” Ali added historical context: “In the 1900s, Italians fleeing the economic depression settled in Argentina, making up 36% of the population, hence the delicious ice cream and pizzas.” Berk highlighted the architectural connection, saying, “This is the Europe of Latin America; you feel like you are in a European city, and in this respect, it is close to Turkish culture and architecture.” Fatih reflected on cultural integration, noting, “The meeting of European migrants and locals offers a unique experience.” Göktuğ shared his preference, stating, “Among the Latin American countries, I like Buenos Aires the most. It has become a European country with immigration from Europe, similar to Turkey.”

Exit from Turkey

‘Political, Social and Psychological Bottlenecks

Moving abroad offers Turkish individuals an opportunity to reduce stress by distancing themselves from political and social disputes in their home country (Tuygan, 2023). Relocating to a country with a more stable political and social environment can provide a sense of security and peace of mind, freeing individuals from the stress and uncertainty associated with political conflicts and allowing them to focus on personal and professional pursuits.

Hülya explained, “We didn’t leave because we hated our country but because we were tired of the troubles and fights around us and in the news.” Similarly, she reflected, “Although we love our country, we left so that our grandchildren can live in peace, away from turmoil, fighting, politics, and polemics.” Cansu shared a personal story: “When Ali and I were at our lowest point in Istanbul, instead of spending money on psychologists, we set off for this trip and this city with the encouragement of my mother.” Mert emphasized the contrast between Turkey’s tense atmosphere and Argentina’s positive environment: “Especially as a person coming from Turkey, I know the tension, unhappiness, pessimism, and internal fights of people in Turkey, so I am extra happy to see the happiness of people in Argentina.” Tarik reflected on the complexity of leaving, saying, “I don’t want to enter into polemics on the homeland because I don’t think you love my homeland as much as I do after working in it for 30 years; I suggest you take off your blinders and put on your world glasses.” He also added, “When coming to a country, it is important to think about why you are coming: Peace, money, or something else? Argentina is very good in terms of peace of mind.” Sinan shared his reasons for leaving Turkey: “We had taken over the management of a café in Istanbul. Then the bombs exploded, my business collapsed, and the coup attempt happened. We realized we could no longer continue, and we decided to travel the world for a few years.” Merve expressed her outlook bluntly: “I don’t see a future in Turkey.”

Monotonous life

In Turkey, many retirees and middle-income individuals spend much of their time in coffeehouses and watching TV series (Şener et al., 2007, pp.30-36), leading to a monotonous and routine life. However, in Buenos Aires, they have the opportunity to break away from this routine and explore new possibilities. Migration offers individuals the chance to seek personal and professional growth, break free from routine, and embrace new experiences and challenges. This pursuit can foster fulfilment, a sense of achievement, and personal development. Hülya shared, “After living in Turkey for 50 years, we decided to spend the rest of our lives getting to know other countries instead of getting bored watching TV series.”

Similarly, Tarık explained, “After retiring, we decided to travel the world for a new country and a new life.” Özgür highlighted Argentina’s vibrant cultural scene: “Don’t think that what you see on this street is a pavilion; they are all show centers, artistic spaces—everywhere is full of them. Can there be another country that loves art so much?” Cansu reflected on how Argentina offers meaningful activities for retirees: “If I came as a retiree, I would take very affordable tango lessons in Argentina for 10-15 dollars a month, engage in sports activities, go to the seaside just 2-3 hours away, and rent a house for 300-350 dollars outside the city. Thanks to the cheap transportation network, I would explore the city, the country, and even neighboring countries like Brazil and Uruguay.” Ali added, “As a retiree, I would especially learn Spanish—not only to engage more in social life but also as the best exercise for brain health.” Hülya emphasized the need for a mindset shift, saying, “I think the world is ours. We need to research the places where we want to settle, break the thought patterns, and get out of our shells.” Tarık echoed her sentiment: “We need to get rid of the stereotypes and pressures in Turkey. We’ve lived in our country and seen that this world exists for all of us. We need to change our thinking; God didn’t create us to spend our entire lives in our village and finish it there.”

Visa-free access, residency, citizenship

The Turkish passport allows visa-free entry to nearly all countries in Central and South America. Visa-free access eliminates the need for time-consuming and complex visa applications, sparing travellers from gathering documents, submitting applications, and waiting for approval. This convenience simplifies travel planning and logistics, enabling individuals to explore new destinations more easily. Ali shared his experience: “You came to Argentina for 3 months visa-free, then stayed for another 3 months without leaving the country. There’s also the option to extend your stay beyond 6 months by paying a penalty of 60-100 dollars.” Hülya highlighted the importance of choosing visa-free countries: “Among the countries I chose in the world, there were those with strong social rights that did not require a visa.” In addition to visa-free travel, the ability to obtain a residence permit easily is essential, as it ensures individuals can legally reside in a country and comply with immigration laws. This allows for a long-term presence for purposes such as work, study, or family reunification. Hülya noted, “If you have an income in Turkey, you can get a residence permit without any problems.” Fatih also emphasized Argentina’s accessibility, stating, “It is an easy country to get a residence visa.” Deniz shared a strategy for securing citizenship: “Parents can become citizens after 1 year in Brazil and 2 years in Argentina, so we moved to a small Brazilian town close to Argentina to shorten the time.”

After obtaining residency, individuals can apply for naturalization after 2-3 years. Citizenship grants legal rights and protections within a country, ensuring individuals have access to the full range of rights and benefits afforded to citizens, including the right to vote, run for public office, and utilize social services. Ali emphasized

the strength of the Argentine passport: “The reason why its passport is so strong is that its population is made up of Spaniards and Italians. You can even enter the UK without a visa with an Argentine passport.” He explained the naturalization process further: “After 2 years of residence, you can apply for citizenship. It takes about 2 years to complete the application due to heavy bureaucracy—come from Turkey, improve your language, stay 4 years, get a passport, and leave if you want.” Deniz highlighted the importance of a second passport for Turks: “The Argentine passport allows visa-free travel to Canada, the UK, and Schengen countries.” He also shared his family’s decision: “We wanted to give birth abroad, but the visa for giving birth in the USA was too expensive, so we decided on Argentina.”

On the Road

In this section, we explore the obstacles people face during their journey abroad. Leaving Turkey was an emotional experience for many. Hülya shared, “It was not easy for us to distribute our furniture, which also has sentimental value, and to pack our suitcases, but finally, we entrusted our home to a couple we knew.”

The cost of expensive airline tickets can place a significant financial burden on individuals or families considering migration. Berk noted, “Flight tickets are 17 thousand Turkish lira—around 1,000 USD—we are very sad, but there is nothing to do.” Ali added, “Travel costs a lot of money, so you need to save in advance. Recently, a friend of mine found a 1,000 USD plane ticket, and I said to buy it immediately.” Sezer Firar highlighted the economic challenges locals face, saying, “You can fly to Brazil cheaply, but Argentinians cannot afford to go to Europe due to the economic situation. A good salary here is around 425 dollars, and the minimum wage is between 150-200 dollars.”

Crossing international borders and transporting personal belongings can also be challenging. Customs regulations, documentation requirements, and language barriers create anxiety. Hülya recounted, “Coming from Turkey, we worried about problems with the border police while bringing steel pans, teapots, coffee pots, tea, coffee, spices, pomegranate syrup, raki, etc., in six suitcases weighing 23 kilos each, thinking we wouldn’t find good quality here.” Ali added, “Raki—a traditional alcoholic beverage—is always welcome.”

There are also concerns about planning for a return trip. Tarık explained, “We didn’t buy a return ticket, but we made a return reservation because they might ask at the airport, or we might not like Argentina.” Ali shared a precautionary approach: “As there were friends who were turned away for not having a return ticket, we took a flexible return ticket to be safe since we didn’t know when we’d return.”

The cost of everyday items in Argentina also adds pressure. Cansu noted, “Bed linen products are so expensive—one set costs 6,000 TL. I am looking for someone to come from Turkey soon.”

Long journeys can take a toll on physical and mental well-being. Fatigue from extended periods of sitting, disrupted sleep, and jet lag are common issues. Hülya described her experience: “After we got off the plane, we were jetlagged. Our heads were swollen, numb, and tired—we couldn’t even remember our names.”

Challenges in the initial settlement in Argentina

Accommodation

Accommodation in Buenos Aires presents various challenges, including finding suitable homes, securing affordable prices, navigating regulations, and managing utilities. As a popular destination for both tourists and expatriates, Buenos Aires experiences high demand for housing, especially during peak tourist seasons. The rise of short-term rental platforms, such as Airbnb, has further impacted the long-term rental market, as many property owners prefer renting to tourists, reducing the availability of long-term options.

Sinan shared his experience with frequent moves: “Our 13th house in 5 years, but while we changed frequently in the first two years, the intervals decreased over time.” Cansu added, “If you can arrange your flight and accommodation, the rest is easier than surviving in Turkey.”

While long-term rentals can be scarce, Fatih mentioned, “If you rent the houses in the long term, you can find wonderful homes between 150-1,000 dollars.” Berk highlighted how student housing impacts the market: “This is a student city. The universities are high quality and affordable, but when 3-4 students rent together, the rents go up.”

Renting a property can also involve complex legal procedures, particularly for foreigners. Tarık explained the local rental practice: “Two people residing in Buenos Aires must act as guarantors. The reason for requiring a guarantor is that they don’t know how to fight or shout; they don’t want chaos.”

Utilities also present challenges. Berk reflected on the cultural history: “In the old days, nobody had a washing machine in their house because the rich people did their laundry outside.” Hülya further explained, “Dishwashers and washing machines are considered luxuries and are not available in houses, not even in Airbnb rentals.”

These challenges reflect the complexity of securing housing in Buenos Aires, from limited availability and rising rents to cultural differences in utilities and household appliances. However, despite these obstacles, long-

term planning and adjusting to local practices can help residents navigate these difficulties and find suitable accommodations.

Family and friends

Leaving behind family, friends, and the comforts of home can be emotionally challenging for those relocating abroad. Being far from loved ones and familiar surroundings can create feelings of isolation and homesickness. The high cost of airfare and the length of the journey add additional barriers, making it difficult to visit the home country regularly.

Mert expressed the emotional toll of the distance: “For 5 years, I can’t go to Turkey.” Gamze shared, “I’ve been able to go twice in the last 7 years,” adding, “I miss my mom and my friends.” Tarık reflected on the geographical challenge: “We say ‘the other side of the world’ as an expression—Argentina truly is the other side of the world, 15,000 kilometres away.”

Cultural and Language Differences

Moving to a country with different cultural norms, customs, and languages can present significant challenges. Adapting to a new culture, learning a new language, and understanding local customs requires openness, flexibility, and a willingness to learn. It can take time and effort to adjust to a new way of life. Language barriers are often one of the most significant hurdles. Communication difficulties can complicate everyday interactions, make it harder to build relationships, and limit access to services. Learning the local language is essential for navigating daily life and integrating into society, though it can be a slow and challenging process. Sinan emphasized the importance of language in cultural immersion: “Spanish is a must to learn the culture in order to communicate. Before learning Spanish, we saw life in 2D, and after learning it, it became 3D—you cannot live without knowing Spanish.” Hülya shared her humorous experience with language barriers: “It would be very good if you know enough Spanish to express yourself, as they don’t speak English. Otherwise, you’ll end up imitating chicken sounds to buy eggs at the market like we did.” Mert reflected on his personal struggle with language learning: “I learned Spanish late because my job is in English, and I’m shy to speak it, but it is essential to enjoy life here.”

Distinct food cultures

Food is an essential aspect of daily life, and the availability of diverse, nutritious, and culturally suitable food options can greatly influence an individual’s quality of life. When a country’s food culture differs significantly from a migrant’s preferences and dietary habits, it can lead to dissatisfaction and reduce their sense of well-being, potentially prompting them to consider relocating to a place with a more compatible food culture.

Tarik noted the cultural differences around breakfast: “Since there is no breakfast culture in Argentina, they are surprised by our rich and varied breakfast.” Hülya shared her negative experience with a local dish: “In Argentina, they make a dish with blood sausage. I tasted it a little, and my psychology deteriorated—it’s sold in black color in the markets, do not buy it.” She also reflected on the challenge of finding familiar flavors abroad: “Our food has a taste, a flavor, an aroma of our culture. Although we try to find something close in Chinese and Arab shops, it never quite matches the flavor of our own cuisine.”

Ali remarked on the cultural differences in dining habits: “I was surprised that they eat dinner very late in the evening and that they have scones at night, as is the custom in Britain.”

Financing

Moving to a new country involves significant financial considerations, including relocation costs, housing, living expenses, and potentially supporting family members. Adjusting to a new cost-of-living standard and managing finances in a different currency can be challenging, especially during the initial stages of settling in a new environment.

Tarik emphasized the need for financial preparation: “Even when moving from one city to another, savings are required, but when changing continents, travel and transportation costs are essential.” Sinan shared his experience, saying, “Even though it’s not as much as we wanted, we came with 6,000 dollars from the gold we collected at the wedding.”

Hülya added, “Savings are necessary for the first move, but you can live on a pension of 12 thousand TL, and you can also take on side jobs, even work as a craftsman.”

People may fear getting ripped off in Buenos Aires due to concerns about scams, fraud, and dishonest practices that can occur in certain situations. Like any major city, Buenos Aires has its share of petty theft and opportunistic scams that target both tourists and locals.

Airport Scams: Tarik shared his experience: “At the exit of the airport, we were worried about being ripped off when the taxi we expected to cost 10 dollars asked for 50 dollars. We started to bargain, but it turned out that there were two airports, and we landed at the more distant one.”

Car Fraud: He added, “In Argentina, like in Turkey, there is fraud. The license plate and chassis number of the car we thought about buying didn’t match.”

Taxi Scams: Berk warned, “If you don’t negotiate with taxi drivers upfront, you can get ripped off because they might charge per piece.”

Exchange Issues: Fatih described his encounter at a currency exchange: “I exchanged money, and he gave me fewer pesos than he should have. I got my money back by threatening to go to the Turkish embassy. If you’re not alert, you’ll get robbed.”

House Purchase and Rental Scams: Tarik advised against remote payments: “If you like a house priced at 10,000 dollars from Turkey, don’t send a deposit. See the house in person, make your agreement, and pay at the notary public.” Sinan recounted his rental experience: “The house we rented on Airbnb for cheap accommodation in Argentina turned out to be fake, but luckily, we were able to stay at our friend’s boyfriend’s aunt’s house during the sale period.”

Despite these challenges, Tarik pointed out that Turks may have an advantage: “As in Turkey, scams are widespread, but people from Turkey are used to such issues.”

Sluggish and low-quality service sector

Individuals who experience sluggish or low-quality service often feel dissatisfied with their overall experience. This can lead to frustration, disappointment, and negative perceptions of the service provider. Slow or inefficient service can waste time and effort, with long waits, delays, and errors causing frustration and reducing productivity. For those relying on services for important or time-sensitive needs, dealing with sluggish service can also cause stress and anxiety.

Cansu shared her frustration: “The most negative situation I encountered in Argentina was waiting for half an hour in front of the checkout at the supermarket—they are so relaxed, and the rights of employees are strong.” Tarik commented on the automotive industry: “I don’t like the quality of Argentine auto mechanics; they don’t fit the parts correctly; even the worst mechanic in Turkey does it better.” He also noted issues in the tourism sector: “Argentina has great tourism potential with its nature and architecture, but the quality of touristic facilities is very low. I found the pictures on the internet deceptive.”

Berkcan observed, “Because of the slowness of the service sector here if you are fast, you can earn a lot.” He also expressed frustration with real estate services: “I am constantly writing to the realtor, but they are slow to respond—people here are very comfortable and lazy; they don’t seem to want to earn money.” Berk highlighted

the unusual working habits of some businesses: “There is a man who has a restaurant; he opens at 7 o’clock and closes at 9 o’clock—he just makes enough for his expenses. They have strange working hours and are fond of their pleasure.” He further added, “People are lazy here; I went to the café, and the waiters never came near me, even when I made eye contact. Orders are always delivered late.”

Ali also reflected on the service sector: “Except for the slowness of renovations, I’ve never seen anything bad in Argentina.”

Limited job opportunities

Finding employment in a new country can be challenging due to unfamiliar job markets, different professional requirements, and competition from local candidates. Additionally, salaries in Argentina are relatively low. Acquiring recognition for foreign qualifications and adapting to new work cultures can also be hurdles. Building a new professional network and establishing oneself in a new career path requires persistence, networking, and adaptability.

Sinan explained, “Argentina is not a capitalist society where you can easily find a job and earn a high salary.” Gökhan echoed this: “In Argentina, job opportunities are limited, and salaries are low.”

Challenges in Doing Business

Argentina’s economic instability—marked by high inflation, currency devaluation, and fiscal deficits—makes future planning difficult and impacts profitability. Ali pointed out, “There are difficulties in doing business in Argentina—high taxes, a weak economy, and big brands not entering the market.” He added, “It’s difficult to make money here; people are poor, but not too poor—they are happy.”

Mert shared the challenges of entrepreneurship, saying, “I try to get by selling bracelets, but due to the economic crisis, purchasing power is low, and no one buys anything. If you come here, you need to save money.” Özgür reflected, “When I say you don’t do business, I mean business can be done, but you won’t become a king.”

Fatih provided insight into Argentina’s economic dynamics: “In Argentina if you go to sleep for a few days and wake up, you’ll see that many things have changed. But if you sleep for 10 years and wake up, you’ll realize nothing has really changed. In the long run, no matter what is done, things stay the same.”

Personal Economic Survival

The dedication of early settlers in Argentina is marked by perseverance and sacrifices to make a living and avoid returning to Turkey. Gamze shared, “Although I didn’t speak Spanish, I made salt cakes and sold them in the

park. I also delivered food to shopkeepers, and that's how I learned the trade." Sinan added, "I work in a doner shop and for a company that sells tours to Turks and Americans."

Gamze highlighted the importance of frugality: "To resist and avoid returning to Turkey, we didn't spend anything except on groceries, vet expenses, and rent." However, the uncertainties of survival are ever-present. Cansu expressed her concerns: "In Argentina, we are uncertain whether we will be able to pay our rent, find a job, go to language classes—in other words, whether we will be able to survive."

Foreign Companies and Unique Skills

Opportunities for earning a high salary in Argentina are more likely in international companies, as relatively few Argentinians speak English fluently or in roles that require unique skills not readily found in the local workforce. Sinan noted, "Here, we have a chance to find work in global companies since Argentinians have poor English."

Gamze highlighted another skill gap: "Here I made two short films because they have weak acting skills, and I made good money." However, such opportunities are limited, creating challenges for newcomers trying to establish careers. Early settlers expressed frustration and uncertainty while waiting for recruitment, often contemplating returning to Turkey due to job instability and difficulties adapting to a new work environment. Sinan shared his experience: "While I was waiting for the American manager to arrive at the foreign company, I was going insane and saying that I would return to Turkey."

Expensive Items:

While Argentina is generally cheaper than Turkey, certain items, such as clothing and kitchen equipment, are more expensive. Berk pointed out, "Clothing is very expensive here. What I buy for 30-40 liras in Turkey costs 300-400 liras here. Zara is the only known brand like this."

Lack of a beach

Argentina's coastline is diverse, with different regions offering varied coastal landscapes. While some areas have long stretches of sandy beaches suitable for swimming and beach activities, other regions feature rugged coastlines, cliffs, or rocky shores, which may not be ideal for traditional beach activities. Sezer Firar remarked, "The cafes are nice, the food is delicious, and everything is generally very good in Argentina, but the only problem is that there is no sea; that's why Argentinians go to Brazil."

Two Nations That Don't Know Each Other:

Argentina and Turkey are located on different continents and are geographically far apart, making interactions and cultural exchanges between the two countries challenging. Argentina and Turkey have distinct cultural backgrounds, customs, traditions, and histories, which can lead to misunderstandings or hesitation in forming connections.

However, Turkish TV series, often referred to as “Turkish dramas,” has had a significant cultural impact on Latin America over the past decade. These dramas have provided Latin American audiences with a glimpse into Turkish culture, traditions, and way of life, fostering cultural exchange. The series often depicts authentic Turkish settings, landscapes, and cultural practices, creating a bridge between the two cultures. Sezer Firar observed, “Argentinians don't know the food culture and geography of Turkey, but they know Turkey in many different ways because of watching TV series.”

“El Turco” and Historical Migration:

The term “El Turco” has historical roots in immigration patterns from the Ottoman Empire (which included present-day Turkey) to Latin American countries during the late 19th and early 20th centuries. Immigrants arriving from the former Ottoman lands in the Middle East were often referred to as “Turcos” regardless of their actual ethnic background, as the term broadly described those holding Ottoman passports. Ali noted, “People who migrated from the former Ottoman lands in the Middle East and came with Ottoman passports are also called el Turco.”

Climate confusion

Immigrants coming from countries with different climate patterns may experience significant changes in weather and seasons. Turkey's winter is Argentina's summer because these two countries are located in different hemispheres. Climate can influence cultural practices and traditions. Immigrants may need to adapt to new customs related to seasonal holidays, food preferences, and recreational activities that are specific to the host country's climate. Climate differences can impact physical and mental health. Immigrants may need to adjust to new temperatures, humidity levels, and allergens that can affect their well-being.

“Since Argentina is in the southern hemisphere, its summers and winters are opposite to us; I recommend you to come here, especially in winter, because hotels and accommodation are cheaper stated by Tarık.

Overcome the Struggles

Based on immigrants' statements, Argentina is a very attractive place. There are two main issues: social integration and foreign earnings.

Socialization Efforts

Solving Integration through Socialization: Migrants address the challenges of integration through socialization, which helps them build support networks and establish meaningful connections in their new country. Having a social circle provides emotional support, practical assistance, and a sense of belonging. Socialization not only facilitates practical integration but also enhances personal well-being, cultural understanding, and a sense of belonging. Actively engaging in social activities, building relationships, learning the language, and participating in the local community significantly contribute to a successful and fulfilling experience in a foreign country.

Housing with a Social Environment: Tarık explained the importance of choosing accommodation that encourages social interaction: "When we first arrived here, we didn't want to rent a house and lock ourselves in. We preferred temporary accommodation with a social environment where we could talk a lot in the common area and get to know the people and culture. Once we decided to settle, we stayed in places where we could be in contact with others to socialize."

Neighbors and Cultural Exchange: Hülya shared her experience building connections with neighbors: "We developed very warm relations with our Argentine neighbors. We prepare breakfast for them, and they prepare barbecue for us. We came to get to know them, and they want to know us too—they even want to listen to Turkish music. We set up tables where we are; one day we invite the neighbors, the next day they invite us. We came to get to know them, but they were even more eager to get to know us. We've had good conversations, made friends, and built a social circle."

Making Friends: Mert described how having a relationship helped him adapt: "Having a girlfriend three months after I arrived helped me to get to know and adapt to the Argentine culture."

Building Trust: Tarık emphasized the value of family in fostering trust: "Coming as a family was very useful in terms of establishing an atmosphere of trust with those around us."

Language Learning: Sinan shared how living in a shared house accelerated language acquisition: "We had Colombian and Italian friends in the house we shared, and no one spoke English. So, we took some Spanish lessons and learned Spanish at home and in the park."

Test Drive

Conducting a trial period or “test driving” in a potential migration destination can be highly beneficial. Many individuals initially arrive in Argentina with long-term intentions rather than immediate plans to migrate permanently. This approach allows them to familiarize themselves with the new environment before committing fully to migration. Test driving provides an opportunity to experience first-hand the local culture, lifestyle, climate, and amenities. It helps individuals assess whether the destination aligns with their preferences, needs, and expectations. Sinan shared his experience: “At first, we thought like you—we will come to Argentina, travel around Latin America, and look for a place to settle down.”

Foreign Source

Argentina offers a fantastic lifestyle with its delicious and reasonably priced gastronomy, vibrant entertainment scene featuring music and theatres, and elegant European architecture. However, one of the primary challenges is the limited economic opportunities. While the weak economy can limit job prospects, it also results in lower living costs, making Argentina an affordable destination for foreigners.

Gökhan highlighted the importance of foreign income: “If you have a foreign currency income, you will live very well.” Cansu added, “It would be very enjoyable for someone with resources not to search for a job in these poor economic conditions but instead work remotely, get to know the environment, and travel.”

The positive aspect of relying on foreign-source income is that the amount required to live comfortably is reasonable. Özgür emphasized, “This place is only good if you have money. You can’t do business here but don’t need a lot—having a retirement income is enough.”

Discussion: Income Type

Traditionally, the flow of migration within the labor movement was predominantly from less developed to more developed countries, geographically occurring from the Global South to the Global North region. However, recent trends indicate a rapid increase in the migration flow from less-developed economies to newly emerging countries in the developing world, referred to as ‘South–South’ migration (Hujo & Piper, 2010, p.7; Ratha & Shaw, 2007, pp.1-2; lai, 2020, pp.1-5). Nevertheless, Argentina is not an emerging country; on the contrary, it faced economic challenges while being considered a high-income country in the 1930s (Acemoglu and Robinson, 2015).

Personal finance determines the type of migration from Turkey: those with passive incomes and those without. Turkish emigrants who have retired, capital, and rental incomes can lead a decent life in Argentina, especially in Buenos Aires. Those without passive income need foreign sources through online businesses or finding jobs in foreign companies.

There are several issues with active earnings: i) lack of sustainability and ii) time. Active income is viable only as long as foreign companies employ individuals, and earning through social media takes a long time. One needs passive income to mitigate risks and build a network to establish a business. Therefore, all Turks arrive in Argentina and bring some amount of cash. Rather than cash, how much capital is needed for a passive income to sustain a decent life in Buenos Aires? For instance, let's consider an individual with a minimum requirement of \$500 per month to maintain a comfortable lifestyle in Buenos Aires. If he chooses to invest part of their savings, say \$60,000-70,000, in Turkish Eurobonds that offer an 8-10% return, it implies an annual return of \$6,000 (8-10% of \$60,000-70,000). This return, denominated in US dollars, can help offset the impact of currency depreciation on the individual's purchasing power.

Why would a financially independent person or someone with a sustained foreign income from Turkey choose Argentina, especially Buenos Aires? Is the price/performance ratio significantly superior compared to similar developed countries in the Western world? There are various opportunities to enjoy a fulfilling and enriching life around a \$500-\$1000 budget. With a rich cultural heritage, independent individuals can immerse themselves in Argentina's vibrant arts, music, dance, and theatre. They can attend local festivals, art exhibitions, and concerts to experience the country's unique cultural expressions. Argentina is renowned for its delicious cuisine, especially its famous beef dishes and traditional 'asado' barbecues. The financially independent person can indulge in the diverse culinary offerings, including empanadas, dulce de leche, and fine Argentine wines. Argentina is a vast and diverse country, offering stunning landscapes, from the majestic Andes mountains to the breathtaking Iguazu Falls and the scenic Patagonia region. They can travel and explore these natural wonders. Argentina's geography provides ample opportunities for outdoor enthusiasts to enjoy hiking, trekking, skiing, and other recreational activities in the country's beautiful natural settings. Being financially independent may allow them to dedicate time to volunteering or getting involved in social causes that align with their interests and values. Most importantly, with financial independence, they can pursue hobbies, interests, or personal projects that may have been limited by financial constraints in the past.

Conclusion

The cultural appeal of Argentina plays a pivotal role in the decision to migrate from Turkey. **Argentina boasts a rich and diverse cultural heritage shaped by European influences and a vibrant mix of traditions, arts, and gastronomy.** The allure of the tango, the passion for football, and the renowned Argentine cuisine attract individuals who seek to immerse themselves in a culturally vibrant society and explore new horizons. In addition, social and political factors contribute to the attractiveness of Argentina as a migration destination for individuals from Turkey. The emphasis on social welfare programs, universal healthcare, educational opportunities and freedom of speech present a supportive social state that appeals to those seeking a sense of security and social

well-being. However, the migration process from Turkey to Argentina is not without its challenges. Employment, cultural adaptation, language barriers, and the establishment of social networks pose significant hurdles for individuals as they navigate their way into a new environment.

Having an **income source from Turkey** is advantageous, but it comes with the challenge of **dealing with fluctuations** in the value of the Turkish lira against the US dollar. To mitigate this risk, individuals may consider hedging strategies by diversifying their assets and holding **foreign investments**, such as **US stocks and Eurobonds**. These foreign assets can act as a buffer against currency volatility and provide stability to one's financial position. Earning online business or employing foreign companies are viable solutions but need time to succeed it. Based on emigrant experiences, carrying a cash reserve to sustain at least one year is crucial.

Adapting to a different cultural context, learning the Spanish language, and building social connections require resilience, open-mindedness, and a willingness to embrace new experiences. The essential condition for building a social network in Argentina is learning Spanish. Language plays a crucial role in forming social connections and integrating into a new community. Spanish is the predominant language in Argentina and serves as the primary means of communication in various aspects of daily life. For individuals migrating to Argentina, learning Spanish becomes a fundamental requirement for effectively interacting with locals, making friends, and participating in social activities. By acquiring proficiency in the local language, newcomers can bridge the communication gap and better understand Argentina's culture, customs, and traditions. This language skill facilitates basic interactions like grocery shopping or seeking directions and enables meaningful conversations, establishing deeper relationships, and feeling more at home in the new environment. Moreover, speaking Spanish opens doors to job opportunities and professional networks, as most workplaces and businesses conduct their affairs in the local language. Language fluency enhances employability and improves the chances of career advancement.

Overall, having a modest foreign income source and learning Spanish are key steps in the integration process and play a vital role in building a robust social network in Argentina. They allow individuals to connect with the local community, experience the rich culture, and make the most of their life in this diverse and vibrant South American country.

References

- Abel, G. J., Brottrager, M., Cuaresma, J. C., & Muttarak, R. (2019). Climate, conflict, and forced migration. *Global Environmental Change*, 54, 239–249. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2018.12.003>
- Acemoğlu, D., & Robinson, J. A. (2015). *Why nations fail: The origins of power, prosperity, and poverty*. Profile Books.
- Agafonoff, N. (2006). Adapting ethnographic research methods to ad hoc commercial market research. *Qualitative Market Research: An International Journal*, 9(2), 115–125. <http://dx.doi.org/10.1108/13522750610658766>
- Bah, Y. M. (2023). Illegal migration push and pull factors: Lessons for migration management professionals. *International Review of Economic Studies: IRES-110*, 51-60.
- Bakewell, O. (2021). Unsettling the boundaries between forced and voluntary migration. In E. Carmel, K. Lenner, & R. Paul (Eds.), *Handbook on the politics and governance of migration* (pp. 124–136). Edward Elgar Publishing.
- Becker, S. O., & Ferrara, A. (2019). Consequences of forced migration: A survey of recent findings. *Labor Economics*, 59, 1-16.
- Çiçek, A. (2023). The tendency of physician candidates in Turkey to migrate abroad. *Journal of Civilization Studies*, 8(2), 67–80.
- Deniz, T. (2014). Turkey in the perspective of international migration problem. *Turkish Journal of Social Research*, 18(1), 175–204.
- DeVoretz, D. J., & Pivnenko, S. (2004). The economic causes and consequences of Canadian citizenship. IZA Discussion Paper No. 1395, 1-37. <https://doi.org/10.2139/ssrn.608221>
- Faulkner, L. (2003). Beyond the five-user assumption: Benefits of increased sample sizes in usability testing. *Behavior Research Methods, Instruments, & Computers*, 35, 379-383.
- Gezgüç, G. M., & Uzun, T. (2017). Arjantin siyasi tarihinde askeri darbeler. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 150–183.
- Grigg, D. B. (1977). E. G. Ravenstein and the “laws of migration.” *Journal of Historical Geography*, 3(1), 41–54. [https://doi.org/10.1016/0305-7488\(77\)90143-8](https://doi.org/10.1016/0305-7488(77)90143-8)
- Gupta, M., Shaheen, M., & Reddy, K. P. (2018). *Qualitative techniques for workplace data analysis*. IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-5225-5366-3>
- Hennink, M., & Kaiser, B. N. (2022). Sample sizes for saturation in qualitative research: A systematic review of empirical tests. *Social Science & Medicine*, 292, 114523. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2021.114523>

- Hoppe, A., & Fujishiro, K. (2015). Anticipated job benefits, career aspiration, and generalized self-efficacy as predictors of migration decision-making. *International Journal of Intercultural Relations*, 47, 13–27. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2015.03.025>
- Hujo, K., & Piper, N. (Eds.). (2010). *South-South migration: Implications for social policy and development*. Palgrave Macmillan.
- Işık, Y. D. D. N. (2005). Finansal krizlerin ortaya çıkmasında sermaye hareketlerinin rolü: Rusya, Türkiye ve Arjantin krizleri. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2005(2), 83–97.
- Koyuncu, M., & Şenses, F. (2004). Kısa dönem krizlerin sosyoekonomik etkileri: Türkiye, Endonezya ve Arjantin deneyimleri. *Çalışma ve Toplum*, 3(3), 11–52.
- Kumar, V. (2012). *101 design methods: A structured approach for driving innovation in your organization*. Wiley.
- Kutor, S. K., Raileanu, A., & Simandan, D. (2021). International migration, cross-cultural interaction, and the development of personal wisdom. *Migration Studies*, 9(3), 490–513. <https://doi.org/10.1093/migration/mnz049>
- Lindgren, B. M., Lundman, B., & Graneheim, U. H. (2020). Abstraction and interpretation during the qualitative content analysis process. *International Journal of Nursing Studies*, 108, 103632. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2020.103632>
- Massey, D. S., Arango, J., Hugo, G., Kouaouci, A., Pellegrino, A., & Taylor, J. E. (1998). *Worlds in motion: Understanding international migration at the end of the millennium*. Clarendon Press.
- Özdemir, D. (2023). Geçmişten günümüze Arjantin – IMF borçlanma ilişkileri ve ekonomik sonuçları. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 156–164.
- Ratha, D., & Shaw, W. (2007). *South-South migration and remittances*. World Bank.
- Rosenblatt, Z., & Sheaffer, Z. (2001). Brain drain in declining organizations: Toward a research agenda. *Journal of Organizational Behavior*, 22(4), 409–424. <https://doi.org/10.1002/job.89>
- Sabie, D., Ekmekcioglu, C., & Ahmed, S. I. (2022). A decade of international migration research in HCI: Overview, challenges, ethics, impact, and future directions. *ACM Transactions on Computer-Human Interaction*, 29(4), 1–35. <https://doi.org/10.1145/3490555>
- Şener, A., Terzioğlu, R. G., & Karabulut, E. (2007). Life satisfaction and leisure activities during men's retirement: A Turkish sample. *Aging & Mental Health*, 11(1), 30–36. <https://doi.org/10.1080/13607860600736349>
- Shah, A., & Lerche, J. (2020). Migration and the invisible economies of care: Production, social reproduction, and seasonal migrant labor in India. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 45, 719–734. <https://doi.org/10.1111/tran.12401>
- Tipayalai, K. (2020). Impact of international labor migration on regional economic growth in Thailand. *Economic Structures*, 9(15), 1-19. <https://doi.org/10.1186/s40008-020-00192-7>

- Tuygan, A. (May 29, 2023,). Türkiye chooses authoritarian rule over democracy. Diplomatic Opinion. <https://diplomaticopinion.com/2023/05/29/turkiye-chooses-authoritarian-rule-over-democracy/>
- Urcan, C. (2023). Latin Amerika’da yoksulluğu önlemede küreselleşmenin etkisi: Arjantin deneyimi. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(3), 696–915. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.1225706>
- Wanniarachchi, H. E., Kumara Jayakody, J. A. S. & Jayawardana, A. K. L (2022). An organizational perspective on brain drain: What can organizations do to stop it? The International Journal of Human Resource Management, 33(8), 1489–1525. <https://doi.org/10.1080/09585192.2020.1758745>

*Araştırma Makalesi***Uluslararası Göç Hareketlerinin Karanlık Yüzü:
İnsan Ticareti Olaylarının Değerlendirilmesi^{1,2}****Murat Koçanlı³****Öz**

Son yıllarda Orta Doğu, Afrika ve Güney Doğu Asya bölgelerinde bulunan ülkelerde meydana gelen siyasi, güvenlik ve ekonomik gelişmelerin etkisiyle geçmişe kıyasla uluslararası göç hareketleri artmış ve küreselleşme nedeniyle bölge ülkelerini daha fazla etkilemeye başlamıştır. Göç hareketlerinin önemli bir sonucu olarak kabul edilen insan ticareti vakaları da bu doğrultuda etkisini ve yaygınlığını artırmıştır. İnsan ticareti olgusu, göçmen kaçakçılığı ve insan tacirliği kavramları ile yakından ilişkilidir. Her üç konunun birlikte değerlendirilmesi, konunun daha kapsamlı ve ayrıntılı analizini ortaya koymaktadır. Bu temel yaklaşım çerçevesinde, 2012-2021 yılları arasında Jandarma Genel Komutanlığı'nın sorumluluk bölgesinde meydana gelen insan ticareti olayları ile göçmen kaçakçılığı ve insan tacirlerine yönelik temin edilen veriler analiz edilmiştir. Yapılan analizde, her üç verinin birbiriyle uyumlu ve doğru orantılı olduğu belirlenmiştir. Özellikle Türkiye'nin Suriye kökenli göçmenlere yönelik uyguladığı açık kapı politikasının, göçmen kaçakçıları ve insan tacirleri tarafından suiistimal edildiği ve bireylerin cinsel ve emek sömürüsü yoluyla insan ticaretine maruz kaldıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası göç hareketleri, insan ticareti, cinsel sömürü, emek sömürüsü, Jandarma.

¹ Makale Geliş Tarihi: 14.01.2025 Makale Kabul Tarihi: 09.02.2025

² Jandarma Genel Komutanlığı ile Göç İdaresi Başkanlığından temin edilen verilerin kullanımına ilişkin 23 Ekim 2023 tarihinde Başkent Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler ve Sanat Kurulundan etik onay alınmıştır.

³ Dr., Başkent Üniversitesi, akadem105@yahoo.com, ORCID NO: 0000-0003-3571-7565

*Research Article***The Dark Side of International Migration: An Assessment of Human Trafficking****Abstract**

In recent years, international migration movements have surged compared to the past, primarily due to the political, security, and economic transformations in the Middle East, Africa, and Southeast Asia regions. These developments have intensified, leading to a more significant impact on the countries in the region, exacerbated by the effects of globalization. Trafficking in human beings, a significant consequence of migration movements, has also seen a rise in its impact and prevalence in this direction. The phenomenon of human trafficking is closely related to the concepts of migrant smuggling and human trafficking. Analyzing all three issues together provides a more detailed and comprehensive understanding of the problem. Based on this fundamental approach, the study analyzed data on human trafficking incidents that occurred within the jurisdiction of the Gendarmerie General Command between 2012 and 2021, as well as data on migrant smuggling and human traffickers. In the analysis, it was discovered that all three data sets are compatible and directly proportional to one another. Notably, it was found that Turkey's open-door policy towards Syrian migrants has been exploited by migrant smugglers and human traffickers. Consequently, individuals have been subjected to human trafficking through sexual and labor exploitation.

Keywords: International migration movements, human trafficking, sexual exploitation, labor exploitation, Gendarmerie.

Giriş

Bireyler, yaşamları boyunca kendilerini ve aile üyelerini daha güvende tutacak, refah seviyelerini yükseltecek ve ekonomik bağımsızlıklarını kazandıracak mekanlara göç etmeyi hedef olarak seçmişlerdir. Hedefleri doğrultusunda, yasal yollarla mümkün olmaması halinde bireysel veya gruplar halinde kendi gayretleri ya da organize suç oluşumları vasıtasıyla hayalini kurdukları ülkelere göç etmeye çabalamışlardır. Özellikle Sanayii Devrimi'nin başlangıcıyla beraber, kentlerde oluşan ihtiyaç çerçevesinde kırsal bölgelerden şehirlere doğru göç hareketleri hızlanmaya başlamıştır. Şehirlerdeki yetersiz altyapı, gıda ve barınma imkânları önemli sorunlar yaşanmasına neden olmuştur. Günümüzde ise; nüfus hareketleri, teknolojik ilerlemeler, sanayinin çok hızlı gelişimi ve küreselleşme ile göç hareketleri çok önemli bir ivme kazanmıştır. Aslında bulunulan dönem, göç akınlarının sürekli gündemde olması nedeniyle göç yüzyılı olarak da nitelendirilebilir. Yaşanan bu gelişmeler, birçok ülke tarafından uluslararası anlamda göçlerin ve süreçlerin nasıl yönetilmesi gerektiğine ilişkin tartışmaların başlamasını sağlamıştır. Birçok devlet, göç hareketlerinin ülke sınırları dahilinde ve uluslararası çerçevede sosyal, ekonomik ve siyasi etkiler meydana getirdiğini kabul etmeye başlamıştır (Aktel & Kaygısız, 2018, s.579). Aslında Hollifield (2000, s.140) Weberyen yaklaşımı doğrultusunda; “göç hareketleri hızını artıran bir tren gibidir. Trenin benzinini toplumsal ve ekonomik gelişmeler, ülkeler de trenin yön değiştirme mekanizmasını oluşturmaktadır.” şeklinde benzetme yaparak göç olgusunun önümüzdeki yıllarda daha da yaygınlaşacağını ifade etmiştir.

Son yıllarda, bölgesel siyasi ve güvenlik gelişmelerinin etkisiyle uluslararası göç hareketleri artmış ve meydana getirdiği sonuçlar bağlamında etkilediği alanların kapsamı genişlemiştir. Bu değişim, Türkiye'nin bulunduğu coğrafik konumu ve stratejik pozisyonu kapsamında değerlendirildiğinde son yıllarda uluslararası göç hareketlerine maruz kalma şiddetini arttırmıştır. Özellikle, 2011 yılından itibaren Suriye'de başlayan kaos ve kargaşa ortamı, birçok bireyin en yakın güvenli ve istikrarlı ülke konumundaki Türkiye'ye göç etmesine neden olmuştur. Türkiye'ye göç eden bireylerin miktarı 2021 yılında 3.737.369'a ulaşarak zirve noktasını oluşturmuştur. 2021 yılı itibarıyla Suriyelilerin ülke nüfusuna oranı %4,41 olarak belirlenmiştir (Koçanlı, 2024: 182). Diğer taraftan, Güney Doğu Asya, Afrika ve Orta Doğu bölgelerinde bulunan Afganistan, Pakistan, İran, Irak, Bangladeş, Filistin, Fas gibi ülkelerde yaşayan bireyler de daha refah bir yaşam elde etmek ve ekonomik özgürlüklerini kazanmak amacıyla hedef veya transit ülke olarak Türkiye'ye göç etmektedir. 2018 yılında göç eden edenlerin miktarı en üst seviyeye ulaşmış ve toplam 454.662 düzensiz göçmen yakalanmıştır (Göç İdaresi Başkanlığı-GİB, 2025). Her ne kadar yıllara sâri olarak yakalanan düzensiz göçmen miktarı azalmış olmasına rağmen, üzerinde ciddi olarak düşünülmesi gereken rakamlar söz konusudur. Uluslararası göç hareketlerinin etki ve kapsam alanının genişlemesi, göç hareketlerinin görünmeyen tarafını temsil eden veya karanlık yüzü olarak da tanımlanabilecek insan ticareti olgusunun artışını daha da anlamlı hale getirmiştir. Göç sürecinde, bireylerin sosyal ve ekonomik güçlüklerinden faydalanan şüpheliler veya organize suç oluşumları, göçmenlerin hedeflediği yaşam tarzına ulaşma yönünde bireyleri çeşitli yöntemlerle kandırarak hem cinsel hem de emek sömürsü bağlamında insan ticaretine konu

etmektedir. Diğer taraftan, insan ticareti sadece göçmenlerin mağdur edildiği bir suç türü olmayıp aynı zamanda yerleşik bireylerin de mağdur edilebildiği bir suç türü olarak kabul edilmelidir. Bu temel yaklaşım çerçevesinde insan ticareti olgusunun, insan tacirliği ve göçmen kaçakçılığı ile yakından ilişkili olduğu ifade edilebilir. İnsan ticaretine konu olan mağdurların durumunu değerlendirebilmek amacıyla insan tacirliği ve göçmen kaçakçılığı ile beraber irdelenmesi gerekmektedir. Bu temel tespitlerden yola çıkılarak araştırmanın amacı, 2012-2021 yılları arasında Jandarma Genel Komutanlığının (JGNK) sorumluluk sahasında meydana gelen insan ticareti vakalarını incelemek ve mevcut durumu ortaya koymak şeklinde oluşturulmuştur. Türkiye yüzölçümünün %93'ünün jandarma sorumluluk alanında olduğu ve kamu güvenliğine yönelik olarak barındırdığı risk ve tehditler dikkate alındığında, çalışmanın kolluk birimleri perspektifindeki kritik değeri ve gerekliliği daha iyi anlaşılmaktadır. Türkiye'nin daha önce hiç tecrübe etmediği miktarda göçmenin ülke genelinde dağınık biçimde yaşamaya başlaması, birçok ekonomik, sosyal ve güvenlik sorunlarının yaşanmasına yol açmıştır. Yaşanan sorunlar, göçmenlerin cinsel ve emek sömürüsü bağlamında göç hareketleriyle bağlantılı olarak yıllara sari şekilde artış gösteren insan ticareti suçunun öznesi olmasına neden olmaktadır. Bu nedenle araştırmanın problemi, "Jandarmanın sorumluluk bölgesinde uluslararası göç hareketleri kapsamında bulunan göçmenler arasında insan ticareti olaylarının artışında hangi faktörler etkilidir?" şeklinde tespit edilmiştir.

Göç ve Göçmen Olgusunun Tanımlanması

Göç olgusunun en temel tanımı, bireylerin veya grupların coğrafik temelde geçici ya da kalıcı olarak yer değiştirmeleri olarak ifade edilebilir. Türk Dil Kurumunun (TDK) Türkçe Sözlüğü'nde göç olgusu, "ekonomik, sosyal veya politik nedenlerle bireyler ile toplulukların bir ülkeden farklı bir ülkeye, bir ikamet yerinden diğer bir yerleşim yerine gitme faaliyeti" şeklinde adlandırılmaktadır (TDK, 2023). Keleş göç olgusunu, "bireylerin temel çerçevede yerleşmek sebebiyle, bir yerleşim bölgesinden farklı bir yerleşim alanına ya da bir ülkeden farklı bir ülkeye geçme eylemi" şeklinde değerlendirmektedir (1998, s.58). Marshall da bu tanıma benzer olarak göçü, "bireylerin veya toplulukların coğrafi, kültürel ya da siyasi anlamda yaşadığı toprakları terk ederek farklı yeni yaşam alanlarına gerçekleştirdiği hareketlilik" olarak tanımlamaktadır (1999, s.685). Erder, İçduygu ve Gençkaya tarafından göç olgusu, "modernite öncesindeki nüfus hareketliliği" olarak ifade edilmektedir (2014, s.48). Uluslararası Göç Örgütü (International Organization for Migration-IOM, 2013) göç olgusunu "bireylerin nedeni ne olursa olsun yer değiştirdiği nüfus hareketleri" doğrultusunda tanımlamaktadır. Lee, "Göç Teorisi (A Theory of Migration)" adlı makalesinde göçü, "genel olarak yaşanan yerin kalıcı ya da yarı kalıcı olarak değiştirilmesi" şeklinde ifade etmiştir (1969, s.285). Lee göç olgusuna ilişkin olarak; hareketin mesafesi, rızaya dayalı veya zorla olması ve göç çeşitleri konusunda bir kısıtlama ön görmemiştir.

Tüm bu tanımlamalardan yola çıkarak Mangalam tüm unsurları kapsayacak şekilde göç olgusunu, “göçmen olarak adlandırılan bir topluluğun, daha önceden hiyerarşik olarak düzenlenmiş bir değerler seti ya da değerlendirilmiş amaçlar temelinde verdikleri kararlar, etkileşim sistemlerinde değişikliklerle sonuçlanacak şekilde bir coğrafi konumdan diğerine doğru sürekli olarak uzaklaşmasıdır.” şeklinde tanımlamaktadır (1968, s.8). Genel olarak değerlendirildiğinde, göç olgusu sadece yer değiştirme hareketi ile sınırlı olmayıp aynı zamanda toplumların demografik, sosyal, ekonomik, siyasal ve kültür yapıları ile unsurlarını etkileyen bir süreç olarak ifade edilebilir. Bununla beraber göç süreci, bireylerin ve toplulukların yaşam hakkı, temel can güvenlikleri ve insan haklarını ilgilendiren dinamik bir süreç kapsamında değerlendirilmelidir.

Diğer taraftan, göç olgusuna konu olan birey göçmen olarak nitelendirilmektedir. IOM’un (2013) hazırladığı Göç Terimleri Sözlüğü’nde düzensiz göçmen (*irregular migrant*) kavramı:

“Yasa dışı giriş veya vizenin geçerlilik tarihinin sona ermesi yüzünden transit veya ev sahibi ülkede hukuki statüden yoksun kişidir. Bu terim, bir ülkeye giriş kurallarını ihlal eden mülteciler ve ev sahibi ülkede kalma izni bulunmayan diğer kişiler için geçerlidir. Ayrıca gizli/yasa dışı/kayıt dışı göçmen veya düzensiz durumdaki göçmen olarak anılmaktadır.” şeklinde tanımlamaktadır.

Bununla birlikte göçmenlik kavramı yasal mevzuat çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu kapsamda düzenli ve düzensiz göçmen olarak iki şekilde incelenmektedir (Atasü Topçuoğlu, 2016, s.5). Kaynak, transit veya hedef ülkenin yasal mevzuatına uygun hareket edilerek, kaynak ülke sınırları dışında bulunan herhangi bir ülkede kısa bir süre veya belirli bir süre konaklayan bireyler düzenli göçmen olarak adlandırılmaktadır (Çağlar, 2018, s.5). Düzensiz göçmen olgusu ise; kaynak, hedef ve transit ülkeler kapsamında üç farklı şekilde tanımlanmaktadır. Kaynak ülkeler çerçevesinde, gerekli yasal mevzuat kriterlerine uymadan kendi ülkesinin sınırlarını terk eden bireyleri kapsamaktadır. Hedef ülkeler kapsamında, yasa dışı yollarla ülke sınırlarına giren veya yasal sınırlar içerisinde gelip zamanında çıkış yapmayan bireyler bağlamında kullanılmaktadır. Transit ülkeler doğrultusunda ise kaynak ülkelerden hedef ülkelere ulaşmak amacıyla geçiş ülkelerine yasal veya yasal olmayan yollarla giren ve belirli bir süre sonra ülke sınırlarını terk eden bireyler düzensiz göçmen kapsamında değerlendirilmektedir (GİB, 2020). Düzensiz göçmen olgusunun uygulamada çok geniş bir kapsamı mevcuttur. Birey herhangi bir ülkenin sınırlarına gerekli yasal belgeler olmadan veya yasalılığı uydurulmuş sahte belgelerle girmiş olabilir. Bununla birlikte, yasal yollarla ülkeye giren bireyin belirli bir süre sonra giriş vizesi veya çalışma izni bitmesini müteakip ülke sınırları içerisinde kalmaya devam etmesi de düzensiz göçmen kapsamında kıymetlendirilmektedir (Koser, 2007, s.16). Tüm bu unsurlar düzensiz göçmen olgusu kapsamında kabul edilmektedir. Düzenli ile düzensiz göçmen olguları arasındaki geçiş ayrıntılarını bilmek ve verilerini ortaya koymak uygulamada çok zor

olduğundan, düzensiz göçmenlerin kesin rakamını belirtmenin çok güç bir durum olduğu ifade edilebilir. Farklı bir ifade ile düzenli ile düzensiz göçmen olguları arasında dinamik bir süreç söz konusudur. Bireyin statüsünün zaman içerisinde değişebilme imkânı bulunmaktadır. Bir ülkeye yasal mevzuat dahilinde giriş yapan birey, vize süresi dolduktan sonra ülke sınırlarını zamanında terk etmezse düzensiz göçmen olarak kabul edilebileceği gibi yasa dışı yollardan giriş yapıp daha sonra yasal vize alırsa düzenli göçmen olarak da değerlendirilebilir (Van der Erf, Jandl & Reeger, 2005, s.14).

İnsan Ticareti Olgusunun Değerlendirilmesi

Türkiye bulunduğu coğrafi konumu itibarıyla; Asya ve Avrupa kıtalarını birbirine bağlaması, sürekli kaos ve kargaşa ortamının eksik olmadığı Orta Doğu bölgesine komşu olması, refah düzeyi yüksek Avrupa ülkelerine ulaşım imkânının nispeten zor olmaması ve uzun yıllar boyunca istikrarlı yapısını sürdürmesi göçmenlerin transit ve hedef ülke olarak Türkiye'yi tercih etmesinin en önemli nedenleri olarak kabul edilebilir. Bununla birlikte, Türkiye'nin komşu ülkelere nazaran elde ettiği ekonomisinin dünyanın ilk 20 ülkesi arasında olması ve sürekli büyümesi de göçmenlerin temel tercihleri arasında sayılabilir. Akçadağ; Afganistan, Pakistan, Bangladeş, Sudan, Somali, Eritre, Irak, İran, Filistin ve Suriye gibi çatışma ve kaos ortamının eksik olmadığı ülkelere gelen düzensiz göçmenlerin Türkiye'yi hem transit hem de hedef ülke konumunda değerlendirdiklerini vurgulamaktadır (2012, s.23). Bu durum tespitin yanında, söz konusu ülkelerdeki kargaşa ve ekonomik geri kalmışlık durumunun devam edeceği ön görüşüyle uluslararası göç hareketlerinin hem nitel hem nicel olarak etkisini artırabileceği ifade edilmelidir (Tepealtı, 2019, s.130). Şehirlerin göç akınlarına hazırlıklı olmaması nedeniyle kentlere göç eden bireylerin birbirinden farklı kimlikler ile karşılaşmasına, geleneksel toplumsal ilişki unsurlarının çözülmesine, yerleşik yaşam şekillerinin dağılmasına, kültürel normlar arasındaki çatışmaların yaşanmasına ve bireyler arasındaki sosyal bağların zayıflamasına neden olmuştur (Erdentuğ, 1977, s.75). Günümüzde de toplumların yapısının değişmesi, ilişkilerin karmaşıklaşması, üretim ve üretici davranış kalıplarının farklılaşması, bireylerde yabancılaşma ve anominin meydana gelmesi, gelişmekte olan ülkelerdeki istikrarsız siyasi ile ekonomik gelişmeler ve kitlesel göç hareketlerinin çoğalması şehirlerdeki suç verilerinin artmasını sağlamıştır (Alpman & Yarcı, 2018, s.147). Geçmişe nazaran günümüzde göç hareketlerinin çoğalması ve etkisinin artması, göçmenlerin suç davranışlarını çoğaltabilmekte ve göç edilen toplumun yapısında önemli değişimlere yol açarak suçluluğun genele yayılmasını sağlayabilmektedir (Delice & Yaşar, 2014, s.126). Diğer bir ifade ile göç olgusunun hem göçmenleri hem de yerleşik bireyleri içerisine alan karmaşık ve etkin bir süreç olduğu ifade edilebilir.

Uluslararası göç hareketleri veya kitlesel insan akınlarının neden olduğu sonuçlar kapsamında, en karanlık sonucu olarak ifade edilebilen veya modern kölelik şeklinde tanımlanabilen insan ticaretinin temelinde, kadın ve çocuklar başta olmak üzere göçmenlerin, özellikle göçmen kaçakçıları ve insan tacirleri tarafından göç etme

nedenleri suistimal edilerek cinsel ve emek sömürüsüne maruz kalmaları yer almaktadır. Sosyal ve ekonomik dezavantajlarıyla göç eden bireyler, göçmen kaçakçıları ile insan tacirleri veya ülke içerisindeki suç oluşumları tarafından kendi iradeleri dışında veya özgür iradeleri çeşitli yöntemler vasıtasıyla kandırılarak cinsel ve emek sömürüsü bağlamında mağdur edilmektedir. Büyük bir umutla yeni hayatlarına başlamak üzere göç eden bireyler, örgütlü suç oluşumlarından elinde cinsel veya emek kölesi olarak çalışmaya mecbur bırakılmaktadır. Bu nedenle insan ticareti olgusu, göçmen kaçakçılığı veya insan tacirleriyle beraber değerlendirilmesi gerekmektedir. Her iki kavramın birbirinden ayrı olarak incelenmesi, konunun bütünlüğü açısından eksik bir değerlendirme olacaktır. Türkiye'nin bulunduğu coğrafyadaki stratejik konumu ve AB üyesi ülkelere geçiş imkânı vermesi, her daim göçmen kaçakçılığı açısından vazgeçilemez bir güzergâh üzerinde almasını sağlamıştır. Bununla birlikte Türkiye, bulunduğu coğrafi konumu doğrultusunda göç etmeyi düşünen bireyler temelinde hem transit hem de hedef ülke kapsamında tercih edilmektedir. Özellikle AB üyesi devletlerinin sıkı sınır politikası çerçevesinde bazı düzensiz göçmenler, hedeflerindeki ülkeden vazgeçerek Türkiye'yi nihai durak olarak seçip yaşamaya başlamaktadır. Bazıları ise Türkiye'nin 1951 yılında kabul ettiği Cenevre Sözleşmesi'nde koyduğu "Coğrafi Çekince Şartı" nedeniyle zorlu göç süreçlerinin sonundaki hedef ülkeye ulaşip siyasi veya güvenlik bağlamında mülteci başvurusunda bulunmayı amaçlamaktadır. Coğrafi çekince şartının istisnasız bir şekilde uygulanması göçmenleri üçüncü ülkelere doğru yöneltmektedir. Aslında Türkiye'ye üç tür göçmen gelmektedir. İlk olarak, Doğu Avrupa ülkelerinden (Romanya, Belarus, Moldova vb.) göç eden bireyler doğrudan ekonomik amaçlı olarak iş bulma umuduyla istihdam arayışına girmektedir. İkinci olarak; Orta Doğu ülkeleri (İran, Irak, Suriye vb.), Asya ülkeleri (Afganistan, Pakistan, Bangladeş vb.) ve Afrika ülkelerinden (Somali, Kongo, Gana vb.) gelen bireyler Türkiye'yi geçiş ülkesi olarak kullanıp hedeflerinde Avrupa ülkelerine ulaşmak vardır (İçduygu, 2004, s.21). Son olarak ise sığınma talebinde bulunan, sonucunu bekleyen veya sığınma başvurusu reddedilip kendi ülkelerine dönmeyip Türkiye içinde yasal olmayacak şekilde kalan, çalışan veya yaşayan düzensiz göçmenler bulunmaktadır (İçduygu, 2004, s.25).

Türkiye bulunduğu coğrafi konum nedeniyle hem kara hem de deniz yoluyla göç geçişlerine imkân vermektedir. Çevresindeki denizlerde (Karadeniz 2.735 km, Ege Denizi 4.506 km ve Akdeniz 2.541 km) toplam 9.783 km boyunca kıyı sınırları bulunmaktadır. Kara sınırları itibarıyla komşu devletlerle (Suriye 911 km, İran 560 km, Irak 384 km, Ermenistan 328 km, Gürcistan 276 km, Bulgaristan 269 km, Yunanistan 203 km ve Nahçıvan 18 km) toplam 2.949 km kara sınırı mevcuttur. Tüm sınır noktalarında; 52 hava, 84 deniz, 20 kara ve 3 demiryolu olmak üzere 159 gümrük noktası mevcut olup yasal belgeler ile giriş-çıkış yapılmaktadır (Emniyet Genel Müdürlüğü-EGM, 2019). Belirtilen bu özelliklerin yanında, sınırların sahip olduğu fiziksel özellikler ve coğrafik unsurlar da göç sürecinde önem arz etmektedir. En fazla göçmen girişinin olduğu varsayılan doğu sınırı, kuzeyde bulunan Sarp Sınır Kapısı'ndan başlayarak güneydeki Şemdinli'ye kadar 1.070 km'lik bir uzanımına sahiptir. Uzanım boyunca

yeryüzü şekillerin ortalama rakımı 2.500-3.000 metreyi bulmakta ve derin vadiler uzanmaktadır (Deniz, 2009, s.137). Bununla birlikte, sert bir karasal iklimin yaşanması da sınır kontrollerini zorlaştıran bir etmendir. Hem fiziksel özellikler hem de iklim şartları Türkiye'nin doğu sınırında sıkı gümrük rejimine müsaade etmemekte ve göçmen kaçakçılarının sıklıkla kullandığı rota haline gelmesine uygun ortam sağlamaktadır. Diğer taraftan, Türkiye'ye kara yoluyla ulaşan göçmenler deniz yoluyla özellikle Ege Denizi'nde bulunan adaların birbirine yakın konumu nedeniyle ilkel deniz araçlarıyla Yunanistan'a ulaşma gayreti içerisinde. Güvensiz ve emniyetsiz deniz araçlarıyla Yunanistan ve Yunan adalarına ulaşmaya çalışan bireyler maalesef sıklıkla ölümle sonuçlanan kazalara maruz kalmaktadır. Bu güzergahın en çok tercih edilmesinin temel nedeni ise, iki devlet arasında bulunan deniz mesafesinin İtalya ile Kuzey Afrika ülkeleri arasındaki uzaklıktan daha kısa olması ve daha az risk taşımasıdır (IOM, 2015).

IOM'un hazırladığı Göç Terimleri Sözlüğü'nde (2009, s.22) yer alan tanımlamaya göre; "doğrudan veya dolaylı olarak maddi ya da diğer tür çıkar elde etmek amacıyla bir kişinin vatandaşı olmadığı ya da daimî olarak ikamet etmediği bir devlete yasa dışı girişinin sağlanması" "göçmen kaçakçılığı" olarak ifade edilmektedir. Bu tanımlamaya benzer olarak "Sınır aşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek Kara, Deniz ve Hava Yoluyla Göçmen Kaçakçılığına Karşı Ek Protokol" göçmen kaçakçılığı kavramını, "doğrudan doğruya veya dolaylı olarak mali ve diğer bir maddi çıkar elde etmek için bir kişinin vatandaşlığını taşımadığı veya daimî ikametgâh sahibi olmadığı bir taraf devlete yasa dışı girişinin temini" şeklinde tanımlamaktadır. Yapılan bu tanımlama çerçevesinde; maddi kazanç elde etmek amacıyla yasa dışı şekilde göçmenleri ülke sınırlarından girişini sağlamak, yasal mevzuata aykırı olarak ülkede kalmalarına imkân sağlamak ve yasal olmayan belgelerle ülke sınırlarından çıkarmak fiillerini işleyenler göçmen kaçakçısı veya organizatörü olarak adlandırılmaktadır (Çaykara & Yiğittepe, 2019, s.86). Birleşmiş Milletler'in (BM) yaptığı tanımlama doğrultusunda Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 79'uncu maddesinde göçmen kaçakçılığı:

"Doğrudan veya dolaylı bir şekilde maddi kazanç sağlamak amacıyla, yasa dışı yollardan; a) Bir yabancıyı ülkeye yasa dışı girişini sağlayan veya yaşamasına yardım eden, b) Türkiye vatandaşının ya da yabancı uyruklu birinin yurt dışına çıkarılmasına yardım eden, kişi, üç yıldan başlamak üzere sekiz yıla kadar hapis cezasına ve on bin güne kadar adli para cezası şeklinde cezalandırılır." şeklinde tanımlanmaktadır (TCK, 2005, madde 79).

Göçmen kaçakçılığında dikkat edilmesi gereken en önemli özellik, göçmen kendi iradesiyle göç kararını verdiğinden suçun mağduru olarak görülmemekte ve cezalandırılan husus göçmenlerin yasal mevzuata aykırı olarak belirli bir kazanç karşılığında ülke sınırlarından girmesine ve çıkmasına yardım etmek veya bulunmasına imkân sağlayan fiilleridir (TCK, 2005, madde 79). Uluslararası mevzuata uygun olarak Türkiye'de de yapılan bu

düzenleme, kamu düzenin idamesi ve güvenliğin tesisi hedeflenmiştir. Zira kayıt dışı ve yasal olmayan yollar ile ülke sınırlarına giren göçmenler hem ülke ekonomisine hem de güvenliğine olumsuz tesir yapmaktadır. Yapılan bu tanımlamalar ve yasal mevzuat unsurları doğrultusunda göçmen kaçakçılığına ilişkin olarak organize suç örgütlerinin varlığından bahsetmek faydalı olacaktır.

Öncelikle organize suçlara ilişkin tanımlamanın ortaya konması gerekmektedir. Organize suç literatüründe en fazla kabul görmüş tanımlama Abadinsky tarafından yapılmıştır. Abadinsky organize suç olgusunu, “legal ve illegal yöntemlerle para ve gücü ele geçirmek maksadıyla, en az üç seviyeli hiyerarşik bir yapı sergileyen ve belirli bir grup hiyerarşik disiplini içinde hareket eden ancak ideolojik amaçlı olmayan kişilerin yapmış olduğu eylemlerdir.” şeklinde tanımlamaktadır (1997, s.6). Europol (European Union Agency for Law Enforcement Cooperation) verilerine göre, AB üye devletlerine yasa dışı girişlerin önemli bir bölümü organize suç yapılanmaları sayesinde gerçekleşmektedir (Kaizen & Nonneman, 2007, s.127). Göç hareketinin başladığı kaynak ülkeden hedef ülkesine varıncaya kadar olan tüm süreç, organize göç örgütleri tarafından yönetilmektedir (İçduygu & Toktaş, 2002, s.30). Göç sürecine karar veren bireyler, genellikle organize suç örgütleri ile iletişime geçerek göç faaliyetini gerçekleştirmeyi düşünmektedir. Talepleri alan suç örgütleri, yasal olmayan seyahat belgeleri düzenleyerek maddi kazanç ilişkisi kurdukları kamu görevlileri vasıtasıyla göç sürecini yönetmektedir (Güneş, 2004, s.49). 1990’lı yılların başından itibaren dünya genelinde yaşanan siyasi gelişmeler çerçevesinde artan düzensiz göç hareketleri, AB üye devletlerinin göç politikalarını daha da sertleştirmelerine ve sınır güvenliğini artırmalarına neden olmuştur. Bu nedenle göç etmek isteyen bireylerin uluslararası sınırları geçebilmek için organize suç örgütlerine bağımlılığı artmıştır. 2015 yılında AB’ye düzensiz göç rotalarıyla ulaşan bir milyondan fazla düzensiz göçmenin %90’ından fazlasının, göç süreçlerinde suç gruplarından yardım aldığı tespit edilmiştir (Europol, 2016). Göç etmeyi düşünen birey ile organize suç örgütleri arasındaki temel anlaşma, bireyin yaşadığı ülkeden çıkıştan başlayarak göç etmeyi hedeflediği ülkeye giriş yaptığı anda sonlanmaktadır. Ancak çoğu zaman organize suç örgütleri, bireyleri farklı ülke sınırlarında veya uygun olmayan ortamlarda yarı yolda bırakabilmektedir. Bu durum, bireylerin insan ticareti mağduru olmasında hassasiyet oluşturmaktadır (EGM, 2001, s.32). Ücret, hedeflenen ülke ile göç sürecinde kullanılan yöntemlere göre değişebilmektedir. Türkiye’den AB üyesi devletlere varış ortalama birey başı 6.000 Euro, Orta Doğu veya Güney Doğu Asya ülkelerinden AB üyesi devletlere varış ortalama 40.000 Euro civarında ücret alınmaktadır (Jandl, 2004, s.144). Ancak bu ücretin ekonomik koşullara göre değişebileceğini göz önünde bulundurmak gerekir. (EGM, 2001, s.30). Diğer taraftan, hedeflediği ülke sınırlarında uygun ortamı bulamayan veya belirli bir işte çalışmayan ya da çalışma fırsatı bulamayan bireyler insan ticareti mağduru olabilmektedir. Özellikle kadınlar ve genç yaşta kız çocuklar da fuhuş amaçlı insan ticaretine konu olmaktadır. Bununla beraber, ekonomik dezavantajlarıyla göç eden bireylerin bulunduğu şartlardan faydalanan işverenler veya organize suç örgütleri, bireylerin yaptığı işin karşılığını hiç vermeyerek veya bir kısmını ödeyerek emeklerini sömürmektedir.

Bu nedenle insan ticareti kavramının (human trafficking or trafficking in human beings), küreselleşmenin etkisiyle son yıllarda etkisini ve yaygınlığını artıran göç olgusunun meydana getirdiği en önemli sonuçlarından biri olarak görülmesi gerekir. Son yıllarda kamuoyunun dikkatini çeken insan ticareti kavramı modern kölelik, temel insan hakların ihlali, ulusal ve uluslararası güvenliğe tehdit kavramlarıyla anılmaktadır. Bu temel unsur, göç hareketlerinin neden olduğu bir karanlık sonuç olarak algılanmasını sağlayabilmektedir. Temel olarak insan ticareti; “herhangi bir bireyin hür iradesinin kandırılarak veya çeşitli usuller yardımıyla zor kullanılarak çalıştırılması, hizmet ettirilmeye zorlanması, fuhuş ya da diğer cinsel arzulara istismar edilmesi, organ veya dokularından yararlanılması veya onur kırıcı davranışlara maruz bırakılması” eylemlerini içermektedir. Bununla beraber; zor kullanarak dilendirilmesi, yasal olmayan usullerle evlat edinilmesi, erken yaşta yapılan evlilikler, çocukların savaş ve şiddet suçlarında silahlı veya silahsız olarak kullanılmaları da insan ticareti kapsamında değerlendirilmektedir (UNODC, 2018). Bununla beraber, insan ticareti sadece cinsel sömürü amaçlı olarak değil aynı zamanda emeğin karşılığını vermeyen veya yasal olmayan yollarla zorla çalıştırılması hususlarını da içermektedir.

İnsan ticaretinin temel unsurları incelendiğinde, uluslararası bir hareketliliğin zorunlu olmadığı söylenebilir. Ulusal sınırlar dahilinde temel hukuki unsurlar oluştuğunda insan ticareti kavramından söz edilebilir. Herhangi bir devletin sınırları dahilinde bireylerin fiziksel ya da psikolojik olarak istismar edilmesi, rızası dışında kandırılması, baskı ve şiddete maruz kalarak çalıştırılması esastır (Salt, 2000, s.35). İnsan ticareti mağduru, bireyin eylemin başlangıcında rızası olsa bile kullanılan zorlama araçları hukuki anlamda rızasının yitirilmesine ve iradenin sakatlanmasına yol açmaktadır (Memişoğlu, 2019, s.264). İnsan ticaretini göçmen kaçakçılığından ayıran en önemli unsur, suç fiilinde cebir ve şiddetin bulunmasıdır. Göçmen kaçakçılığında birey ile organize suç grupları arasındaki ilişki göç sürecinin sona ermesiyle son bulurken, insan ticaretinde bireyin özgürlüğü kısıtlandığı ve iradesi baskı altında olduğu için ilişki süreklilik halini almaktadır (Yiğittepe & Çaykara, 2019, s.88). Görüldüğü üzere insan ticareti, bireyin içinde bulunduğu durumdan yararlanılarak rızasının doğrudan ya da dolaylı olarak ele geçirilmesi ve ticaretin konusu olarak mağdur edilmesini içermektedir. Bu şekilde kırılmaz bir döngü içerisine girilmektedir.

Küreselleşmenin etkisiyle beraber, düzenli ve düzensiz göç olgusunda öne çıkan eğilimlerden biri de göç sürecine karar verme aşamasındaki kadınların ağırlığı veya etkisidir. Bu kararın temelinde ise hedef ülkelerde bulunan kayıt dışı ekonominin kadın emeğine olan talebi gelmektedir. Kayıt dışı ekonominin temelinde ise cinsiyete dayalı talep ve ucuz işgücü ihtiyacı bulunmaktadır. Özellikle kadınlara ihtiyaç duyulan alanların başında ise; ev içi temizlik faaliyetleri, çocuk, hasta ve yaşlı vb. bakım hizmetleri, seks/eğlence sektörü gelmektedir (Bakar, 2010, s.30). Kadın göçmenler insan tacirleri tarafından eğlence ve turizm sektöründe seks işçiliğinde kullanılarak sosyal ve psikolojik olarak mağdur edilmektedir (İçduygu, 2006, s.74).

Türkiye'ye yönelik göçün kadınlaşma sürecinin geçmişi, 1990'lı yıllarda meydana gelen siyasi gelişmelere bağlı olarak bavul ticareti ile başlamış olup seks/eğlence sektörü ile ev içi hizmet işlerindeki artışla kendini öne çıkarmıştır (Kaşka, 2009, s.730). Bu talebin meydana getirdiği en önemli sonuç ise insan ticaretine konu olmalarından kaynaklanan mağduriyetlerdir. Uygulamada insan tacirleri olarak da adlandırılan suçlular, kadın mağdurları normal iş ilanları kapsamında rızaları ile sürece dahil etmektedir. İnsan tacirleri tarafından sürecin içerisine giren kadınlara belirli bir süre sonra rızaları dışında baskı veya şiddet uygulanarak aşırı miktarda borç senetleri imzalatılmakta, polis-jandarma veya kamu görevlilerini tanıdıkları ve kendilerini kurtaramayacakları yönünde güçlü bir algı oluşturulmaktadır. Bununla beraber, pasaport veya seyahat belgelerine el konularak özgürlükleri kısıtlanmaktadır. Kadın mağdurlar, borçlarını ödemek amacıyla rızaları dışında fuhuş ve eğlence sektöründe köle gibi çalıştırılmaya zorlanmaktadır. Belser (2005, s.12), bu duruma maruz kalan kadınların başta cinsel yollarla bulaşan hastalıklar olmak üzere fizyolojik ve psikolojik sorunlarla karşılaşabildiklerini vurgulamaktadır. Uzun yıllar boyunca kadınların insan ticaretine maruz kalmalarının en temel nedeni; az gelişmiş ülkelerdeki cinsiyete dayalı eşitsizliklerin yaygın olması, erkek istihdamının öncelliği, ataeril toplum içerisindeki ikincil konumları ve cinsel özgürlüğünün bulunmamasıdır (Sever, Demir & Kâhya, 2012, s.19).

Diğer taraftan, siyasi ve sosyal sebeplerle tek başına göç etmek durumunda kalan kadın göçmenler hem göç güzergahında hem de göç edilen ülkede cinsiyetçi yaklaşımlar doğrultusunda insan ticaretine maruz kalabilmekte ve fuhuş sektöründe çalışmaya zorlanabilmektedir. Düzensiz veya düzenli göç hareketlerinin önemli bir bölümü, az gelişmiş ülkelere doğru olduğundan göçmenler alışkın olmadıkları sosyal hayata entegre olamamakta ve özellikle kadınlar insan tacirlerinin kurbanı olabilmektedir. Türkiye genelinde ise, özellikle büyükşehirlerde göçmen gruplarına yönelik uygulanan sosyal ve ekonomik kısıtlamalar nedeniyle kadın göçmenlerin de ailesine katkı sunabilmek amacıyla eğlence ve fuhuş sektöründe para getiren suçları işleyebildikleri düşünülmektedir (Koçanlı, 2024, s.208). Bununla birlikte, uluslararası göç hareketleri kapsamında, göç sürecinde ve sonrasında kadın ve erkeklerin sahip olduğu özellikler nedeniyle farklılıklar taşıdıkları gözlemlenmiştir (Akpınar, 2001, s.91). Kadın göçmenlerin göç kararları irdelendiğinde, genellikle finansal yetersizliklerinin öne çıktığı belirlenmiştir. Kadınlar, finansal konularda yeterli kontrol sahibi olamadıklarından finansal özgürlüklerini elde etmek, toplum içindeki ikincil konumlarından kurtulmak ve refah düzeylerini artırmak amacıyla diğer ülkelere göç edebilmektedirler. Bununla beraber toplum içindeki katı cinsiyet yaklaşımları, eşlerinden fiziksel şiddet görmeleri veya can güvenliklerinin tehlikede olması da göç kararlarında etkili olabilmektedir (Kofman, Phizacklea, Raghuram & Sales, 2000, s.143). Diğer taraftan, kadın göçmenler erkeklere kıyasla yeni toplumlarına daha iyi uyum sağlamalarına karşın göç sürecinde tek başına olmaları, sorumlulukların çoğalması, yoğun duygusal yapıları ve istihdamda ikincil konumları nedeniyle göç sürecinden daha olumsuz etkilenmektedirler (Buz, 2008, s.122). Bu temel yaklaşım çerçevesinde, kadın göçmenlerin tecrübe ettikleri yeni hayatlarının kaynak

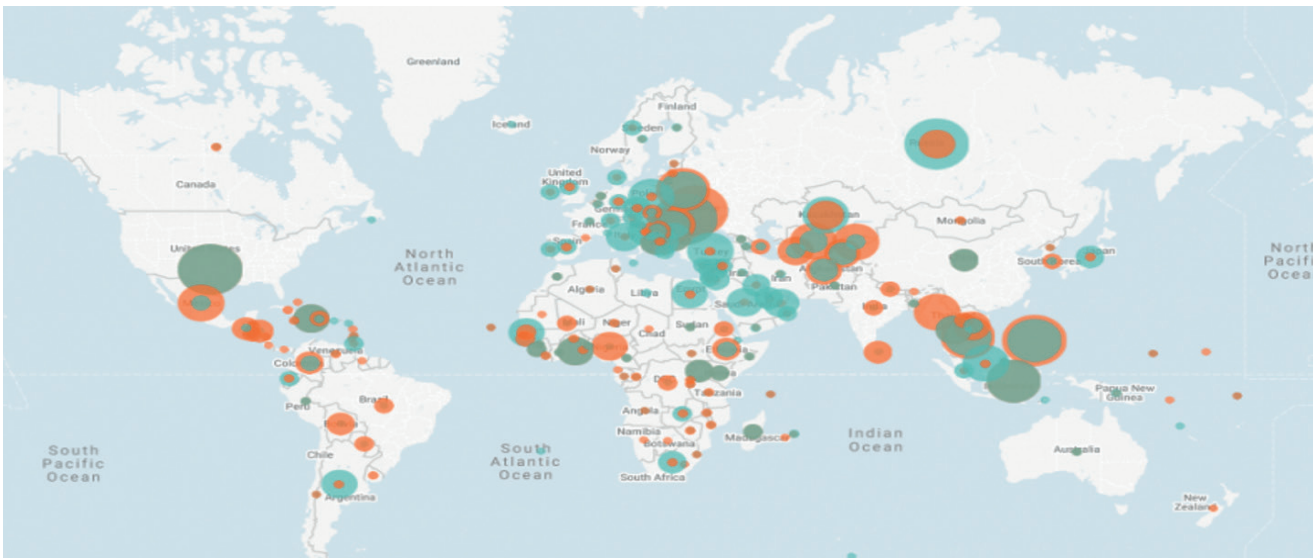
ülkedeki yaşamlarına benzer olması nedeniyle büyük bir hayal kırıklığına uğradıkları ifade edilebilir. Özellikle kültürel ve ekonomik dezavantajlarıyla tek başına göç eden kadın göçmenler, finansal yeterlilikleri kazanmak amacıyla fuhuş ve eğlence sektöründe çalışmaları veya kararını vermeleri insan ticareti sürecinin başlamasına neden olmaktadır.

Göç hareketlerinin karanlık sonuçlarından biri olan insan ticareti, fuhuş ve eğlence sektöründen gelen ve giderek artan talebin bir sonucu kapsamında değerlendirilmelidir. Bu kapsamda Erder ve Kaşka (2003) tarafından hazırlanan IOM İnsan Ticareti Raporu'nda insan ticaretinin temel nedenleri ortaya konmuştur.

“Türkiye’de kayıtlı sektörde istihdam zorlukları ve iş bulma imkanlarına ulaşmadaki sıkıntılar, insan ticaretini motive eden bir zemin oluşmasına fırsat vermektedir. Kayıt dışı ekonominin yasa dışı işyerlerine fırsat verilmesi, diğer taraftan kayıtlı sektörde iş bulmadaki engellerin bir arada olması bir ikilem meydana getirmektedir. Bu ikilem içerisinde özellikle kadın göçmenler gerçek olmayan iş akitleriyle iradeleri sakatlanarak, kendilerini insan ticaretine konu olan alanlarda bulabilmektedir. Türkiye’de yaşanan insan ticareti mağdurları üzerine yapılan bir araştırmada; Türkiye’de yasal iş imkanlarının getirdiği maddi kazanç hedeflerine aldanarak gelen Türkmen, Özbek ve Moldovya uyruklu kadınların ağırlıkta olduğu saptanmıştır. İş ilanlarının gerçek olmaması, yasal iş imkanlarına ulaşmadaki temel yasal sıkıntılar ve yasal kontroldeki sıkıntılar kadınların insan tacirlerinin eline düşmesine ve mağduriyetlerin yaşanmasına neden olduğu tespit edilmiştir.” (Erder & Kaşka, 2003).

Şekil 1

*Dünya Geneline Meydana Gelen İnsan Ticareti Vakalarını Gösteren Harita
(Counter Trafficking Data Collaborative, 2020).*

Dünya genelinde meydana gelen insan ticareti olayları analiz edildiğinde, cinsel sömürü amaçlı vakalarının ön planda olduğu söylenebilir. Bu kapsamda, dünya genelindeki insan ticareti verilerinin yer aldığı harita incelendiğinde, vakaların çoğunun Avrupa ve Güney Doğu Asya bölgesinde toplandığı tespit edilmiştir. Bu veri çerçevesinde, göç olaylarının yoğun olarak yaşandığı bölgelerde insan ticareti vakalarının yoğunlaşmasının, göç-insan ticareti ilişkisini desteklediği ifade edilebilir.

Uluslararası ve Ulusal Yasal Mevzuat

Bu gelişmelerin yanında, dünya genelinde 2000’li yıllardan itibaren insan ticareti ile kapsamlı bir mücadele başlatılmış ve şüphelilerin ağır bir şekilde cezalandırma çalışmalarına ağırlık verilmiştir. Bu kapsamda, 2000 yılında BM tarafından kabul edilen ve 2003 yılında yürürlüğe giren “Sınırışan Örgütlü Suçlara Karşı BM Sözleşmesi’ne Ek Protokol” ile insan ticareti ve göçmen kaçakçılığı iki ayrı suç kategorisi olarak kabul edilmiştir (Birleşmiş Milletler, 2000).

“(a) İnsan ticareti kuvvet kullanarak veya kuvvet kullanma tehdidi ile veya diğer bir biçimde zorlama, kaçırma, hile, aldatma, nüfuzu kötüye kullanma, kişinin çaresizliğinden yararlanma veya başkası üzerinde denetim yetkisi olan kişilerin rızasını kazanmak için o kişiye veya başkalarına kazanç veya çıkar sağlama yoluyla kişilerin istismar amaçlı temini, bir yerden bir yere taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınması anlamına gelir. İstismar terimi, asgari olarak, başkalarının fuhuşunun istismar edilmesini veya cinsel istismarın başka biçimlerini, zorla çalıştırmayı veya hizmet ettirmeyi, esareti veya esaret benzeri uygulamaları, kulluğu veya organların alınmasını içermektedir.

(b) İnsan ticaretinin (a) bendinde belirtilen yöntemlerden herhangi biriyle yapılmış olması mağdurun bu istismara razı olup olmaması durumu değiştirmeyecektir.

(c) Bu maddenin (a) bendinde öngörülen yöntemlerden herhangi birini içermese bile, çocuğun istismar amaçlı temini, bir yerden bir yere taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınması insan ticareti olarak kabul edilecektir.

(d) On sekiz yaşının altındaki herkes çocuk kabul edilecektir.”

Bu düzenlemeyle birlikte, 2005 yılında imzalanan ve 2008’de yürürlüğe giren “Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesi”, insan ticaretine karşı etkin mücadelenin insan hakları ve cinsiyet eşitliği ilkesine dayanması gerektiğini ve ülkelerin mağdurları tespit etme ve koruma sorumluluğu olduğunu daha da önemli hale getirmiştir (Council of Europe, 2005). Türkiye de insan ticareti ile mücadele kapsamında uluslararası sözleşmelerine ilişkin hususları 2003 yılında 4804 Sayılı Kanun ile onaylanmasını uygun bulmuş ve iç hukuk sistemine dahil etmiştir (Resmî Gazete, 2003, 25014). İnsan ticareti suçu, TCK’nın 80’inci maddesinde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 80’inci maddesine göre insan ticareti;

“a) Zorla çalıştırmak, hizmet ettirmek, fuhuş yaptırmak veya esarete tabi kılmak ya da vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla, tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri ülkeye sokan, ülke dışına çıkaran, tedarik eden, kaçırarak, bir yerden başka bir yere götüren veya sevk eden ya da barındıran kimseye sekiz yıldan on iki yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası verilir.

b) Birinci fıkra da belirtilen amaçlarla girilen ve suçu oluşturan fiiller var olduğu takdirde, mağdurun rızası geçersizdir.

c) On sekiz yaşını doldurmamış olanların birinci fıkra da belirtilen maksatlarla tedarik edilmeleri, kaçırılmaları, bir yerden bir yere götürülmeleri veya sevk edilmeleri veya barındırılmaları hallerinde suça ait araç fiillerden hiçbirine başvurulmuş olmasa da faile birinci fıkra da belirtilen cezalar verilir.

d) Bu suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında da güvenlik tedbirlerine hükmolunur.”

80’inci madde ayrıntılı incelendiğinde, uluslararası sözleşmelere uygun olarak yapılan her eylemin cezalandırılma yoluna gidildiği görülmektedir. Özellikle her insan ticareti mağduru için şüphelilerin en az sekiz yıl cezalandırılmasının hedeflenmesi insan ticareti ile mücadelede önemli bir aşama olarak değerlendirilmelidir. Genel olarak; uluslararası göç hareketlerinin göç edilen toplumda önemli sosyal, kültürel, ekonomik ve güvenlik sorunlarına neden olmasının yanında özellikle kadınlar ve kız çocuklar başta olmak üzere bireyler üzerinde sosyolojik ve psikolojik bağlamda çok ciddi sonuçlar meydana getirdiği ifade edilmelidir. En önemlisi, kadınları ve kız çocuklarını fuhuş sektörüne itmesi ve içinden çıkılması veya kurtulması çok zor bir yaşam biçimine yönlendirmesidir. Diğer taraftan, bireylerin emeklerini sömürme bağlamında, TCK 80’inci madde kapsamında değerlendirileceğini göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Özellikle ekonomik dezavantajlarıyla göç eden bireylerin, yeni toplumlarındaki yaşamlarında istihdam, çalışma izinlerinin bulunmaması, emeklerin tam karşılığının verilmemesi veya hiç ödenmemesi gibi hususlar insan ticareti suçu kapsamında değerlendirilmelidir. Özellikle kitlesel göç hareketlilikleri çerçevesinde uzun zamandır Türkiye’de yaşayan Suriye kökenli göçmenlerin 2021 yılı itibarıyla nüfusları incelendiğinde, genç ve yetişkin erkek göçmen nüfusunun %36,24 olduğu tespit edilmiştir. Bu veri, herhangi bir işte çalışıp ailesine bakmakla mükellef bir kitleyi temsil etmektedir. Diğer taraftan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2021 yılında açıkladığı çalışma izni verilen Suriyeli sayısının 91.500 ve çalışmak zorunda olan erkek nüfusun 799.777 olması göz önünde bulundurulduğunda, popülasyonun %88,56’sının kaçak çalışma zorunda bırakılmasına neden olduğu ifade edilebilir (Koçanlı, 2024, s.186). Farklı bir ifadeyle, genç ve yetişkin erkek nüfusun emeğinin karşılığını alamaması, çalışma ücretinin hiç ödenmemesi veya ücretinin geç verilmesi ya da temel insan haklarına uygun olmayan şartlarda çalıştırılması hususların tamamının insan ticareti kapsamında değerlendirilmesini gerektirmektedir. Bu durum aynı zamanda, bu tür

risklere sahip kitlenin, özellikle ekonomik temelli suçlara yönelerek kendileri ve aile bireyleri için temel geçim kaynağını sağlayacak şekilde hareket edebilecekleri söylenebilir. Bu temel tespitler çerçevesinde, insan ticareti suçunun göçmenlerin cinsel ve emek sömürüsü bağlamında modern köle olarak sömürüldüğü uluslararası göç hareketlerinin ortaya çıkardığı karanlık bir sonuç olarak görülmesi gerektiği güçlü bir şekilde ifade edilmelidir.

Metodoloji

Türkiye’de insan ticareti mağdurlarının tespiti 2000’li yılların başında başlamış ve ilk istatistikler 2005 yılında paylaşılmıştır. 2005 yılından bu yana İçişleri Bakanlığı 3.231 insan ticareti mağduru tespit etmiştir. Bu tarihten itibaren 2007 yılına kadar ağırlıklı olarak Rusya, Moldova, Ukrayna ve Orta Asya ülkelerinden gelen kadınlar insan ticareti mağduru olarak saptanmıştır. 2007 yılından sonra ise Özbekistan, Kırgızistan ve Türkmenistan uyruklu kadınlar, mağduriyetlerin önemli bir bölümünü oluşturmuştur. 2011 yılı sonrasında savaştan kaçıp Türkiye’ye gelen Suriyelilerin sayısı tahmin edilenden fazla olması nedeniyle son yıllarda Suriye uyruklu kadın mağdur miktarında artışlar gözlemlenmiştir (GİB, 2023). Türkiye’de bulunan mağdurlar genellikle Suriye, Türkmenistan, Özbekistan ve Fas ülkelerinden olmakla birlikte, diğer az gelişmemiş ülkelere de kadın mağdurlar bulunmaktadır. Turizmin yoğun olduğu Antalya, Muğla ve İstanbul illerinde insan ticareti vakaları sıklıkla gözlemlenmektedir (GİB, 2023). GİB verileri çerçevesinde, uluslararası göç hareketlerine bağlı olarak Türkiye’de nitel ve nicel bağlamında insan ticareti vakalarının kapsamının genişlediği söylenebilir. Bu temel tespitten yola çıkarak araştırmanın amacı, giriş kısmında ifade edildiği üzere 2012-2021 yılları arasında Jandarma Genel Komutanlığının sorumluluk sahasında meydana gelen insan ticareti vakalarını nicel çerçevede irdelemek ve betimsel olarak mevcut durumu analiz etmektir. Belirlenen temel amaç doğrultusunda araştırmanın problemi giriş kısmında ayrıntılı olarak ortaya konmuştur. Araştırmanın problemi çerçevesinde, insan ticareti verilerinin artışıdaki temel nedenleri incelemek amacıyla Jandarma Genel Komutanlığının sorumluluk bölgesinde cereyan eden veriler analiz edilmiştir.

Yapılan analizin, jandarmanın insan ticareti ile mücadelesinde önemli bir farkındalık kazandıracağı değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, jandarma sorumluluk bölgesinde yoğunlukla meydana gelen düzensiz göç olayları ve insan ticareti vakaları ile daha etkin mücadele edebilmek amacıyla 2016 yılından itibaren 23 il genelinde Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadele Şube Müdürlükleri (GKİT) görev yapmaya başlamıştır. İl merkezlerinin yanında, olayların yoğunlukla meydana geldiği (17) ilçe merkezinde GKİT Kısım Amirliği seviyesinde yapılanma sağlanmıştır (GKİT ile Mücadele Daire Başkanlığı, 2017: 30). Bu araştırmanın Türkiye genelinde görev yapan Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadele Şube Müdürlüklerinin insan ticareti ile mücadelesinde önemli bir bakış açısı kazandıracağı düşünülmektedir. Bununla birlikte, 2011 yılında Suriye’de başlayan kaos ve kargaşa ortamının yol açtığı kitlesel insan hareketleri ile daha etkin ve sistemli mücadele edebilmek amacıyla kurulan Göç İdaresi Başkanlığının en önemli paydaşı kolluk kuvvetleridir. Bu kapsamda

incelendiğinde, araştırmadan elde edilen sonuçların Göç İdaresi Başkanlığının izleyeceği stratejilerde yardımcı olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca düzensiz göç olayları ve sonuçları ile ilgilenen sivil toplum kuruluşlarının yapacağı çalışmalarda katkılar sunacağı değerlendirilmektedir.

Araştırmanın kapsamı, Jandarma Genel Komutanlığının sorumluluk sahası ve 2012-2021 yılları arasındaki dönem ile sınırlı tutulmuştur. Araştırmanın sadece jandarma sorumluluk sahası ile sınırlandırılmasının en önemli nedeni, Emniyet Genel Müdürlüğünün asayiş suç verilerini diğer kurum ve araştırmacılarla paylaşmak istememesidir. Bu kapsamda, elde edilen araştırma sonuçlarının sadece jandarma sorumluluk sahası ile sınırlı olduğu dikkate alınmalıdır. Suriye’de başlayan kaos ve kargaşa ortamının etkisiyle Türkiye’ye yönelik uluslararası göç hareketleri, 2012 yılından itibaren hızlı bir ivme ile artmaya başlamıştır. Göç ve suç verilerinin 2021 yılından sonra benzerlikler göstermesi ve tekrarlama özelliklerini ortaya koyması nedeniyle araştırmanın zaman dilimi 2012-2021 yılları arasındaki dönem ile sınırlandırılmıştır. JGNK’dan elde edilen veriler doğrultusunda; sorumluluk sahasında yaşayan yabancı uyruklu popülasyonun sürekli yer değiştirmesi, kolluk kuvvetleri sorumluluk alanlarının dinamik özellik göstermesi, suç işleyen şüpheliler bağlamında kolluk kuvvetleri sorumluluk alanlarının önemsiz olması ve düzensiz göçmen miktarının sürekli değişmesi nedenlerinden dolayı jandarma bölgesinde yaşayan yabancı uyruklu nüfusun tam miktarının tespit edilememesi bir sınırlılık olarak değerlendirilmiştir. Bu sınırlılıktan dolayı insan ticareti suç verilerinin nüfusa oranlaması yapılamamıştır. Ayrıca Jandarma Genel Komutanlığından temin edilen verilerin, gerçek veri kapsamında sahadaki durumu ve mutlak doğruları yansıttığı kabul edilmiştir. Araştırma çerçevesinde, jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen verilere ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda, ihtiyaç duyulan verilerin temini amacıyla Jandarma Genel Komutanlığı ve Göç İdaresi Başkanlığına 05 Mart 2022 tarihinde Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün üst yazısıyla talep yazısı gönderilmiş ve 03 Haziran 2022 tarihinde olumlu yanıt alınmıştır. Jandarma Genel Komutanlığı ile Göç İdaresi Başkanlığından temin edilen verilerin kullanımına ilişkin 23 Ekim 2023 tarihinde Başkent Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler ve Sanat Kurulundan etik onay alınmıştır.

Araştırmada kullanılmak üzere elde edilen veriler, pozitivist düşüncenin öne sürdüğü özellikler doğrultusunda nicel yöntemler kullanılarak değerlendirilmiştir. Analizlerden elde edilen sonuçlar betimleyici bir yöntemle yorumlanmıştır. Araştırmanın problemi doğrultusunda Jandarma Genel Komutanlığının tüm asayiş olaylarının raporlandığı ve kaydedildiği veri tabanından faydalanılmıştır. Veri tabanı intranet esasla çalışmakta olup dış müdahalelere kapalı bir sistemdir. Jandarma Genel Komutanlığından alınan izne istinaden insan ticareti vakalarına ait veriler ham şekilde temin edilmiştir. Ham veriler kategorilendirilerek tablolara aktarılmış ve analizi yapılmıştır. Araştırma kapsamında yer alan tüm tablolar araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Öncelikle dünya genelindeki insan ticareti suçuna ilişkin veriler incelenerek eğilim ortaya konmaya çalışılmıştır. Müteakiben, tüm

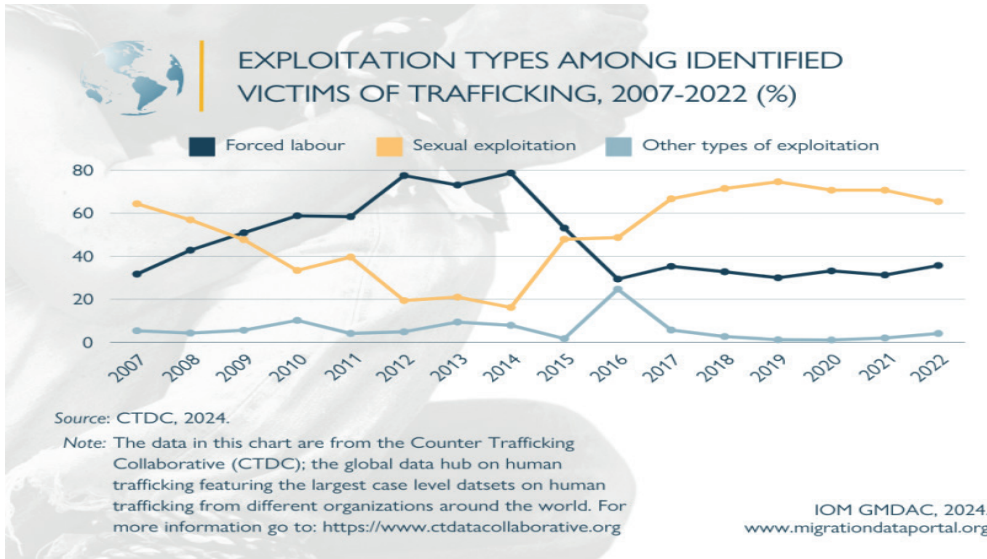
kolluk kuvvetleri bölgesinde meydana gelen insan ticareti verileri irdelenmiştir. Dünya ve Türkiye genelindeki mevcut durumun incelenmesinin ardından belirlenen kapsam ve sınırlılıklar çerçevesinde jandarmanın görev sahasında işlenen insan ticareti ile göçmen kaçakçılığı suçlarına ilişkin veriler analiz edilmiştir. Araştırmanın evreni ise, Türkiye yüzölçümünün %93'üne tekabül eden (81) İl Jandarma Komutanlığının sorumluluk bölgesinde meydana gelen insan ticareti olayları temel alınarak oluşturulmuştur.

Bulgular ve Tartışma

Bu bölümde Jandarma Genel Komutanlığı ile Göç İdaresi Başkanlığından temin edilen veriler incelenmiş ve mevcut durum analiz edilmiştir. Ancak, öncelikle dünya genelindeki insan ticareti verilerinin irdelenmesiyle genel eğilim ortaya konmuştur.

Şekil 2

Uluslararası İnsan Ticareti Verileri (CTDC, 2024).

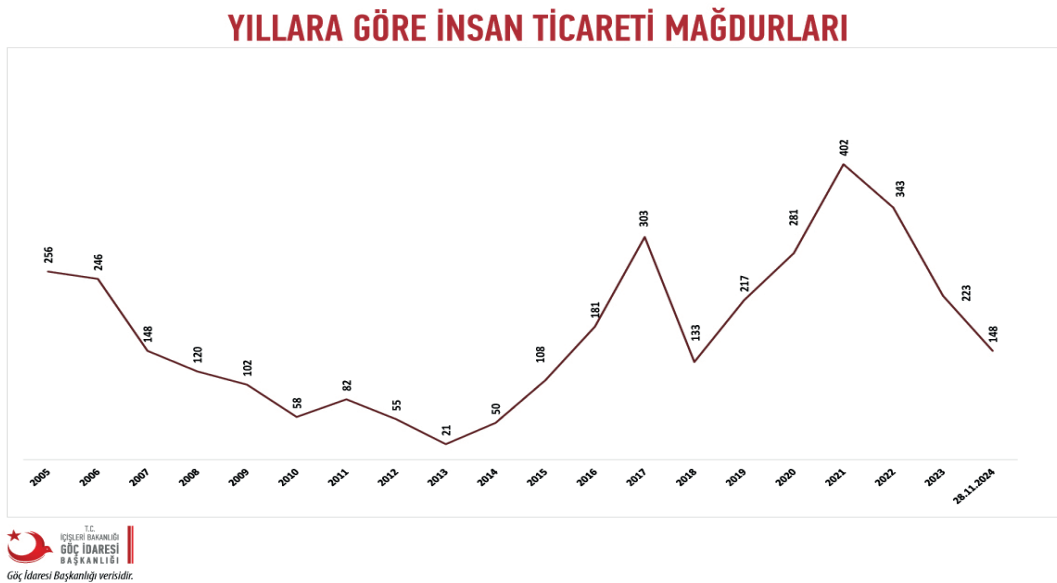
Şekil 2'de bulunan veriler incelendiğinde, cinsel sömürü bağlamındaki insan ticareti vakalarının 2014 yılından itibaren anlamlı bir artış trendi içerisinde olduğu görülmektedir. Emek sömürüsü bağlamındaki verilerinin ise 2012-2014 yılları arasında anlamlı olduğu ifade edilebilir. Müteakip yıllarda önemli bir düşüş eğilimi gösterdiği söylenebilir. Özellikle uluslararası mevzuat kapsamında alınan tedbirlerin, düşüş eğiliminde etkili olduğu değerlendirilmektedir. Ancak dünya genelinde cinselliğe olan talebin devam etmesinin, kadın ve çocuklara yönelik insan ticareti vakalarının devamında etkili olduğu düşünülmektedir.

Dünya genelindeki veriler kapsamında, yılda 600.000-800.000 arasındaki bireyin insan ticaretine maruz kaldığı ve %90'nı kadınlar ile çocukların oluşturduğu belirlenmiştir (Miller vd., 2007). Bununla beraber, BM tarafından 2016 yılında yayınlanan insan ticareti raporunda insan ticareti mağdurların yarısına yakın bir kısmının ülke içindeki mağdurlardan oluştuğu ve çoğunluğunun Batı ve Güney Avrupa'da ikamet ettiği ileri sürülmüştür (UNODC, 2016, s.5). Aslında bu mağdurlarının bir kısmını düzensiz göçmenler, diğer bir bölümünü de turistik vizeyle gelen ve suçluların gerçek niyetlerini sezinleyemeden iradeleri kandırılan bireyler oluşturmaktadır. Özellikle göçmen kaçakçıları veya insan tacirleri tarafından çeşitli yöntemlerle mağdurlar kandırılarak insan ticareti kurbanı veya mağduru olabilmektedirler (O'Neill, 1999).

Bu tespitlerin yanı sıra, dünya genelinde 49,6 milyon civarında insan ticareti mağdurunun bulunduğu değerlendirilmektedir. Bu mağdurların 12 milyonunu çocuklar oluşturmaktadır. Bireylerin cinsel ve emek sömürüsü anlamında ticarete konu olması yaklaşık 150 milyar dolarlık bir sektörü ortaya çıkarmıştır (Our Rescue, 2024). Uluslararası Göç Örgütü'nün İnsan Ticaretiyle Mücadele Veri Kolektifi (CTDC), verilerine göre mağdurların büyük bir kısmı kadındır ve insan ticareti ağırlıklı olarak cinsel sömürüye konu olan kadın ve kız çocuklarını etkileyen bir suç olarak görülmektedir. Ancak zamanla uluslararası mevzuat kapsamında emek sömürüsü de insan ticareti kapsamına alındığından erkek mağdurların sayısı da zamanla yükselmiştir. 2002 ve 2022 yılları arasında tespit edilen insan ticareti mağdurlarını; Ukrayna (%16), Filipinler (%11), Amerika Birleşik Devletleri (%10), Moldova Cumhuriyeti (%9) ve Meksika (%7) kökenli bireyler oluşturmaktadır (Migration Data Portal, 2024).

Şekil 3

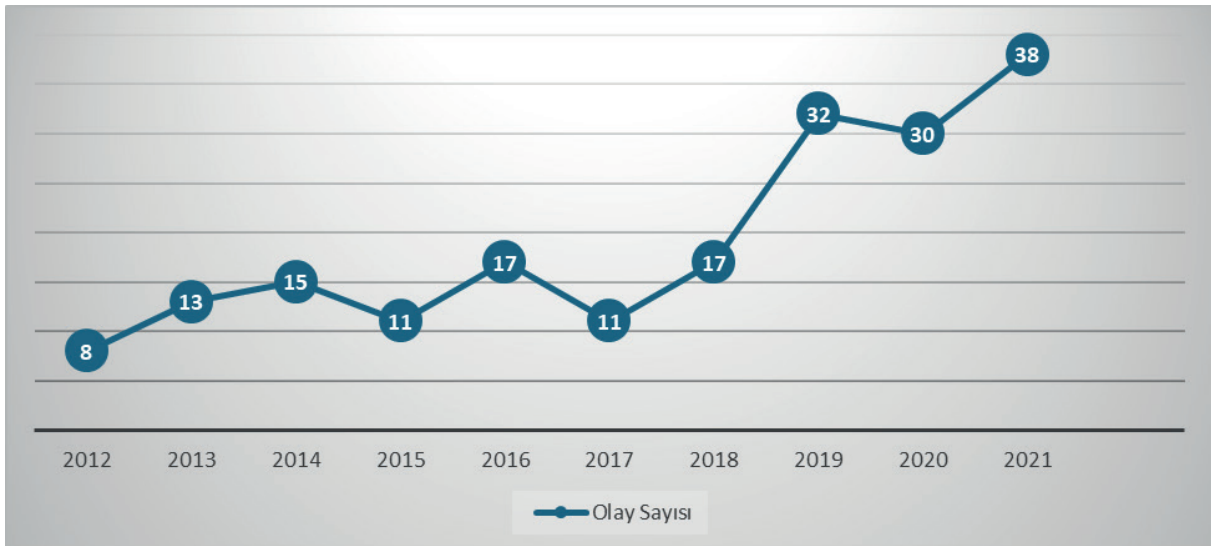
2005-2023 Yılları Arasındaki İnsan Ticareti Mağdurların Durumu (GİB, 2023).

Türkiye genelindeki mevcut durum şekil 3'te gösterilmiştir. Şekildeki veriler incelendiğinde, 2005-2013 yılları arasında bir düşüş eğiliminin olduğu görülmektedir. Ancak 2014-2017 yılları arasında uluslararası göç hareketlerinin etkisiyle, 2014 yılından itibaren mağdur sayısında önemli artışlar kaydedilmiştir. Vaka sayılarının 2021 yılında ise zirve yapması, insan ticareti ile mücadelede önemli bir eşik olarak kabul edilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Zira, 2021 yılı Türkiye genelinde bulunan düzensiz göçmenlerin ve geçici koruma statüsünde bulunan Suriyelilerin en fazla sayıda bulunduğu yıldır. Bu veri, uluslararası göç hareketleri ile insan ticareti vaka miktarları arasındaki ilişkiyi göstermesi açısından anlamlı bir tespit olarak ifade edilebilir. Özellikle Suriye'de yaşanan çatışmalar ve Türkiye'ye gelen göç dalgasının bu artışı ortaya çıkardığı belirtilebilir. İnsan ticareti mağdurlarının istismar şekillerine bakıldığında ilk sırada cinsel sömürü gelmektedir. İnsan ticareti mağdurlarının uyrukları incelendiğinde; Özbekistan, Afganistan, Fas, Suriye, Kırgızistan ve Özbekistan'ın ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir. Türkiye'deki mağdurların çoğunluğunu Suriye, Türkmenistan, Özbekistan ve Fas ülkelerinden gelenler oluşturmakla beraber diğer gelişmemiş ülkelere mensup kadın mağdurlar da bulunmaktadır. Özellikle ev içi temizlik işleri, yaşlı ve çocuk bakım hizmetleri iş ilanlarına istinaden yüksek kazanç vaatlerine aldanıp Türkiye'ye turist vizesiyle gelen kadınlar belirli bir süre sonra insan tacirleri tarafından pasaportlarına el konularak fuhuş ve eğlence sektöründe zorla çalıştırmaktadırlar (GİB, 2023). Özer tarafından yapılan bir araştırmada; insan ticareti mağdurlarının çoğunluğunu Orta Asya ülkelerinden gelen kadınların (Türkmenistan, Özbekistan, Moldovya vb.) oluşturduğu, Türkiye'de verilen ev içi hizmet ilanları doğrultusunda Türkiye'ye geldiği ve geldiklerinde ise insan tacirlerinin mağduru oldukları belirlenmiştir (Özer, 2012, s.155).

Şekil 4

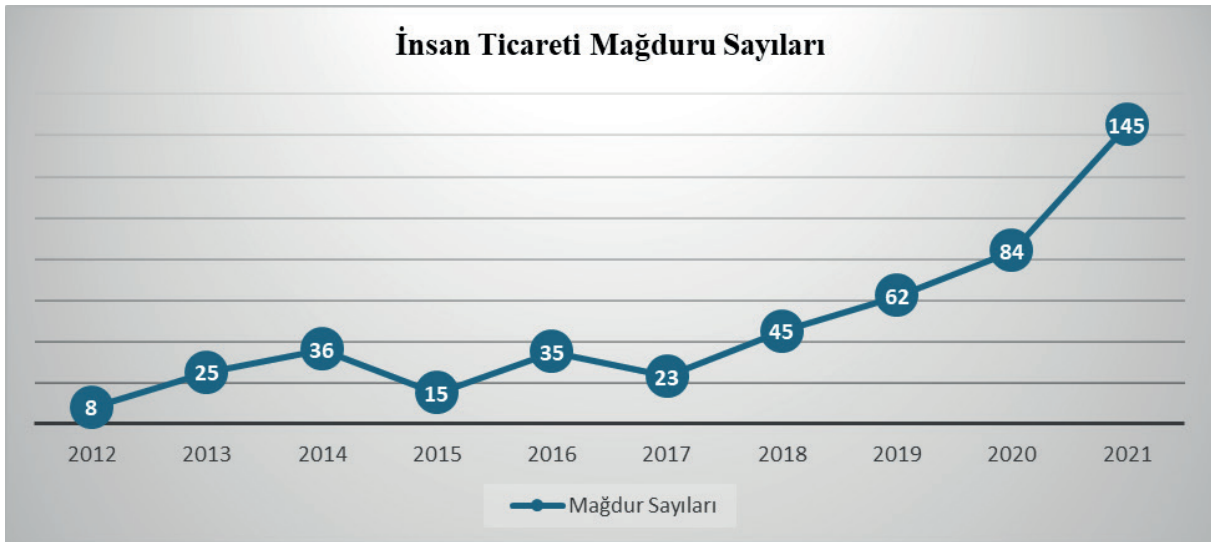
Yıllara Göre Jandarma Sorumluluk Bölgesindeki İnsan Ticareti Olay Sayıları (JGNK'nın insan ticareti verileri analiz edilerek araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.)

Jandarma sorumluluk bölgesinde 2012-2021 yılları arasında meydana gelen insan ticareti suçu olay sayıları ise şekil 4'te gösterilmiştir. Şekil incelendiğinde, olay sayılarının 2012-2017 yılları arasında dalgalanmalar gösterdiği ancak 2017 yılından itibaren 2019 yılına kadar bir artış trendi içerisinde olduğu tespit edilmiştir. Özellikle 2018 ve 2019 yılları arasındaki %88,23'lük artış oranının dikkat çektiği ifade edilebilir. 2020 yılında ise dünya genelinde meydana gelen Covid-19 salgını kapsamında alınan katı koruyucu tedbirlerin etkisiyle insan hareketliliğinin azalmasıyla olay sayılarında kısmen düşüş yaşandığı saptanmıştır. Bununla beraber 2021 yılında ise tekrar bir artış trendi içerisinde olduğu belirlenmiştir.

Şekil 5

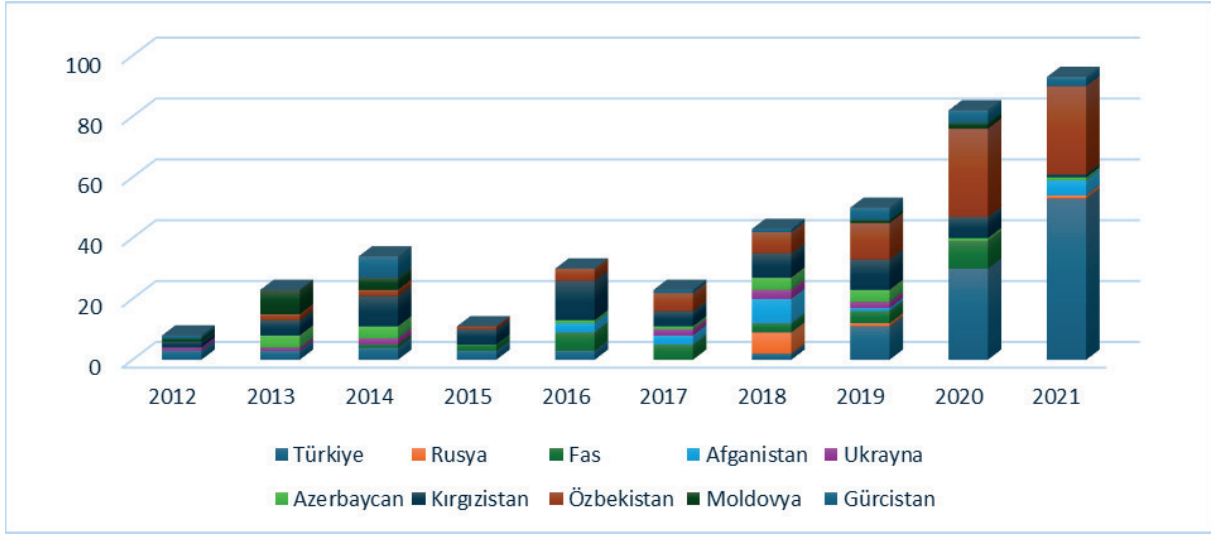
2012-2021 Yılları Arasındaki İnsan Ticareti Mağdurlarının Dağılımı (JGNK'nın insan ticareti verileri analiz edilerek araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.)

Araştırma kapsamındaki zaman aralığına ilişkin insan ticareti suçu mağduru sayıları şekil 5'te sunulmuştur. 2009-2017 yılları arasında mağdur sayılarında artış ve azalışların olduğu görülmektedir. Özellikle göç hareketlerinin yoğunlaştığı 2017 yılından itibaren 2021 yılına kadar mağdur miktarının 6 kat arttığı belirlenmiştir. Bu veri, göç sürecinde ve sonrasında kadın göçmenlerin insan tacirleri tarafından sıklıkla mağdur edildiklerini göstermektedir. 2021 yılında ise belirtilen zaman aralığındaki en yüksek mağdur sayısına ulaşıldığı tespit edilmiştir. Özellikle eğitim düzeyi düşük ve nitelikli bir mesleği olmayan kadın göçmenler, fuhuş ve eğlence sektörü tarafından daha kolay hedef alınmaktadır. Göç sürecinde, kadın göçmenler erkeklere kıyasla daha kolay insan ticareti mağduru olabilmektedir. Bu durum, kadın göçmenlerin mağduriyet seviyesini ve miktarını artırabilmektedir. Diğer taraftan, mağdur miktarlarındaki anlamlı artışın uluslararası göç hareketlerinin karanlık yüzünü gösterdiği ifade edilmelidir.

Şekil 6

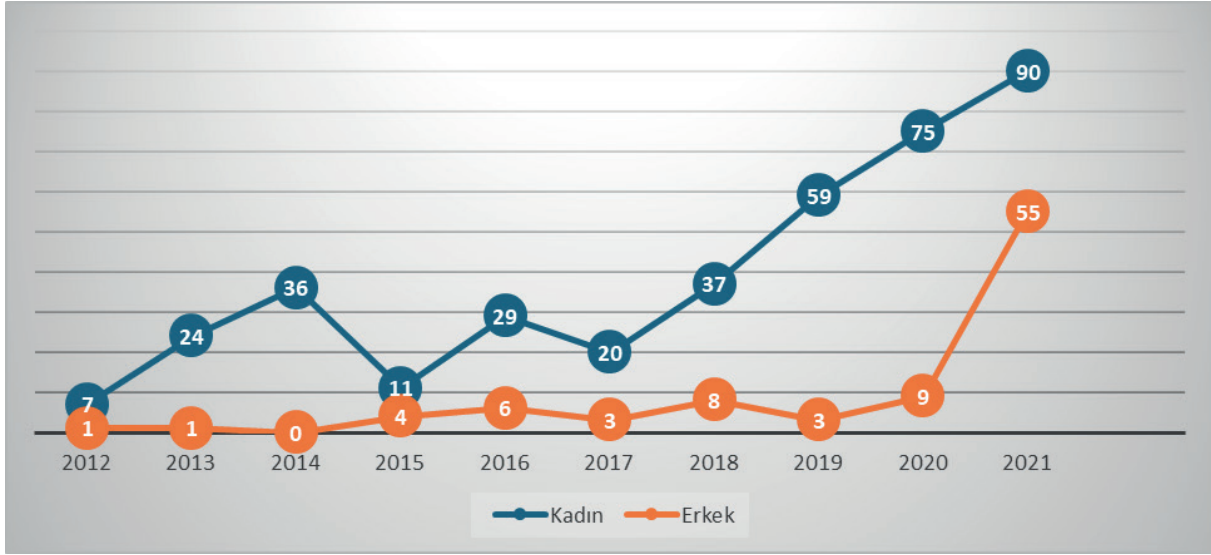
İnsan Ticareti Suçu Mağdurlarının Uyruklarına Göre Dağılımı (JGNK'nın insan ticareti verileri analiz edilerek araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.)

İnsan ticaretinin bir insanlık suçu olduğu ve insan onuru ile bağdaşmadığı küresel düzeyde kabul gören bir gerçektir. İnsan ticareti suçu hem cinsel hem de emek sömürüsü bağlamında ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde kabul edilen önemli bir suç türüdür. Özellikle 2000'li yıllardan itibaren başlayan uluslararası farkındalık, ilk etapta cinsel sömürü ve fuhuş amaçlı kadın ve çocukların mağdur edilmesine yönelik olmuştur. Müteakiben bireylerin emeklerin sömürülmesine yönelik mücadele genişlemiştir. Gerek ulusal gerekse uluslararası insan ticareti verilerinde erkek mağdurlar miktarlarının artışı bu temel anlayış doğrultusunda değerlendirmek gerekmektedir. Şekil 6'da bulunan veriler incelendiğinde, 2012-2018 yılları arasında 2015 ve 2017 yılları hariç olmak üzere kümülatif bir artış eğilimine sahip olduğu görülmektedir. Özbekistan, Türkmenistan ve Moldavya ülkelerine ait mağdurların ön planda olduğu belirtilebilir. 2019 yılından itibaren ise Türk mağdurlarının ağırlığının artmaya başladığı saptanmıştır. Bununla beraber, Özbekistan, Kırgızistan, Fas ve Afganistan ülkelerine ait mağdurlar da artış içerisindedir. Özellikle Türk mağdurlarındaki artışın temel nedeninin, insan ticareti suçunun TCK'nın 80'inci madde kapsamında ayrıntılı değerlendirilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Şekil 7

İnsan Ticareti Suç Mağdurlarının Cinsiyetleri (JGNK'nın insan ticareti verileri analiz edilerek araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.)

Şekil 7’de insan ticareti mağdurlarının cinsiyetleri incelenmiştir. Yapılan analizde, mağdurların %75’inin kadın ve %25’nin erkek olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Kadın mağdurların erkeklere göre açık bir şekilde fazla sayıda olması, insan ticaretinde esas gayenin cinsel yönden sömürme olduğu düşüncesini kuvvetlendirmektedir. Özellikle 2017 yılından itibaren kadın mağdurların artışının çok anlamlı olduğu değerlendirilmektedir. Özellikle Suriye’de meydana gelen iç savaş, kaos ve kargaşa hareketleri doğrultusunda Türkiye’ye yönelik kitlesel göç akınları ile Türkiye’nin uyguladığı açık kapı politikası göçmen miktarının artışında çok etkili olmuştur. 2021 yılı itibarıyla, Türkiye’de yaşayan Suriyeli göçmenlerin %47,76’sının kadınlardan oluştuğu saptanmıştır. 15-34 yaş grubunda bulunan genç kadınların oranı ise %35,02 olarak tespit edilmiştir (Koçanlı, 2024, s.185). Diğer ülkelere ait kadın düzensiz göçmenlerin oranı %20,91 olarak tespit edilmiştir (Koçanlı, 2024, s.175). Suriye kökenli kadın düzensiz göçmen oranının diğer düzensiz göçmenlere kıyasla fazla olması, bazı kadın göçmenleri ailelerine maddi kazanç getirmek maksadıyla fuhuş ve eğlence sektörüne yönlendirdiği düşünülmektedir. Ayrıca, siyasi ve sosyal sebeplerle tek başına göç etmek durumunda kalan kadın göçmenler hem göç güzergahında hem de göç edilen ülkede cinsiyetçi yaklaşımlar doğrultusunda insan ticaretine maruz kalabilmekte ve fuhuş sektöründe çalışmaya zorlanabilmektedir. 2017-2021 yılları arasındaki kadın mağdur artışını, bu temel veriler çerçevesinde değerlendirmek gerekmektedir. 2020 ve 2021 yıllarında meydana gelen erkek mağdur sayısındaki artışın temelinde, emek sömürsüne yapılan işlem sayısının yükselmeye başlaması yer almaktadır.

Şekil 8

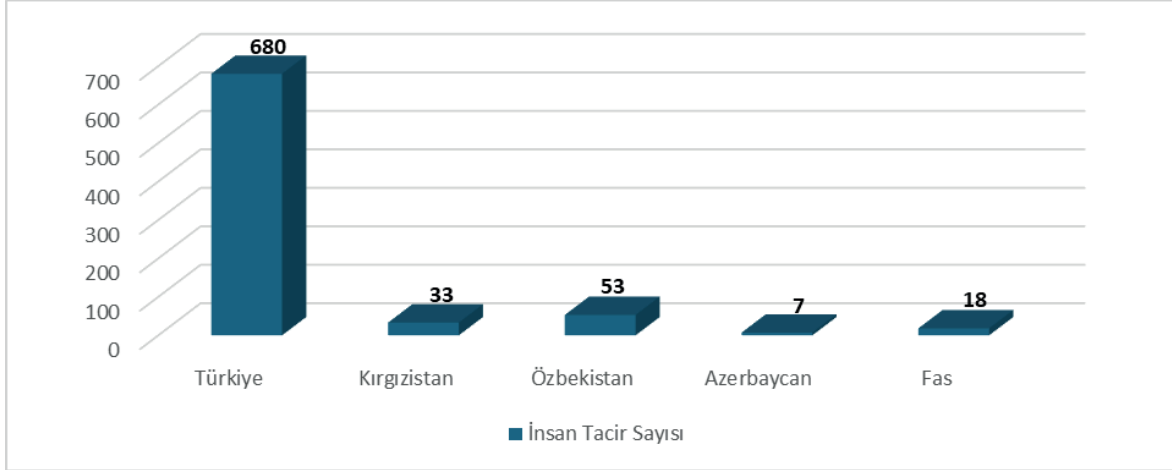
Jandarma Sorumluluk Bölgesinde İnsan Ticareti Suçunun En Fazla Görüldüğü Beş İl (JGNK'nın insan ticareti verileri analiz edilerek araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.)

Jandarma sorumluluk bölgesinde insan ticareti sık rastlanılan bir suç türü olmamakla birlikte, araştırma zaman aralığı kapsamında 33 ilde insan ticareti suç kayıtlarına ulaşılmıştır. Yapılan analizler, insan ticareti suçunun Antalya ve Muğla ilerinde yoğunlaştığını göstermiştir. Özellikle, turizm ve ticari hareketliliğinin fazla olduğu yerlerde insan ticareti vakalarının meydana gelmesinin, erkek bireylerin cinselliğe olan talebin artışıyla doğru orantılı olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda, insan ticareti suçu ile en fazla karşılaşılan beş ilin bulguları şekil 8’de gösterilmiştir.

Şekil 9

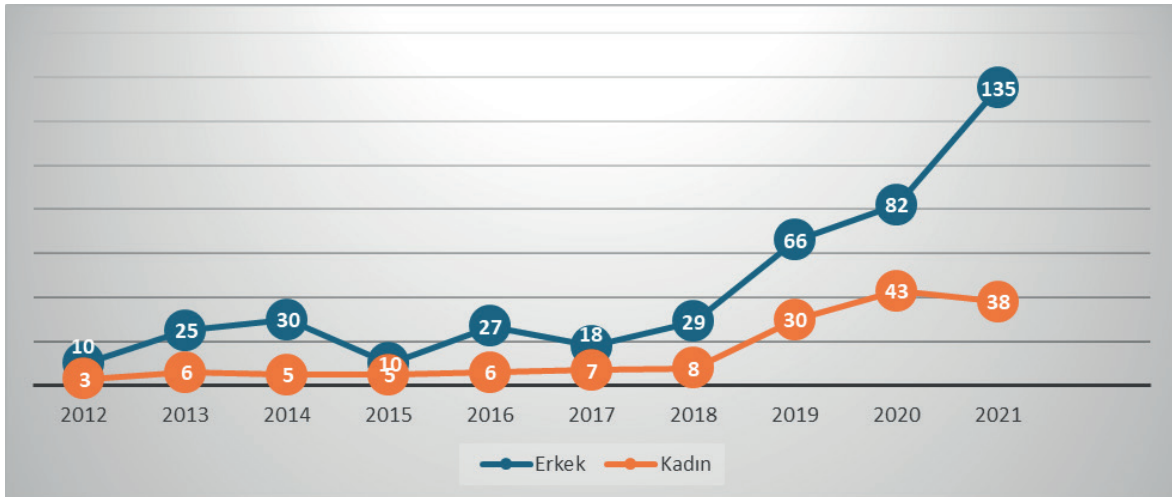
İnsan Tacirlerinin Uyruklarına Göre En Fazla İnsan Taciri ile Karşılaşılan Beş Ülke (JGNK'nın insan ticareti verileri analiz edilerek araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.)

Konusu suç teşkil eden amaçlarla insan ticareti suçunu işleyen insan tacirlerinin, 13 farklı ülkeye mensup oldukları bilgisi araştırma bulguları arasındadır. Jandarma sorumluluk bölgesinde insan ticareti suçunu işleyen şüphelilerinin oldukça büyük bir kısmı, insan taciri konumundaki Türk uyruklulardan oluşmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, toplam insan tacirinin %86'sı Türk uyrukludur. Müteakiben, Özbekler insan taciri bağlamında ikinci ülke konumundadır. Kadın mağdur miktarı ile insan taciri sayısı arasında anlamlı bir ilişkiden söz edilebilir. İnsan tacirlerinin uyruklarına göre en fazla insan tacirinin görüldüğü beş ülkeye ilişkin bulgular şekil 9 ile gösterilmiştir.

Şekil 10

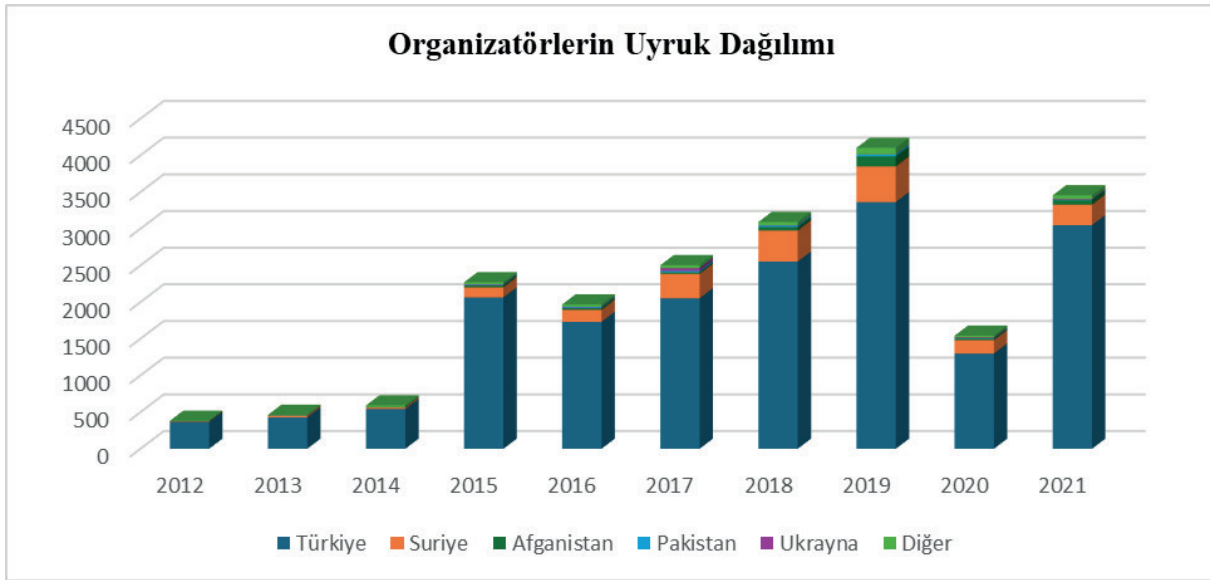
İnsan Ticareti Suçu Şüphelilerinin Cinsiyetleri (JGNK'nın insan ticareti verileri analiz edilerek araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.)

İnsan ticareti suçunu işleyen insan tacirlerinin cinsiyet bilgileri analiz edildiğinde, jandarma sorumluluk bölgesinde gerçekleşen suç kayıtlarına göre bu suçu işleyenlerin 638'nin (%65) erkek, 227'sinin (%35) kadın olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulgudan hareketle, mağdurlarının çok büyük bir bölümünü (%91) kadınların oluşturduğu insan ticareti suçunun şüphelileri arasında kadın suçlu sayısının hiç azımsanmayacak düzeyde olduğu görülmektedir. İnsan ticareti mağdur miktarı ile insan taciri sayısı arasında anlamlı bir ilişkinin varlığı söz konusudur.

Şekil 11

2012-2021 Yılları Arasında JGNK'nın Sorumluluk Bölgesinde Yakalanan Organizatörlerin Uyruk Dağılımı (JGNK'nın düzensiz göç verileri analiz edilerek araştırmacı tarafından oluşturulmuştur.)

İnsan ticareti suçunu değerlendirirken, göçmen kaçakçılığı suçunu işleyen şüphelilerin verilerini göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Özellikle, 2017 yılından sonra insan ticareti vakalarının artışı ile göçmen kaçakçılığı verilerinin yükselişi arasında anlamlı bir ilişki söz konusudur. Uluslararası göç hareketlerinde etkili bir rolü bulunan göçmen kaçakçılığına ilişkin olay miktarları ile insan taciri ve insan ticareti verileri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu değerlendirilmektedir. Her üç veri bir arada değerlendirildiğinde, 2017 yılından itibaren anlamlı bir artış eğilimi bulunmaktadır. Bu artışın temelinde, Türkiye'nin Suriye kökenli göçmenlere yönelik uyguladığı açık kapı politikasının, insan taciri ve göçmen kaçakçıları tarafından suistimal edilmesi yer almaktadır. Yapılan analizler sonucunda, Türkiye'ye düzensiz göçmen geçişini sağlayan organizatörlerin 45 farklı ülkeden olduğu neticesine ulaşılmıştır. Organizatörlerin nitelikli bir kısmının Türk uyruklu olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte; Suriye, Afganistan, Pakistan ve Ukrayna uyruklu organizatör miktarının diğer ülkelere göre ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Şekil incelendiğinde, organizatörlerin %85,65'nin Türkiye'den olduğu anlaşılmaktadır. Müteakiben,

Suriye ve Afgan uyruklu göçmen kaçakçılarının yoğunluğu öne çıkmıştır. Bununla beraber, göçmen kaçakçılarının çoğunun Türk uyruklu olması göç sürecinin daha başlamadan Türkiye’den planlandığını ve yönetildiğini göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

İnsan ticareti olgusu, meydana getirdiği sonuçlar bağlamında sadece mağdurların kendisini değil, aynı zamanda ailelerini, yakın çevrelerini ve yaşadıkları toplumu da etkileyebilmektedir. Toplum genelinde sosyal, kültürel, ekonomik ve güvenlik anlamında birçok sorunlara yol açtığı düşünülmektedir. Bununla beraber; çalışma ve sosyal sistemini, cinsiyet eşitsizliklerini ve ahlaki normları etkileyen bir süreç olarak değerlendirilmelidir. Önceden ifade edildiği üzere, insan ticareti olgusu uluslararası göç hareketlerinin meydana getirdiği önemli karanlık sonuçlardan biridir. Aynı zamanda bireylerin yasal sınır geçişleri kapsamında ortaya çıkan önemli bir neticedir. Hem ulusal hem de uluslararası özelliği ön planda olan ve organize suç yapılanmaları vasıtasıyla yaygınlığını ve etkisini artıran önemli bir suç türüdür. Kaynak ülkelerde yaşanan ekonomik sorunlar, cinsiyet ayrımcılıklarının yüksek olması, aile içi ve kadına yönelik şiddetin yaygınlığı, işsizlik oranların yüksekliği, yaşanan iç savaşlar ve kaos hareketleri kapsamında birçok birey kendilerinin ve aile bireylerinin daha güvenli bir ortamda yaşamalarını ve refah düzeyi yüksek bir hayat sürmelerini sağlamak amacıyla varoluşlarından bu yana sürekli göç hareketliliği içinde olmuşlardır. Küreselliğin yaygınlaşması ve etkisiyle uluslararası göç hareketleri, geçmişe kıyasla daha da fazlalaşmış ve meydana getirdiği sorunlar daha şiddetli olmaya başlamıştır. Cinselliğe olan talebin sürekli gündemde olması, kadın ve çocukların fuhuş amaçlı sömürülmelerine neden olmaktadır. Diğer taraftan, kaynak ülkelerde yaşanan ekonomik sorunlar ve yüksek işsizlik oranları türü nedenlerle transit ve hedef ülkelere göç eden birçok birey ekonomik güçlüklerle karşılaşmakta ve mevcut durumları da insan tacirleri veya organize suç oluşumları tarafından emeklerinin sömürülmesine, yasa dışı çalıştırılmalarına veya ücretlerinin tam verilmemesine yol açmaktadır. Belirtilen nedenlerde göç eden bireylerin yoğunluğunu genellikle erkekler oluşturduğundan, emek sömürüsü bağlamında erkekler mağdur edilmektedir. Her iki temel neden, insan ticareti suç verilerinin kümülatif bir şekilde artmasını ve sorunlarının çoğalmasını sağlamaktadır.

Türkiye’nin diğer bölge ülkelerine kıyasla ekonomik yapısının istikrarlı olması, AB devletlerine geçiş imkânı vermesi, Avrupa Birliği’nin katı göç ve sınır politikası ve Türkiye’nin coğrafi konumu gibi nedenler birçok bireyin transit ve hedef ülke bağlamında Türkiye’yi tercih sebebi olabilmektedir. Belirtilen unsurlar, son yıllarda göç kararı veren birçok bireyin ilk tercihi olmasını sağlamaktadır. Yapılan analizde de insan ticareti verilerinin kümülatif artış eğilimine sahip olması, bu değerlendirmeyi destekler niteliktedir. Özellikle uluslararası göç hareketleriyle gelen göçmenlerin sahip olduğu sosyal ve ekonomik güçlükler, birçok bireyin kendi iradesi dışında davranmasına yol açarak suçların sıklıkla işlendiği bölgelerde bulunmasına ve suç gruplarının eline düşmesine

neden olabilmektedir. Merton tarafından geliştirilen gerilim teorisi, daha refah bir yaşam kurmak amacıyla farklı bir ülkeye göç eden bireylerin, finansal özgürlüklerini kazanmak amacıyla yoğun gayret sergileyeceklerini ön görmektedir. Ancak göç edilen toplum üyeleri ile kıyaslandığında ekonomik ve sosyal anlamda dezavantajlara sahip olmalarından ötürü oldukça sınırlandırılmış olabilecekleri ve mevcut durumun da kendilerini suç ortamına daha rahat sürükleyebilecekleri ileri sürülmektedir. Belirtilen bu koşulların varlığı, insan tacirlerinin sıklıkla bulunduğu bölgeye daha rahat yaklaşmasını ve insan ticareti mağduru olmasını sağlayabilmektedir. Ekonomik özgürlüklerini kazanma yönünde geliştirilen davranış şekilleri, bireyleri içinde çıkılamayacak bir döngüye girmelerini sağlamaktadır. Diğer bir ifadeyle, bireylerin mağduriyetlerini içinde yaşadıkları sosyal ve ekonomik şartlar ortaya çıkarmaktadır. Bulgular bölümünde, insan ticareti mağdurların miktarı, insan tacirleri ile göçmen kaçakçılarının sayısı arasında tespit edilen anlamlı ilişkinin varlığı da bu değerlendirmeyi desteklemektedir. Bu temel tespitler çerçevesinde, araştırma problemi kapsamında ortaya konan insan ticareti verilerinin artışında, son yıllarda etkisini ve yaygınlığını artıran uluslararası göç hareketleri kapsamında Türkiye'ye göç eden ve uzun bir süredir yaşayan göçmen gruplarının sahip olduğu sosyal ve ekonomik güçlüklerin etkili olduğu değerlendirilmektedir. Bahse konu güçlükler, bireyleri organize suç gruplarına veya bireysel suçlulara yönlendirmekte ve içinde çıkılması zor bir sürecin içerisine sokmaktadır.

Bireylerin insan ticaretine konu olmasını ve mağdur edilmesini önlemek veya mücadele etkinliğini artırmak amacıyla yasal mevzuat temelinde yeknesak çabaları gerektirmektedir. Özellikle son yıllarda, insan ticareti suçuna yönelik cezai şartlarının ağırlaştırılması çok yerinde bir davranış olmakla beraber caydırıcılığının artırılması amacıyla tekrar değerlendirilmesini ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle TCK'nın 79 ve 80'inci maddelerinde düzenlenen yaptırımların ağırlaştırılması ve insan tacirleri ile göçmen kaçakçılarına yönelik düzenlenmenin tekrar değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu mücadelede tek önemli gayret, insan ticareti mağdurlarının yakalanması ve koruma altına alınması değildir. Özellikle, insan tacirleri ile göçmen kaçakçılarının yakalanarak mal varlıklarının müsadere edilmesi ve verilen ceza sürelerinin artırılması yeknesak mücadele gayretlerini artıracaktır. Bununla birlikte Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, bireylerin emeklerinin sömürülmesini önleyecek ve caydıracak yasal düzenlemelere ağırlık vermesi gerekmektedir. Özellikle göçmenlere yönelik yasal çalışma izin süreçlerinin kolaylaştırılarak yasal çalışma izin miktarlarının artırılması önemli bir gayret olacaktır. Diğer taraftan, TCK'nın 227'nci maddesinde düzenlenen fuhuş suçunda yer alan; fuhşa teşvik eden, kolaylaştıran, yer temin eden ve aracılık eden kişilere yönelik üst ceza miktarının yükseltilmesinin, insan ticareti ile mücadele etkinliğinin artırılmasını sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Extended Summary

In recent years, with the increase in international migration movements, the scope of the areas it affects has expanded in the context of its consequences. Human trafficking is one of the most important consequences of migration movements. During the migration process, suspects or organized crime formations that take advantage of the social and economic difficulties of individuals are subject to human trafficking in the context of both sexual and labor exploitation by deceiving individuals with various methods in order to achieve the lifestyle targeted by the migrant. On the other hand, trafficking in human beings is not only a type of crime in which migrants are victimized, but it should also be considered a type of crime in which resident individuals can also be victimized. Within the framework of this basic approach, the phenomenon of human trafficking is closely related to human trafficking and migrant smuggling. In order to evaluate the situation of victims of human trafficking, it is necessary to evaluate it together with human trafficking and migrant smuggling. Due to Turkey's location on transit migration routes and its transition from being a transit country to a destination country in recent years, the number of migrants living or sheltering within Turkey's borders has increased considerably. This has led to many economic, social and security problems across the country. These problems lead to sexual and labor exploitation of migrants and cause a cumulative increase. For this reason, the problem of the research was determined as "Which factors are effective in the increase of human trafficking incidents among migrants within the scope of international migration movements in the gendarmerie's area of responsibility?". The reasons such as Turkey's stable economic structure compared to other countries in the region, the possibility of transit to the European Union (EU) members, the strict immigration and border policy of the EU and Turkey's geographical location may be the reason why many individuals prefer Turkey as a transit and destination country. Within the scope of the mentioned factors, Turkey has become the first choice of many individuals who have decided to migrate in recent years. The fact that trafficking in human beings data has a cumulative upward trend in the analysis supports this assessment. Especially the social and economic difficulties of migrants arriving through international migration movements may cause many individuals to act against their will, causing them to be in areas where crimes are frequently committed and to fall into the hands of criminal groups. The tension theory developed by Merton predicts that individuals who migrate to a different country in order to build a more prosperous life will make intense efforts to gain financial freedom. However, it is argued that they may be highly restricted due to their economic and social disadvantages compared to the members of the society to which they migrate and that the current situation may drag them more easily into the criminal environment. The existence of these conditions may enable traffickers to approach the region more easily and become victims of human trafficking. Behavioural patterns developed in order to gain economic freedom enable individuals to enter into a cycle that they cannot get out of. In other words, the victimization of individuals is caused by the social and economic conditions in which they live. The existence of a significant relationship between the number of

victims of human trafficking and the number of human traffickers and migrant smugglers in the findings section supports this assessment. Within the framework of these basic determinations, it is evaluated that the social and economic difficulties of migrant groups who migrated to Turkey within the scope of international migration movements that have increased their impact and prevalence in recent years and who have been living in Turkey for a long time are effective in the increase of human trafficking data put forward within the scope of the research problem. These difficulties lead individuals to organized crime groups or individual criminals and put them into a difficult process. In order to prevent individuals from being trafficked and victimized or to increase the effectiveness of the fight against trafficking in human beings, uniform efforts are required on the basis of legislation. Especially in recent years, the aggravation of the penal conditions for the crime of human trafficking is a very appropriate behavior, but it reveals that it should be re-evaluated in order to increase its deterrence.

Kaynakça

- Abadinsky, H. (1997). *Organized crime*. 5th edn, Nelson-Hall.
- Akçadağ, E. (2012). *Yasadışı göç ve Türkiye*. Ankara: Bilge Adamlar Stratejik Araştırma Merkezi Yayınları, Rapor No: 42.
- Akpınar, A. (2001). Uluslararası göç bağlamında kimlik krizleri ve kimlik kurgulamaları. *Toplumbilim*, 14, Cilt Kültürel Çalışmalar Özel Sayısı, 91-104.
- Aktel, M. & Kaygısız, Ü. (2018). Türkiye’de göç yönetimi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 23(2), 579-604. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1005847>
- Alpman, P. S. & Yarcı, S. (2018). Suç, göç ve kimlik: Suç teorilerinde göç olgusu. *Turkish Studies*, 13(18), 143-158. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14098>
- Atasü Topçuoğlu, R. (2015). *Ideology and the fight against human trafficking*. Routledge.
- Bakar, N. (2010). *Düzensiz göç ve fuhuş amaçlı kadın ticareti: Türkiye örneği ve İsveç modeli üzerine tartışmalar*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın Çalışmaları Bilim Dalı.
- Belser, P. (2005). *Forced labour and human trafficking: Estimating the profits*. International Labour Organization Press.
- Birleşmiş Milletler, (2000). *Sınır Aşan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesine Ek İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol*, Viyana. https://www.unodc.org/documents/treaties/Special/2000_Protocol_to_Prevent_2C_Suppress_and_Punish_Trafficking_in_Persons.pdf
- Buz, S. (2008). Türkiye sığınma sisteminin sosyal boyutu. *TBB Dergisi*, 76(0), 120-130. <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2008-77-434>
- Council of Europe, (2005). *Convention on action against trafficking in human beings*. Council of Europe Treaty Series-No. 197. <https://rm.coe.int/168008371d>
- Counter Trafficking Data Collaborative, (2020). <https://www.ctdatacollaborative.org/>
- Counter Trafficking Data Collaborative, (2024). Global data hub. <https://www.ctdatacollaborative.org/#no-back>
- Çağlar, T. (2018). Göç çalışmaları için kavramsal bir çerçeve. *Toros Üniversitesi İİSBF Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(8), 26-49. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iisbf/issue/37674/413560>
- Delice, M. & Yaşar, M. (2014). Göç ve siddet suçları ilişkisinin incelenmesi. *Akademik Barış Dergisi*, 44(2), 115-144. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/382858>
- Deniz, O. (2009). *Uluslararası göçler ve Türkiye’ye yansımaları (sığınmacılar, mülteciler ve yasadışı göçmenler)*. Çantay Yayınevi.

- Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM), (2001). *Dünyada ve Türkiye’de yasa dışı göç*. EGM Yabancılar Hudut İltica Dairesi Başkanlığı.
- Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM), (2019). Hudut kapıları. <http://www.hudutkapilari.pol.tr/Sayfalar/Deniz-Yolu-Hudut-Kap%C4%B1lar%C4%B1.aspx>,
- Erdentuğ, A. S. (1977). Suç kavramının kültür farklılığı açısından değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi DTCF Antropoloji Dergisi*, 10(1), 75-84. https://doi.org/10.1501/antro_0000000150
- Erder, S. & Kaşka, S. (2003). Düzensiz göç ve kadın ticareti: Türkiye örneği. IOM Yayınları.
- Erder, S., İçduygu, A. & Gençkaya, Ö. F. (2014). *Türkiye’nin uluslararası göç politikaları, 1923-2023: Ulus-devlet oluşumundan ulus-ötesi dönüşümlere*. Mirekoç Proje Raporları 1/2014 TÜBİTAK 1001_106k291, Koç Üniversitesi Göç Araştırmaları Merkezi.
- European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol), (2016). Migrant smuggling in the EU. <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/migrant-smuggling-in-eu>.
- Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti ile Mücadele Daire Başkanlığı (2017). Düzensiz göç ve insan ticareti ile mücadele. *Jandarma Dergisi*, 147, 26-31. https://www.DERGİ%CC%87SI%CC%87_147.pdf
- Güneş, Ö. (2004). *Türkiye ile bağlantılı yasa dışı göç ve insan kaçakçılığının analizi*. (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü.
- Hollifield, J. F. (2000). The politics of international migration: How can we bring the state back. in Caroline B. Brettell, James, F. Hollified. *Migration Theory, Talking Across Disciplines*, Routledge.
- International Organization for Migration -IOM- (Uluslararası Göç Örgütü), (2009). *Göç yönetiminin esasları Cilt 2, Göç Politikaların Geliştirilmesi*. IOM Yayınları.
- International Organization for Migration -IOM- (Uluslararası Göç Örgütü), (2013). *Göç terimleri sözlüğü 2’nci baskı No:31*. (Ed. Richard Perruchoud ve Jillyanne Redpath). Uluslararası Göç Örgütü Yayınları.
- International Organization for Migration -IOM- (Uluslararası Göç Örgütü), (2015). *Adressing complex migration flows in the mediterranean: IOM response plan spotlight on South-Eastern Europe*.
- İçduygu, A. & Toktaş, Ş. (2002). How do smuggling and trafficking operate via irregular border crossings in the Middle East? Evidence from fieldwork in Turkey. *International Migration*, 40(6), 25-52. <https://library.fes.de/libalt/journals/swetsfulltext/15990797.pdf>
- İçduygu, A. (2004). *Türkiye’de kaçak göç*. İstanbul Ticaret Odası Yayınları No, 2004-65.
- İçduygu, A. (2006). The labour dimensions of irregular migration in Turkey. *Research Reports 2006/05*, European University Institute RSCAS.
- Jandarma Genel Komutanlığı Olaylar Veri Tabanı, (2023). *Olaylar bilgi sistemi*. Ankara. (Alınan izin üzerine intranet sistemle çalışan asayiş verileri elden temin edilmiştir.)

- Jandl, M. (2004). The estimation of illegal migration in Europe. *Studi Emigrazione/Migration Studies*, XLI(153): 141–155. <https://formacaompr.wordpress.com/wp-content/uploads/2010/04/estimation-2004-jandl.pdf>
- Kaizen, J., & Nonneman, W. (2007). *Irregular migration in Belgium and organized crime: An overview*. Blackwell Publishing.
- Kaşka, S. (2009). Land of diverse migrations: Challenges of emigration and immigration in Turkey, *The new international migration and migrant women in Turkey: The case of Moldovan domestic workers* içinde, İçduygu A ve Kirişçi K (der), İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Keleş, R. (1998). *Kentbilim terimleri sözlüğü*. İmge Yayınevi.
- Koçanlı, M. (2024). *Düzensiz göçmenler ile geçici koruma altında bulunan bireyler tarafından jandarma sorumluluk bölgesinde işlenen asayiş suçlarına ilişkin bir analiz*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kofman, E., Phizacklea, A., Raghuram, P. & Sales, R. (2000). *Gender and international migration in Europe: Employment, welfare and politics*. Routledge.
- Koser, K. (2007). *International migration: A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Lee, E. S. (1969). *A theory of migration*. J.A. Jackson (der.) Cambridge University Press.
- Mangalam, J. J. (1968). *Human migration: A guide to migration literature in English 1955-1962*. The University of Kentucky Press.
- Marshall, G. (1999). *Sosyoloji sözlüğü*. (O. Akınhay, D. Kömürcü, Çev.) Bilim-Sanat Yayınları.
- Memişoğlu, F. (2019). Uluslararası ilişkiler ve uluslararası göç bağlamında insan ticareti. *Güvenlik Stratejileri*, 15(30), 239-287. <https://doi.org/10.17752/quvenlikstrti.620943>
- Migration Data Portal, (2024). International data. <https://www.migrationdataportal.org/themes/human-trafficking>
- Miller, E., Decker, M., Silverman, J. & Raj., A. (2007). Migration, sexual exploitation, and women's health: A case report from a community health center. *Violence Against Women*, 13(5), 486-497. DOI: [10.1177/1077801207301614](https://doi.org/10.1177/1077801207301614)
- O'Neill, R. A. (1999). *International trafficking in women to the United States: A contemporary manifestation of slavery and organized crime*. <http://www.cia.gov/csi/monograph/women/trafficking.pdf>
- Our Rescue, (2024). Human trafficking statistics and facts in 2024. <https://ourrescue.org/education/research-and-trends/human-trafficking-statistics>
- Özer, E. (2012). *Kimse Duymaz, Türkiye’de insan ticareti mağdurları üzerine bir araştırma*. Ayizi Yayınları.
- Resmî Gazete, (2003). 25014 sayılı karar. https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc087/kanuntbmmc087/kanuntbmmc08704803.pdf

- Salt, J. (2000). Trafficking and human smuggling: A European perspective. *International Migration*, 38(1), 31-56. <https://doi.org/10.1111/1468-2435.00114>
- Sever, M., Demir, O. Ö. & Kahya, Y. (2012). *Türkiye’de insan ticareti mağduru tespit süreçlerinin değerlendirilmesi*. Polis Akademisi Uluslararası Terörizm ve Sınırşan Suçlar Araştırma Merkezi (UTSAM) Yayınları.
- Tepealtı, F. (2019). Avrupa Birliği’ne yönelik Türkiye geçişli (Transit) göç hareketleri ve Türkiye’nin düzensiz göçle mücadelesi. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 24(41), 125-140. <https://doi.org/10.17295/ataunidcd.548941>
- Türk Ceza Kanunu, (2005). 25611 Sayılı ve 5237 Numaralı Kanun. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5237.pdf>
- Türkiye Cumhuriyeti, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı, (2020). *Ulusal mevzuat*. <https://www.goc.gov.tr/ulusal-mevzuat>
- Türkiye Cumhuriyeti, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı, (2023). *İstatistikler*. <https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-istatistikler>
- Türkiye Cumhuriyeti, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı, (2023). *İstatistikler*. <https://www.goc.gov.tr/insan-ticareti-ile-mucadele-istatistik>
- Türkiye Cumhuriyeti, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı, (2025). *İstatistikler*. <https://www.goc.gov.tr/insan-ticareti-ile-mucadele-istatistik>
- Türk Dil Kurumu (TDK), (2023). *Türk Dil Kurumu sözlükleri*, <https://sozluk.gov.tr/>
- UN Global Report on Trafficking in Persons, (2016). UNODC publication. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2016_Global
- United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), (2018). *Human trafficking*. <https://www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/what-is-human-trafficking.html>
- Van der Erf, R., Jandl, M., & Reeger, U. (2005). *International migration: Concepts and measurement*. Heinz Fassmann, Josef Kohlbacher, Ursula Reeger, Wiebke Sievers (Ed.), International migration and its regulation (ss.3-17). <https://orbi.uliege.be/bitstream/2268/189920/1/SAO%20IMISCOE%20report2005.pdf>
- Yiğittepe, L. & Çaykara, Y. H. (2019). Göç ve göçmen kaçakçılığı suçları: Türkiye ve İtalya örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 22(1), 83-92. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/678182>

*Derleme Makale***Spor ve Göç: Sistemik Literatür Tarama¹****Rahşan İnal²****Öz**

Spor ve göç literatürü 1980'lerin ilk yarısından sonra gelişen bir literatürdür. Spor ve göç araştırmaları göçmen ve mülteci sporcular, göçmenler tarafından kurulan spor kulüpleri, entegrasyon, aidiyet, kimlik, kültür gibi temalarla birleştirilerek çok yönlü ve çok boyutlu olarak devam etmektedir. Bu çalışmanın amacı da spor ve göç ile ana başlığındaki çalışmaları sistemik literatür taramasıyla (SLT) kuramsal yaklaşımları, metodolojik tercihleri ve içerikleri bakımından tespit etmek, bu doğrultuda Türkiye'de yapılacak çalışmalar için öneriler geliştirmektir. SLT için Web of Science (WOS) kapsamında uluslararası hakemli dergilerdeki makaleler tespit edilmiştir. Seçilen makaleler, 2020-2023 yılları arasında İngilizce yazılmış, göç ve spor konusunda ampirik araştırmaları içeren ve spor sosyolojisi alanında en çok atıf alan makalelerdir. Analiz sonuçlarına göre, küresel düzeyde son yıllarda yaşanan insan hareketliliğinin de bir sonucu olarak literatürün önemli bir bölümü üniversitelerde yürütülen projelerin yaygın etkileridir, eleştirel bir perspektifle mültecilerin spor aracılığıyla entegrasyonuna odaklanılmaktadır ve çoğunlukla veriler etnografik saha araştırmalarıyla elde edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Spor ve göç, göçmen sporcular, sistemik literatür taraması, entegrasyon, etnografik araştırma.

¹ Makale Geliş Tarihi: 24.02.2025 Makale Kabul Tarihi: 15.03.2025

² Dr., Öğr. Üyesi, EBYU. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, ORCID NO: 0000-0003-4461-0989, rahsan.inal@erzincan.edu.tr

*Compilation Article***A Systematic Literature Review for Sport and Migration Research****Abstract**

The literature on sport and migration developed after the first half of the 1980s. Sport and migration research continues to be multifaceted and multidimensional, such as migrant and refugee athletes, sports clubs founded by migrants, integration, belonging, identity, culture. The purpose of this study is to identify recent studies on sport and migration in terms of their theoretical approaches, methodological preferences, contents through a systematic literature review (SLR) and, to develop recommendations for future studies in Türkiye. For SLR, articles in international peer-reviewed journals within the scope of Web of Science (WOS) were selected. The selected articles were written in English between 2020-2023. These articles have empirical research on migration and sport and are the most cited articles in the field of sociology of sport. According to the results of the analysis, as a result of the human mobility experienced at the global level in recent years, a significant part of the literature is the widespread effects of the projects carried out. It focuses on the integration of refugees through sport from a critical perspective and mostly data is obtained through ethnographic field research.

Keywords: Sport and migration, migrant athletes, systematic literature review, integration, ethnographic research.

Giriş

Sosyolojinin ana çalışma konularından biri olan göç, 1980'lerden sonra bir alt disiplin olarak spor sosyolojisinde de çalışılan konular arasındadır. Spor ve göç araştırmaları ilk olarak Amerika'da ardından Avrupa'da çalışılmıştır (Maguire vd., 2024). Ravenstein'dan günümüze farklı teorik perspektiflerin/yaklaşımların/kuramların inşa edildiği göç sosyolojisinin olanaklarından yararlanan spor ve göç araştırmalarında üretken yıllar 1990'lı yıllardan sonra başlamıştır. Bu dönemde spor ve göç temelindeki literatürün önemli bir bölümü, küreselleşmeyle belirginleşen spor emek göçleri çerçevesindeydi. Özellikle elit sporcuların varış ülkelerindeki olumlu ya da olumsuz deneyimlerini içeren ve yine sporculara odaklanan göçmenlik, aidiyet, kimlik ve kültür araştırmaları yapıldı (Bale, 1982; Bale & Maguire, 1994; Maguire, 1994; Maguire & Stead, 1996, ss.1-23). 2000'li yıllar ve sonrasında spor ve göç araştırmalarının bir kısmı yine sporcular merkezinde küreselleşme, vatandaşlık değişimleri, ulusal ve etnik kimliklerle çevrelenmişti (Elliott & Harris, 2015; Maguire & Falcous, 2011; Takahashi & Horne, 2006,ss.79-88). Spor endüstrisinin küresel düzeydeki yarattığı yıkıcı sonuçlarını göçün feminizasyonu (Besnier vd., 2021) ve kadın sporcuların göçmenlik deneyimleriyle (Agergaard, 2008, ss.5-19; Engh & Agergaard, 2015, ss.974-992) ele alan çalışmalar da kısa sürede literatürde yerini buldu. Ayrıca henüz yeterli olmasa da diaspora kavramı ve yaklaşımları da spor alanında araştırılmaktadır (Butler vd., 2024; McSweeney & Nakamura, 2020, ss.1056-1073). Spor ve göç alanında İngilizce literatürün geldiği aşama, alanın öncü araştırmacılarından Maguire, Katie Liston ve Mark Falcous (Maguire vd., 2024) öncülüğünde hazırlanan "Spor ve Göç El Kitabı"nda da (The Handbook on Sport and Migration) görülebilir.

Son yıllarda dünya genelinde savaşlar, çatışmalar ve peşi sıra zorla yerinden edilmelerin de artışıyla birlikte zorunlu göç (forced migration) ve spor gibi daha spesifik çalışmalar yapılmakta ve çalışmalar artık sadece spor sosyolojisinde değil sosyal bilimler ve spor alanında gerçekleştirilmektedir (Michelini, 2023; Spaaij vd., 2019,ss.851-868, 2022, ss.405-417).

Türkçe literatürde ise spor ve göç araştırmaları 2000'li yıllardan sonra yapılmıştır.³ Türkiye'de spor emek göçleri (İnal, 2008), postkolonyalizm ve göç (Durdubaş & Koruç, 2017, ss.155 - 166), sporcu göçleri ve vatandaşlıklar, çocuk ve gençlerin entegrasyonunda spor (Ercan, 2022), Suriyeli göçmen kadınların fiziksel aktiviteleri (Canbaz & Koca Arıtan, 2020, ss.121-139) bağlamında çalışmalar bulunmaktadır. Özellikle son on- on beş yılda farklı ülkelerden Türkiye'ye niceliksel olarak göçmen akışına ve göçmen yerleşmelerine (Türkiye Göç İdaresi Başkanlığı, 2024) rağmen spor ve göç ana başlığındaki çalışmalar, literatürün zenginliğiyle orantılı değildir.

³ İngilizce literatürde çoğunlukla "göçmen sporcu" kavramı kullanılırken Türkçe literatürde "yabancı sporcu" (Engin vd., 2020), "devşirme sporcu" (Hürmeriç Altunsöz & Koçak, 2017, ss.115-127) gibi kullanımlarda söz konusudur.

Spor ve göç arasındaki bağlantıların incelenmesi yaklaşık kırk yıldan fazla bir süredir yapılmakta, kolektif bilgi ve anlayış artmaya devam etmektedir. Bu durum kısmen akademik ilginin küresel çapta genişlemesini, kısmen de olgunun çok yönlü ve değişen doğasını yansıtmaktadır (Maguire vd., 2024, s. 8) Dolayısıyla Türkiye’de de akademik ilginin spor ve göç alanına yönelmesiyle bu araştırma alanında da literatüre katkı sunulabileceği açıktır. Bu çalışmanın hedefi, spor ve göç ile ilişkili son dönem makalelerinin sistematik bir literatür taramasına tabii tutularak kuramsal yaklaşımları, metodolojik tercihleri ve içerikleri bakımından tespit etmek, bu doğrultuda Türkiye’de yapılacak çalışmalar için öneriler geliştirmektir. Giriş bölümünden sonra spor ve göç literatüründeki genel eğilimler özetlenmiş, ardından araştırmanın yöntemi, bulgular ve tartışma, son olarak sonuç ve öneriler bölümüne yer verilmiştir.

Göç ve Spor Araştırmalarında Eğilimler

Spor ve göç araştırmalarına odaklanan literatür taramalarında iki ana eğilim dikkat çekicidir (Maguire vd., 2024; Rojo vd., 2022, ss.58-74; Smith vd., 2019, ss.851-868; Spaaij vd., 2019). Bunlardan ilki göçmen sporcular ya da sporcu göçleridir. Bu çerçevede spor emek göçleri, göç süreciyle birlikte vatandaşlık değişimleri, göçmen kökenli sporcular ve aidiyet, göçmen ya da göçmen kökenli sporculara yönelik ırkçılık ve ulusal kimlikler bağlamındaki çalışmalardır (Bale, 1982; Bale & Maguire, 1994; Maguire & Falcous, 2011). Göçmen sporcuların, antrenörlerin ve diğer teknik görevlilerin karşılaştıkları olumlu/olumsuz deneyimler ile ilgili araştırmalar belirgin düzeyde devam etmektedir (Choi, 2020, ss.361-379; Maguire vd., 2024; Orlowski vd., 2016, ss.711-718; Simiyu Njororai, 2010, ss.443-461). Son yıllarda küresel düzeydeki yoğun insan hareketliliğinin de bir sonucu olarak diğer araştırma eğilimi mülteci/mülteci sporcuların ve göçmenlerin “spor aracılığıyla” entegrasyonu, spora katılımları ya da mülteci sporcuların kariyer olanaklarıdır. Geniş boyutlu olarak, mülteci refahı ve entegrasyonunu teşvik etmek için bir araç veya bağlam olarak spora ve fiziksel aktiviteye verilen bilimsel ve politik ilgi söz konusudur (Spaaij vd., 2019). Fakat mülteci sporcuların spora katılımı ya da mültecilerin spora katılımlarının, varış ülkelerinde toplumsal entegrasyon ve aidiyetle sonuçlanacağına dair işlevselci sosyolojik perspektif tartışmalıdır. Zira spor genel olarak sosyal içerme (inclusive) tarafıyla ele alınıyor olsa da her şey zıddıyla var olur ki, aynı zamanda sosyal dışlanmayı da kolaylaştırabilecek bir potansiyeli de bulunmaktadır (Spaaij, 2012, ss.1519-1538). Örneğin Spaaij vd. (2019), on dört dilde spor, mülteciler ve zorunlu göç temelinde yaptıkları geniş kapsamlı literatür taramalarında eleştirel değerlendirmelerinin temel vurgulardan biri mültecilerin entegrasyonunda onlara verilen “pasif alıcı” rolüdür. Norrito vd. (2024, ss.119-138) yaptıkları araştırmanın da gösterdiği gibi mülteci sporcuların kariyerlerinin sınırlılığı da açıktır. Yerinden edilmiş, mülteci kökenli sporcuların/futbolcuların üst düzey futbola erişme sürecinde temel problemlerden biri köken ülkelerindeki sosyal ağlarından mahrum kalmış olmaları ve varış ülkelerinde sosyal sermayenin yeniden inşa edilmesinin gerekliliğidir. Öte yandan çok kültürlüğü benimseyen göç ülkelerinde dahi “yeni gelenler” tarafından kurulan spor takımlarının yerli takımlardan oluşan liglerde yeterince

“içerilmediğini” gösteren, ırk ve etnik hiyerarşilerle karşılaşmaların olduğu da araştırmalarda çıkan sonuçlar arasındadır (Scherer vd., 2024, ss.805-825). Hatta Dowling (2020, ss.1152-1166), eleştirel söylem analiziyle yürüttüğü araştırmasında gönüllü spor kulüplerinde, sporun mültecileri bütünleştirmek yerine dışlayabilen asimilasyoncu fikirler üzerine inşa edildiğini ve sporda ırksallaştırılmış hiyerarşileri desteklemek için ideolojik çalışmalar yaptığını göstermektedir. Bu bakımdan günümüzde entegrasyon teorileri ve uygulamalarının spor ve göç araştırmalarındaki genel eğiliminde eleştirel bir yaklaşıma referans veren sonuçlar bulunmaktadır.

Bu kısa eğilim çerçevesi aynı zamanda araştırma alanının zenginliğini de göstermektedir. Bir sonraki bölümde spor ve göç temasında sistematik literatür taramasıyla belirlenen kriterler çerçevesinde son dönem çalışmaları incelenecektir.

Araştırma Tasarımı ve Metodoloji

Literatür tarama, belirlenmiş bir araştırma problemi çerçevesinde geniş kapsamlı bir inceleme olarak tanımlanabilir. Sistematik literatür taraması (SLT) ise, bütünleştirici, tarihsel, hızlı yapılandırılmış, çerçeve temelli sistematik literatür incelemesi olarak farklı biçim ve içeriklerde yapılmaktadır (Callahan, 2014, ss.271-275). Sistematik literatür tarama/incelemeleri de (Systematic literature review) tıpkı meta analiz ve nitel incelemeler gibi kanıtlara/ verilere dayanmaktadır (Whittemore & Knafl, 2005, ss.546-553).

Son yıllarda spor araştırmalarında da metodolojik olarak tercih edilen SLT ile ilgili çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalarda SLT’nin temel işlevleri ya da amaçları şöyle belirtilmektedir: Mevcut literatürü özetlemek, ampirik veriler sağlamak, gelecek araştırmalar için bir yön belirlemek (McSweeney & Nakamura, 2020, ss.1056-1073), sporcularla ilgili bir problemin boyutlarıyla ilişkili temel faktörleri belirleyerek, kapsamlı bir teorik modelin geliştirilmesine yardımcı olmak (Woods vd., 2022, ss.1-41), alan yazındaki mevcut bilgileri sentezleyerek genel bir bakış sunmak (Leitner vd., 2023, ss.605-633), ilgili literatürün özelliklerini sunarken kullanılan teorik çerçeveleri detaylandırmak, bibliyografik ve metodolojik kalıpların yanı sıra literatürde mevcut katkıları tespit ederek boşlukları belirlemek (Cury vd., 2023, ss.13-37; Franceschi vd., 2024), incelenen konu/problem çerçevesinde nicel/nitel/karma araştırmaları bir araya getirmek, literatürü belirlemek ve sentezlemek (Dodd vd., 2024, ss.1599-1613; Woods vd., 2022, ss.1-41), sporda bir pratik davranışın kullanımı konusunu anlamak ve yorumlamak (Corbett vd., 2024, ss.864-881), spor alanında yaşanan olumsuzluklara karşı iyileştirmeye dair öneriler sunmak (Radziszewski vd., 2024, ss. 3488-3503).

Bu çalışmada ise Callahan’ın (2014, s. 273) genel literatür taramasında tespit ettiği 5N1K çerçevesiyle (kim, ne zaman, nerede, nasıl, ne, niçin) paralel olan Okoli’nin (2015, s. 884) önerdiği sekiz adım (amacın belirlenmesi,

protokol taslağı hazırlanması ve ekibin eğitimi, pratik tarama, literatür taraması, verilerin çıkarılması, kaliteyi değerlendirme, çalışmaları sentezleme, derlemenin yazılması) takip edilmiştir. Bu kapsamda çalışmada benimsenen sistematik literatür taramasının tasarımı ve uygulama süreci şöyledir: Öncelikli olarak araştırmanın amacı belirlenmiştir. Bu araştırma, sınırlılıkları içerisinde, şu sorunun cevabını vermeyi amaçlamıştır: Spor ve göç araştırmalarında kuramsal yaklaşımlar, metodolojik tercihler, içerikler, eğilimler nelerdir?

Aralık 2024 tarihinde yapılan ikinci adımda “pratik tarama kriteri” WOS kapsamında dört indexi içermektedir: Emerging Sources Citation Index (ESCI), Arts&Humanities Citation Index (AHCI), Science Citation Index Expanded (SCI-Expanded), Social Science Citation Index (SSCI). (Conference Proceedings Citation Index- Science (CPCI-S), Conference Proceedings Citation Index - Social Science & Hi (CPCI-SSH), Book Citation Index - Science (BKCI-S) ve Book Citation Index - Social Sciences & Humanities (BKCI-SSH) kapsam dışında bırakıldı). WOS pratik arama kriterleri: Açık erişim, 2020-2023 yılları, sadece İngilizce dilinde yazılmış makaleler (derleme, kitap inceleme, editoryal materyal, erken erişim olanlar kapsam dışı bırakıldı) seçildi. Aşağıdaki anahtar kelimelerle 877 makale tespit edildikten sonra “taramanın ilk detayı” etki düzeyi fazla olan makalelerin tespitine yönelikti. Bu nedenle atıf sayısı yüksekliği de kriter olarak belirlendi.

Şekil 1

SLT anahtar kelimeler

Anahtar Kelime	Sport and Migration	Sport Immigration	Migrant Athletes	Sport and Integration
Bulunan/Kriterlere Göre Seçilen	1098/174	224/26	90/8	3896/669

Atıf sayısı 9 ve üzerinde olan 179 makale özetleri okunduktan sonra spor sosyolojisi odaklı sadece 16 makale bulundu. İkinci taramada “migration, migration, migrant athletes, integration” anahtar kelimeleri ile yapıldı ve bulunan 106 makalenin ardından 122 makale sıralandı. Makalelerin özetleri ve özetlerin yetersiz bulunması durumunda tamamı okundu. İçlerinde saha araştırmasına dayalı olmayan spor ve göç araştırmalarına katkı sunan tarihsel ya da söylem analizi odaklı (Burdsey vd., 2023, ss.1121-1138; Cao vd., 2021, ss.102-113; Jenkel, 2021, ss.1008-1027; Kjær & Agergaard, 2022, ss.1211-1226), göçmen gençlerle sağlık temelinde yaklaşımları temel alan nitelikli çalışmalar da (Cseplö vd., 2022, ss.531-544) vardı. Ancak SLT kriterlerini karşılamadıkları için, benzer biçimde tekrar makaleler, spor tarihi, spor psikolojisi, sosyal psikoloji ile ilgili yayınlar da kapsam dışı bırakıldı. Taramaya dahil etme kriterlerinin bir sonucu olarak, kurumsal erişilebilir olmayanlar da elendikten sonra atıf sayısı dört ve üzerinde olan 20 makale belirlendi (Şekil 2). Makalelerin yılı, yayınlandığı dergi üzerindeki “alıntı yap”

bölümünde yazan yıl esas alınarak tabloya aktarıldı. Belirlenen tüm makaleler özet, anahtar kelimeler, yazarlar, yayın yılı, doi numaralarını içeren nitelikleriyle tablolaştırıldı. SLT temelli literatür taramalarının kapsamı geniş örneklerinde çoğunlukla birden fazla araştırmacının imzası görülür ve birden fazla veri tabanının taramaya dahil edildiği SLT makalelerinin daha kapsamlı veri sağladığı da açıktır (McSweeney & Nakamura, 2020, ss.1056-1073; Spaaij vd., 2019). Bu SLT'nin sınırlılığı sadece Web of Science (WOS) tabanında taranan makalelerin seçilmesidir.

Şekil 2

SLT Kapsamındaki Makaleler

KOD	YIL	YAZAR/LAR	BAŞLIK	ATIF
A1	2020	Spaaij,Schaillée	Community-Driven Sports Events as a Vehicle for Cultural Sustainability within the Context of Forced Migration: Lessons from the Amsterdam Futsal Tournament	9
A2	2022	Nunn, Spaaij,Luguetti	Beyond integration: football as a mobile, transnational sphere of belonging for refugee-background young people	27
A3	2021	Hertting,Karlefors	“We Can't Get Stuck in Old Ways”: Swedish Sports Club's Integration Efforts With Children and Youth in Migration	11
A4	2020	Flensner, Korp, Lindgren	Integration into and through sports? Sport-activities for migrant children and youths	25
A5	2022	Nobis, Gomez-Gonzalez, Nesselers, Dietl	(Not) being granted the right to belong—Amateur football clubs in Germany	9
A6	2020	Ungruhe, Agergaard	Migrant athletes and the transformation of physical capital. Spatial and temporal dynamics in West African footballers' approaches to post-careers	11
A7	2020	Doidge,Keech, Sandri	Active integration': sport clubs taking an active role in the integration of refugees	38
A8	2020	Xiong, Bairner, Tang	Embracing city life: physical activities and the social integration of the new generation of female migrant workers in urban China	17
A9	2021	Koopmans, Doidge	They play together, they laugh together': Sport, play and fun in refugee sport projects	10
A10	2023	Spaaij, Magee, Jeanes, Penney, O'Connor	Informal sport and (non)belonging among Hazara migrants in Australia	6
A11	2023	Mickelsson	Ukrainian refugees and the Swedish sports movement - new opportunities and challenges	5
A12	2023	Smith, Mansfield, Wainwright	Do know harm': Examining the intersecting capabilities of young people from refugee backgrounds through community sport and leisure programmes	6
A13	2022	Katariaa,Ugolott	Running for inclusion: responsibility, (un)deservingness and the spectacle of integration in a sport-for-refugees intervention in Geneva, Switzerland	5
A14	2020	Bartsch,Rulofs	Intersections of Forced Migration and Gender in Physical Education	8
A15	2023	Mickelsson	A morphogenetic approach to sport and social inclusion: a case study of good will's reproductive power	7
A16	2021	Smith, Mansfield, Wainwright	Should I really be here?': Problems of trust and ethics in PAR with young people from refugee backgrounds in sport and leisure	8
A17	2022	Lenneis, Evans, Agergaard	Swimming as self-care - A Foucauldian analysis of swimming for Danish Muslim women	7
A18	2022	Webster	The (in)significance of footballing pleasures in the lives of forced migrant men	5
A19	2021	Agergaard, Hansen, Serritzlew, Olesen,Lenneis	Escaping the position as 'other': a postcolonial perspective on refugees' trajectories into volunteering in Danish sports clubs	4
A20	2022	Mickelsson	Understanding Central- and Eastern European migrants' inclusion into sport: a Delphi study	4

Bulgular ve Tartışma

Bu bölümde SLT kapsamında spor ve göç ana başlığındaki çalışmaların yayınlandığı dergiler, makalelerin anahtar kelimeleri, amaçları, metodolojileri, kuramsal çerçeveleri ve içerikleri ele alınacaktır.

Seçilen makalelerin sadece iki tanesi “ana akım” sosyal bilimler dergilerinde (Sustainability ve Journal of Ethnic and Migration Studies) diğerleri spor ve toplum araştırmalarının öncü dergilerinde yayınlanmıştır. Sport in Society (6), International Review for the Sociology of Sport (3), Leisure Studies, European Journal for Sport and Society, International Journal of Sport Policy and Politics ikiye, Physical Culture and Sport, European Sport Management

Quarterly ve *Frontiers In Sociology* birer makale yayınlanmıştır. Bu çalışmanın kriterleri kapsamında spor ve göç ile ilgili bir araştırmanın uluslararası bir göç dergisinde yayınlanmadığı tespit edilmiştir. Yazarlar arasında Spaaij (A1, A2, A10), Agergaard (A6, A17, A19) ve Mickelsson (A11, A15, A20) öne çıkmaktadır. Genel olarak Spaaij ve Agergaard, spor ve göç araştırmalarının üretken araştırmacılarıdır. En çok atıf alan makale ise (n=38), Doidge vd. (2020, ss.305–319) yazılan ve “aktif entegrasyon” kavramıyla çerçevelenen makedir.

SLT kapsamındaki makalelerin anahtar kelimeleri, araştırmalarda katılımcı öznelere ve konulara referans vermektedir (Şekil 3). Mülteciler, entegrasyon, zorunlu göç, aidiyet, göç ve zorunlu göçmen temel kavramlardandır.

Şekil 3

SLT anahtar kelimeler

SLT sürecinde öne çıkan metodolojik tercihler; nitel araştırma yöntemleri (n=17), A5 ve A7 karma (nitel ve nicel) yöntem ve A20’de Mickelsson (2023b, ss.109-124) ise “19 uzmana çevrimiçi sorulan 14 açık uçlu sorudan oluşan bir anketle” nicel araştırma yöntemi olarak belirtilmiştir. Bir proje kapsamında yapılan araştırma A7’de ise Doidge vd. (2020, ss.305–319) karma çalışılmış olmasına rağmen nicel veriler olgusal gerçekliği tam olarak yansıtmadığı için kullanılmamış bunun yerine dokuz ay süren etnografik gözlem ve etnografik görüşmeler yapılmış ve çalışmada değerlendirilmiştir. A5 numaralı Nobis vd. (2022, ss.1157-1174) makalesini ise ayrı değerlendirmek gerekiyor. Makale, ortak yazarlarının (Gomez-Gonzalez vd., 2021) geniş kapsamlı deneysel araştırmasından Almanya’ya (n=1.681) ait verilerin kullanılmasıyla karma yöntemle hazırlanmış. “Azınlık etnik gruplara göçmen olmayan

akranlarıyla aynı aidiyet hakkı tanınıyor mu?” sorusunun cevabını arayan bu araştırma ilgi çekici bir metodolojik yaklaşıma sahiptir. Almanya’da amatör spor kulüplerine erişimi, dışlanma perspektifinden analiz ederken azınlık etnik grupların rekreasyonel/amatör spor kulüplerine neden katılmak istemediklerini sormak ve spor kulübü üyeliğini entegrasyon için bir gösterge olarak kullanmak yerine, spora katılma talebi olan göçmenlere kulüpler tarafından katılım hakkı verilip verilmediğini sormaktadır. Yazarlar 1681 amatör spor kulübüne Almanca, Türkçe, Lehçe ve İtalyanca takma isimlerle e-postalar yazarak, bir antrenmana katılmalarının mümkün olup olmadığını sorarak araştırmalarına başlamışlar. Gelen cevap mailleriyle de araştırma analizi yapılmıştır.

SLT kapsamında, nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmalarda birden fazla araştırma tekniği kullanılarak (odak grup, etnografi, katılımcı gözlem, yarı yapılandırılmış görüşmeler) veri toplanmıştır (A1, A4, A10, A11, A12, A14, A15, A16, A17, A18). Yaşam öyküsü tekniği ise sadece A19’dur. Ancak en fazla tercih edilen araştırma etnografidir (A1, A2, A4, A7, A9, A10, A12, A13, A14, A15, A16, A17, A18). Araştırmaların, bazıları çok alanlı etnografileri de kapsamakla birlikte, araştırmaların yürütüldüğü ülkeler İsveç (n=6), Birleşik Krallık (n=5), Hollanda, Avustralya, Almanya ve Danimarka (n=2x4), Çin, Batı Afrika, İskandinavya, Uganda ve İsviçre’dir (n=1x5).

Etnografinin bu kadar yoğun kullanılıyor olması makalelerin bir diğer özelliğini göstermektedir. Araştırma makaleleri sadece akademik bir bilgi üretmek için sahaya gidilmediğini, akademik veriler ve bilginin çeşitli sosyal sorumluluk projeleri yürütülürken elde edildiğini göstermektedir (n=8) (A2, A7, A8, A9, A10, A11, A12, A16). Örneğin en yüksek atıf sayısına sahip makale olan Doidge vd. (2020, ss.305–319), Brighton Üniversitesi ve Brighton Üniversitesi’ne bağlı, ayrılmış topluluklar arasında köprü olarak sporu kullanan bir sivil toplum kuruluşu olan “Football 4 Peace” ve Brighton Masa Tenisi Kulübü (BTTC) ve Sport England tarafından finanse edilen Mülteci Entegrasyon Projesi bulgularına dayanmaktadır. Proje, temelde bir fiziksel aktivite (masa tenisi) ve eğitim (İngilizce dersleri) projesinin yaygın etkisidir. A9’da Koopmans & Doidge’un (2022, ss.537-550) proje iddiası aynı zamanda araştırmanın amacıdır: “Mültecilerin kamplarda oyun oynaması ve eğlenmesi, spor yapmalarından daha sağlıklı sonuçlar ortaya çıkaracaktır”. A10 ise Spaaij vd. (2023, ss.4352-4371), beş araştırmacının birlikte yürüttüğü resmi olmayan spor katılımının sağlık ve sosyal etkilerini inceleyen bir araştırma projesinden alınmış bir vaka araştırmasıdır. A12’de, Smith vd. (2023, ss.1135-1153), İngiltere Londra’daki bir Katılımcı Eylem Araştırması projesinden elde edilen nitel verilerden yararlanarak, gençlerin spor ve boş zaman programı aracılığıyla birbirine bağlanma yeteneklerini nasıl anladıklarını ve müzakere ettiklerini incelemişlerdir.

Araştırmalar çok farklı ülkelere gelen göçmen katılımcılarla birlikte yürütülmüştür. Somali, İran, Filistin, Türkiye, Pakistan, Suriye, Afrikalı Avustralyalılar, Etiyopya, Eritre, Sudan, Libya, Suudi Arabistan, başta Ukrayna olmak üzere Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinden gelen göçmenleri, ev sahibi ülkelerin spor kulübü yöneticileri ya

da spor kulübü gönüllülerini ve göçmen sporcuları ve göç konusunda uzmanlaşmış katılımcılarla katılımcıları kapsamaktadır (A1, A2, A4, A6, A7, A9, A10, A12, A13, A17, A18 ve A19, A3, A11, A15 ve A20). A5 numaralı makaleyi de amatör spor kulübü yöneticilerine yazılan mailleri kapsadığı için bu çerçevede ele almak mümkün. A8 ise farklı olarak uluslararası göçü değil ülke içinde (Çin), kırsal alandan kentsel alana yapılan göçe ve göçmen işçi kadınlara odaklanmaktadır (Xiong vd., 2020, ss. 782-796).

SLT de içerikler bağlamında entegrasyona yönelik eleştirel çalışmalar n= 5 (A2, A3, A9, A10, A18), beraberinde sporun göçmen entegrasyonundaki rolü ve aidiyeti n=12'dir (A2, A3, A4, A5, A7, A8, A9, A10, A11, A13, A15, A20). A18 ise farklı olarak göçmenlerin, sporun verdiği zevkle göçmenliğin zorluklarına karşı bir dayanma ya da direniş alanı olabileceğini merkeze almaktadır. Çalışmaların dikkat çektiği değerlendirmeler arasında, spora katılımın entegrasyonla sonuçlanmayacağı (A4), aksine birçok durumda ayrılmaya ve bölünmeye de neden olabileceği (A8) tespitidir.

Araştırmaların kuramsal çerçeve tercihlerinde, ana akım sosyal bilim kuramlarından yararlanıldığı ve az da olsa spor alanında geliştirilen literatüre başvurulduğu görülmektedir. Bu örneklerden biri, 2008 yılında spor gelişiminde sürdürülebilirliğe uygulanabilir kavramsal bir çerçeve geliştiren Iain Lindsey'in teorik çerçevesinden yararlanılan araştırmadır (Spaaij & Schaillée, 2020). Flensner vd. (2020, ss.64-81) ise spora katılımı ile ilgili entegrasyon teorilerinden ve bu alandaki ampirik araştırmalara, eleştirel yaklaşımlara da yer vermektedir. Aidiyet temelindeki çalışmalarda Spaaij vd. (2023, ss.4352-4371), Nunn vd., (2021) ve Nobis vd. (2022, ss.1157-1174) ise Nira Yuval-Davis, Vanessa May ve John Crowley'in çalışmalarına başvurmuşlar. Hertting ve Karlefors (2021, ss.32-42) ise entegrasyona yönelik spor araştırmalardan yararlanmıştır. Doidge vd. (2020, ss.305-319), çalışmalarında spor kulüpleri ve çalışanlarının entegrasyondaki aktif pozisyonlarının etkisini vurgulayan "aktif entegrasyon" kavramı etrafında mülteciler, entegrasyon ve spor odaklı araştırmalara yer vermişler. Kataria ve De Martini Ugolotti (2022, ss. 602-618) ise Nicholas De Genova'nın Guy Debord'un "gösteri toplumu" analizinin bir uyarlaması olan "sınır gösterisi" üzerine yaptığı çalışmayla ilişki kurmakta ve "sınır gösterisini" "entegrasyon gösterisi" olarak genişletmektedir. Ungruhe ve Agergaard (2020, ss.347-364), çalışmasında sosyal hareketliliği yeniden üretmek için sporcuların fiziksel sermayelerini Bourdieu'nun ekonomik, kültürel ve sosyal sermaye kavramlarıyla ilişkilendirerek açıklamaktadır. Xiong vd. (2020, ss. 782-796) ise kapsamlı bir araştırmaya imza atmışlar. Çin'in Guangdong eyaletindeki Pearl River Delta bölgesinde yaşayan genç kadın kırsal-göçmen işçilerin spor ve fiziksel aktiviteler yoluyla şehir yaşamına entegrasyonunu dört düzeyde (mekânsal genişleme, sosyal ağ oluşturma, kimlik inşası ve imaj değişimi) ele alan analizlerine Chicago Okulu'ndan Robert Ezra Park ve Ernest Watson Burgess'in 1920'lerdeki çalışmalarıyla başlamışlar. Günümüze kadar geniş bir çerçevede değerlendirilirken sosyal entegrasyon, fiziksel aktiviteye katılım, kentsel alan kullanımı ve bireysel

değer değişimleri ve spor literatüründeki çalışmalara yer vermişler. Webster (2022, ss.523-536) ise feminist teorilerden Caudwell ve Lorde yararlanmış, ayrıca “haz” (öforik haz, bilişsel haz, keyifli haz ve katartik haz) kavramıyla futbolu anlamaya yönelik çekici bir çalışma yapmış. Mickelsson (2024, ss.661-680) ve Mickelsson (2023b, ss.109-124) ise Urie Bronfenbrenner Ekolojik Sistemler teorisinden, Mickelsson (2023a, ss. 837-853) ise spor çalışmalarında eleştirel realizm teorisinden, Lenneis vd. (2022), Foucault’unun disiplinci iktidar ve benlik tekniklerinden, Agergaard vd. (2022), postkolonyalizm teorilerinden, Koopmans ve Doidge (2022, ss.537-550) ise spor, oyun ve eğlence temelinde eleştirel bir perspektifle “gelişim için spor” yerine “gelişim için oyun” tartışmasında Johan Huizinga’nın perspektifinden yararlanmıştır. Bartsch ve Rulofs (2020), ise sporda zorunlu göç ve toplumsal cinsiyet ilişkisini, özel olarak da öğretmenlerin beden eğitiminde mülteci kökenli öğrencilere yönelik algılarını daha kapsamlı bir şekilde anlamak için yapılandırmacılık, kesişimsellik ve postkolonyalizmin teorik perspektiflerinden yararlanmıştır. Smith vd., (2023, ss.1135-1153), ise Marta Nussbaum’a ait yetenekler yaklaşımı çerçevesinde (a) yaşam, bedensel sağlık ve oyun (b) bağlılık ve duygu ve (c) bedensel bütünlük ve çevre üzerinde kontrol yetenekleri arasındaki üç temel bağlantıyı analiz etmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada göç ve spor alanında 2020-2023 arasında yazılmış makaleler sistematik literatür taraması ile incelenmiştir. İncelenen yirmi makale, belirlenen kriterler çerçevesinde WOS’tan seçilmiştir. Makalelerin spor ve göç alanında kısa sürede aldıkları yüksek atıflarla literatürü yönlendirici çalışmalar oldukları düşünülmektedir. Çalışmanın amacı spor ve göç ile ilişkili son dönem makalelerini sistematik bir literatür taramasına tabii tutularak kuramsal yaklaşımları, metodolojik tercihleri ve içerikleri bakımından tespit etmektir. Bu kapsamda çalışmalardaki metodolojik tercihin yoğunluğunun etnografik gözlem ve etnografik veri toplama olması, bir saha seçilip görüşmelerin yapılıp geri dönülerek makale yazılmadığını, pratik-teori çalışmanın yerleşikliğini gösterirken, çalışmaların yürütülen uzun süreli projelerin yaygın etkileri olması da dikkat çekicidir. Çoğu araştırma Avrupa ülkelerinde, en fazla İsveç ve Birleşik Krallık’ta yürütülmüş olması da entegrasyon konusunun merkezi bir konu olmasında açıklayıcıdır. Makalelerde kuramsal çerçeve tercihlerinde, ana akım sosyal bilimler kuramcılarında da (Nira Yuval-Davis, Nicholas De Genova, P. Bourdieu, M. Foucault, Urie Bronfenbrenner, Marta Nussbaum, Johan Huizinga) yararlanılırken az da olsa spor alanında geliştirilen (örneğin spor gelişiminde sürdürülebilirliğe uygulanabilir bir kavramsal çerçeve geliştiren lain Lindsey gibi) literatüre başvurulduğu görülmektedir.

Bu SLT, sosyolojinin temel araştırma konularından olan göçün, spor alanında ilgi çekici araştırma makalelerinde yer aldığını göstermektedir. Ağırlıklı olarak araştırmaların “spor aracılığıyla” göçmenlere odaklanıldığını özellikle “entegrasyon” sürecinde sporun rolüne odaklanan eleştirel bir perspektife sahip olduğu görülmektedir. Bu noktada dikkat çekici olan yazarların üniversiteler dahil çeşitli kurumlarla birlikte, göçmenlerin spora aktif olarak

dahil edildiği sosyal sorumluluk projelerini de hazırladıkları, uyguladıkları ve projeler sürecinde elde ettikleri verilerle araştırmalarını yaptıkları, bu bakımdan da çok boyutlu ve aktif bir biçimde sporun hem araştırmacıların hem göçmenlerin ve mültecilerin gündeminde yer aldığı söylenebilir. Türkiye’de spor ve göç araştırmaları için bu SLT çerçevesinde öneriler arasında sporun göç araştırmalarında dikkat değer olduğu bu nedenle hem projeler hem de araştırmalar bakımından daha fazla dikkate alınması gerektiği yönündedir. Türkiye’deki mevcut göçmen nüfusu ve göçmen sporcular pek çok araştırma projesinde katkı sağlayacaktır. Her düzeydeki okullarda, semtlerde ya da göçmenler tarafından kurulan spor takımlarıyla araştırılmayı beklemektedir. Bu araştırmaların metodolojik zenginliklerinin yanı sıra teorik tartışmalarla da sosyal bilimlere katkı sağlayacağı öngörülebilir.

Extended Abstract

The field of sport and migration studies was first conducted in the USA and later in Europe.

The productive years in sports and migration research, which benefited from the possibilities of migration sociology, commenced after the 1990s. Since Ravenstein, a range of theoretical perspectives/approaches/theories have been constructed. A substantial proportion of the extant literature on sport and migration was within the framework of sport labour migration, a phenomenon that became evident with the advent of globalisation. Research in this period focused on the experiences of elite athletes in their host countries, exploring themes such as immigration, belonging, identity, and culture. In the 2000s and beyond, research on sport and migration centred on athletes, globalisation, citizenship changes, and national and ethnic identities. Concurrently, studies addressing the destructive consequences of the sports industry at the global level through the feminisation of migration and the migration experiences of female athletes also found their place in the literature in a short time. Additionally, the concept and approaches of diaspora are being explored in the domain of sport, albeit to a limited extent. In recent years, with the rise in global conflicts and forced displacement, there has been an increase in the number of studies focusing on the nexus between forced migration and sports. These studies have not only been conducted within the domain of sociology of sports but have also expanded to the realms of social sciences and sports. In the context of Turkish literature, studies focusing on sports and migration have emerged in recent years, though they remain limited in scope. Despite the considerable quantitative flow of migrants from different countries to Turkey and the establishment of migrant settlements, especially in the last ten to fifteen years, there is a paucity of research on the relationship between sport and migration. The present study aims to identify the theoretical approaches, methodological preferences and contents of current articles on sport and migration.

A systematic literature review (SLR) may be conducted in a variety of forms and contents, including integrative, historical, structured, framework-based SLRs. In this context, the design and implementation process of the systematic literature review adopted in the study is as follows: Initially, the objective of the research was determined. The objective of this research, within the constraints imposed by its design, was to address the following question: What are the theoretical approaches, methodological preferences, contents and trends in sport and migration research? In this context, articles were selected using Web of Science (WOS) practical search criteria (various keywords: sport and migration, migrant athletes, sport and integration): The search was limited to articles in the open access repository, published between 2020 and 2023, written in the English language, and containing field research. In the initial phase, 877 articles were identified through the aforementioned search criteria. The abstracts of these articles were then reviewed, and if deemed insufficient, the entire article was read for further analysis. There were also historical or discourse analysis-oriented studies that were not based on field research but contributed to sport and migration research. However, since they did not fulfil the SLR criteria, similarly articles, publications on sport history, sport psychology, and social psychology were also excluded. Following the implementation of the aforementioned inclusion criteria, a total of 20 articles that had garnered four or more citations were identified as the final criterion, subsequent to the exclusion of those that were not institutionally accessible. It is evident that SLR-based literature reviews frequently feature contributions from multiple researchers, and it is evident that SLR articles encompassing multiple databases offer more comprehensive data. The present SLR is limited insofar as it selects exclusively from Web of Science (WOS).

The review indicates that the methodological inclination of the studies is predominantly ethnographic observation and data collection, suggesting that articles are not merely the product of a selection of a field, the conduction of interviews, and a subsequent return, but rather that practice-theory work has been established. It is also noteworthy that the studies are characterised by the widespread effects of long-term projects. The fact that most of the studies were conducted in European countries, mostly in Sweden and the United Kingdom, is also explanatory for the centrality of integration as a central issue. In the selection of theoretical frameworks employed in the articles, prominent social science theorists (Nira Yuval-Davis, Nicholas De Genova, P. Bourdieu, M. Foucault, Urie Bronfenbrenner, Marta Nussbaum, Johan Huizinga) were consulted, while a modest amount of literature developed in the field of sport (such as Iain Lindsey, who developed a conceptual framework applicable to sustainability in sport development) was utilised.

Consequently, this SLR demonstrates that migration, a pivotal subject within the domain of sociology, is a subject of interest in the field of sport research. The research is predominantly focused on migrants 'through sport' and adopts a critical perspective, particularly concerning the role of sport in the process of "integration". This

SLR proposes several recommendations for sport and migration research in Turkey, including the assertion that sport merits consideration within the domain of migration research and should be given greater prominence in research initiatives and studies. The existing migrant population and migrant athletes in Turkey have the potential to contribute to a wide range of research projects. They are waiting to be researched in schools at all levels, in neighbourhoods or through sports teams founded by migrants. It can be predicted that these researches will contribute to social sciences with theoretical discussions as well as methodological richness.

Kaynakça

- Agergaard, S. (2008). Elite athletes as migrants in Danish women's handball. *International Review for the Sociology of Sport*, 43(1), 5–19. <https://doi.org/10.1177/1012690208093471>
- Agergaard, S., Hansen, J. K., Serritzlew, J. S., Olesen, J. T., & Lenneis, V. (2022). Escaping the position as 'other': A postcolonial perspective on refugees' trajectories into volunteering in Danish sports clubs. *Sport in Society*, 25(3), 619–635. <https://doi.org/10.1080/17430437.2022.2017822>
- Bale, J. (1982). *Sport and place: A geography of sport in England, Scotland and Wales*. C. Hurst & Co Publishers Ltd.
- Bale, J., & Maguire, J. (Eds.). (1994). *The global sports arena: Athletic talent migration in an interdependent world*. Frank Cass.
- Bartsch, F., & Rulofs, B. (2020). Intersections of forced migration and gender in physical education. *Frontiers in Sociology*, 5, 539020. <https://doi.org/10.3389/fsoc.2020.539020>
- Besnier, N., Calabrò, D. G., & Guinness, D. (Eds.). (2021). *Sport, migration, and gender in the neoliberal age*. Routledge.
- Burdsey, D., Michelini, E., & Agergaard, S. (2023). Beyond crisis? Institutionalized mediatization of the Refugee Olympic Team at the 2020 Olympic Games. *Communication & Sport*, 11(6), 1121–1138. <https://doi.org/10.1177/21674795221110232>
- Butler, B. N., Aicher, T. J., Vahoua, G., & Hartzell, A. C. (2024). Sport, migration and diaspora: The case of Ivorian track and field athletes. *Sport, Business and Management: An International Journal*, 14(4), 481–497. <https://doi.org/10.1108/SBM-04-2023-0046>
- Callahan, J. L. (2014). Writing literature reviews: A reprise and update. *Human Resource Development Review*, 13(3), 271–275. <https://doi.org/10.1177/1534484314536705>
- Canbaz, B., & Koca Arıtan, C. (2020). Ankara'daki Suriyeli mülteci kadınların fiziksel aktivite deneyimlerinin sosyo-ekolojik model ve toplumsal cinsiyet perspektifiyle analizi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 31(3), 121–139. <https://doi.org/10.17644/sbd.722755>
- Cao, A., Xie, X., Lan, J., Lu, H., Hou, X., Wang, J., Zhang, H., Liu, D., & Wu, Y. (2021). MIG-Viewer: Visual analytics of soccer player migration. *Visual Informatics*, 5(3), 102–113. <https://doi.org/10.1016/j.visinf.2021.09.002>
- Choi, Y. (2020). Running for Korea: Rethinking of sport migration and in/flexible citizenship. *International Review for the Sociology of Sport*, 55(3), 361–379. <https://doi.org/10.1177/1012690218807364>
- Corbett, R., Partington, M., Ryan, L., & Cope, E. (2024). A systematic review of coach augmented verbal feedback during practice and competition in team sports. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 19(2), 864–881. <https://doi.org/10.1177/17479541231218665>

- Cseplö, E., Wagnsson, S., Luguetti, C., & Spaaij, R. (2022). 'The teacher makes us feel like we are a family': Students from refugee backgrounds' perceptions of physical education in Swedish schools. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 27(5), 531-544. <https://doi.org/10.1080/17408989.2021.1911980>
- Cury, R., Kennelly, M., & Howes, M. (2023). Environmental sustainability in sport: A systematic literature review. *European Sport Management Quarterly*, 23(1), 13-37. <https://doi.org/10.1080/16184742.2022.2126511>
- Dodd, K., Solomon, C., Naughton, M., Salmon, P. M., & McLean, S. (2024). What enables child sexual abuse in sport? A systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 25(2), 1599-1613. <https://doi.org/10.1177/15248380231190666>
- Doidge, M., Keech, M., & Sandri, E. (2020). 'Active integration': Sport clubs taking an active role in the integration of refugees. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 12(2), 305-319. <https://doi.org/10.1080/19406940.2020.1717580>
- Dowling, F. (2020). A critical discourse analysis of a local enactment of sport for integration policy: Helping young refugees or self-help for voluntary sports clubs? *International Review for the Sociology of Sport*, 55(8), 1152-1166. <https://doi.org/10.1177/1012690219874437>
- Durdubaş, D., & Koruç, Z. (2017). Postkolonyalizm bağlamında Türkiye'deki sporcu göçü. *Spor Bilimleri Dergisi*, 28(3), 155 - 166. <https://doi.org/10.17644/sbd.414389>
- Elliott, R., & Harris, J. (Eds.). (2015). *Football and migration: Perspectives, places, players*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315816388>
- Engh, M. H., & Agergaard, S. (2015). Producing mobility through locality and visibility: Developing a transnational perspective on sports labour migration. *International Review for the Sociology of Sport*, 50(8), 974-992. <https://doi.org/10.1177/1012690213509994>
- Engin, S. G., Beşler, H. K., Çelik, V. O., & Çalışkan, K. (2020). The evaluation of foreign female basketball players' thoughts on Turkey, Turkish Culture and Their Professional Sports Life in Turkey. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(3), 1883-1896. <https://doi.org/10.33206/mjss.637574>
- Ercan, R. S. (2022). Genç ve çocuk göçmenlere yönelik spor temelli entegrasyon politikaları: Türkiye. *Göç Dergisi*, 9(3), 359-376. <https://doi.org/10.33182/gd.v9i3.845>
- Flensner, K. K., Korp, P., & Lindgren, E.-C. (2020). Integration into and through sports? Sport-activities for migrant children and youths. *European Journal for Sport and Society*, 18(1), 64-81. <https://doi.org/10.1080/16138171.2020.1823689>
- Franceschi, M., Brocard, J., Follert, F., & Gouguet, J. (2024). Determinants of football players' valuation: A systematic review. *Journal of Economic Surveys*, 38(3), 577-600. <https://doi.org/10.1111/joes.12552>

- Gomez-Gonzalez, C., Nesseler, C., & Dietl, H. M. (2021). Mapping discrimination in Europe through a field experiment in amateur sport. *Humanities and Social Sciences Communications*, 8(1), 95. <https://doi.org/10.1057/s41599-021-00773-2>
- Hertting, K., & Karlefors, I. (2021). “We Can’t Get Stuck in Old Ways”: Swedish sports club’s integration efforts with children and youth in migration. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 92(1), 32-42. <https://doi.org/10.2478/pcssr-2021-0023>
- Hürmeriç Altunsöz, I., & Koçak, S. (2017). Olimpiyat oyunları’nda sporcu devşirilmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 28(3), 115-127. <https://doi.org/10.17644/sbd.360974>
- İnal, R. (2008). *Küreselleşme ve Spor*. İstanbul: Evrensel Basım Yayın.
- Jenkel, L. (2021). Daniel Prenn – from Germany’s first man in the top ten to “No Nationality” Man? *The International Journal of the History of Sport*, 38(9), 1008-1027. <https://doi.org/10.1080/09523367.2021.1987225>
- Kataria, M., & De Martini Ugolotti, N. (2022). Running for inclusion: Responsibility, (un)deservingness and the spectacle of integration in a sport-for-refugees intervention in Geneva, Switzerland. *Sport in Society*, 25(3), 602-618. <https://doi.org/10.1080/17430437.2022.2017820>
- Kjær, J. B., & Agergaard, S. (2022). What’s at play? Power, transnational coaches and the global hegemony of performance within Danish elite swimming. *Sport in Society*, 25(6), 1211-1226. <https://doi.org/10.1080/17430437.2022.2064113>
- Koopmans, B., & Doidge, M. (2022). “They play together, they laugh together’: Sport, play and fun in refugee sport projects. *Sport in Society*, 25(3), 537-550. <https://doi.org/10.1080/17430437.2022.2017816>
- Leitner, M. C., Daumann, F., Follert, F., & Richlan, F. (2023). The cauldron has cooled down: A systematic literature review on home advantage in football during the COVID-19 pandemic from a socio-economic and psychological perspective. *Management Review Quarterly*, 73(2), 605-633. <https://doi.org/10.1007/s11301-021-00254-5>
- Lenneis, V., Evans, A. B., & Agergaard, S. (2022). Swimming as self-care – A Foucauldian analysis of swimming for Danish Muslim women. *International Review for the Sociology of Sport*, 57(3), 401-420. <https://doi.org/10.1177/10126902211016843>
- Maguire, J. (1994). Preliminary observations on globalisation and the migration of sport labour. *The Sociological Review*, 42(3), 452-480. <https://doi.org/10.1111/j.1467-954X.1994.tb00097.x>
- Maguire, J., & Falcous, M. (Ed.). (2011). *Sport and migration: Borders, boundaries and crossings*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203877319>
- Maguire, J., Liston, K., & Falcous, M. (Ed.). (2024). *Handbook on sport and migration*. Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781789909418>

- Maguire, J., & Stead, D. (1996). Far Pavilions?: Cricket migrants, foreign sojourns and contested identities. *International Review for the Sociology of Sport*, 31(1), 1-23. <https://doi.org/10.1177/101269029603100101>
- McSweeney, M., & Nakamura, Y. (2020). The “diaspora” diaspora in sport? A systematic literature review of empirical studies. *International Review for the Sociology of Sport*, 55(8), 1056-1073. <https://doi.org/10.1177/1012690219869191>
- Michelini, E. (2023). *Sport, forced migration and the “refugee crisis”*. Routledge.
- Mickelsson, T. B. (2023a). A morphogenetic approach to sport and social inclusion: A case study of good will’s reproductive power. *Sport in Society*, 26(5), 837-853. <https://doi.org/10.1080/17430437.2022.2069013>
- Mickelsson, T. B. (2023b). Understanding Central- and Eastern European migrants’ inclusion into sport: A Delphi study. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 15(1), 109-124. <https://doi.org/10.1080/19406940.2022.2161597>
- Mickelsson, T. B. (2024). Ukrainian refugees and the Swedish sports movement – new opportunities and challenges. *European Sport Management Quarterly*, 24(3), 661-680. <https://doi.org/10.1080/16184742.2023.2183230>
- Nobis, T., Gomez-Gonzalez, C., Nesseler, C., & Dietl, H. (2022). (Not) being granted the right to belong—Amateur football clubs in Germany. *International Review for the Sociology of Sport*, 57(7), 1157-1174. <https://doi.org/10.1177/10126902211061303>
- Norrito, A., Michelini, E., Giulianotti, R., & Mason, C. (2024). ‘Refugee footballers’: A socioecological exploration of forced migrants in the Italian and German elite football system. *International Review for the Sociology of Sport*, 59(1), 119-138. <https://doi.org/10.1177/10126902231179071>
- Nunn, C., Spaaij, R., & Luguetti, C. (2021). Beyond integration: Football as a mobile, transnational sphere of belonging for refugee-background young people. *Leisure Studies*, 41(1), 42-55. <https://doi.org/10.1080/02614367.2021.1962393>
- Okoli, C. (2015). A guide to conducting a standalone systematic literature review. *Communications of the Association for Information Systems*, 37. <https://doi.org/10.17705/1CAIS.03743>
- Orlowski, J., Wicker, P., & Breuer, C. (2016). Determinants of labour migration of elite sport coaches. *European Journal of Sport Science*, 16(6), 711-718. <https://doi.org/10.1080/17461391.2015.1130751>
- Radziszewski, S., Parent, S., St-Pierre, E., Daignault, I. V., Hébert, M., & Baril, K. (2024). A rapid review on complaint mechanisms for interpersonal violence: Integrating research-based recommendations from multiple sectors to inform sport settings. *Trauma, Violence, & Abuse*, 25(5), 3488-3503. <https://doi.org/10.1177/15248380241253822>
- Rojo, J. R., Marques, R. F. R., & Starepravo, F. A. (2022). A Systematic review of research on sport migration. *Migration & Diversity*, 1(1), 58-74. <https://doi.org/10.33182/md.v1i1.2847>

- Scherer, J., Amiri, A., Ansell, D. B., Nya, P., Spencer, N. L., & Holt, N. L. (2024). Forced migration, resettlement, and sport: Lessons from the Kabul-Edmonton soccer team. *International Review for the Sociology of Sport*, 59(6), 805-825. <https://doi.org/10.1177/10126902241245769>
- Simiyu Njororai, W. W. (2010). Global inequality and athlete labour migration from Kenya. *Leisure/Loisir*, 34(4), 443-461. <https://doi.org/10.1080/14927713.2010.543502>
- Smith, R., Mansfield, L., & Wainwright, E. (2023). 'Do know harm': Examining the intersecting capabilities of young people from refugee backgrounds through community sport and leisure programmes. *International Review for the Sociology of Sport*, 58(7), 1135-1153. <https://doi.org/10.1177/10126902221150123>
- Smith, R., Spaaij, R., & McDonald, B. (2019). Migrant integration and cultural capital in the context of sport and physical activity: A systematic review. *Journal of International Migration and Integration*, 20(3), 851-868. <https://doi.org/10.1007/s12134-018-0634-5>
- Spaaij, R. (2012). Beyond the playing field: Experiences of sport, social capital, and integration among Somalis in Australia. *Ethnic and Racial Studies*, 35(9), 1519-1538. <https://doi.org/10.1080/01419870.2011.592205>
- Spaaij, R., Broerse, J., Oxford, S., Luguetti, C., McLachlan, F., McDonald, B., Klepac, B., Lymbery, L., Bishara, J., & Pankowiak, A. (2019). Sport, Refugees, and forced migration: A critical review of the literature. *Frontiers in Sports and Active Living*, 1, 47. <https://doi.org/10.3389/fspor.2019.00047>
- Spaaij, R., Luguetti, C., & De Martini Ugoletti, N. (2022). Forced migration and sport: An introduction. *Sport in Society*, 25(3), 405-417. <https://doi.org/10.1080/17430437.2022.2017616>
- Spaaij, R., Magee, J., Jeanes, R., Penney, D., & O'Connor, J. (2023). Informal sport and (non)belonging among Hazara migrants in Australia. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 49(17), 4352-4371. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2023.2206002>
- Spaaij, R., & Schailée, H. (2020). Community-Driven sports events as a vehicle for cultural sustainability within the context of forced migration: lessons from the Amsterdam futsal tournament. *Sustainability*, 12(3), 1020. <https://doi.org/10.3390/su12031020>
- Takahashi, Y., & Horne, J. (2006). Moving with the bat and the ball: Preliminary reflections on the migration of Japanese baseball labour. *International Review for the Sociology of Sport*, 41(1), 79-88. <https://doi.org/10.1177/1012690206067014>
- Türkiye Göç İdaresi Başkanlığı. (2024, Şubat 22). *İstatistikler [Resmî Web Sitesi]*. İstatistikler. <https://www.goc.gov.tr/istatistikler>
- Ungruhe, C., & Agergaard, S. (2020). Migrant athletes and the transformation of physical capital. Spatial and temporal dynamics in West African footballers' approaches to post-careers. *European Journal for Sport and Society*, 18(4), 347-364. <https://doi.org/10.1080/16138171.2020.1863706>
- Webster, C. (2022). The (in)significance of footballing pleasures in the lives of forced migrant men. *Sport in Society*, 25(3), 523-536. <https://doi.org/10.1080/17430437.2022.2017815>

- Whittemore, R., & Knafl, K. (2005). The integrative review: Updated methodology. *Journal of Advanced Nursing*, 52(5), 546-553. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2005.03621.x>
- Woods, S., Dunne, S., Gallagher, P., & McNicholl, A. (2022). A systematic review of the factors associated with athlete burnout in team sports. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 1-41. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2022.2148225>
- Xiong, H., Bairner, A., & Tang, Z. (2020). Embracing city life: Physical activities and the social integration of the new generation of female migrant workers in urban China. *Leisure Studies*, 39(6), 782-796. <https://doi.org/10.1080/02614367.2020.1800802>

*Evaluation Article***Syria in Transition: Political Promises, Economic Challenges,
and the Protection Gap in Refugee Returns¹****Umutcan Yüksel²****Abstract**

This policy commentary analyzes Syria's political transition following the Assad regime's fall in December 2024, critically examining the implications for refugee protection frameworks, economic reconstruction policies, and transitional justice mechanisms. Drawing on developments through April 2025, it evaluates the interim government's governance approach under Ahmed al-Sharaa, assesses international donor engagement strategies, and scrutinizes the United Nations High Commissioners for Refugees (UNHCR)'s policy shift toward facilitating refugee returns. The analysis identifies a significant policy contradiction between the UNHCR's established protection thresholds and its operational pivot despite unmet safety conditions. While refugee return intentions have increased substantially, the commentary argues that current policies prioritize political expediency over protection principles, potentially undermining sustainable reintegration. It recommends that international stakeholders maintain principled engagement in Syria's reconstruction, ensuring return policies align with genuine improvements in conditions rather than political timetables. This commentary concludes that effective policy interventions during this critical transition period require balancing immediate humanitarian needs with long-term stability considerations.

¹ Değerlendirme Yazısı Geliş Tarihi: 27.03.2025 Değerlendirme Yazısı Kabul Tarihi: 14.04.2025

² Researcher, Swedish Research Institute in Istanbul, ORCID NO: 0000-0002-3565-3568, umutcan.yuksel@sri.org.tr

*Değerlendirme Makalesi***Geçiş Sürecindeki Suriye: Siyasal Vaatler, Ekonomik Zorluklar
ve Mülteci Geri Dönüşlerinde Koruma Açığı****Öz**

Bu politika değerlendirmesi, Aralık 2024'te Esad rejiminin düşüşünü takiben Suriye'deki siyasi geçiş sürecini inceleyerek, mülteci koruma çerçevesi, ekonomik yeniden yapılanma politikaları ve geçiş dönemi adalet mekanizmaları üzerindeki etkilerini eleştirel bir bakış açısıyla ele almaktadır. Nisan 2025'e kadar olan gelişmeleri değerlendiren çalışma, Ahmed el-Şara liderliğindeki geçici hükümetin yönetim yaklaşımını, uluslararası bağışçıların katılım stratejilerini ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (BMMYK) büyük ölçekli mülteci dönüşlerini kolaylaştırmaya yönelik politika değişimini incelemektedir. Analiz, BMMYK'nın belirlenmiş koruma eşikleri ile karşılanmamış güvenlik koşullarına rağmen operasyonel değişimi arasında önemli bir politika çelişkisi tespit etmektedir. Mültecilerin geri dönüş niyetlerindeki önemli artışa rağmen, bu değerlendirme, mevcut politikaların koruma ilkelerinden ziyade siyasi çıkarları öncelediğini ve sürdürülebilir yeniden entegrasyonu tehlikeye atabileceğini savunmaktadır. Uluslararası paydaşların Suriye'nin yeniden yapılanmasında etkili katılımı sürdürmeleri ve dönüş politikalarının siyasi takvimlerden ziyade koşullardaki gerçek iyileşmelerle uyumlu olmasını sağlamaları önerilmektedir. Bu değerlendirme, kritik geçiş dönemindeki etkili politika müdahalelerinin, acil insani ihtiyaçlar ile uzun vadeli istikrar değerlendirmeleri arasında denge kurulmasını gerektirdiği sonucuna varmaktadır.

Introduction

The Syrian regime under Bashar al-Assad fell following a swift rebel offensive, ending over five decades of Assad family rule. Ahmed al-Sharaa, previously the leader of the Hay'at Tahrir al-Sham (HTS), was named interim president on 29 January 2025 and has committed to issuing a “constitutional declaration” and forming a temporary legislative council until a new constitution is approved (BBC, 2025). The fall of the Syrian regime represents a seismic shift in the political and humanitarian situation, with implications for durable solutions for Syrians, particularly in return and reintegration, infrastructure reconstruction, rule of law, economic recovery, and peace-building. This policy commentary synthesizes current research, international statements, and regional analyses to provide a detailed overview of recent events.

Fourteen years of the Syrian conflict have caused one of the largest displacement and humanitarian crisis in modern history. As of March 2025, 4.6 million Syrian refugees are primarily hosted in the neighbouring countries of Türkiye, Lebanon, Jordan, Iraq, and Egypt (UNHCR Operational Data Portal, 2025), and 7.4 million individuals remain internally displaced, residing both within the communities and 1,736 Internally Displaced Persons (IDP) sites, primarily in Northwest Syria. Recent events since 27 November 2024 also have triggered further displacement, with 673,038 new IDPs recorded. At the same time, IDP returns continue, with 926,242 individuals reported to have returned home since 27 November 2024 (UNHCR, 2025c). From neighbouring countries, the United Nations High Commissioners for Refugees (UNHCR) estimates that 372,550 Syrians have crossed back into Syria since 8 December 2024 (UNHCR, 2025d).

Transitional Justice, Rule of Law and Safety

Syria's future stability hinges on dealing justly with the past. Decades of dictatorship and years of brutal war left deep wounds. The new authorities face twin imperatives: restoring basic law and order (policing, courts, dispute resolution) and addressing the crimes and grievances from the war. After the fall of Bashar al-'Assad's regime on 8 December 2024, a transitional caretaker administration was established under the leadership of Mohammed al-Bashir, appointed by Ahmed al-Sharaa (also known as Abu Mohammed al-Jolani), the de facto leader of (HTS). On 29 January 2025, al-Sharaa was appointed interim president during the Syrian Revolution Victory Conference in Damascus (France24, 2025), signalling a shift toward a formalized transitional structure. The transitional government has begun restructuring state institutions, dissolving the 2012 Constitution, the former parliament, and the Ba'ath Party on January 29, 2025 (The Washington Institute, 2025). Between 24-25 February 2025, the transitional authorities hosted a National Dialogue Conference in Damascus to lay the groundwork for this constitution (Al Jazeera, 2025). The Conference and its outcomes were critical to the new Syrian government, which needed to show, outwardly at least, commitment to participatory governance in the

country's transition, as promised by Ahmed al-Sharaa on taking power. Nonetheless, it was beset by criticism over its organization and preparations for the event. Political leaders and human rights activists criticized the preparatory committee for its allegedly bias approach to selecting participants based on the new 'government's supporters, which negatively affected the fair representation of Syrian society.

Another significant milestone occurred on 13 March 2025, when al-Sharaa signed a temporary constitutional declaration to guide Syria for the next five years (Constitution Net, 2025). The document includes references to fundamental human rights and general provisions on transitional justice. The Declaration states that 'all rights and freedoms set out in international human rights treaties, covenants and agreements that the Syrian Arab Republic has ratified will form an inseparable part of the Constitutional declaration'. Despite these statements, "much will depend on how these provisions of the constitutional text are implemented and respected across the country" (OHCHR, 2025).

Despite fears of chaos following Assad's ouster, Syria has experienced a surprising degree of civil peace in the initial months of the transition. The caretaker government has prioritized unifying armed factions under the Ministry of Defence, with several groups agreeing to disband and integrate by early 2025. On 10 March 2025, the Syrian government reached an agreement with the Kurdish-led Syrian Democratic Forces (SDF) to integrate their military and civil institutions into state structures. This deal aimed to consolidate control over northeastern regions and address longstanding ethnic tensions. The integration is expected to be completed by the end of 2025 (Financial Times, 2025).

In early March 2025, clashes erupted between the transitional government forces and loyalists of former President Bashar al-Assad, particularly in the coastal areas of Hama, Homs, Latakia and Tartous governorates, resulting in the killing of more than 1,000 civilians. Initial reports also indicate that the violence has displaced an estimated 51,000 civilians (UNFPA, 2025). According to the UNHCR Lebanon Flash Update, the hostilities in the Tartous, Lattakia, Homs, and Hama Governorates of Syria caused the displacement of 12,798 individuals into the North and Akkar Governorates of north Lebanon (UNHCR, 2025b). The Office of the High Commissioner for Human Rights Committee (OHCHR) found in its investigation of the events that a large amount of incendiary and hateful speech is circulating online in relation to the recent violence, which risks fuelling further tensions and violence (OHCHR, 2025). Urgent steps were taken by the authorities, including the establishment of an independent inquiry into the recent events. Therefore, guarantees of non-repetition of such incidents and accountability are significant to ensure the momentum of attaining the rights and freedom of the Syrian people. The situation in South Syria also remains volatile, with increased attacks and incursions carried out by the Israeli Defence Force since 9 December, extending well beyond the lines agreed to in the 1974 Disengagement of Forces Agreement (Syria Direct, 2025).

"Economic Recovery and Reconstruction

Syria's economic revitalization is a multifaceted endeavour involving international aid, policy reforms, infrastructure reconstruction, and regional cooperation. According to the UNDP's recent report on preliminary socio-economic impact assessment, 14 years of conflict in Syria have undone nearly 55 years of economic, social and human capital progress (UNDP, 2025). According to the UN's Economic and Social Commission for Western Asia (ESCWA), the "volume of destruction in physical capital and its sectoral distribution" has been estimated at more than \$388 billion (The Arab News, 2018). Unemployment, job losses, and lack of services remain significant barriers to meeting basic needs. Many households rely on unsustainable coping strategies, including borrowing money, selling productive assets, or engaging in high-risk or degrading jobs, which compromise long-term resilience. High supplier costs and market price increases hinder vendors' ability to restock essential goods, particularly in view of newly accessed areas. Stock shortages and reduced credit availability from vendors prevent them from meeting consumer demand, worsening financial strain for consumers reliant on credit. Traders also avoid accepting the Syrian Pound (SYP) due to exchange rate instability, further disrupting market operations (UN OCHA, 2025).

In the wake of Assad's fall, the question of who will fund Syria's vast reconstruction also needs to loom large. Before the regime's collapse, Western and regional donors maintained a strict 'no normalization, lifting of sanctions or reconstruction until a political transition' policy – refusing to finance Assad's Syria (European Parliament, 2023). With a transition now underway, major donors are cautiously reassessing. A joint international conference in Paris with Western and Arab states welcomed the new transitional government and noted the importance of swiftly setting up a coordination framework for assistance and reconstruction in Syria (France Ministry for Europe and Foreign Affairs, 2025). On 24 February, the Council of the European Union (EU) decided to suspend a number of restrictive measures in view of the situation in Syria. With this decision, the EU aims to facilitate engagement with Syria, its people, and businesses in key areas of energy and transport, as well as to facilitate financial and banking transactions associated with such sectors and those needed for humanitarian and reconstruction purposes (Council of European Union, 2025). On 17 March, international donors pledged \$6.5 billion in aid for Syria. The European Commission said that \$4.6 billion was offered in the form of grants and \$1.7 billion in low-interest loans. Some of the money was pledged over multiple years, making it difficult to calculate an amount for 2025. Germany said it would pledge around \$326 million, and the United Kingdom (UK) said that it was pledging up to \$208 million, while the United States (US) did not announce any pledge of money (AP, 2025).

Regional actors will also be instrumental in rebuilding Syria's economy. Türkiye is poised to be both a beneficiary and benefactor – a stable Syria opens trade for Turkish businesses and an outlet for construction and consumer goods exports. Notably, Turkish exports to the neighbouring country rose 20% in December 2024, when Sharaa's forces ousted former Syrian president Bashar al-Assad and jumped by more than 38% in January (Reuters, 2025). Turkish President Tayyip Erdogan's office said it would discuss "possible joint measures to rebuild the country's economy" with al-Sharaa (Middle East Monitor, 2025). Gulf countries (Saudi Arabia, the United Arab Emirates, and Qatar) could provide capital injections. Saudi Arabia, in particular, having re-engaged with Syria diplomatically, might fund large reconstruction projects as part of its regional diplomacy. The Gulf's involvement is also seen as a way to ensure Syria doesn't become dependent on any single patron (like Iran or Türkiye) – instead, a broad base of support would keep the new government balanced (Atlantic Council, 2025).

Return of Syrian Refugees

With the fall of the Assad regime, public and political debate has increasingly focused on the return of Syrian refugees, not only in the neighbouring countries but also within the EU. However, the questions around the safety and sustainability of returns, factors influencing the decision of Syrian refugees and the role and responsibility of the international community in facilitating returns require a more nuanced approach, given the persisting security and safety concerns, uncertainties of the situation, challenges around infrastructure, housing and basic services. The UNHCR, in its position on returns to Syria, also acknowledges that "other risks may persist or become more pronounced, despite risks related to persecution by the former government have ceased" (UNHCR, 2024b). Therefore, "The UNHCR does not consider that the requirements for cessation of refugee status for beneficiaries of international protection originating from Syria have currently been met" (Ibid.).

Meanwhile, on 6 February 2025, the UNHCR published its "Flash Regional Survey on Syrian 'Refugees' Perceptions and Intentions on Return to Syria (PRIS)" (UNHCR, 2025a), covering Syrian refugees in neighbouring countries of Lebanon, Jordan, Iraq and Egypt. According to the survey results:

52% of respondents stated that the fall of the Assad government influenced their decision to return. Among those who expressed an intention to return, many noted that the 8 December developments increased the likelihood of them returning to Syria. They viewed the situation with optimism, citing improvements in safety and security, including exemptions from military service, renewed hope for reuniting with family, and a strong desire to contribute to rebuilding their homeland. Conversely, others indicated a reluctance to return at this time, preferring to wait for further stabilization of the country. Some voiced concerns about the new authorities and uncertainties regarding how the situation might unfold.

80% of refugees hope to return to Syria one day. Only two months after the fall of the Assad government, this represents a major shift in refugee return intentions compared to the previous PRIS conducted in June 2024 (UNHCR, 2024a), when only 57% of refugees expressed hope to return one day.

Similarly, the intention to return in the short-term shows a sharp increase, with 27% of Syrian refugees now expressing an intention to return in the next 12 months compared to 1.7% in the previous PRIS. The medium-term aspiration to return for those not intending to or undecided about returning in the next 12 months also increased to 53% from 37% since the last survey.

Key barriers to return include concerns over available housing and the status of 'refugees' own properties, safety and security, economic challenges inside Syria and concerns about available basic services.

On the same day of publishing PRIS, the UNHCR also released its new "Operational Framework for Voluntary Return of Syrian Refugees and IDPs" (UNHCR, 2025e), which projected up to 1.5 million Syrians to return in 2025. Based on the number of Syrians returning home and explicit requests from refugees in host countries, the Operational Framework indicated that the UNHCR is shifting to a mode of facilitation of voluntary return. Therefore, it seeks \$370.9 million to facilitate the spontaneous and organized voluntary return of up to 1.5 million Syrians from Egypt, Iraq, Jordan, Lebanon and Türkiye in 2025, based on best-case scenario planning figures (UNHCR, 2025f). The financial requirement aims to focus on key areas of i) preparatory activities, ii) the return process, and iii) protection and reintegration programs inside Syria.

The UNHCR's apparent shift toward facilitating returns represents a concerning departure from its own established protection framework. According to the UNHCR's 2018 Protection Thresholds (UNHCR, 2018), a transition to Phase 2 (facilitated returns) from Phase 1 requires four critical criteria, none of which appear to be fully satisfied in Syria's current context. Despite the fall of Assad's regime, Syria still experiences significant armed violence, as evidenced by the clashes in coastal areas, Israeli attacks in the south and increasing ISIL activities in central and eastern Syria, continued hostilities between Syrian National Army forces and SDF, despite the agreement in March 2025. This directly contradicts the threshold requiring a 'significant and durable reduction of hostilities.' The legal framework criterion remains equally problematic. While a constitutional declaration was signed in March 2025, this nascent document has yet to demonstrate effective implementation of returnee protections. The declaration's human rights provisions, while promising on paper, face substantial implementation challenges across fragmented territories with competing authorities. As the OHCHR notes, "much will depend on how these provisions of the constitutional text are implemented and respected across the country" (OHCHR, 2025).

Without established mechanisms addressing housing, land and property issues—especially critical given Syria’s estimated \$388 billion in physical destruction (The New Arab, 2018)—the UNHCR’s facilitation of large-scale returns appears premature.

Most notably, the UNHCR’s own position published in December 2024 acknowledges that “other risks may persist or become more pronounced” and explicitly states that “the UNHCR does not consider that the requirements for cessation of refugee status for beneficiaries of international protection originating from Syria have currently been met.” This admission directly contradicts the organization’s operational pivot toward facilitating returns of up to 1.5 million Syrians in 2025. The fact that 73% of surveyed refugees still do not intend to return within the next 12 months -citing persistent concerns about housing, security, economic challenges, and basic services - further demonstrates the gap between the UNHCR’s protection standards and current operational decisions. Of particular concern is the absence of a systematic ‘360 approach’ to monitoring returnees - a coordinated system between the UNHCR offices in host countries and Syria that would track protection outcomes before, during, and after return. This comprehensive monitoring mechanism is essential for identifying protection risks, ensuring accountability, and verifying whether returns meet international standards of safety and dignity. Without such monitoring infrastructure firmly established and operationally present, the UNHCR lacks the means to fulfil one of its core protection threshold requirements: ‘free and unhindered access to all refugees and returnees to monitor the conditions of reception and reintegration.’ The absence of this critical safeguard further demonstrates the premature nature of the UNHCR’s shift toward facilitating large-scale returns.

This contradiction raises serious questions about whether political pressures from host countries and donors are influencing the UNHCR’s operational stance at the expense of refugee protection principles. By prematurely shifting toward return facilitation without meeting its own established thresholds, the UNHCR risks legitimizing potentially unsafe and unsustainable returns. This approach not only undermines the agency’s credibility as a guardian of refugee rights but could expose vulnerable Syrians to significant protection risks. International actors should urgently address this policy contradiction to ensure that any facilitated returns genuinely meet the standards of safety, dignity, and sustainability that the UNHCR itself has established.

Conclusion

The fall of the Assad regime marks a watershed moment in Syria’s history, presenting both opportunities and immense challenges. While the transition offers hope for millions of displaced Syrians, the road to sustainable peace and recovery remains fraught with obstacles. The emerging political landscape shows signs of progress through constitutional declarations and national dialogue yet continues to be marred by violence, contested

authority, and fragmented territorial control. Syria's decimated infrastructure and economy will require massive investment and international support, with initial pledges representing only a fraction of the estimated \$388 billion needed for reconstruction.

For displaced Syrians, the fundamental question of return has taken on new urgency, yet the apparent contradiction between established protection principles and operational realities raises serious concerns. The UNHCR's premature pivot toward facilitating large-scale returns, despite conditions that fail to meet its own protection thresholds, risks prioritizing political expedience over refugee safety and dignity. Without adequate monitoring mechanisms, legal frameworks, security guarantees, and economic opportunities, risks may become unsustainable or even harmful to those who have already endured tremendous suffering.

As Syria enters this critical transition period, the international community must remain vigilant against hasty solutions that undermine long-term stability and protection. A genuinely sustainable approach requires patience, principled engagement, and unwavering commitment to international standards—even when political pressures push for accelerated returns. Syria's future and the well-being of millions of displaced Syrians depend on ensuring that the pace of returns aligns with genuine improvements in conditions on the ground rather than political timetables. Only by maintaining this principled approach can Syria hope to break the cycle of displacement and conflict that has defined its recent history.

References

- Al Jazeera. (2025, February 26). Key takeaways from Syria's National Dialogue conference. <https://www.aljazeera.com/news/2025/2/26/key-takeaways-from-syrias-national-dialogue-conference>
- AP. (2025, March 17). Syria donors pledge \$6.5 billion in aid hoping to encourage its new leaders down the path to peace. <https://apnews.com/article/syria-europe-donors-sanctions-aid-conference-f62ed91a11dc33fe27f05265ed8abd36>
- Atlantic Council. (2025, February 20). Syria's rebuilding is bringing US partners Turkey and Saudi Arabia closer together. <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/turkeysource/syrias-rebuilding-is-bringing-us-partners-turkey-and-saudi-arabia-closer-together/#:~:text=solely%20to%20increase%20its%20own,%E2%80%9D>
- BBC. (2025, January 31). Ahmed al-Sharaa named Syria's transitional president. <https://www.bbc.com/news/articles/c8d9r0vg6v7o>
- Constitution Net. (2025, March 13). Constitutional Declaration of the Syrian Arab Republic. <https://constitutionnet.org/sites/default/files/2025-03/2025.03.13%20-%20Constitutional%20declaration%20%28English%29.pdf>
- Council of the European Union. (2025, February 24). Syria: EU suspends restrictive measures on key economic sectors. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/02/24/syria-eu-suspends-restrictive-measures-on-key-economic-sectors/>
- European Parliament. (2023, June 5). Impact of sanctions on the humanitarian situation in Syria (Briefing No. 749765). [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/749765/EPRS_BRI\(2023\)749765_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/749765/EPRS_BRI(2023)749765_EN.pdf)
- Financial Times. (2025, March 10). Syrian government agrees deal to integrate Kurdish forces. <https://www.ft.com/content/a0de90e2-b91f-4c62-9c67-bd2f4cb0d708>
- France Ministry for Europe and Foreign Affairs. (2025, February 13). Paris Conference on Syria – Joint Statement. <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/syria/news/2025/article/paris-conference-on-syria-joint-statement-13-feb-2025>
- France24. (2025, January 29). HTS rebel leader Ahmed al-Sharaa is named interim president of Syria. <https://www.france24.com/en/live-news/20250129-syria-authorities-name-sharaa-interim-president-state-media>
- OHCHR. (2025, March 18). Statement by Paulo Pinheiro, Chair of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic at the 58th Session of the UN Human Rights Council. <https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2025/03/statement-paulo-pinheiro-chair-independent-international-commission>

- Middle East Monitor. (2025, February 4). Türkiye firms pursue ambitious plans in rebuilding of Syria's economy. <https://www.middleeastmonitor.com/20250204-turkiye-firms-pursue-ambitious-plans-in-rebuilding-of-syrias-economy/>
- Reuters. (2025, February 4). Turkish firms pursue ambitious plans in rebuilding of Syria's economy. <https://www.reuters.com/world/middle-east/turkish-firms-pursue-ambitious-plans-rebuilding-syrias-economy-2025-02-04/>
- Syria Direct. (2025, February 26). Israel in Syria: 'Permanent' fortifications and attempts to win over residents. <https://syriadirect.org/israel-in-syria-permanent-fortifications-and-attempts-to-win-over-residents/>
- The New Arab. (2018, August 9). Cost of Syria war destruction almost \$400 billion, UN estimates. <https://www.newarab.com/news/cost-syria-war-destruction-almost-400-billion-un>
- The Washington Institute. (2025, February 12). The status of Syria's transition after two months. <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/status-syrias-transition-after-two-months>
- UN OCHA. (2025, January 28). Syrian Arab Republic: Humanitarian response priorities: January to March 2025. <https://www.unocha.org/publications/report/syrian-arab-republic/syrian-arab-republic-humanitarian-response-priorities-january-march-2025-january-2025>
- UNDP. (2025, February 19). Accelerating economic recovery is critical to reversing Syria's decline and restoring stability. <https://www.undp.org/arab-states/press-releases/accelerating-economic-recovery-critical-reversing-syrias-decline-and-restoring-stability>
- UNFPA. (2025, March 14). Flash update #1 on coastal area violence in Syria. <https://www.unfpa.org/resources/flash-update-1-coastal-area-violence-syria-march-2025>
- UNHCR Operational Data Portal. (2025, March 31). Syria regional refugee response. <https://data.unhcr.org/en/situations/syria>
- UNHCR. (2018, April 22). Comprehensive protection and solutions strategy: Protection thresholds and parameters for refugee return to Syria. <https://data.unhcr.org/en/documents/details/63223>
- UNHCR. (2024a, June 30). Ninth regional survey on Syrian refugees' perceptions and intentions on return to Syria (PRIS). <https://www.3rpsyriacrisis.org/portfolio/2024rpis-2/>
- UNHCR. (2024b, December 16). UNHCR position on returns to Syria. <https://data.unhcr.org/en/documents/details/113771>
- UNHCR. (2025a, February 6). Flash regional survey on Syrian refugees' perceptions and intentions on return to Syria. <https://reporting.unhcr.org/flash-regional-survey-syrian-refugees%E2%80%99-perceptions-and-intentions-return-syria>
- UNHCR. (2025b, March 17). New arrivals to North Lebanon. <https://reporting.unhcr.org/lebanon-flash-update-new-arrivals-syria-10615>

- UNHCR. (2025c, March 23). Syria governorates IDPs and IDP returnees overview (as of 15 March 2025). <https://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/syria-governorates-idps-and-idp-returnees-overview-15-march-2025>
- UNHCR. (2025d, April 3). Syria situation crisis regional flash update #21. <https://reporting.unhcr.org/syria-situation-crisis-regional-flash-update-21>
- UNHCR. (2025e, February 6). UNHCR operational framework: Voluntary return of Syrian refugees and IDPs. <https://data.unhcr.org/en/documents/details/114336>
- UNHCR. (2025f, February 6). UNHCR's financial requirements: Voluntary return of Syrian refugees and IDPs (January–December 2025). <https://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/unhcrs-financial-requirements-voluntary-return-syrian-refugees-and-idps-january-december-2025>

